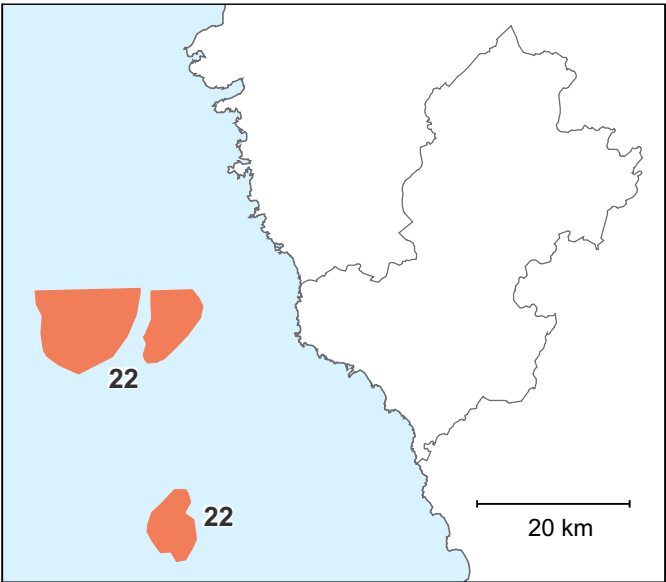
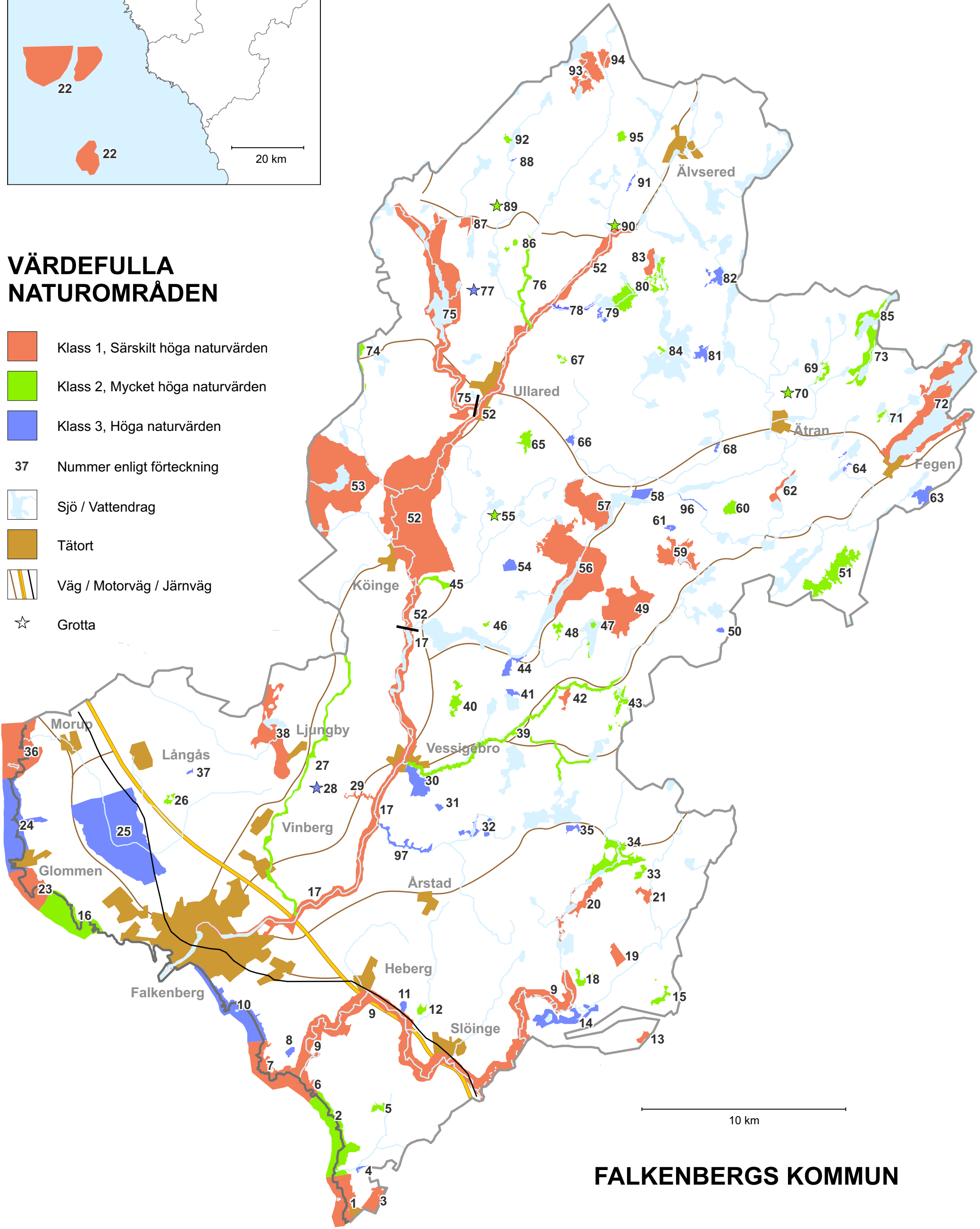

VÄRDEFULLA
NATUROMRÅDEN

- Klass 1, Särskilt höga naturvärden
- Klass 2, Mycket höga naturvärden
- Klass 3, Höga naturvärden
- 37 Nummer enligt förteckning
- Sjö / Vattendrag
- Tätort
- Väg / Motorväg / Järnväg
- ☆ Grotta

FALKENBERGS KOMMUN

Bilaga 2

Lista över områden

I tabellen nedan har områdena ordnats objektsvis från sydväst till nordost. Varje objekt har fått ett **områdesnummer**. På översiktskartan (bilaga 1) har detta nummer angetts. Objekten har även fått ett identitetsnummer, t ex 5210-01. ”5210” anger det ekonomiska kartbladet, ”-01” är objektets löpnummer inom det ekonomiska kartbladet.

Område	Namn	Naturvärde	Klass	Ekokarta +löpnr
1	Stensjöstrand	BZGFKL	1	5200-01
2	Långasand-Ugglarp	BFLG	2	5200-02
3	Skipås	LFBGKZ	1	5201-01
4	Näktergalslunden	ZB	3	5201-02
5	Ullarp	BZKL	2	5201-03
6	Vesslunda	LFBKZ	1	5210-01
7	Grimsholmen	BZLFK	1	5210-02
8	Smörkullen	LKB	3	5210-03
9	Suseåns dalgång (6 delområden)	ZBLKGF	1	5210-04
10	Skreastrand	LGF	3	5210-05
11	Hanarpabjär	BFZ	3	5211-01
12	Bergagård	BZ	2	5211-02
13	Frodeparken	BZKF	1	5213-01
14	Slättelynga	GLF	3	5213-02
15	Hultahaga	BZ	2	5214-01
16	Agerör	GLFB	2	5128-01
17	Ätrans dalgång (3 delområden)	BZLKHGF	1	5129-01
18	Åsaberget	BZL	2	5223-01
19	Myskebackarna	BZ	1	5223-02
20	Frodebjär	BZL	1	5223-03
21	Kättebo	BZL	1	5223-04
22	Lilla Middelgrund och Rödebanke	ZBFHG	1	5134-01
23	Morups tånge	ZBFLK	1	5138-01
24	Digesgård	BZGFKL	3	5138-02
25	Ramsjön	ZGFL	3	5139-01
26	Lindhult	BZKL	2	5139-02
27	Vinån	BHZKL	2	5230-01
28	Jättastuan	GF	3	5230-02
29	Påvadalen	BZKL	1	5231-01
30	Lundabjället	BFZKL	3	5231-02
31	Skattagård	BZF	3	5232-01
32	Hjuleberg	BLKZ	3	5232-02
33	Älmås	BZKF	2	5233-01
34	Tornared	GBKL	2	5233-02

35	Sjöred	BZHL	3	5233-03
36	Lynga	ZBGKFL	1	5148-01
37	Bengtesgårds äng	BZKF	3	5149-01
38	Lyngsjön	GLFB	1	5240-01
39	Lillån och Musån	ZHL	2	5242-01
40	Askomebjär	BLZ	2	5242-02
41	Bistransbjär	BZL	3	5242-03
42	Svalåsen	BZ	1	5243-01
43	Björsered	BZHK	2	5243-02
44	Skallabjället	BKL	3	5252-01
45	Stockån	BZ	2	5252-02
46	Gällsås	BK	2	5252-03
47	Bokskogar vid Skärsjön	BZLF	2	5253-01
48	Skärvered	BZL	2	5253-02
49	Klintamossen-Abborrsjöns myrar	BHZ	1	5253-03
50	Stora Slätthult	KFB	3	5254-01
51	Gungshultsmossen-Flymossarna	HLBF	2	5255-01
52	Högvadsåns dalgång (8 delområden)	ZBHGFL	1	5261-01
53	Åkulla bokskogar (4 delområden)	BZGHFLK	1	5261-03
54	Äskåsen	BZF	3	5262-01
55	Okome grotta	GF	2	5230-02
56	Bergs naturskog-Boa	BZL	1	5263-01
57	Berg-Bråtagärde	BKZFLH	1	5263-02
58	Gällared	BKFL	3	5252-03
59	Sutaremossen-Vasamossen	HLBZ	1	5264-01
60	Åparp	BKL	2	5264-02
61	Bokhult	BKL	3	5264-03
62	Långasjön	GL	1	5265-01
63	Tjuvömossen	HBL	3	5266-01
64	Forshult-Abborrakull	BKL	3	5266-02
65	Björnåsens mosse	HBL	2	5272-02
66	Spetsebo	BKL	3	5273-01
67	Mellangärde	BKL	2	5273-02
68	Breshult	BZ	3	5274-01
69	Däntershult-Vasshult	BKL	2	5275-01
70	Trollgrottan	GF	2	5275-02
71	Stora Forshult	BKFZ	2	5276-01
72	Fegen	ZLBKF	1	5276-02
73	Näset-Kvarngölen	GHLB	2	5276-03
74	Svarten	B	2	5281-01
75	Hjärtaredsåns dalgång (6 delområden)	BZFKLG	1	5282-02
76	Fageredsån	ZH	1	5282-03
77	Jätteula	GF	3	5282-04
78	Skärshultaån	ZH	1	5283-01

79	Skärshult	BZKL	3	5283-02
80	Våtmarker utmed Spikån	HBL	2	5283-03
81	Tjärnemosse	HLB	3	5284-01
82	Björshult	BKL	3	5284-02
83	Höghult	BKL	1	5284-03
84	Klackebo	BZL	2	5284-04
85	Bälshult	G	2	5286-01
86	Inntorp-Skatteböke	BK	2	5292-01
87	Egnared	BKZL	1	5292-02
88	Björkhult	BK	3	5292-03
89	Grottan i Tjuvadalen	GF	2	5292-04
90	Hålan i Lussesten	GF	2	5293-01
91	Gamlarydssjön	BGL	3	5294-01
92	Ås	BZKL	2	6202-01
93	Högsjömossen-Danabäck	HLBK	1	6203-01
94	Ulvanstorp	BKZL	1	6203-02
95	Hässlshult	BKZ	2	6203-03
96	Stampån	B	3	5264-04
97	Sannarpsån	BZGL	3	5231-01

1. Stensjöstrand

Naturvärde: BZGFKL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5200-01

Areal: 220,1 ha

Socken: Eftra

Omfattning

Stensjöstrand ligger i kommunens sydligaste del längs kusten, ca 3 km norr om Steninge bruk. Det omfattar naturreservatet Stensjöstrand med omgivande kantzoner. Området fortsätter i Halmstads kommun.

Nuvarande status

Naturreservat.

För Fågelholmarna (och 100 meter omkring) gäller tillträdesförbud till skydd för fågellivet ¼ till 15/7 årligen.

Natura 2000 (pSCI).

Stensjöstrand ingår i riksintresse för naturvård Bobergsudde-Ringnäs NN 15, för friluftsliv Skreastrand-Tylösand FN 10 och för kulturmiljövård Vastaddalen KN 22.

Bedömning

Stensjöstrand utgör ett äldre kulturlandskap med en artrik flora och fauna. Här finns omväxlande och vacker natur med betade strandängar, klippor, sandstrand och kusthed. Fågellivet är rikt, särskilt på holmarna utanför med omgivande vatten. Området har mycket stor betydelse för friluftslivet genom det natursköna läget och utmärkta badmöjligheter.

Området har en karg och storslagen natur med omväxlande strandängar, ljunghedar och kala klippor. Den öppna strandängen och kustheden övergår inåt land i tallblandskog. I öster finns en bergsrygg som på en del ställen går i dagen. Den högsta toppen når 25 meter över havet

Betade hagmarker

De öppna partierna består av betade havsstrandängar och ljunghedar på äldre utmarker och tångallmännings.

Markerna brändes fram till slutet av 1930-talet för att förbättra betet och bränningen har på senare år återupptagits av naturvårdsskäl. Idag betas markerna av nötkreatur, häst och får.

Längs stränderna växer bland annat marviol och saltarv. På strandängarna växer blåsklöver, gulkämpar, revigt saltgräs och salttåg samt på torrare partier backtimjan och trift. Längre upp på land blir fältskiktet mer hedartat med växter som klockljung, ljung, kattfot, myrlilja, odon och pors.

Sällsynta växter och djur

De botaniska värdena är mycket höga med rödlistade arter som klockgentiana, fläckmaskros, granspira, kustgentiana, borstsäv och marrisp. På klipphällarna finns en artrik lavflora.

Inom området finns också den sällsynta fjärilen alkonblåvinge som lever på klockgentiana samt hasselsnok.

Rikt fågelliv

Fågellivet är rikt tack vare områdets variation. På fågelholmen häckar kolonier med fiskmås, gråtrut och havstrut.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Det finns rester av stengärdesgårdar och några husgrunder från en torpbebyggelse.

Under 1800-talet fram till början av 1900-talet förekom en omfattande stenbrytning för tillverkningen av gatsten i trakten. Gatstenen skeppades ut från Stensjö hamn, strax innanför Fågelholmen dit en smalspårig järnväg ledde som man idag kan se resterna av i form av järnsyllar.

Även tegelprodukter från Steninge tegelbruk skeppades ut härifrån till danska och skånska städer

Referenser

Arup, U. Stenlavar i naturskyddade områden i Hallands län 2001. Länsstyrelsens meddelande 2002:25.

Arup, U. 2003. Sten- och marklavar i naturskyddade områden i Hallands län 2002. Länsstyrelsens meddelande 2003:14.

Erlandsson, J., 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Georgsson, K. et al. 1997. Hallands flora.

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11

Länsstyrelsens beslut 1970-07-31 om upprättande av Stensjöstrand naturreservat.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Länsstyrelsens artdatabas (ej publ.)

Malmberg, S. 1977. Stensjöstrand och Steninge. En biologisk inventering. Naturvårdsverket, SNV PM 816.

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, ej publicerad.

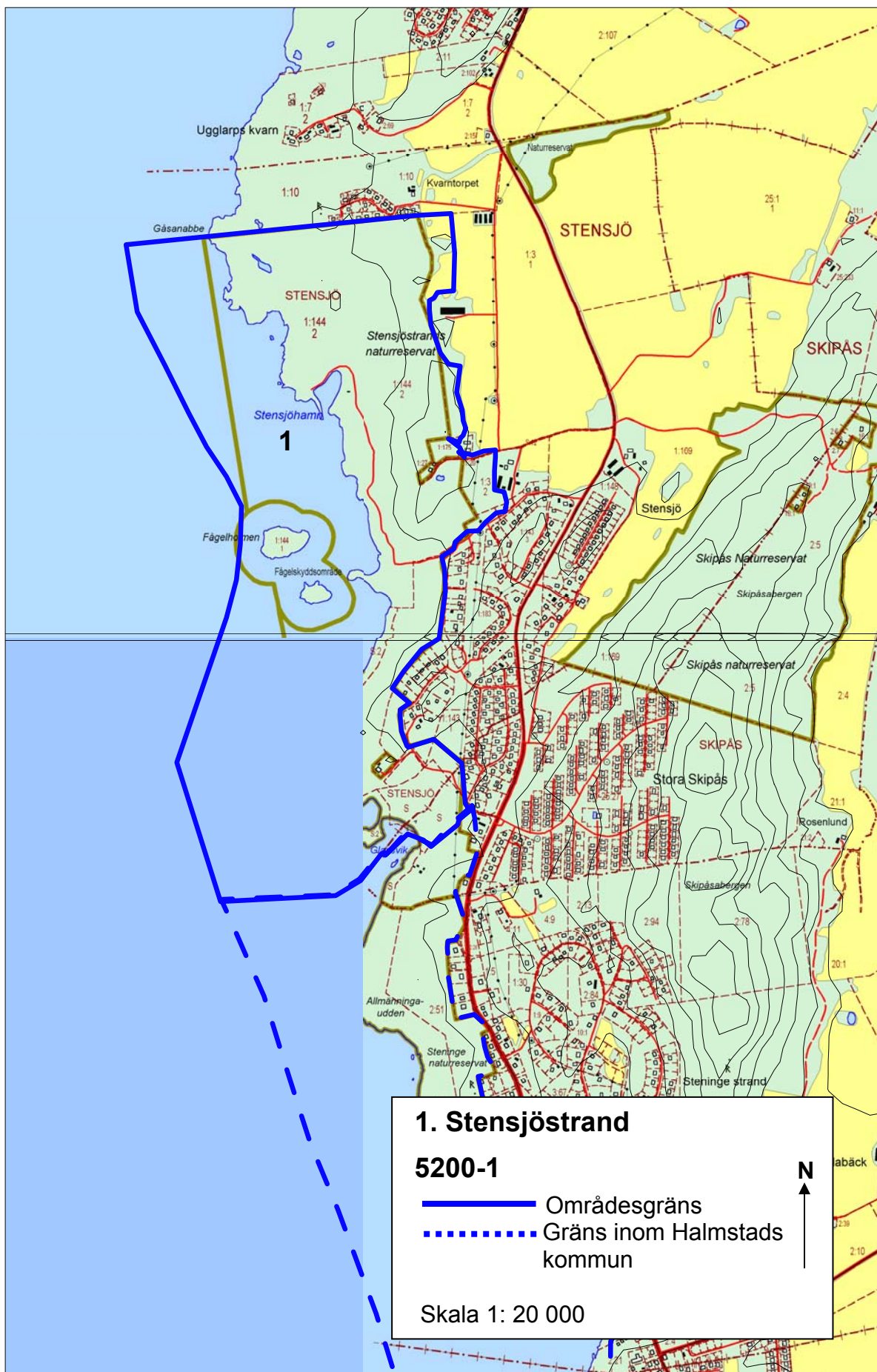

Foto: Ingemar Alenäs

Närstudier Stenjsö naturreservat

Foto: Ingemar Alenäs

2. Långasand-Ugglarp

Naturvärde: BFLG

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5200-02

Areal: 308,2 ha

Socken: Eftra

Omfattning

Området Långasand-Ugglarp ligger 16 km söder om Falkenberg och sträcker sig från Suseåns mynning söderut till Ugglarp.

Nuvarande status

Området ingår i riksintresse för naturvård Ringnäs-Bobergssudde, NN 15, för friluftsliv Skreastrand-Tylösand FN 10 och för kulturmiljövård Vastaddalen KN 22 (södra delen).

Bedömning

En naturskön och omväxlande kuststräcka med betade ljunghedar och havsstrandängar, utskjutande berguddar och sandiga vikar. Området är lätt tillgängligt och av stort värde för friluftslivet.

Kusten mellan Långasand och Ugglarp har en omväxlande topografi med långgrunda sandstränder kantade av dyner, bergknallar som springer ut i havet och i söder betade havsstrandängar och ljunghedar. På stränderna finns bankar av snäck- och musselskal.

På Sallesbjärets nordsida finns en fin grotta, kallad Trollhålan, i grönstenen. Grottan utgörs av en spricka i berget som bildar en närmare fem meter djup sprickgång med en sidogång.

Artrika naturbetesmarker

I södra delen av området finns betade hasstrandängar och ljunghedar med en artrik flora med trift, kustarun, slättergubbe, granspira och ängsvädd. I fuktiga hedpartier växer klockgentianan och här kan även den sällsynta alkonblåvingen ses under sensommaren.

Rikt bad- och friluftsliv

Ugglarps havsbad är en omtyckt badplats och längs med stranden finns strövtigar med härliga utsiktsplatser från bergshöjderna.

Referenser

Bengtsson, L. 1988. Grottor i Hallands län, Länsstyrelsens meddelande 1988:5.

Bergsjö, A., 1997. Värdebeskrivning av kustområdet i Halland –ett regionalt planeringsunderlag för områden av riksintresse enligt 3 kap NRL. Länsstyrelsen meddelande 1997:4.

Erlandsson, J., 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, ej publicerad.

3. Skipås

Naturvärde: LFBGKZ

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5201-01

Areal: 74,6 ha

Socken: Eftra

Omfattning

Skipås ligger längs kustvägen mellan Falkenberg och Halmstad, ca 3,5 km norr om Steninge, och utgörs av Skipås naturreservat. En större del av området som inte är naturreservat ligger inom Halmstads kommun, se Naturvårdsprogram för Halmstads kommun.

Nuvarande status

Naturreservat.

Natura 2000 (pSCI).

Norra delen av Skipås ingår i riksintresse för kulturmiljövården Vastadalen KN22.

Bedömning

Skipås naturreservat har stora biologiska värden med ett rikt växt- och djurliv. Området har också stor betydelse som frilufts- och rekreationsområde och för landskapsbilden.

Skipås utgörs av ett lövskogskogsbevuxet restberg vid kusten omgivet av jordbruksmark. Högst upp finns en utsiktspunkt som kallas Klippe kulle. I anslutning till området finns också glest trädbevuxna betade hagmarker med inslag av äldre ek, lind, ask och björk.

På höjddpartierna är jordtäcket grunt och här finns rundade berghällar och på västsidan finns stråk av bergväggar och smärre rasbranter. Den västra sidan är hårt svallad. Lera och finjord återfinns endast vid bergets fot. Berggrunden domineras av gnejser, förutom ett stråk av grönsten på den östra sidan.

Skogen som klär Skipåsberget är en flerskiktad, olikåldrig naturskog med äldre ek, tall, björk och på östsidan även bok. Kaprifolen klänger på vissa ställen högt upp på stammarna av västsidans krattekar.

Vid infartsvägen till reservatet i nordväst finns en samling äldre tegelbruks-dammar omgivna av en frodig lövblandskog.

Rikt växt- och djurliv

I skogarna är fågellivet rikt med häckfåglar som mindre flugsnappare, mindre hackspett, stenkärr och skogsduva.

I en stenbrottsgöl i övre delen har större vattensalamandern sin lekplats. Där det finns stråk av grönsten i gnejsen är florin rik med blåsippa, desmeknopp, liten nunneört, vårlök och skogsbingel. På äldre askar växer de rödlistade lavarna rosa lundlav och alléägglav.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Skipåsberget har talrika spår efter stenbrytning. Stenbrotten i området är ganska små och utspridda, vilket tyder på en småskalig verksamhet.

Vid västsidans fot finns en samling äldre tegelbruksdammar där det under 1800-talet togs lera till Stensjö tegelbruk.

Spår efter en tidigare torpbebyggelse och flera stengårdsgårdar finns också i området

Referenser

Arup, U. 2003. Sten- och marklavar i naturskyddade områden i Hallands län 2002. Länsstyrelsens meddelande 2003:14.

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Larsson, K., 1980. Biologisk inventering av norra delen av Skipåsberget. Länsstyrelsens meddelande 1980:6.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse.
Kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande
1988:17.

Länsstyrelsen 1996. Naturvårdsprogram för Hallands
län del 3 Halmstads kommun norra delen.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända
områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande
2002:1.

Länsstyrelsens beslut 1981-01-30 om upprättande av
Skipås naturreservat.

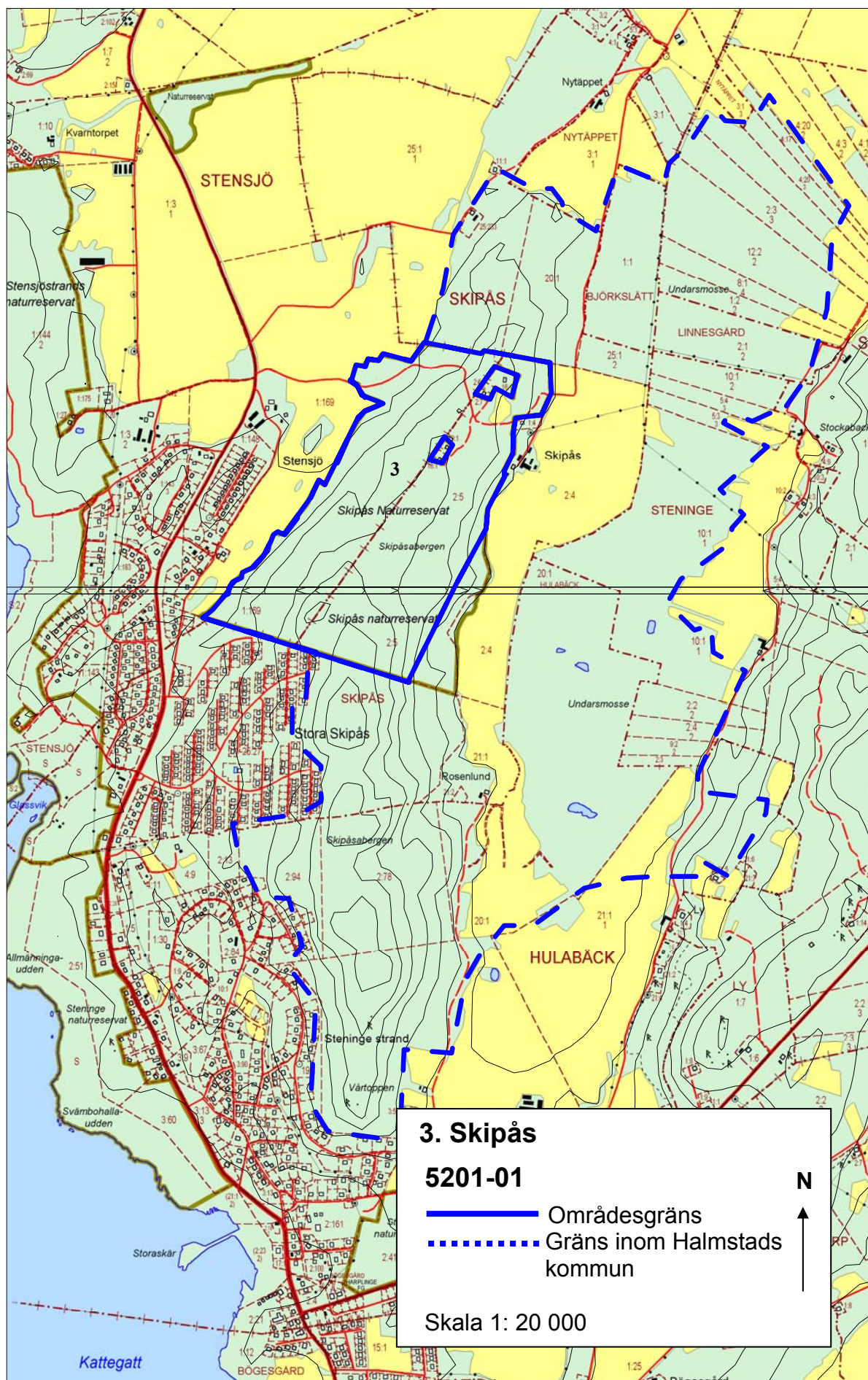
Kaprifol

Foto: Ingemar Alenäs

Lungört (finns ej i Skipås)

Foto: Sofia Hedberg

4. Näktergalslunden

Naturvärde: ZB

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5201-02

Areal: 4,8 ha

Socken: Eftra

Omfattning

Området omfattar naturreservatet Näktergalslunden ca 4,5 km norr om Steninge, strax öster om kustvägen mellan Halmstad och Falkenberg.

Nuvarande status

Naturreservat.

Näktergalslunden berör riksintresse för kulturmiljö Vastdalen KN22 och friluftsliv.

Skreastrand-Tylösand FN 10.

Bedömning

Näktergalslunden är ett värdefullt skogs- och våtmarksområde i det öppna jordbrukslandskapet och har stor betydelse för bland annat fågellivet.

Näktergalslunden ligger som en ostörd lövskogsoas i det öppna jordbrukslandskapet. I lunden finns flera äldre, vattenfyllda tegelbruksdammar.

Den fuktiga och täta lövskogen är olikåldrig och domineras av klibbal men även sälg, asp, björk, fågelbär, jolster och andra lövträd förekommer. Här finns en hel del högstubbar, lågor och torrträd. Buskskiktet är artrikt med videbuskage, röda vinbär, fläder, hägg, brakved, slån m.m. I den fuktiga lövmullen växer rikligt med ormbär.

Rikt djurliv

Fågellivet är rikt med näktergal och andra sångfåglar och häckande mindre hackspett. Här finns även en god livsmiljö för groddjur och vedsvampar.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Det finns ett stort antal tegelbruksdammar där man under 1800-talet tog lera till Stensjö tegelbruk.

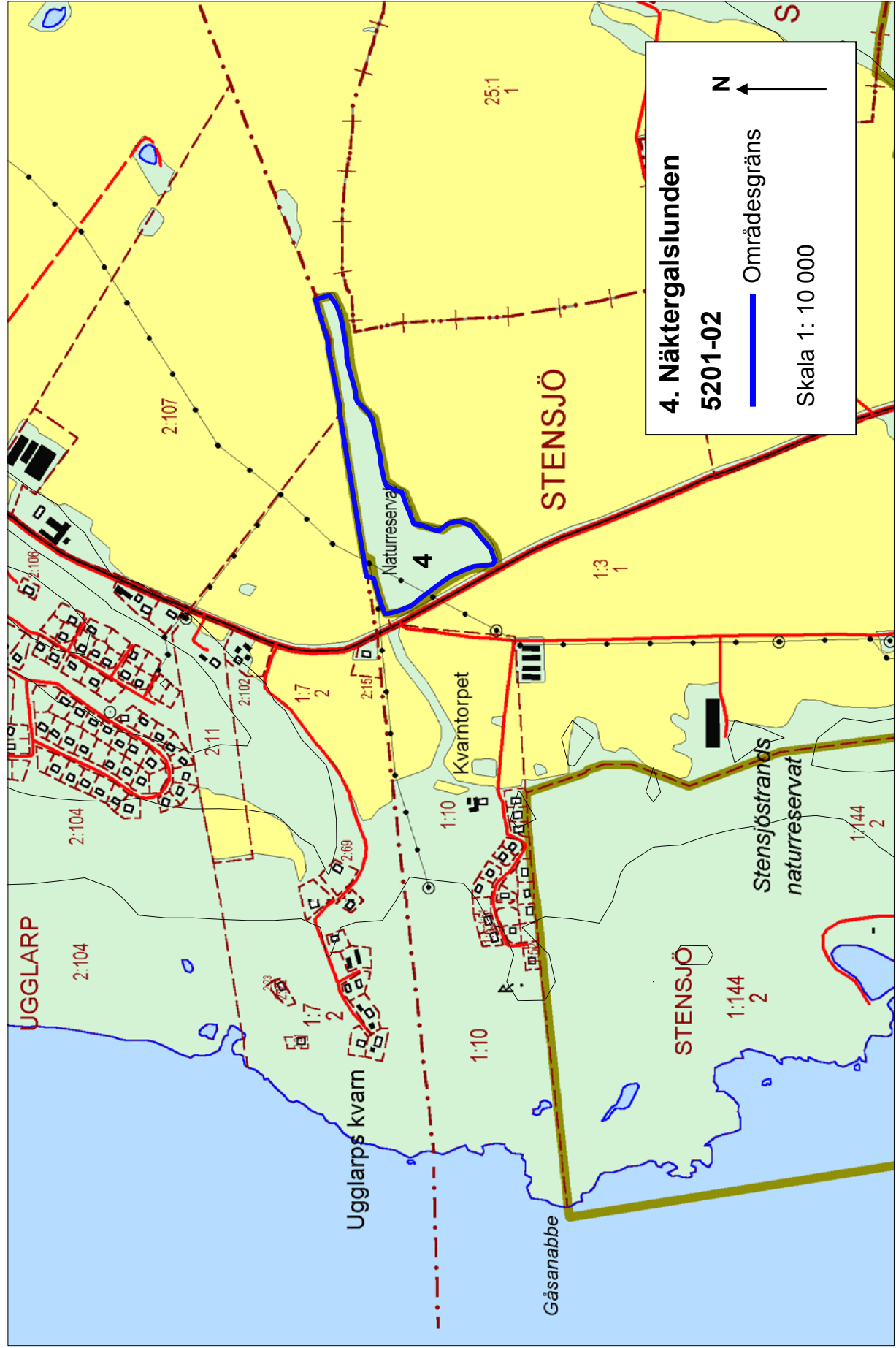
Referenser

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsens beslut om bildande av naturreservatet Näktergalslunden 1960-05-05.

5. Ullarp

Naturvärde: BZKL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5201-03

Areal: 18,5 ha

Socken: Eftra

Omfattning

Området ligger ca 3,5 km söder om Eftra kyrka och omfattar Ullarps naturreservat samt närliggande lövskogar.

Nuvarande status

Naturreservat, del av området.

Ullarp ingår i riksintresset för kulturmiljövård Vastdalen KN22.

Bedömning

Kärnan i området är Ullarps naturreservat med gamla ekar och lövnaturskog, men även omgivande ädellövskogar har stora naturvärden och ett rikt växt- och djurliv. Området är också värdefullt ur kulturhistoriskt perspektiv eftersom spår av äldre tiders hävd kan avläsas i naturen. Utöver det utgör området ett viktigt inslag i landskapsbilden.

Gamla ekar

I västra delen av naturreservatet finns en gammal slätteräng, Rossängen. Här växer ett bestånd av 200 år gamla hagmarksekar med vida kronor. Några askar som bär spår efter hamling finns också. Ekarna utgör en rest av de betydande ekhagmarker, som före lagaskiftets genomförande fanns på inägorna i Eftra och Slöinge socknar. På gammelekarna växer rödlistade arter som grå skärelav, blekticka, korallticka, silverlav och alléägglav.

Stråk med sumpkog

Öster om ängen blir marken fuktigare med ett stråk av sumpskog och källföden. Här finns en ädellövnaturskog med äldre ek och vårtbjörk samt ett inslag av klibbal, ask och andra trädslag. Skogen som numera lämnas för fri utveckling börjar få en fin struktur med en del rötade träd, torrträd och lågor. Under finns mycket hassel.

Även i ädellövskogarna invid reservatet finns källmarker och sumpskogar, gamla lövträd och en del död ved.

Floran är variationsrik med arter som ormbär, blåsippa, gullpudra, skärmstarr, lundgröe, storrams, ängsskära och grönvit nattviol.

Rikt fågelliv

De gamla ekarna och lövnaturskogen i kombination med de täta hasselsnåren och inslaget av murkna träd skapar goda häckningsbiotoper för åtskilliga fågelarter. De flesta av våra vanligaste sångare finns i området såsom svarthätta, trädgårdssångare, grönsångare och näktergal. Bland häckfåglarna finns bland annat skogsduva och större hackspett.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Från landsvägen ner till Rossängen leder en fägata. Den användes bland annat när djuren skulle föras på bete till utmarken.

Referenser

Forslund, M. och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1985:1.

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Fritz, Ö. 2001. Indikatorövervakning i biologiskt värdefulla ädellövskogar i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:25.

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturmiljövård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsens beslut 1977-01-31 om bildandet av Ullarps naturreservat.

Nicklasson, M. 2002. En undersökning av trädåldrar i halländska skogsreservat. Länsstyrelsens meddelande 2002:28.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

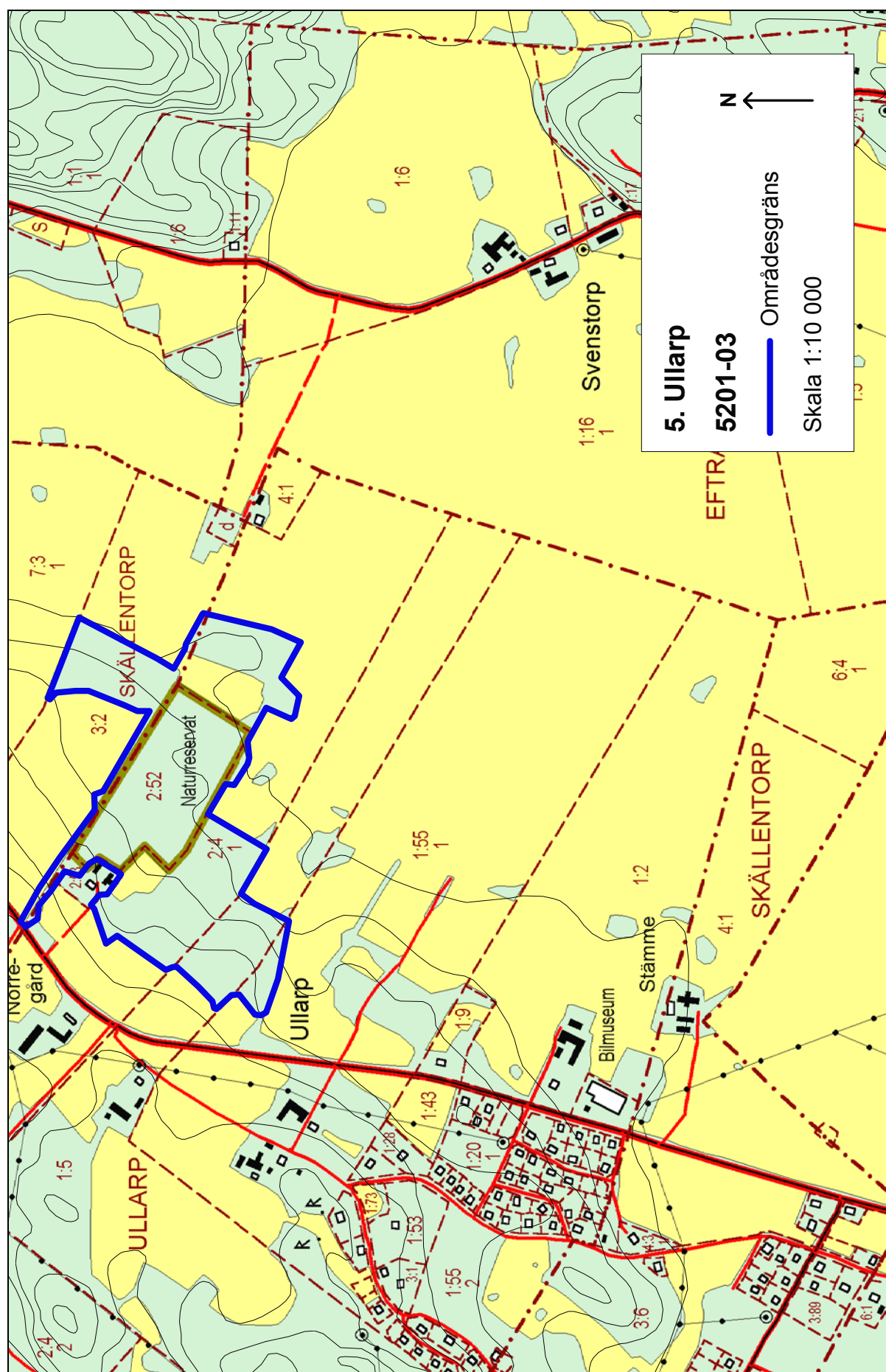
Påfågelsöga

Foto: Ingemar Alenäs

Flickslända

Foto: Ingemar Alenäs

6. Vesslunda

Naturvärde: LFBKZ

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5210-01

Areal: 87,6 ha

Socken: Skrea, Eftra

Omfattning

Området utgörs av Vesslunda naturreservat söder om Suseåns mynning. En långsträckt sanddyn öster om reservatet ingår även. Det ligger ca 9 km söder om Falkenberg.

Nuvarande status

Naturreservat.

Natura 2000 (pSCI).

Området ingår i riksintresse för naturvård Ringenäs-Bobergssudde NN15 samt riksintresse för friluftsliv Skreastrand-Tylösand FN10.

Bedömning

Vesslunda är ett representativt exempel på den halländska sandkusten med höga biologiska, kulturhistoriska och geologiska värden och som minner om flygsandsepoken. Den natursköna stranden med omväxlande vikar och berguddar erbjuder fina möjligheter till bad och friluftsliv.

Landskapet kring Suseåns är flackt och torrt och präglas starkt av den rörliga flygsanden. Största delen består av ett flackt flygsandfält med öppna sanddyner utmed stranden. Bergknallar sticker upp på flera ställen i sandfältet och mest markanta är Boabjär och Garnbjär som skjuter ut som uddar i havet. Mitt i området finns en märklig tvärgående sanddyn som till större delen sträcker sig österut utanför reservatet.

Flygsand

På den ekonomiska kartan från 1924 är Vesslunda markerat som ett kalt flygsandfält. De tallar som nu växer i området är planterade under det senaste seklet. Tidigare besvärade flygsanden de boende i kustbygden. Problemet är omnämnt redan under den tid då Halland tillhörde Danmark. Igensandningen har varit så kraftig att Suseåns utlopp förskjutits flera hundra meter. Under 1700-talet rann ån parallellt med stranden och mynnade ca 300 meter norr om nuvarande utlopp. I försöken att hindra flygsandens vandring lades havstång över dynerna. Man har även försökt med staket av flätat ris som byggdes parallellt med stranden. Under senare hälften av 1700-talet började man att plantera strandråg och sandrör på sanddynerna innan man slutligen kom fram till att tallplantor band sanden bra.

Skog och ljunghed

I de västar delarna av reservatet finns öppna sanddyner, ljunghedar och fukthedar medan den östra delen i huvudsak är tallbevuxen och på fuktigare ställen växer al och björk.

Rikt växt- och djurliv

I de öppna markerna i väster med strandzonen, de öppna sanddynerna och ljunghedar och fukthedar finns ett rikt växt- och djurliv med rödlistade arter som huvudtåg och fältpiplåka. Insektslivet är rikt, i synnerhet i områden med blottad sand, som på den tvärgående dynen i tallskogen, där det finns täta kolonier av vårsidenbi och andra marklevande steklar m.m.

I alsumpskogen invid Suseån i reservatets nordöstra del växer skärmstarr, rankstarr, kärrfibbla och på klibbal den rödlistade laven örlav.

Den mosaikartade stranden erbjuder fina biotoper för fåglar. På sandrevlarna som bildas utanför mynningen rastar mycket fågel. Under hösten är området vid Suseåns utlopp också en utmärkt plats att vara på för att skåda småfågelsträck.

Skötsel behövs

De öppna sandmarkerna och hedarna är starkt präglade av att kreaturen förr släpptes på utmarksbete här och mycket av det rika växt- och djurlivet i dessa delar riskerar att på sikt försvinna om det inte sker någon form av hävd. Hedarna brändes även förr för att förbättra betet och detta gynnade blomsterprakten. Många arter är också beroende av att det finns sandblottor och en viss rörlighet i flygsanden och ur den synpunkten har man lyckats alltför väl med att binda sanden.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Några större bronsåldersrösen finns i området. Dessutom är spåren efter kustböndernas tidigare kamp mot flygsanden påtagliga.

Referenser

Arup, U. Stenlavar i naturskyddade områden i Hallands län 2001. Länsstyrelsens meddelande 2002:25.

Bergsjö, A., 1997. Värdebeskrivning av kustområdet i Halland –ett regionalt planeringsunderlag för områden av riksintresse enligt 3 kap NRL. Länsstyrelsen meddelande 1997:4.

Erlandsson, J., 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

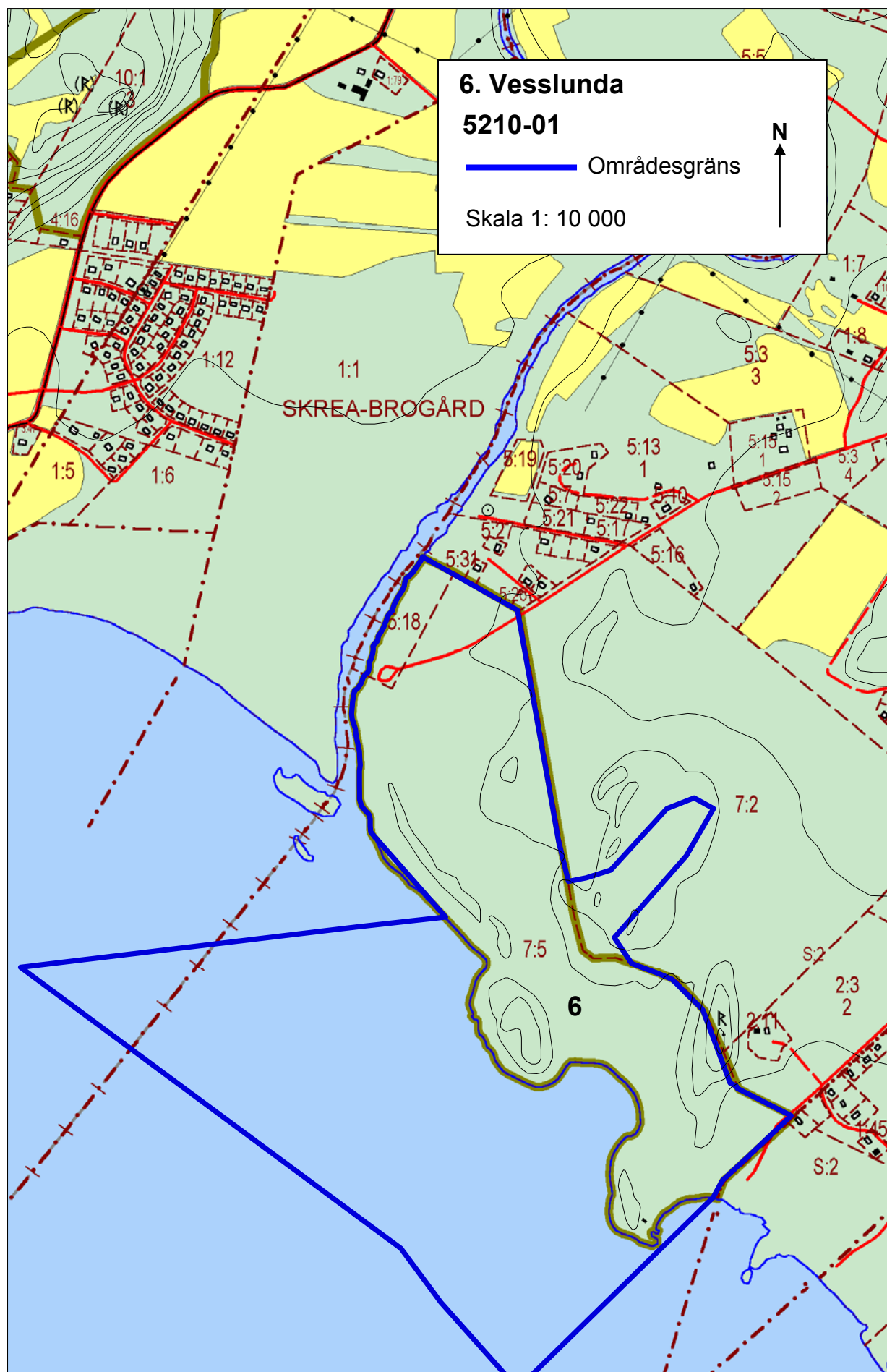
Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Malmberg, S. 1976. Vegetationskartering Vesslunda naturreservat Hallands län. Statens naturvårdsverk SNV PM 727.

Grimsholmen

Foto: Sofia Hedberg

7. Grimsholmen

Naturvärde: BZLFK

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5210-02

Areal: 285,7 ha

Socken: Skrea, Eftra

Omfattning:

Grimsholmen ligger ca 4 km SSV om Skrea kyrka på yttersta delen av Bobergs udde. Området omfattar Grimsholmens naturreservat samt ängs- och hagmarker norr om reservatet.

Nuvarande status:

Naturreservat.

Natura 2000 (pSCI).

Området ingår i riksintresse för naturvård Bobergsudde-Ringnäs NN15 samt riksintresse för friluftsliv Skreastrand-Tylösand FN10.

Bedömning

Kusten vid Grimsholmen och Bobergsudde utgörs av oexploaterade strandängar, ljunghedar, kala klippor och tallskogsklädda flygsandfält. Här finns ett rikt växt- och djurliv. Området är lättillgängligt och har ett stort värde för friluftslivet. Det finns också flera fornlämningar.

Grimsholmen utgör ett representativt avsnitt av det halländska kustlandskapet. Området präglas av ett flackt kusthedlandskap med betade hedar och strandängar. De sydöstra delarna av området finns låga flygsanddyner och älvsediment bevuxna med gräshedsvegetation. Norr därom övergår terrängen till att bli allt mer kuperad. Berggrunden som består av rödgrå gnejs går på vissa håll i dagen. På ett flertal ställen finns också klapperstensfält.

Betesgynnade arter

På strandpartierna växer betesgynnade arter som blåsklöver, gulkämpe, kustarun, revigt saltgräs, rödsvingel, salttåg och trift. På stenblock och klippor finns även en rik flora av stenlavar.

Längre innåt land finns på de torra kråkrishedarna liten blåklocka, ljung, ljunögökontröst och stagg. Här växer också klobjörnbär som enda örekomst i kommunen. Där det är fuktigare påträffas granspira, jungfru Maria nycklar och klockgentiana. Har man tur kan man också se den sällsynta fjärilen alkonblåvinge.

Fåglar

Området erbjuder med sina gräsbevuxna strandängar och kala klippor fina biotoper för fåglar. Här kan man bland annat se rastande ringtrast och småspov. Bland björnbärs- och enbuskarna syns ärtsångare och törnsångare.

Den södra udden längst ut i reservatet är en utmärkt rastplats för änder och doppingar. Under våarna kan man se dem i stora antal.

Kulturhistoriska spår och lämningar

I området finns flera fornlämningar i form av rösen och stensättningar. På höjden i norra delen finns ett bronsåldersröse med en hållkista.

Referenser

Arup, U. 2003. Sten- och marklavar i naturskyddade områden i Hallands län 2002. Länsstyrelsens meddelande 2003:14.

Bergsjö, A., 1997. Värdebeskrivning av kustområdet i Halland –ett regionalt planeringsunderlag för områden av riksintresse enligt 3 kap NRL. Länsstyrelsen meddelande 1997:4.

Erlandsson, J., 2000: Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Falkenbergs kommun. 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

Falkenbergs Ornitologiska Förening. Hemsida 2000.
www.f-o-f.nu.

Georgsson, K. et al: 1997. Hallands flora.

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989.
Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun.
Länsstyrelsens meddelande 1989:11

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering
och handlingsprogram för allmän naturvård.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse.
Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

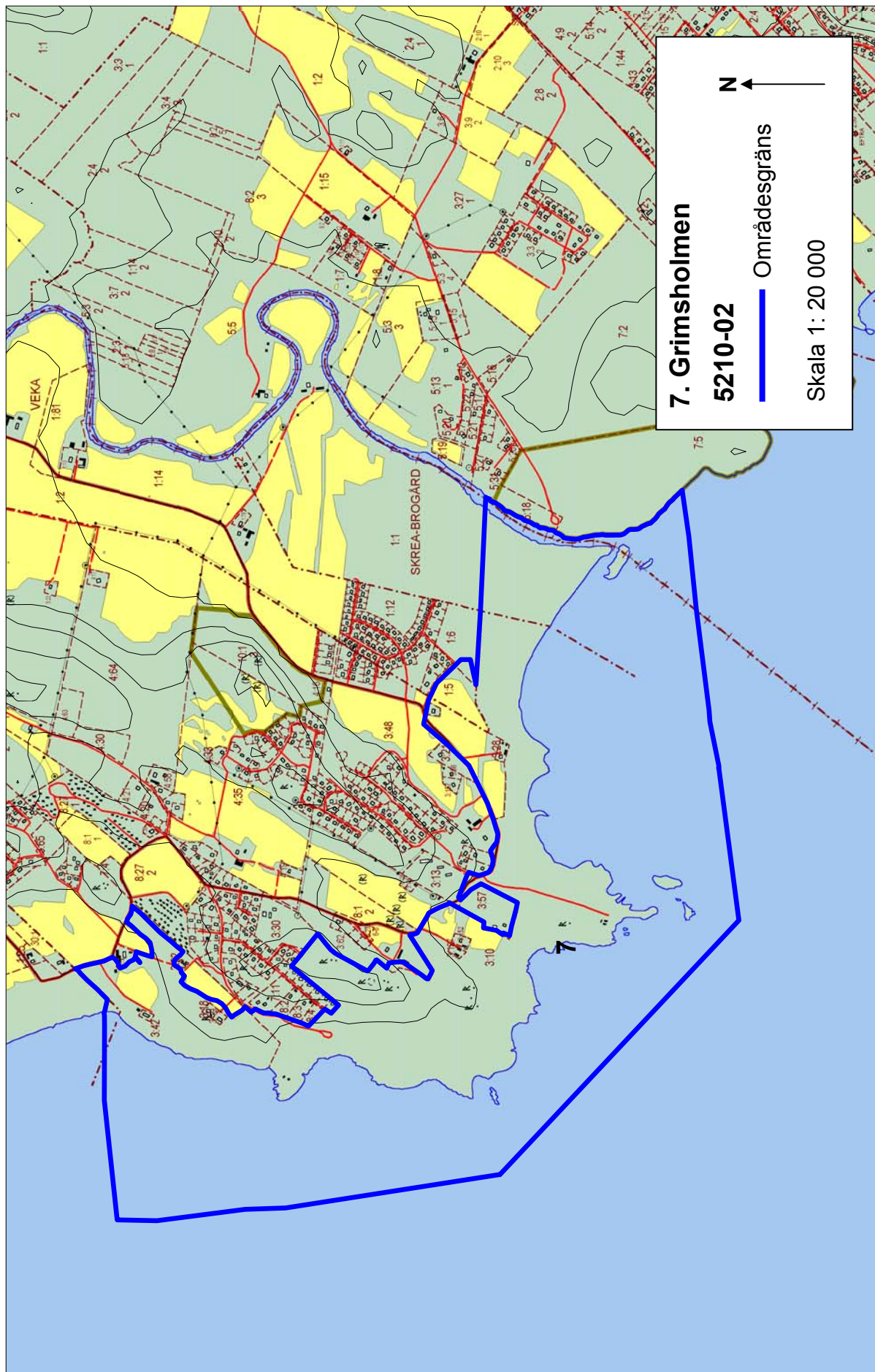
Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända
områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande
2002:1.

Länsstyrelsens beslut 1992-09-25 om upprättande av
naturreseptatet Grimsholmen.

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för
odlingslandskapet, ej publicerad.

Foto: Sofia Hedberg

8. Smörkull

Naturvärde: LKB

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5210-03

Areal: 12,7 ha

Socken: Skrea

Omfattning

Smörkull ligger 4 km söder om Skrea kyrka, nära kusten och Suseån.

Nuvarande status

Naturreservat.

Smörkullens naturreservat ingår i riksintresse för friluftsliv Skreastrand-Tylösand FN10.

Bedömning

Smörkull utgör ett naturskönt inslag längs den flacka Hallandskusten. Berget har haft en stor betydelse som sjömärke och utsiktspunkt i forna tider. Det finns också lämningar från bronsåldern.

Smörkulls topp når 52 meter över havet. Den karaktäristiska formen har gjort berget till ett sjömärke och utsiktspunkt i alla tider. Berget har också ingått i en kedja med vårdkaseberg längs hallandskusten. Idag används delar av området till bete och de omgivande ytorna är uppodlade. För att bevara den öppna landskapsbilden avsattes Smörkull som naturreservat 1973.

På bergknallens sydsida finns en rik flora av stenlavar.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Skålformade gropar i hällar och en del block tyder på att det varit en kultplats under bronsåldern.

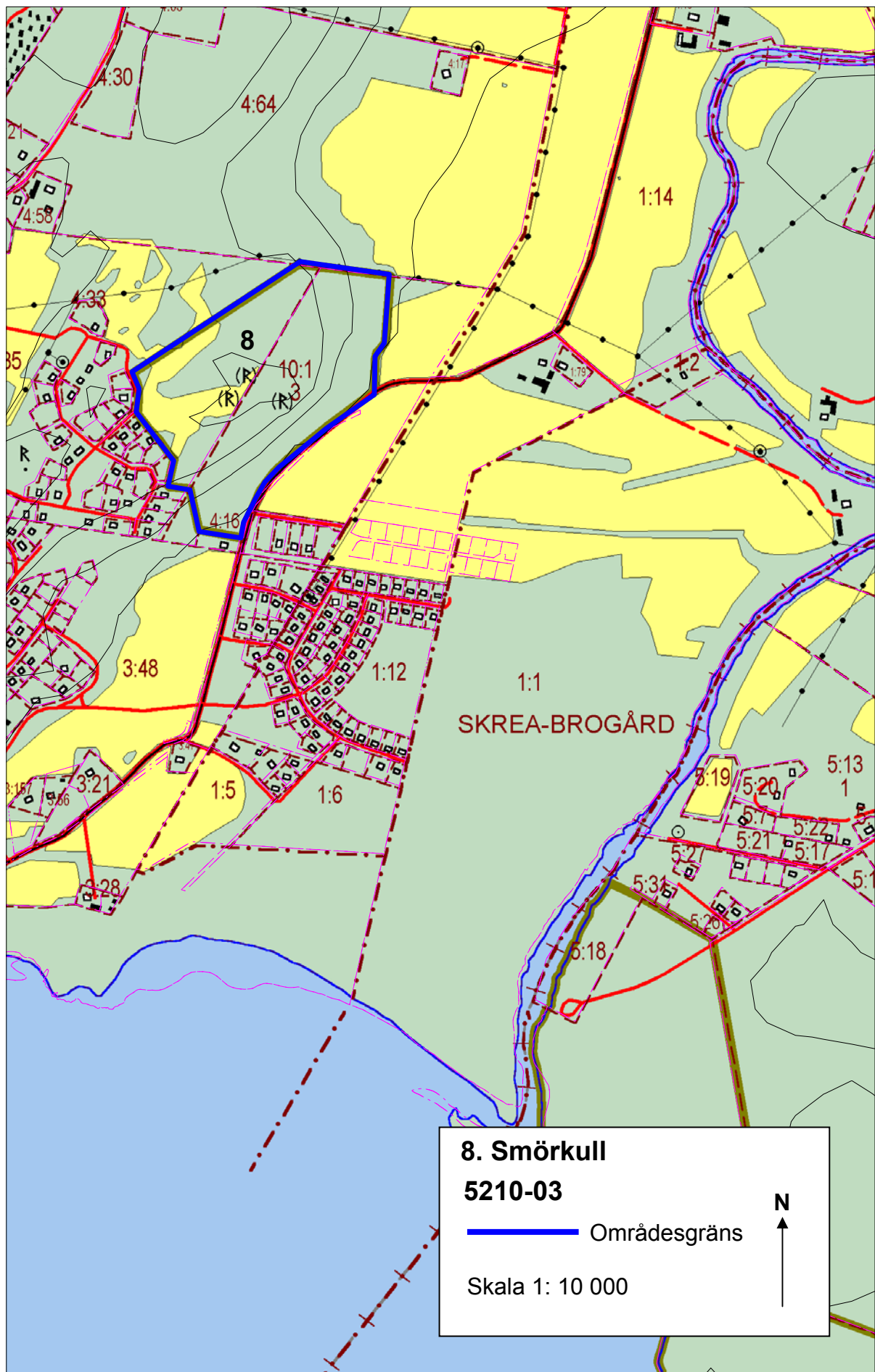
Förr antogs det att dessa utgjutningar användes vid offerriter, där det bland annat offrades fett, därav namnet Smörkull. Mer sannolikt är dock att groparna haft en symbolisk betydelse.

Referenser

Arup, U. 2003. Sten- och marklavar i naturskyddade områden i Hallands län 2002. Länsstyrelsens meddelande 2003:14.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Länsstyrelsens beslut 1973-04-05 om upprätande av Smörkullens naturreservat.

9. Suseåns dalgång

Naturvärde: ZBLKGF

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5210-04

Areal: 1 306 ha

Socken: Skrea, Eftra, Asige, Slöinge

Omfattning

Området omfattar Suseåns dalgång och når från kusten ca 40 km i östlig riktning inåt land. Suseån med biflöden sträcker sig in i Halmstads kommun. Området överensstämmer i stort med riksintresset för naturvård, med undantag av smärre utvidgningar för framförallt värdefulla skogsområden och hagmarker.

Nuvarande status

Naturreservat: Suseån och Suseån-Hult.

Natura 2000: Suseån-Hult (pSCI) och Hovgårdsån (pSCI).

I sort sett hela Suseån är klassat som riksintresse för naturvård Slissån-Suseån NN16 och del av området ingår i riksintresse för friluftsliv Skreastrand-Tylösand FN10 samt riksintressena för kulturminnesvården Ätradalen KN 19 och Vastaddalen KN 22.

Bedömning

Suseån med biflöden är ett unikt exempel på en meandrande å som omges av erosionsbranter och översvämningsmarker. Det finns höga såväl geovetenskapliga som botaniska och zoologiska värden. Många representativa naturbetesmarker, ädellövskogar, strandskogar med klibbal, sötvattenstrandängar och hagmarker kantar Suseån. Suseåns dalgång utgör ett synnerligen naturskönt inslag i landskapsbilden och här finns goda möjligheter till rekreation och friluftsliv.

Suseån och dess tillflöden meandrar fram i landskapet. Hela området ligger under högsta kustlinjen och jordarterna längs ån består av lera, sand och mo. Berggrunden längs Suseån utgörs av röd, rödgrå till gråg nejs och på några ställen är bergarten mer basisk med inslag av grönsten (amfibolit). Suseån får sitt tillflöde från vattendrag som når den halländska kustslätten via sprickdalar i sydsvenska höglandet. Norr ifrån kommer Mostorpsån och Hovgårdsån och från söder rinner Slissån. Dessa båda grenar rinner samman mellan Slöinge och Getinge och bildar Suseån.

Fiskvägar har byggts med stadsbidrag vid Boberg, Berte och Mostorp. Kalkningsprojekt pågår för Hovgårdsån och Mostorpsån samt Slissån i Halmstads kommun. De mest värdefulla lekbottnarna för lax och öring finns mellan Veka och Hallarna, mellan naturreservatet Suseån-Hult och Säms mölla och i Hovgårdsån. I området finns även flodpärlmussla och flodkräfta.

Förutsättningarna för fiske och friluftsliv är goda på många ställen i Suseåns dalgång.

Särskilt värdefulla delområden

Nedan beskrivs de mest värdefulla delområdena i dalgången, utöver själva vattendraget:

A. Vekahallarna-Dala (65,4 ha)

En naturskön del av dalgången där ån kantas av frodiga strandskogar av al, ek, fågelbär mm och en rik flora med ormbär, gullpudra, strutbräken, lundelm, vildris och blomvass. På klibbal växer den rödlistade örlaven. Fågellivet är rikt och man kan få se bland annat strömstare, försärla och kungsfiskare.

Här finns goda lekbottnar för lax och öring och här finns en artrik bottenfauna med bäcksländor, dagsländor, vattenfis och stor klobagge. Området har även ett stort värde för friluftslivet.

Vid Dala finns en bergshöjd med äldre, delvis naturskogsartad, tallskog med inslag av björk

och ek samt en del död ved i form av torrakor och lågor. På höjderna är marken mager och skogen gles med många äldre tallar. Tallarna är med all sannolikhet av ursprunglig halländsk härkomst till skillnad från kusttrakterna i övrig där nästan all tall härrör från införda tallar planterade under de senaste 150 åren. Längst i öster mot jordbruksmarken finns en lång och imponerande hög sanddyn bevuxen med blandskog av tall, gran, ek och björk

B. Eftra (21,8 ha)

I slutningen mot Suseån vid Eftra finns vackra, betade hagmarker med ek och björk samt en del enbuskar i öppnare partier. Hagmarkerna är mycket natursköna men floran är relativt artfattig med arter som kruståtel, stagg och liten blålocka.

Norr om beteshagarna finns en alblandskog med en hel del död ved i form av lågor och närmast ån finns en fin alsumpskog med små pölar med stillastående vatten. Floran är rik med skärmstarr, bäckbräsmå och kärrfibbla. Fågellivet är rikt och arter som ses regelbundet är forsärla, kungsfiskare, strömstare och mindre hackspett.

C. Suseåns naturreservat (39,7 ha)

Suseåns naturreservat ligger utmed åns norra gren, som ibland kallas Mostorpsån. Området är mjukt kuperat med uppstickande bergknallar som delvis är bevuxna med ekskogar. Längs ån finns alsumpskogar, öppna betesmarker och erosionsbranter. I strandskogarna på norra sidan av ån finns en rik förekomst av den rödlistade örlaven.

På betade strandängar och hagmarker finns hävdgynnade arter som hirsstarr, knägräs, ljung, slåttergubbe, stagg och ängsvädd. Fågellivet är rikt och åsträckan söder om landsvägsbron är lek- och uppväxtplats för lax och öring.

D. Suseån-Hult (13,3 ha)

Området är avsatt som naturreservat för att bevara ekhagmarkerna och den öppna betesmarken invid Suseån, som här har en fint meandrande och bitvis forsande sträcka med reproduktion av lax och öring och en rik

bottenfauna. I strandskogen utmed ån finns en del grova alsocklar och bitvis en rik flora med storrams, gullpudra, skärmstarr och desmeknopp och utmed ån växer den praktfulla ormbunken safsa. Här finns även en del död ved och hålträd.

Vid en bergbrant invid ån växer gamla krattiga, bukettväxande ekar med bland annat de rödlistade lavarna blek kraterlav och mussellav. Här finns också en rik markvegetation med hävdgynnade arter som backtimjan, slåttergubbe, tjärblomster, smörboll och grönvit nattviol.

E. Haga (27,7 ha)

Vid Haga finns ett naturskönt, mjukt böljande landskap med betade strandängar, strandskogar och sumpskogar med klibbal samt ädellövskogar med ek, bok och asp. Ån flyter stilla genom landskapet med undantag av några mindre forssträckor. Betade strandängar av det här slaget är idag en stor bristvara. I skogarna finns bitvis en hel del död ved och på äldre ädellövträd finns en rik moss- och lavflora med bland annat fällmossa, guldlockmossa, stor knopplav och mussellav. I markerna finns talrika odlingsrösen, stenmurar och andra kulturspår.

F. Hovgårdsån – Munkhättan (32,1 ha)

Hovgårdsån är ett fint litet biflöde till Suseån med en rik förekomst av den rödlistade flodpärlmusslan, bestånd av stationär öring och en artrik bottenfauna. Ett problem är att det numera inte sker någon föryngring av flodpärlmussla, som kan bli mycket gammal, i ån eller på något annat ställe i länet. Laxen når inte dessa lekbottnar eftersom den inte klarar att ta sig förbi Sämbs mölla.

På berget Munkhättan invid ån finns gammal ekskog med en rik flora av trädlevande mossor, svampar och lavar. Här finns bland annat de rödlistade arterna skrovellav, grynnig lundlav, stor knopplav, ekskinn och korallticka.

Norr om Munkhättan, invid Hovgårdsåns västra strand, finns en fin, öppen naturbetesmark med hävdgynnade arter som

slättegubbe, gråfibbla, liten blåklocka, stagg, svartkämpar och ljung.

Referenser

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Falkenbergs kommun 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Fritz, Ö. 1996. Ytvattenvårdsprogram för Hallands län 1996. Länsstyrelsens meddelande 1996:13.

Fritz, Ö. 1997. Skyddsvärd bottenfauna i rinnande vatten. Underlag till regional miljöövervakning i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1997:2.

Forslund, M. och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1985:1.

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11

Larsson, K. 1988. Översiktlig naturinventering av Ätrans och Högvadsåns dalgångar i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnes vård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsen 1988: Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

Länsstyrelsen 2002: Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Länsstyrelsens beslut 1992-04-24 om bildandet av naturreservatet Suseån-Hult.

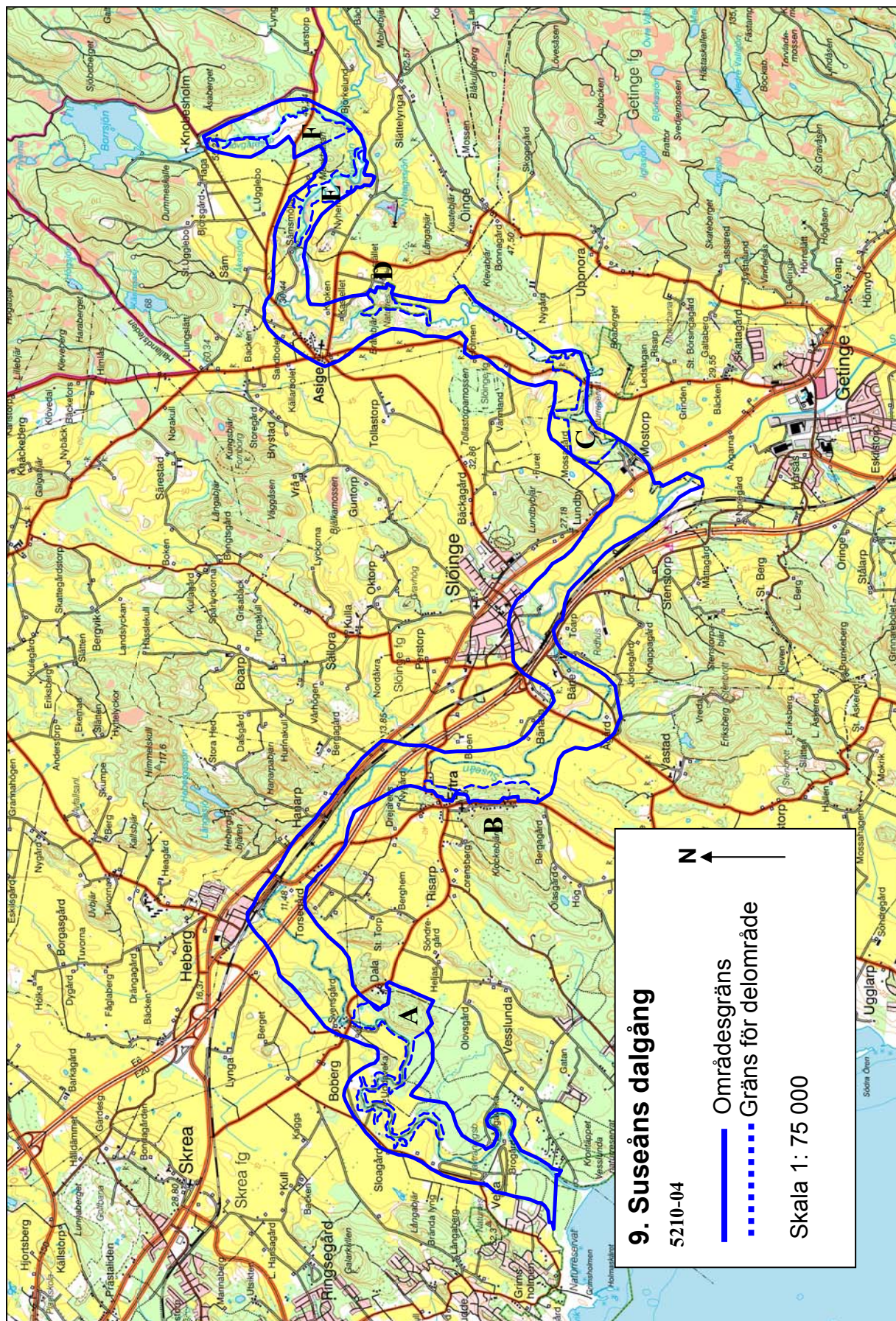
Länsstyrelsens beslut 1991-04-26 om bildandet av Suseåns naturreservat.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

Strömmande vatten i Suseån

Foto: Leif Klinteroth

10. Skreastrand

Naturvärde: LGF

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5210-05

Areal: 277,5 ha

Socken: Falkenberg, Skrea

Omfattning

Skreastrand ligger strax söder om Falkenberg och omfattar strandområdet mellan Falkenbergs stad och Bobergsudde.

Nuvarande status

Området ingår i riksintresse för naturvård Ringnäs-Bobergsudde NN15 samt riksintresse för friluftsliv, Skreastrand-Tylösand FN10.

Bedömning

Skreastrand ligger naturskönt utmed Hallandskusten. Lättillgängligheten och den etablerade friluftsverksamheten gör området mycket attraktivt som frilufts- och rekreationsområde av både nationellt och internationellt intresse.

Skreastrand är ett omväxlande kustavsnitt söder om Falkenbergs stad. Området utgörs av långgrunda sandstränder med dyner och partier med klippstränder. På stränderna finns imponerande bankar av snäck- och musselskal

Blå flagg

Skreastrand har tilldelats Blå Flagg som är en miljösymbol som delas ut till stränder i Europa. Flaggan delas ut till de stränder som uppfyller vissa miljö- och servicekrav.

Längs med stranden finns många strövstigar och utsiktsplatser i den omväxlande terrängen. Här finns även vissa biologiska värden med bland annat de rödlistade arterna sandmålla och fältpiplärka. I rännilarna på stranden växer det rödlistade källgräset.

Dessutom finns ett sedan mer än 60 år naturaliserade bestånd av sträv ambrosia, som annars bara påträffas tillfälligt.

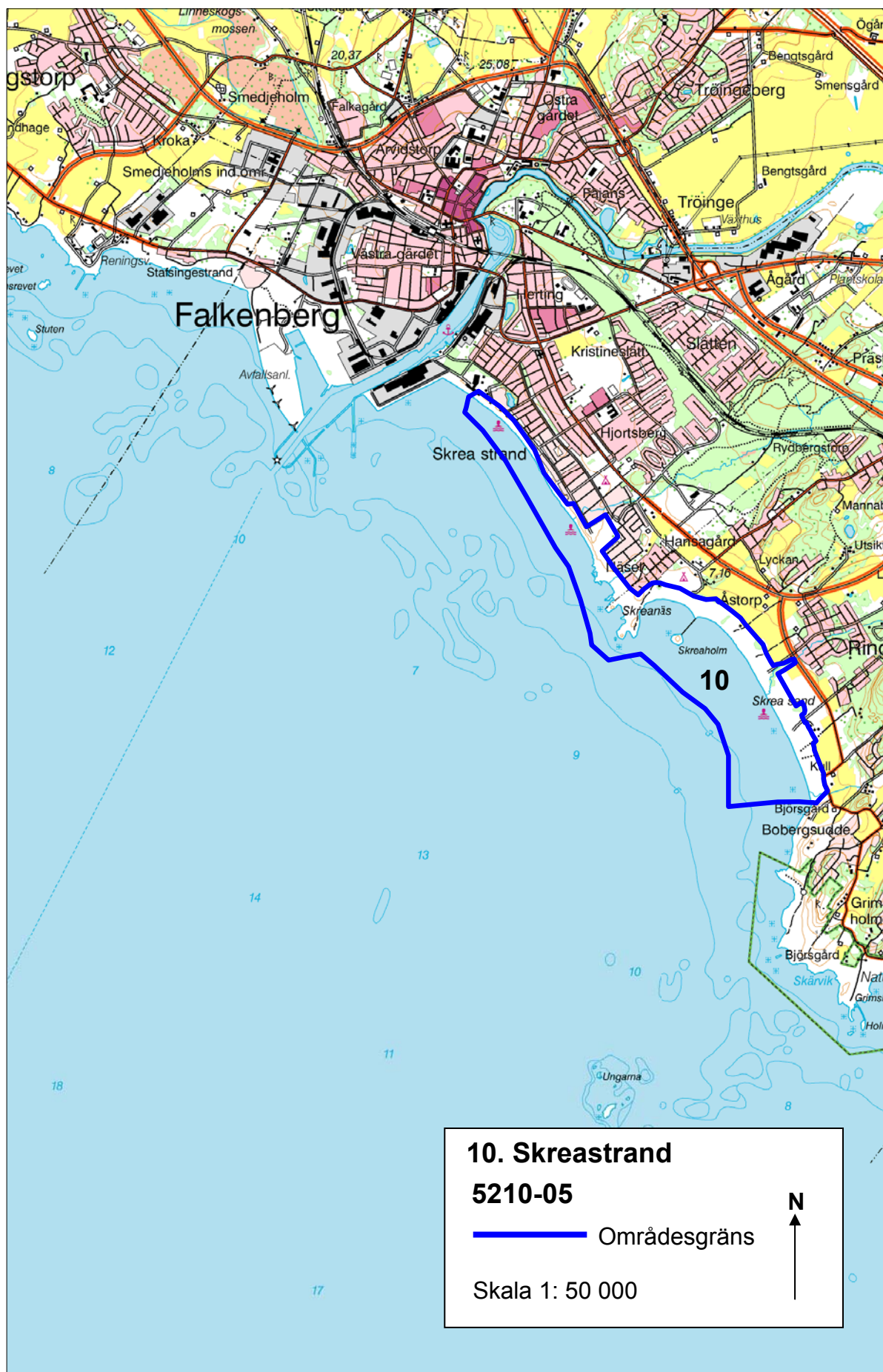
Referenser

Bergsjö, A., 1997. Värdebeskrivning av kustområdet i Halland –ett regionalt planeringsunderlag för områden av riksintresse enligt 3 kap NRL. Länsstyrelsens meddelande 1997:4.

Erlandsson, J., 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

11. Hanarpabjär

Naturvärde: BFZ

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5211-01

Areal: 12,1 ha

Socken: Eftra

Omfattning

Området utgörs av sydligaste delen av Hanarpabjär, som ligger i slättbygden sydost om Falkenberg, mellan Slöinge och Heberg.

Bedömning

Äldre ekskogar med ett rikt växt- och djurliv och som i de övre delarna har en orörd karaktär med en hel del torrträd och liggande klenved. Vid foten av berget i söder finns värdefulla hagmarksekar. Området är även värdefullt för friluftslivet.

De övre delarna med en krattig bergekskog bör lämnas för fri utveckling medan ljusbrunnar bör röjas kring äldre hagmarksekar i söder för att de ska kunna nå maximal ålder och storlek.

Området ligger lätt tillgängligt invid en före detta rastplats utmed gamla E6 och stigar leder upp på berget. I anslutning till där det en gång var rastplats finns flera fina, gamla hagmarksekar och på en av dessa växer den rödlistade oxtungsvampen. Här finns också några ihåliga ekar med bon av hästmyra och svartglänsande trämyra.

Uppe på berget blir ekskogen alltmer lågvuxen och krattig och har en mer orörd prägel. Ekarna är klena och senvuxna och här finns rikligt med signalarten fällmossa på stammarna. Inslaget av torrträd och liggande klenved börjar bli rikligt i vissa delar och här finns goda förutsättningar för ett rikt insektsliv.

När det har regnat rikligt bildas även små, tillfälliga gölar i svackor i krattskogen.

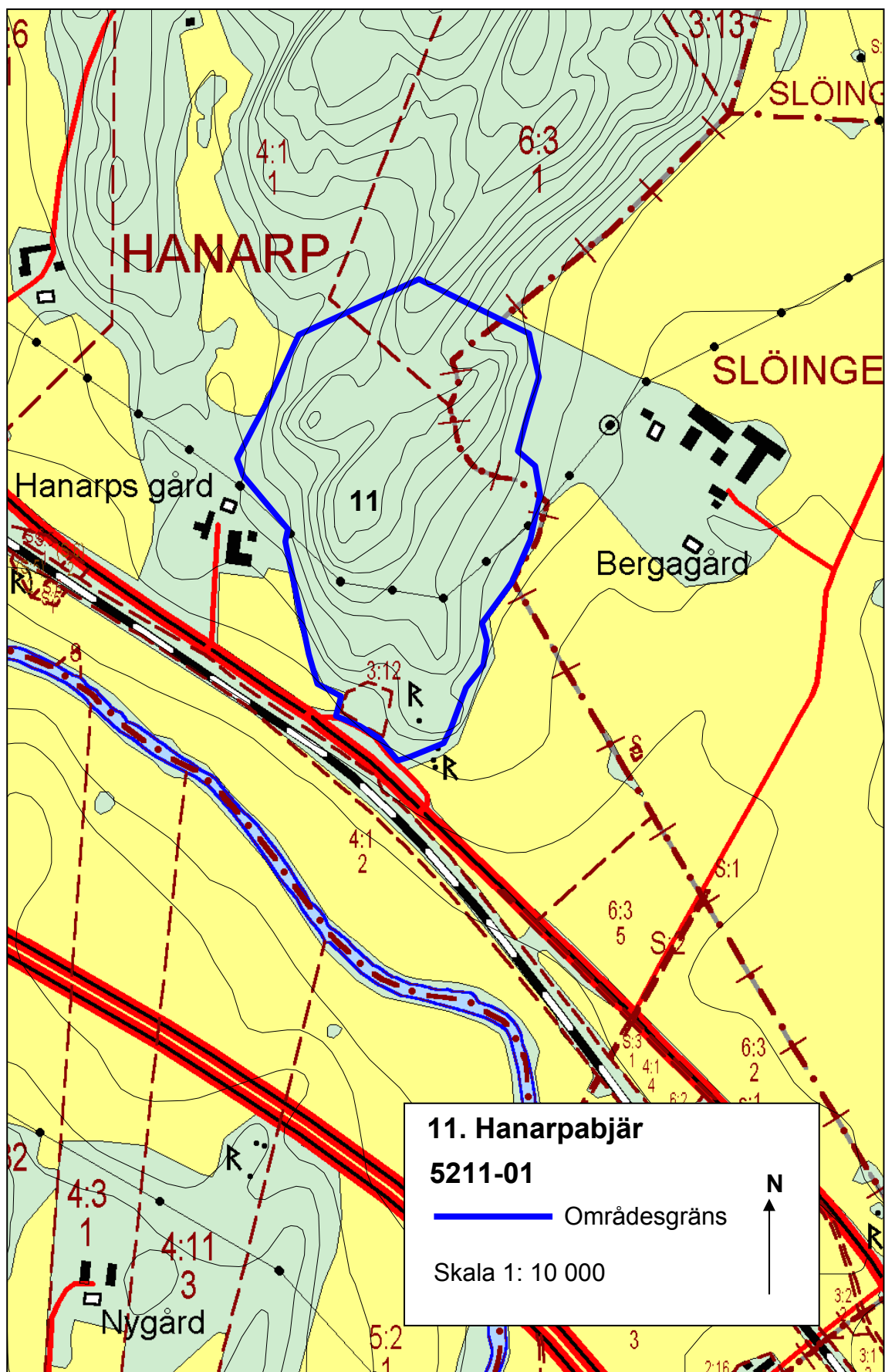
På de högsta partierna finns kala, enbevuxna hållmarker med utsikt över slättbygden.

Kulturhistoriska spår och lämningar

I södra delen av området finns ett par förhistoriska gravar (gravhög och rest sten).

Referenser

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

12. Bergagård

Naturvärde: BZ

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5211-02

Areal: 14,1 ha

Socken: Slöinge

Omfattning

Området ligger i slättbygden sydost om Falkenberg, mellan Slöinge och Heberg, och utgörs av ett flackt bergsparti som höjer sig över slätten.

Bedömning

Betade lövhagmarker som ligger vackert i det öppna odlingslandskapet och har ett rikt växt- och djurliv.

Det är viktigt att området även i framtiden betas med nötkreatur och att området behålls som en ljusöppen hagmark med stort inslag av gamla lövträd och död ved.

Området utgörs av en betad bergkulle omgivet av ett öppet jordbrukslandskap. Öppna, blomsterrika gräsytor och hållmarker omväxlar med mer slutna partier med ek, björk, klibbal, enbuskar och björnbär. Det finns en del äldre ekar, björkar mm, varav enstaka mulmträd, och även i vissa delar en del död ved i form av högstubbar, torrakor och lågor.

Floran är rik i området med arter som blåsippa, backsippa, vippärt, bergmynta, smörboll och desmeknopp. I bergbranter växer svartbräken och stenbräken. Här finns

även goda förutsättningar för ett rikt fågel- och insektsliv.

Referenser

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11

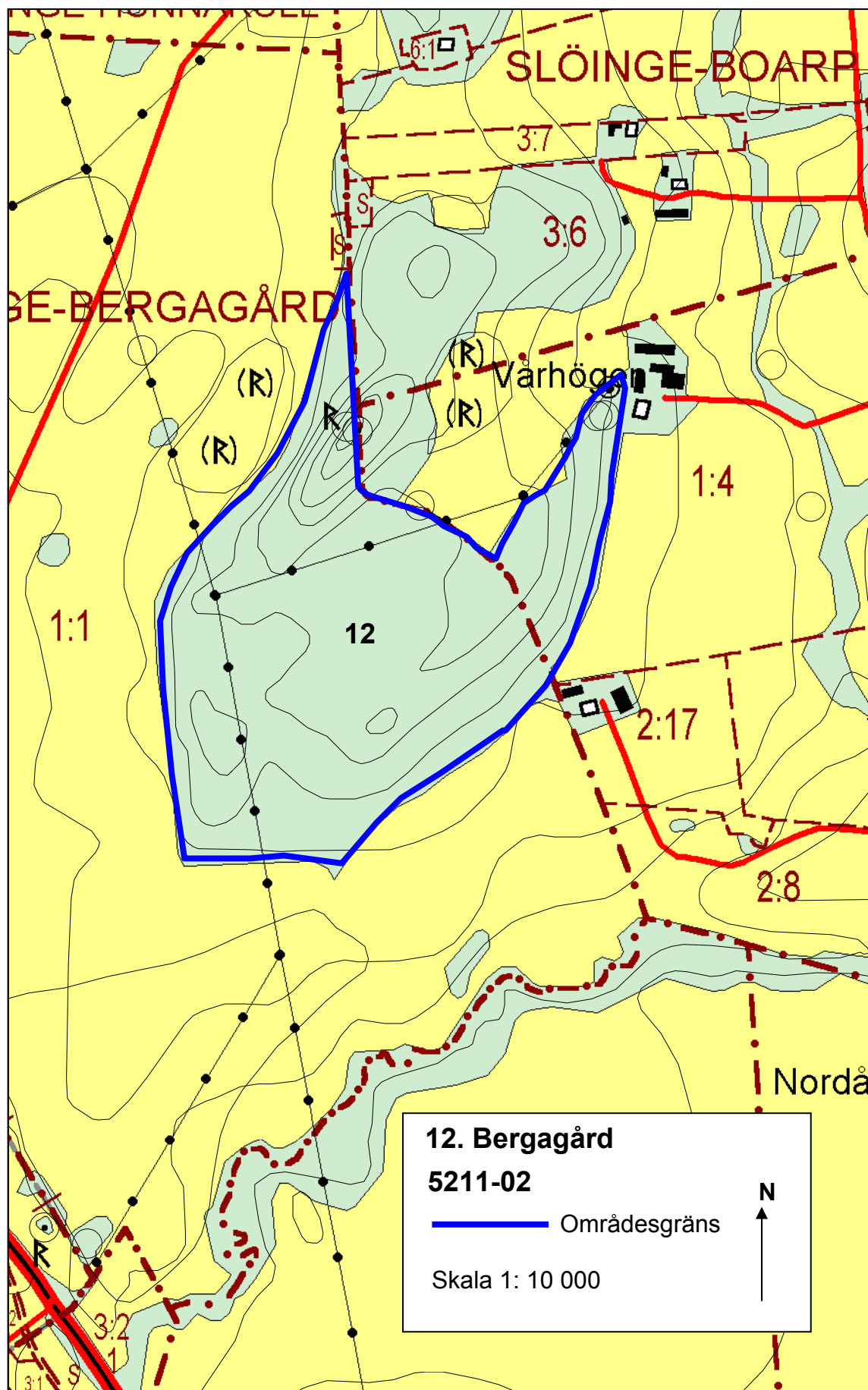
Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

Blåsippor

Foto: Martin Broberg

13. Frodeparken

Naturvärde: BZKF

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5213-01

Areal: 16,1 ha

Socken: Asige

Omfattning

Frodeparken ligger ca 2,5 mil öster om Falkenberg i Suseåns dalgång. Området omfattar Frodeparkens naturreservat med omgivande bokskogar.

Nuvarande status

Naturreservat, del av området.

Natura 2000 (pSCI).

Bedömning

Frodeparkens kärnområde, som är naturreservat, har en urskogsartad karaktär och det finns gott om gamla träd. Området har ett mycket rikt växt-och djurliv med många rödlistade arter. Kärnområdet är alldeles för litet för att långsiktigt kunna bevara alla arter och det är angeläget att även omgivande yngre bokskogar lämnas för fri utveckling, bortsett från bortröjning av gran.

Frodeparken ingick under 1600-talet i ett vidsträckt bokskogsområde och den skogliga kontinuiteten sträcker sig med all säkerhet betydligt längre tillbaka i tiden. Kärnområdet har klarat sig från större ingrepp och har en urskogsartad karaktär och rikligt med död ved i form av högstubbar, lågor, hålträd och mulmträd. Bokskogen är högvuxen och med mycket grova träd som är mer än 200 år gamla. I ljusluckor efter döda bokar kommer en riklig bokföryngring.

Omgivande bokskogar är betydligt yngre och är skogligt skötta. Dessa har idag inte så höga biologiska värden, men kommer att få det i takt med att skogen åldras eftersom många sällsynta arter lätt kan sprida sig dit från den gamla skogen i reservatet.

Många hotade arter

Orördheten, den långa skogliga kontinuiteten och bokarnas höga ålder är orsaker till att Frodeparken tillhör landets mest värdefulla bokskogar för biologisk mångfald. Sammantaget har mer än 30 rödlistade arter hittills påträffats, främst skalbaggar och lavar men även fåglar, fjärilar, mossor och svampar.

I ihåliga bokar har skogsduvan sitt bo och på marken kan under hösten hittas den sällsynta fjällsoppen. I fnösktickor lever

jättesvampmalens larv. På de gamla bokarna växer rödlistade lavar som bokkantlav, bokvårtlav, kristall-lundlav, liten lundlav, liten ädellav, röd pysslinglav och ädelkronlav. I rötade bokar och död ved finns ett myllrande insektskliv med många sällsynta skalbaggar.

Kulturhistoriska spår och lämningar

I bokskogen finns gott om små, flacka odlingsrösen, så kallade röjningsrösen (eller hackerör), som troligen är mycket gamla och sannolikt har sina rötter i sen bronsålder eller tidig järnålder.

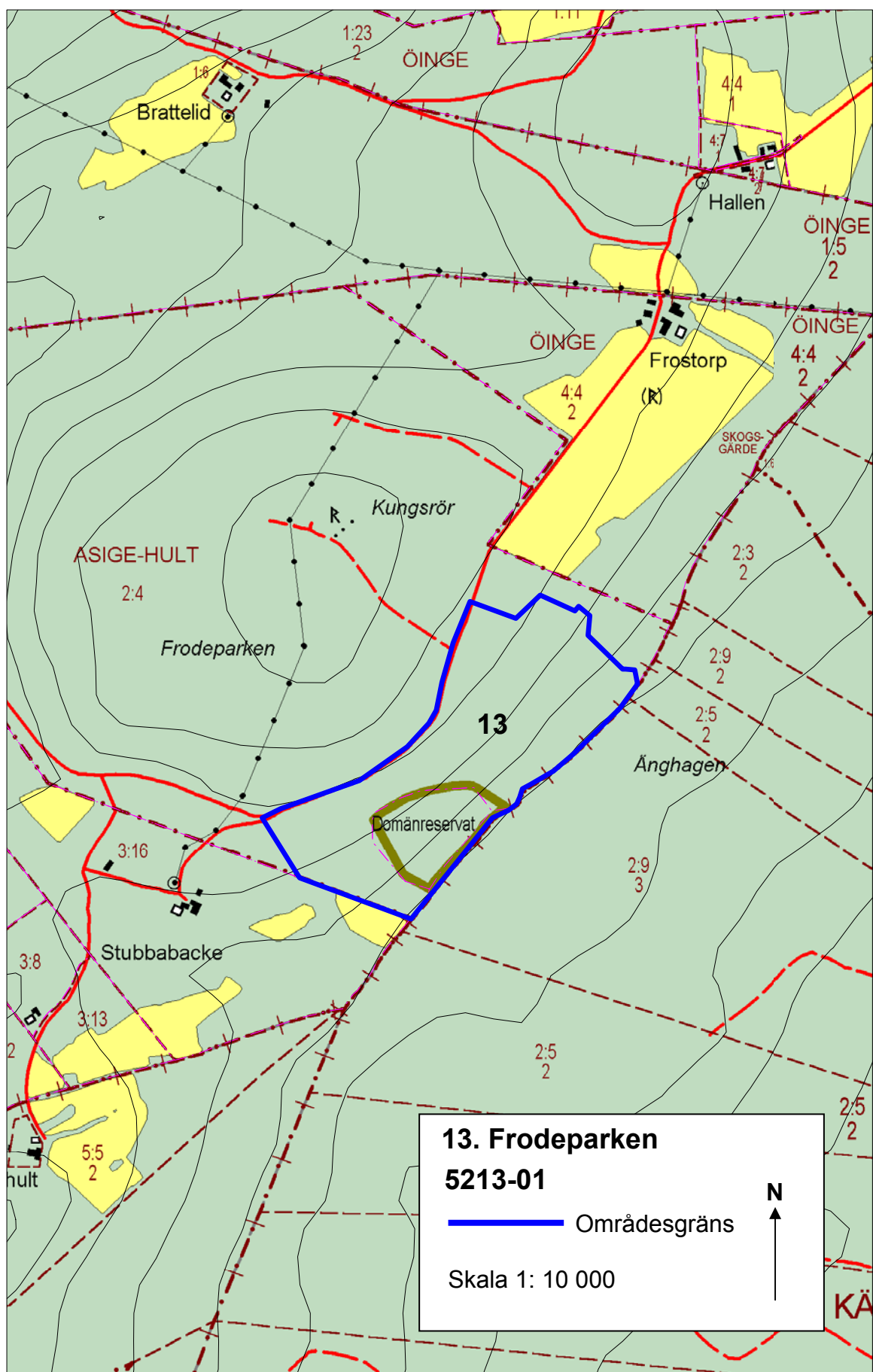
Referenser

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Länsstyrelsens beslut 1996-11-15 om bildande av naturreservatet Frodeparken i Falkenbergs kommun.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Nicklasson, M. 2002: En undersökning av trädåldrar i halländska skogsreservat. Länsstyrelsens meddelande 2002:28.

14. Slättelynga

Naturvärde: GLF

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5213-02

Areal: 129,3 ha

Socken: Asige

Omfattning

Området omfattar kullar, raviner och dödisgröpar söder om Suseån, ca 6 km nordost om Getinge.

Nuvarande status

Området ingår i riksintresse för kulturmiljö Ätradalen KN 19 och berör område av riksintresse för naturvård Slissån-Suseån NN 16.

Bedömning

Området vid Slättelynga har ett högt geovetenskapligt värde med kullar, rullstensåsar och terrassformationer. Området har med sitt läge vid Suseåns dalgång ett stort värde för landskapsbilden och utgör också ett friluft- och rekreationsområde av stor potential.

För att bevara värdet bör grusexploatering under inga förhållanden bedrivas i området.

Slättelynga ligger på söder om Suseån mot en moränslutning i sydost. På vissa håll går berget i dagen. Den södra delen av området är till stor del beklädd med lövskog, främst av ek, medan den norra delen utgörs av odlingsmark.

Kullar och dödisgröpar

Området ligger under högsta kustlinjen. De geovetenskapliga bildningarna utgörs av mjukt rundade kullar omgivna av plåtåar, rullstensåsar och dödisgröpar av grus och sand. Suseån rinner igenom norra delen av området i vackra meanderslingor omgiven av ras- och erosionsbranter. I sydost finns en terrassformation.

Det översta skiktet består i terrassen och kullarna av stenigt grus och vid Slättelynga utgörs ytlagren av sand.

Kulturhistoriska spår och lämningar

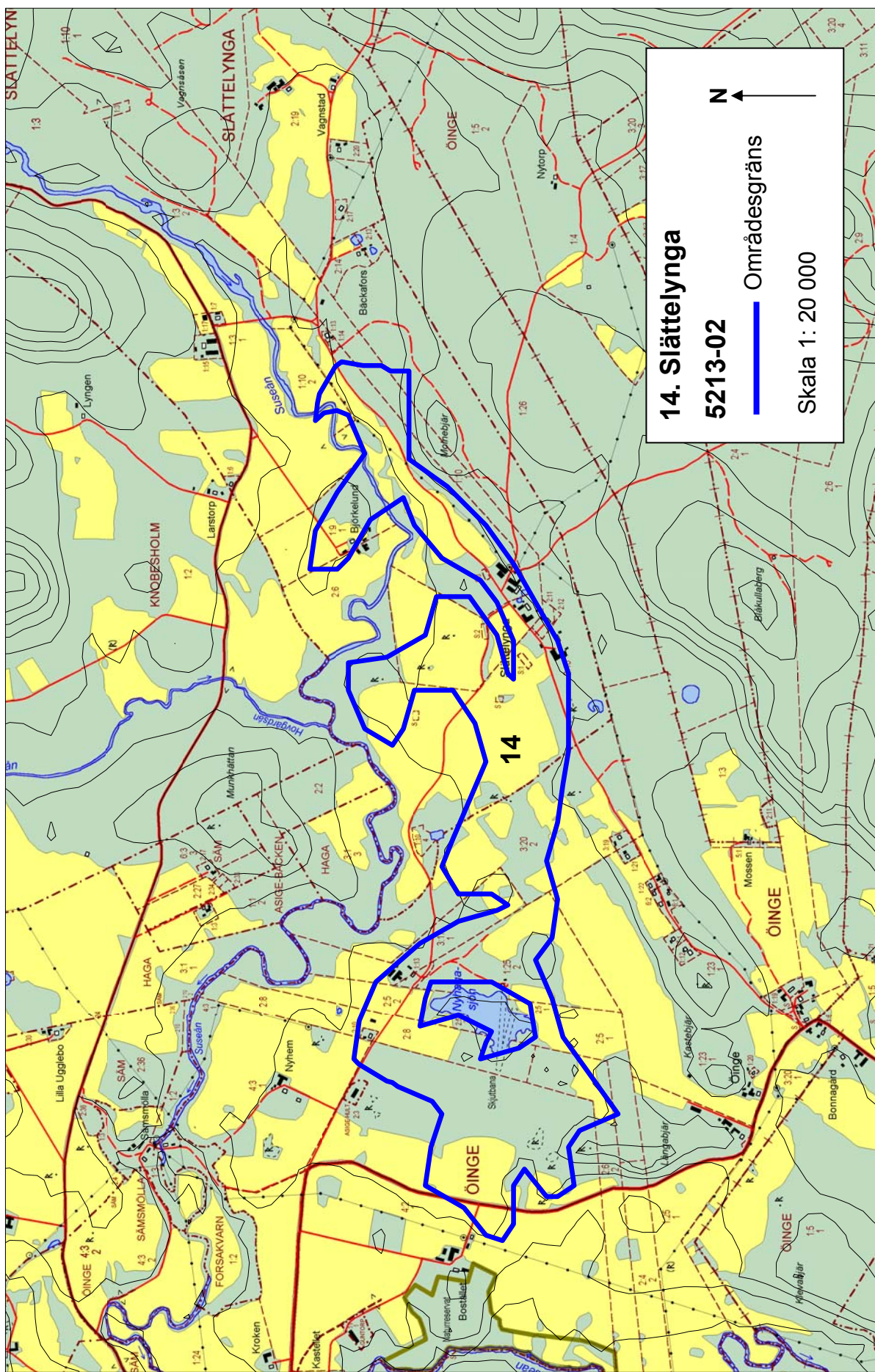
I området finns ett flertal fornlämningar i form av förhistoriska gravar, bland annat domarring och stensättningar, röjningsröseområde m.m.

Referenser

Engdahl, M., m fl. 1994. Inventering av naturgrus och krossberg i Hallands län. Länsstyrelsen meddelande 1994:23.

Erlandsson, J., 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård

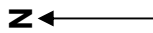

14. Slättelynga

5213-02

— Områdesgräns

Skala 1: 20 000

15. Hultahaga

Naturvärde: BZ

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5214-01

Areal: 25 ha

Socken: Asige

Omfattning

Hultahaga ligger två mil öster om Falkenberg på västsluttningen av Slissåns dalgång norr om Slättåkra.

Bedömning

I området finns gamla bokskogar som, trots att de till stor del är påverkade av skogliga ingrepp, har mycket höga naturvärden och ett stort antal rödlistade arter. Även partier med översilande bäcksdråg och en rik flora ingår.

För att på sikt kunna bevara och utveckla de höga naturvärdena måste bokskogarna lämnas opåverkade av skogliga åtgärder i framtiden, bortsett från bortröjning av ung gran, och det är även angeläget att granbestånden mellan dem avvecklas så att det kan bli ett sammanhängande lövskogsområde.

Hultahaga utgörs av flera kärnområden med gammal bokskog som har en mycket rik lav- och mossflora på stammarna. Även mindre, översilande bäcksdråg med gullpudra, dvärghäxört, skärmstarr och skogsbräsa ingår. Lövskogarna avskärmats av planterade granbestånd och är till stor del påverkade av gallringar och markberedningar, men det finns även orörda partier med mycket död ved.

Hultahaga ingick under 1600-talet i ett vidsträckt bokskogsområde och den skogliga kontinuiteten sträcker sig med all säkerhet betydligt längre tillbaka i tiden.

Många hotade arter

Bokarnas höga ålder och den långa skogliga kontinuiteten är de främsta orsakerna till att det finns ett stort antal rödlistade arter i

området. Den största rariteten är den akut hotade bokporlaven. Andra exempel är ädelkronlav, liten ädellav, vedlavklubba, hållav och bokfjädermossa.

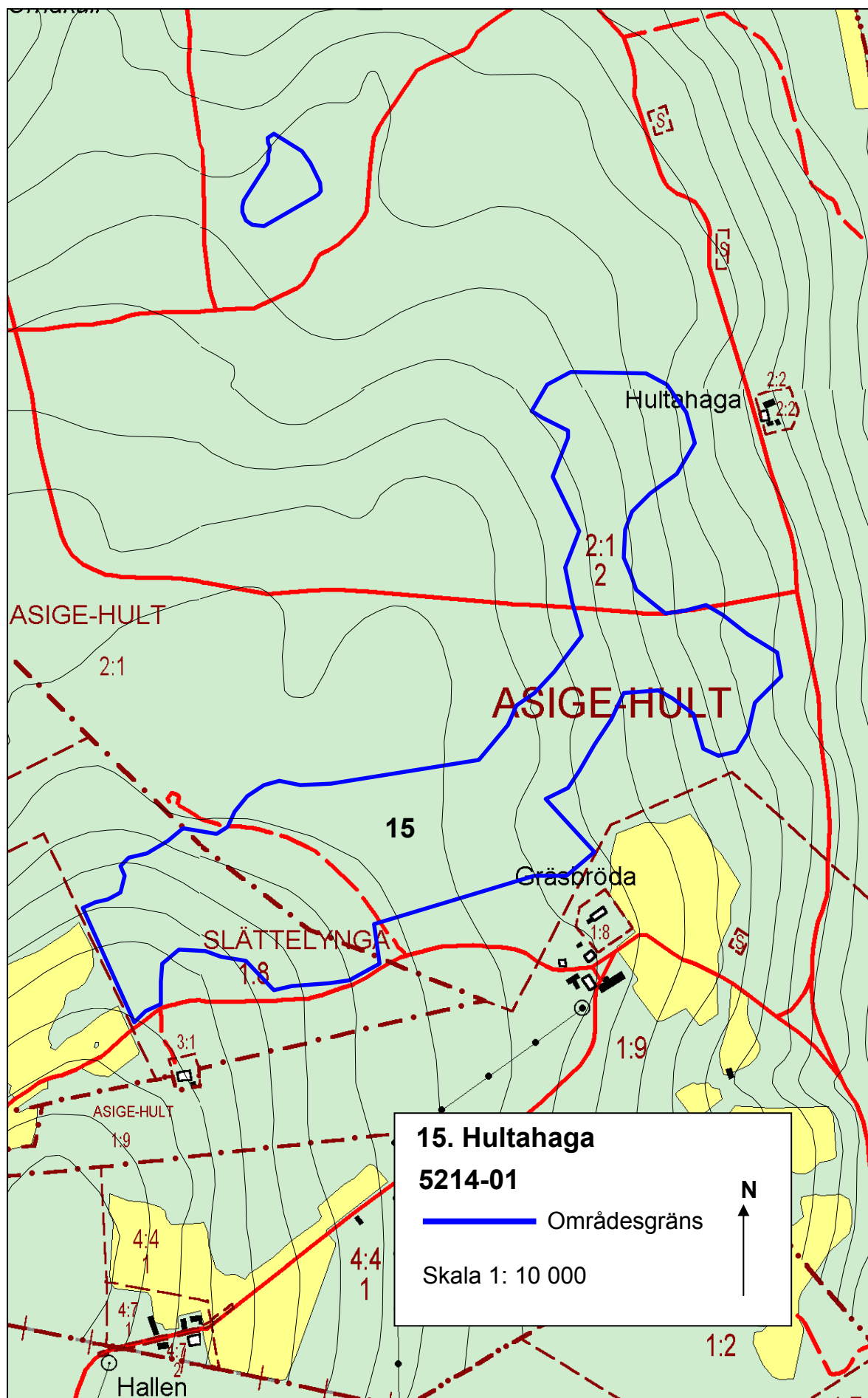
I ihåliga bokar har skogsduvan sitt bo och i de gamla bokarnas fnösktickor lever jättesvampmalens larv.

Referenser

Fritz, Ö. 2001. Indikatorövervakning i biologiskt värdefulla ädellövskogar i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:25.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

16. Agerör

Naturvärde: GLFB

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5128-01

Areal: 320,8 ha

Socken: Stafsinge

Omfattning

Området ligger utmed kusten vid Olofsbo ca 4 km VNV om Falkenberg.

Nuvarande status

Området ingår i riksintresse för naturvård Träslövsläge-Agerör NN11.

Bedömning

De betade havsstrandängarna har ett rikt hävdberoende växt- och djurliv. Tack vare att området är relativt svårtillgängligt kan många fåglar häcka ostört. Sandstranden vid Olofsbo är värdefull för friluftslivet.

För att bevara områdets särprägel är det viktigt att värna om fortsatt hävd. Området bör inte gödslas eller dikas.

Området mellan Agerör och Arvidstorp är relativt flackt och jordtäcket består delvis av finkornigt material, marsktorv och på sina ställen småblockig morän.

Landskapet övergår österut i ett öppet odlingslandskap med glest liggande gårdar. De allmänna vägarna som leder till området är få och svårtillgängligheten ger området en ostörd karaktär.

Vid Olofsbo finns sandstrand och badplats.

Klapperstensvall

Parallellt med kusten i norra delen av området utan för Agerör sträcker sig Agerörsmalen. Det är en mäktig klapperstensvall som vittnar om en tid då havsytan stod högre än i dag. Klapperstensvallen är resterna efter vågornas svallning och bearbetning av grus och morän.

Flora och fauna

På strandängen hittar man typiska växer som gulkämpe, revigt saltgräs, rödsvingel, saltnarv och salttåg. Längre upp på land på de strandnära betesmarkerna påträffas backtimjan, liten blåklocka och trift.

Områdets relativa svårtillgänglighet gör att fåglar som rödbena, strandskata och större strandpipare kan häcka ostört.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Området är rikt på sten i rösen och murar. Några stengärdesgårdar fortsätter också ut i den grunda Agerviken.

Referenser

Bergsjö, A., 1997. Värdebeskrivning av kustområdet i Halland –ett regionalt planeringsunderlag för områden av riksintresse enligt 3 kap NRL. Länsstyrelsen meddelande 1997:4.

Erlandsson, J., 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsen.

Falkenbergs kommun. 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

Flodin, L-Å. 1991. Häckande vadare, måsar och tärnor på strandängar inom Varbergs och norra Falkenbergs kommuner. Länsstyrelsens meddelande 1991:10.

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

17. Ätrands dalgång

Naturvärde: BZLKHGF

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5129-01

Areal: 815,8 ha

Socken: Falkenbergs stad, Vinberg, Skrea, Årstad, Alfshög, Vessige, Ljungby, Askome och Okome

Omfattning

Ätran dalgång från Falkenberg till Ätrafors.

Nuvarande status

Natura-2000 – område (SPA) för Källstorps våtmarker.

Ätrands dalgång är klassat som riksintresse för naturvård NN12, för kulturminnesvård KN 19 och för friluftslivet FN 9.

Bedömning

Ätrands dalgång har stora biologiska och geovetenskapliga värden. I ån finns goda reproduktionsbottnar för lax och öring och en värdefull bottenfauna. Området har även stor betydelse för friluftslivet och inte minst laxfisket lockar många människor till ån. De värdefullaste delområdena i dalgången utöver själva ån är Källstorps våtmarker, Möllegård och Höstena källar.

Det är av allra största vikt att Ätran och Högvadsåns naturliga laxstam bevaras och att reproduktionsbottnarna skyddas mot negativ påverkan. Det förutsätter att pågående förurning motverkas genom fortsatt kalkning av Högvadsån.

Ätran har sitt källflöde i Västergötland och dalgången har bildats i den sprickdal som i nordsydlig riktning sträcker sig genom den halländska kustslätten.

Geologiska förhållanden

Berggrunden utgörs av olika gnejser och terrängen är böljande. På vissa håll går berget i dagen och höjer sig över det omgivande odlingslandskapet. Jordarterna består av isälvsediment som överlagrats med lera, sand och mo. Området ligger under högsta kustlinjen och jordtäcket har svallats kraftigt på sina håll.

Odlingsbygd

Marken i Ätradalen är präglad av åkerbruk. Det finns ett stort inslag av lövskog, företrädesvis ek med inslag av hassel i frodigare delar. Eken blir mera lågvuxen på höjderna där den utsatts för vindens påverkan. Gråalen är ett i Halland ovanligt inslag som växer längs Ätradalen nästan till Falkenberg. Förutom i Ätradalen, där den förekommer rikligt, finns naturliga förekomster i länet sannolikt bara i Viskans dalgång. På skuggiga platser utmed ån växer ormbunken safsa.

Ätrands vattenföring regleras genom dammen vid Ätrafors.

Vildlax och rik bottenfauna

Ätran och Högvadsån är västkustens viktigaste fortplantningsområde för vildlax. Det är Sveriges största bestånd av naturlig atlantlax och det sker ingen utsättning eller reproduktion av odlad lax. Odlade laxar från företrädesvis Danmark och Norge som vandrar upp i vattensystemet sorteras bort vid Herting och i Nydala kvarn vid Köinge.

Lekbottnar av störst betydelse finns i Ätran mellan Vessigebro och Ätrafors.

Reproduktion av naturlig lax och öring förekommer i alla biflöden utan vandringshinder bland annat Fageredsån, Hjärtaredsån, Högvadsån, Skärshultaån, Stockån och Vinån. De allra minsta bäckarna har också reproduktion av havsöring. I Lillån och Svartån finns stationär öring.

Ätrands vattensystem hyser en krävande och känslig bottenfauna. I Ätrands huvudfåra, vid Tullbron i Falkenberg, finns Sveriges enda kända förekomst av nattsländan *Setodes*

punctatus och här finns även en rad andra sällsynta vatteninsekter. I ån har också det rödlistade havsnejonögat påträffats.

Många fågelarter som är helt beroende av den specifika bottenfaunan häckar längs med stränderna. Längs med Ätran förekommer forsärla, kungsfiskare och strömstare. I lövskogarna häckar bland annat härmsångare och näktergal.

Friluftsliv

Ätran och Högvadsån är en av Sveriges mest högklassiga laxåar. Det finns många natursköna partier med forsar och sel. Besökare lockas förutom från Sverige också från bland annat Danmark, Tyskland, Italien och Holland.

Ätran och de anslutande grönområdena utgör också värdefulla naturområden i Falkenberg centralort. Särskilt bör Doktorsprommenaden, Laxprommenaden, Vallarna och Hertingskogen betonas. Områdena är viktiga för friluftslivet, landskapsbilden samt har höga botaniska värden längs Ätran.

Kulturmiljö

Ätradalen har många fornlämningar från olika epoker, exempelvis finns i södra delen av dalgången många gravhögar som härrör från bronsåldern dvs. mellan 1500-500 f.Kr.

Två äldre färdleder med rötterna i förhistorisk tid går genom området. Vägarna korsades vid Sjönevad där rester av en medeltida borg påträffats.

Särskilt värdefulla delområden

Nedan beskrivs de mest värdefulla delområdena i dalgången, utöver själva vattendraget:

A. Källstorps våtmarker (42,7 ha)

Invid Ätran strax öster om Falkenberg ligger Källstorps våtmarker med anlagda våtmarker och naturliga vattensamlingar. Här finns ett mycket rikt fågelliv och bland fåglar som rastar eller häckar i området kan nämnas brun kärrhök, vattenrall, pungmes, storspov, årta, gräshoppsångare och mindre strandpipare. Även i övrigt är växt- och djurlivet rikt med

rödlistade arter som dvärgryggsimmare, rödlänke och snok.

B. Möllegård (9 ha)

Vid Möllegård invid Ätrons östra strand finns frodiga lövskogar i sluttningarna med ädellövskogar av alm, ek med mera samt alsumpskogar och strandskogar närmast ån. Här finns en hel del äldre, grova ekar och död ved. Fågellivet är rikt med arter som kungsfiskare, näktergal, kärrsångare och stenknäck.

Floran är rik i lövskogarna, exempelvis vätteros och i mer öppna fd ängs- och betesmarker med arter som desmeknopp, hässleklocka, brudborste, blåsippa, sötvedel, smörboll och buskviol samt i strandkanten rikligt med safsa och strutbräken.

C. Höstena källor (0,2 ha)

Höstena källor består av en större och några mindre artesiska kallkällor strax norr om Vessigebro, ca 100 meter från Ätrons strand. Grundvatten från de högre belägna omgivningarna trycks här fram ur marken och rinner sedan i en bäck ut i Ätran. De två största källorna, som ligger intill arandra, har kallats Kalle brunnar. Här kan man se hur det upprinnande vattnet bildar små kratrar i bottensanden.

Höstena källor är ett välbesökt utflyktsmål och har tidigt väckt intresse och förundran bland bygdens folk. De har fått särskilda namn och även förknippats med sägner och traditioner. Förr påstods exempelvis att den stora Höstena källa saknade botten. En sägen berättar att en bonde råkade köra ner i källan med vagn och ett par oxar. De försvann men flöt så småningom upp i Ätran.

Referenser

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Falkenbergs kommun. 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

Fritz, Ö. 1996. Ytvattenvårdsprogram för Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1996:13.

Fritz, Ö. 1997. Skyddsvärd bottenfauna i rinnande vatten. Länsstyrelsens meddelande 1997:2.

Hernborg, K., Skålles, H. & Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Larsson, K. 1988. Översiktlig naturinventering av Ätrans och Högvadsåns dalgångar i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnes vård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Länsstyrelsens artdatabas (ej publ.)

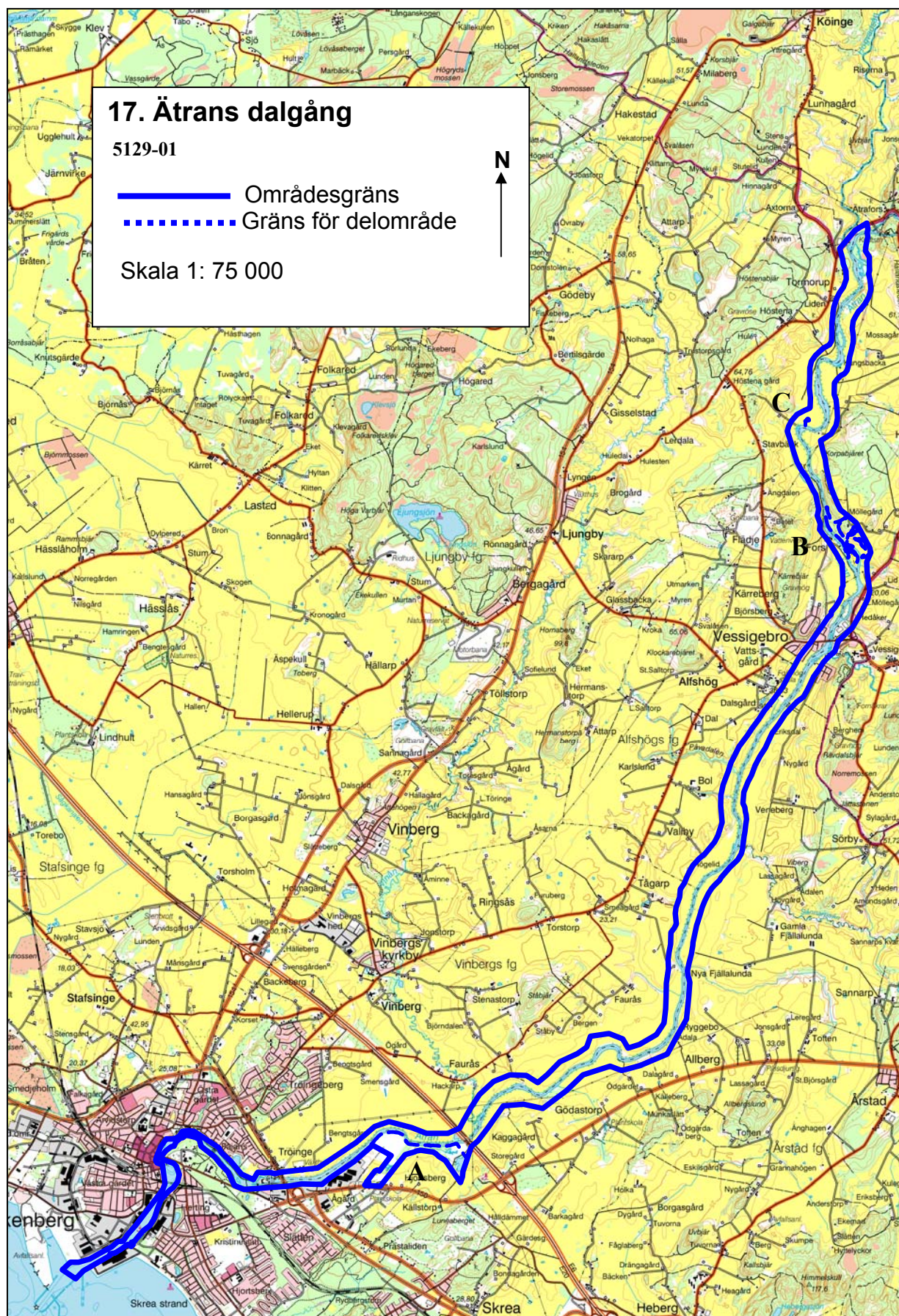
Schibili, H. 1999. Biologisk uppföljning i kalkade vattendrag inom Hallands län Redovisning av elfiske samt fångststatistik och resultat i leklax- och smoltfällor 1998. Länsstyrelsen meddelande 199:14.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering, 1993-1996, opublicerad

Alskog vid Möllegård

Foto: Ingemar

18. Åsaberget

Naturvärde: BZL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5223-01

Areal: 23,1 ha

Socken: Asige

Omfattning

Området omfattar nyckelbiotoper med ädellövskog vid Åsaberget, ca 6 km nordväst om Slöinge.

Nuvarande status

Biotopskydd för del av området.

Bedömning

Gammal ekdominerad ädellövskog med ett rikt växt- och djurliv och flera rödlistade arter. Skogarna har i vissa delar en naturskogsartad karaktär och ligger vackert i syd-och västsluttning mot den öppna slättbygden.

Naturvärdena bevaras och utvecklas bäst genom att ädellövskogarna lämnas för fri utveckling, bortsett från bortröjning av ung gran. Det är även önskvärt att planterade granpartier mellan kärnorna av ädellövskog avvecklas och på sikt ersätts med ädellövskog.

Åsaberget ligger framträdande i landskapet i övergångszonen mellan den uppodlade slättbygden och det mer kuperade skogslandskapet. Området ligger på bergets väst- och sydsluttningar.

Gamla ekskogar

Gamla bergekskogar dominerar med inslag av en del grövre spärrgreniga ekar samt bok, björk, tall och gran.

I vissa delar finns påtagligt mycket död ved, stående och liggande. Det stående döda materialet utgörs av högstubbar och torrakor, dessutom finns döende träd. Bland den liggande döda veden finns lågor i olika nedbrytningsfaser av både ädellöv, tall och gran.

De gamla ädellövträden hyser flera rödlistade lavar och svampar, exempelvis korallticka, oxtungsvamp, ekskin, mussellav och stor knopplav. På marken blommar under våren blåsippa. Här finns även goda förutsättningar för ett rikt insekts- och fågelliv.

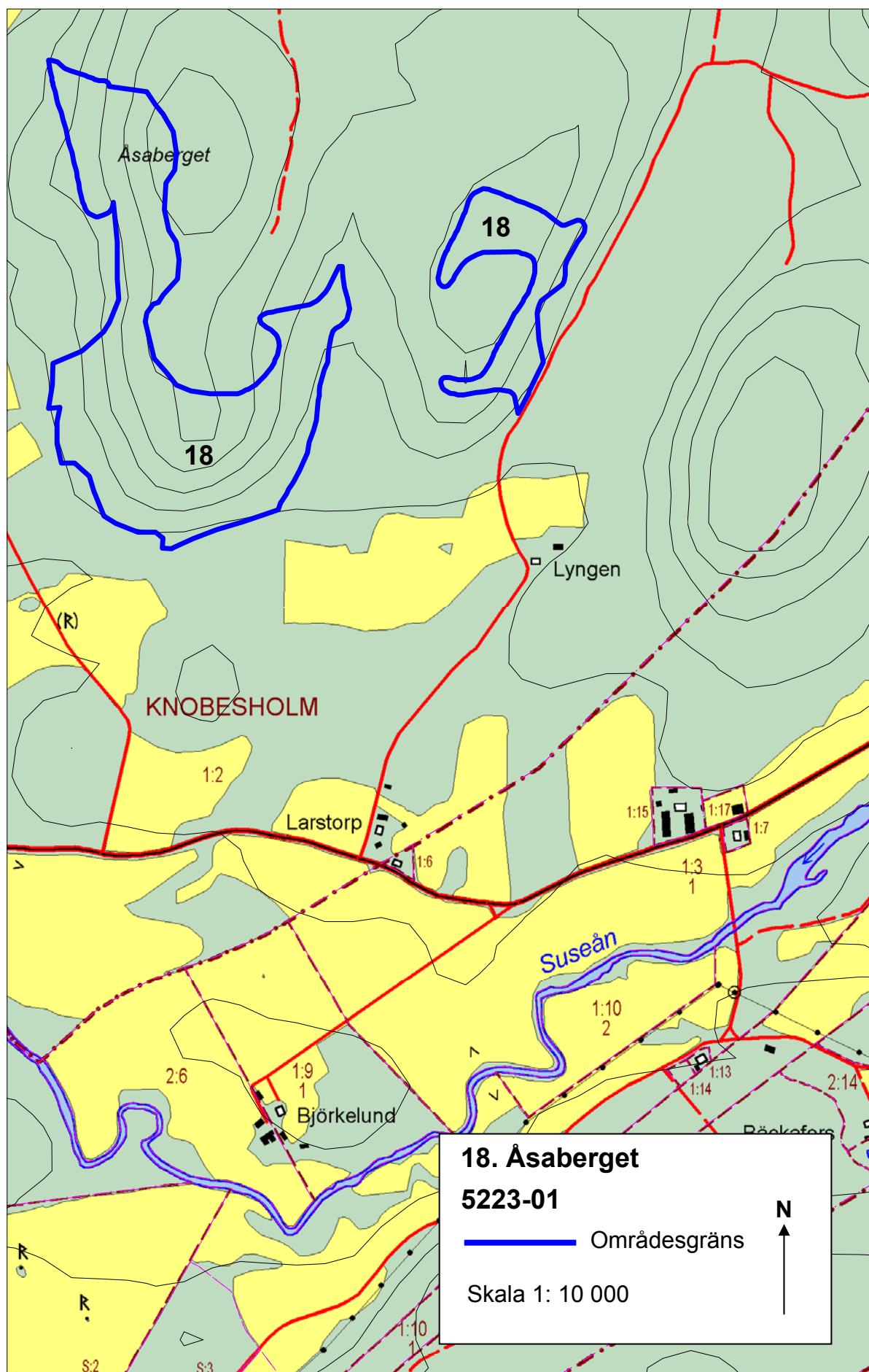
Kulturhistoriska spår och lämningar

Ett flertal odlingsrösen och stenmurar.

Referenser

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-1996, opublicerad.

18. Åsaberget

5223-01

— Områdesgräns

Skala 1: 10 000

19. Myskebackarna

Naturvärde: BZ

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5223-02

Areal: 42,4 ha

Socken: Asige

Omfattning

Myskebackarna ligger ca 2 mil öster om Falkenberg. Området omfattar nyckelbiotoper i ädellövskog och sumpskog vid Knobesholm.

Nuvarande status

Naturreservat.

Natura 2000 (pSCI).

Bedömning

Myskebackarna hyser bokskogsdominerad naturskog och sumpskog med ett rikt växt- och djurliv och ett stort antal rödlistade arter.

Områdets naturvärden bevaras bäst genom att lövskogarna lämnas för fri utveckling, bortsett från bortröjning av ung gran samt att befintliga granbestånd successivt avvecklas och ersätts med ädellöv.

Myskebackarna ligger i zonen mellan den halländska kustslätten och det sydsvenska höglandet. Marken är täckt av storblockig morän. På höjd partierna finns rasbranter och kala berghällar.

Bokskog

Gamla bokskogar med inslag av ek dominerar i området. De äldsta bokarna är mer än 250 år gamla. Ädellövskogen har lång kontinuitet och står omnämnd på kartor från 1600-talet där den beskrivs som vidsträckt. Idag utgör Myskebackarna, tillsammans med andra lövskogsområden i trakten, öar i ett hav av planterade granskogar.

På höjderna är jordtäcket tunt och där finns senvuxna träd med ett bukett-liknande växtsätt.

Invid Kallasmossen finns fina alsumpskogar och lövbevuxna kärr men också granbestånd.

Död ved

Död ved förekommer bitvis rikligt, både som liggande och stående. Många gamla träd har håligheter och skrymslen, flera med mulm. Här kan man hitta vedlevande skalbaggar och andra insekter bland annat rödhalsad svartbagge. Även i de grandominerade partierna finns enstaka torrakor av lövträd kvar.

Sällsynta mossor och lavar

Uppåt 40 rödlistade arter har hittats i området, de flesta är skalbaggar och lavar. Bland de rödlistade lavarna som påträffats finns almlav, blek kraterlav, grå jordlav, liten ädellav, rosa lundlav, röd pysslinglav, sydlig blekspik, ädelkronlav och örtlav. Bland mossorna finns bokfjädermossa, kornbandmossa och sydkvastmossa.

Myskebackarna tillsammans med närliggande lövskogsområden utgör en viktig biotop för många fågelarter. Här finns mindre hackspett och skogsduva, båda rödlistade.

Referenser

Fritz, Ö. 2001. Indikatorövervakning i biologiskt värdefulla ädellövskogar i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:25.

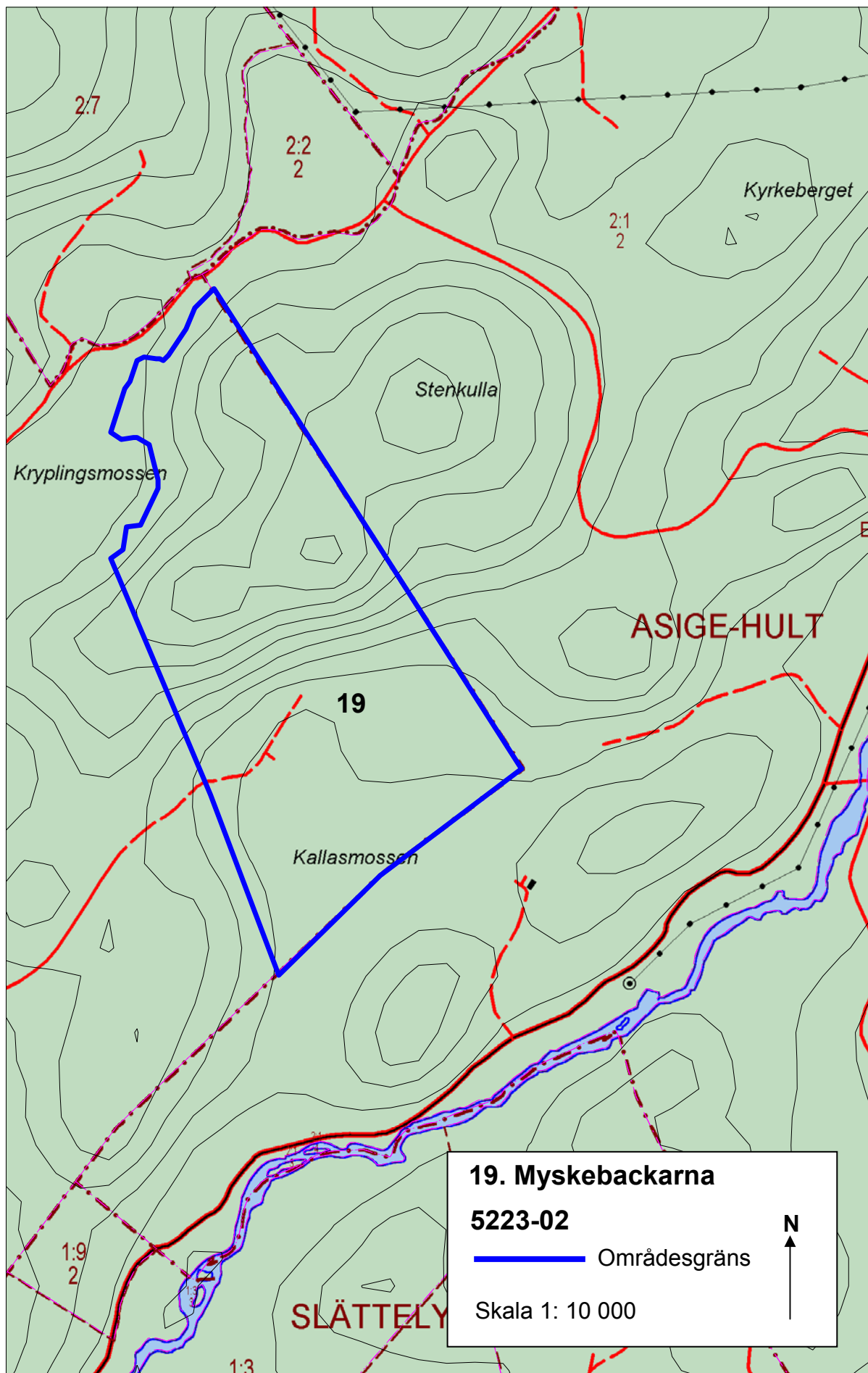
Länsstyrelsen 2001. Beslutsunderlag för bildandet av naturreservatet Myskebackarna i Falkenbergs kommun.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Nicklasson, M. 2002. En undersökning av trädåldrar i halländska skogsreservat. Länsstyrelsens meddelande 2002:28.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

20. Frodebjär

Naturvärde: BZL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5223-03

Areal: 114 ha

Socken: Asige

Omfattning

Frodebjär ligger i skogsbygden ca 5 km nordost om Asige. Området omfattar nyckelbiotoper och våtmarker.

Nuvarande status

Norra delen av området är Natura 2000-område (pSCI).
Biotopskydd och naturvårdsavtal för del av området.

Bedömning

Frodebjär hyser olikåldrig bokskog med urskogskaraktär. Här finns det gott om död ved. Kryptogamfloran är mycket värdefull och det förekommer många rödlistade lavar och mossor. Dessutom ingår värdefulla våtmarker i söder.

Områdets naturvärden bevaras bäst genom att området lämnas för fri utveckling, bortsett från bortröjning av ung gran samt att våtmarkerna lämnas ostörda.

I området växer det ädellöv som domineras av bok, nära sjöarna finns också klibbal. Terrängen är varierande med rasbranter och hållmarker. Det finns gott om stenblock i olika storlekar. På några ställen går berget i dagen i form av flata hållar som ger området karaktär.

I södra delen ingår även värdefulla våtmarker med öppna mader vid Brösjön och Borrsjön samt vattendraget mellan dessa.

Rasbrant

Norra delen har en vacker rasbrant med urskogslignande bokskog. Sydväst om rasbranterna tar hållmarken över. Även här har skogen urskogskaraktär. Vid Brösjön finns det partier med alsumpskog. Längst i söder finns myrsumpskog där tallen är det dominerande trädslaget.

Död ved och mulmträd

Bokskogen är rik på död ved. Här kan man hitta högstubbar och lågor av lövträd i olika åldrar. Skogen har också många gamla träd och även en del lövträd med mulm.

Sällsynta mossor och lavar

Skogsbestånden i området är heterogent och olikåldrigt och här finns många gynnsamma miljöer med en spännande kryptogamflora.

Många är rödlistade och bland lavarna påträffas bokkantlav, bokporlav, bokvårtlav, liten ädellav, orangepudrad klotterlav, rosa lundlav och stor knopplav och bland mossorna bokfjädermossa och kornbandmossa.

Rikt djurliv

Fågellivet är rikt och här finns förutsättningar för häckande mindre flugsnappare. I södra delen av området runt Brösjön finns sällsynta arter av trollsländor.

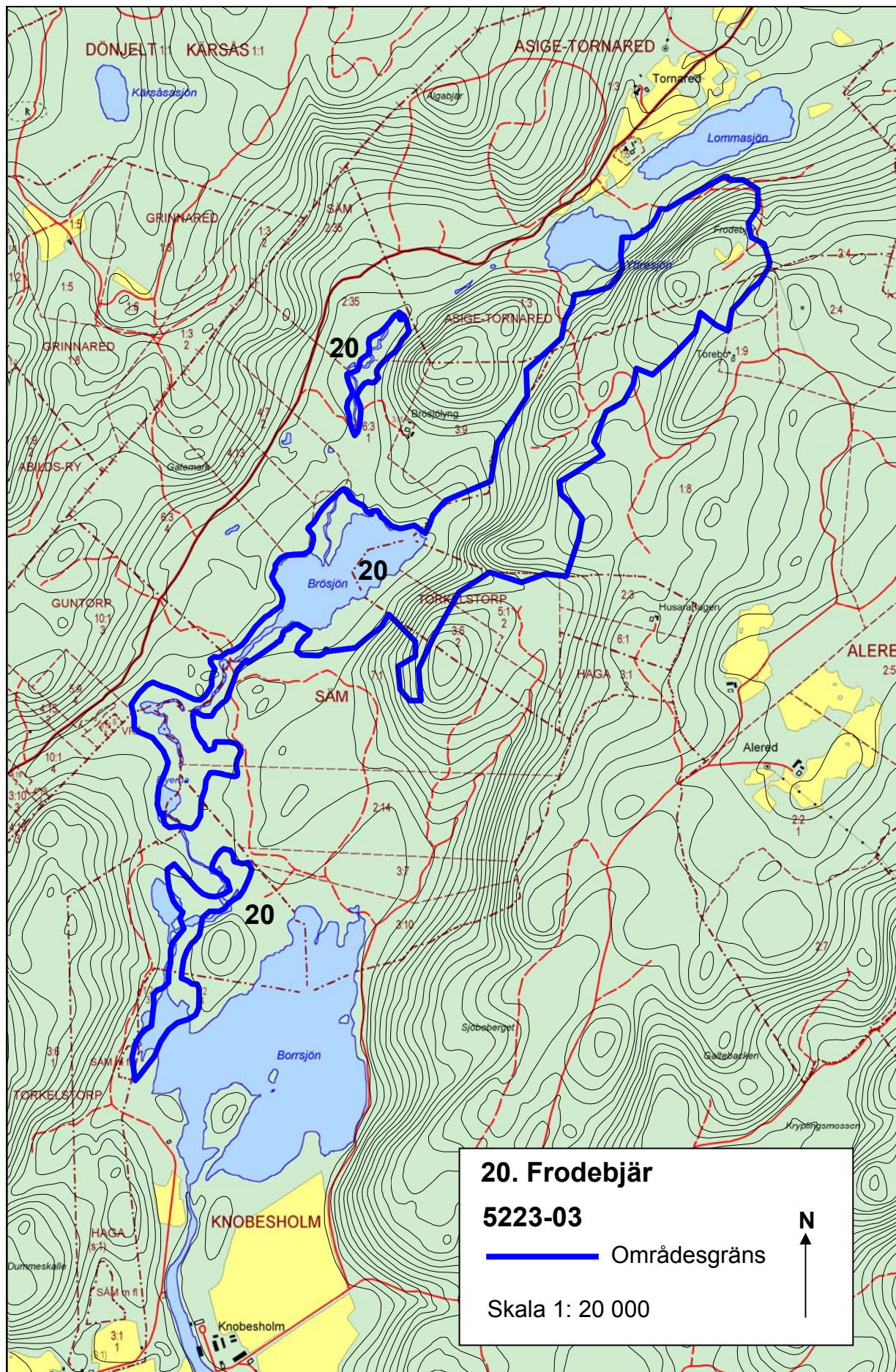
Referenser

Forslund, M. och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1985:1.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

21. Kättebo

Naturvärde: BZL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5223-04

Areal: 31,1 ha

Socken: Asige

Omfattning

Kättebo ligger ca 2 mil öster om Falkenberg i Suseåns dalgång. Området omfattar nyckelbiotoper i ädellövskog, sumpskog och naturbetesmarker.

Nuvarande status

Naturreservat.

Natura 2000 (pSCI).

Bedömning

Kättebo hyser bokskogsdominerad naturskog och lövsumpskog med rik förekomst av rödlistade lavar och mossor. De högsta naturvärdena återfinns på stammarna av bok och klibbal och i sumpskogarnas källflöden. Närmast Suseån finns fina naturbetesmarker.

Områdets naturvärden bevaras bäst genom att lövskogarna lämnas för fri utveckling, bortsett från bortröjning av ung gran, att befintliga granbestånd successivt avvecklas och ersätts med ädellöv samt att naturbetesmarkerna hävdas med nötkreatursbete.

Kättebo ligger i zonen mellan den halländska kustslätten och det sydsvenska höglandet.

Topografen är omväxlande. De högsta partierna i nordväst når ca 125 meter över havet och de lägre delarna utmed Suseån når ca 60 meter över havet. Jordtäckningen domineras av storblockig morän.

Kättebo utgörs till större delen av bokdominerade ädellövskogar, sumpskogar med klibbal och björk och blandskogar med ek, björk och gran. I de östra delarna, invid Suseån, finns naturbetesmarker.

Gamla bokskogar

I bokskogarna, som till stora delar är påverkade av gallringar, finns rikligt med gamla träd (även en del grova ekar) och under senare år har en hel del död ved bildats i form av högstubbar och lågor. Det börjar bli goda förutsättningar för ett rikt insektsliv.

Moss- och lavfloran är rik på de gamla bokarnas stammar med rödlistade arter som

bokfjädermossa, röd pysslinglav, kortskaftad parasitpik och bokvårtlav.

Sumpskogar och källflöden

I de nedre delarna finns lövsumpskogar med äldre björkar och klibbalar på vars stammar den rödlistade håll-laven kan hittas. Här finns också talrika källflöden med gullpudra, dvärghäxört och skärmstarr och rödlistade mossor som brynia och dunmossa.

Referenser

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11

Länsstyrelsen 2000: Beslutsunderlag för bildandet av naturreservatet Kättebo i Falkenbergs kommun.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

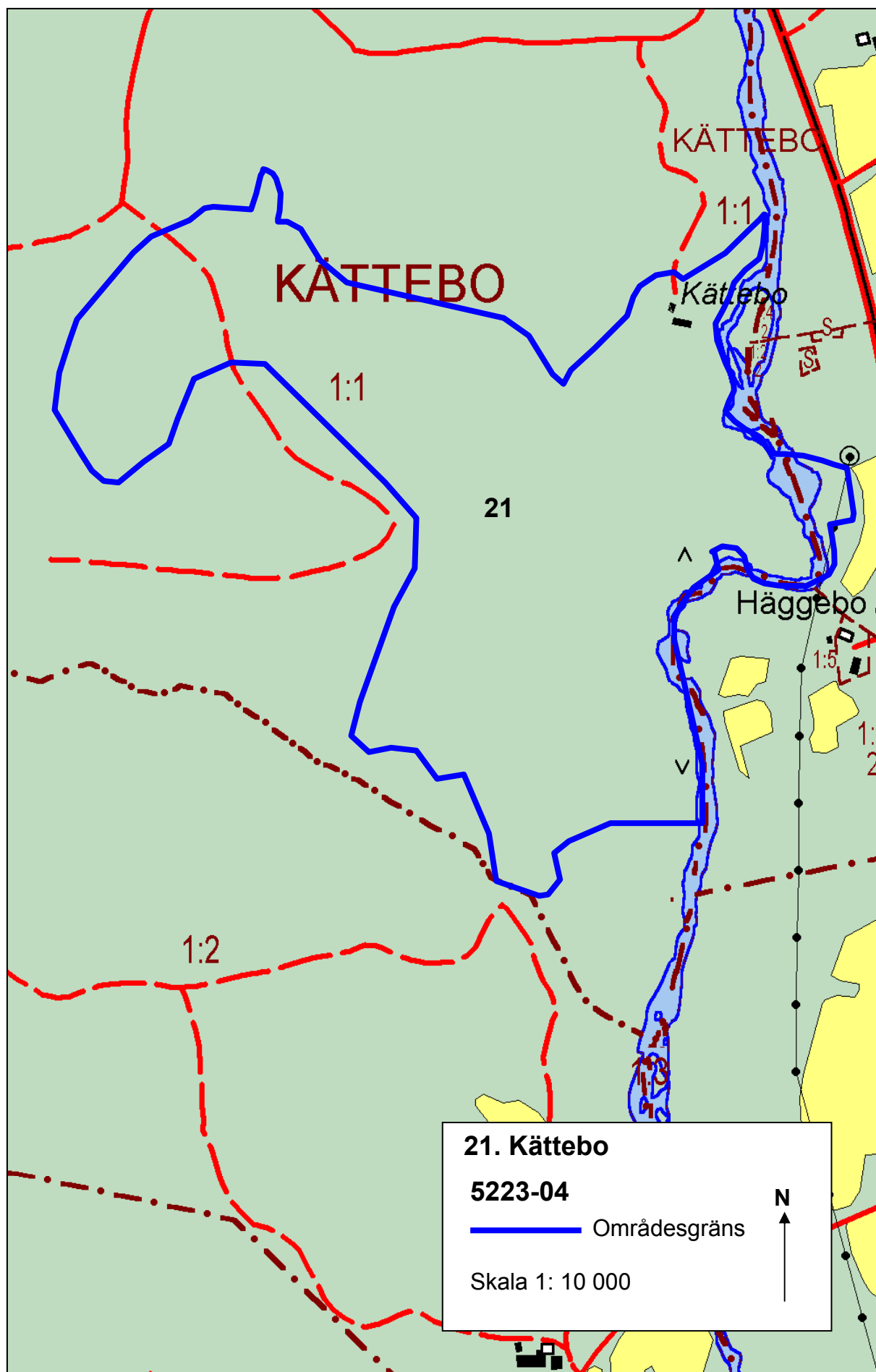
Fnöskticka, Kättebo

Foto: Ingemar Alenäs

Kättebo

Foto: Ingemar Alenäs

22. Lilla Middlegrund och Rödebanke

Naturvärde: ZBFHG

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5134-01

Areal: Lilla Middlegrund 17 200 ha, Rödebanke 4 313 ha

Omfattning:

Lilla Middlegrund ligger i Kattegatt ungefär 20 km VNV om Falkenberg medan Rödebanke ligger ungefär 30 km VSV om Falkenberg. Lilla Middlegrund fortsätter norrut i Varbergs kommun. Delar av områdena ligger också utanför territorialgränsen.

Nuvarande status:

Natura 2000 (pSCI) för Lilla Middlegrund.

Lilla Middlegrund och Rödebanke är båda klassade som riksintresse för naturvård NN 24 och friluftsliv FN 16.

Bedömning

Grundbankar ute till havs är mycket viktiga uppväxt och lekområden för de flesta av de fiskarter som förekommer i Kattegatt. Lilla Middlegrund och Rödebanke är av stort fiskeribiologiskt intresse och hyser ett rikt och marint liv med hög produktion. Dessutom är området, genom det fria uthavsfisket också mycket värdefullt som frilufts- och rekreationsområde.

En förutsättning för att bevara områdets värde är att den goda vattenkvaliteten bibehålls.

Lilla Middlegrund har en mycket varierande botten-topografi. Botten utgörs av en kombination av sandbankar och blocklandskap med blockåsar, samt fält av block och sten. Djupet är endast 6 meter på det grundaste stället, men mellan grunden finns 50-100 meter djupa rännor.

Vattnet är klart och siktdjupet stort. Strömmarna i området är starka, vilket medfört en skiktad temperaturgradient.

Rikt maritimt liv

Området ligger i övergångsområdet mellan vattenmassor från brackvatten-miljö med lägre salthalt och de från marin miljö med en högre salthalt. De har gjort området betydelsefullt ur marinbiologiskt perspektiv. Floran av makroalger är välutvecklad med flera sällsynta arter. De omväxlande biotoperna på bottenplatån ger en bra bild av hur algvegetationen i centrala Kattegatt bör se ut. Här finns lek- och uppväxtplatser för flera av de fiskarter som förekommer i Kattegatt, bland annat flatfisk, sill och torsk.

Övervintringslokal för havsfågel

Området är en viktig övervintringslokal för fåglar som tordmule, sillgrissla och tretåig mås.

Grundbankarna är i övrigt bristfälligt undersökta och det vore önskvärt att studera de biologiska och geologiska förhållandena mer noggrant.

Referenser

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsen. Meddelande 2001:20.

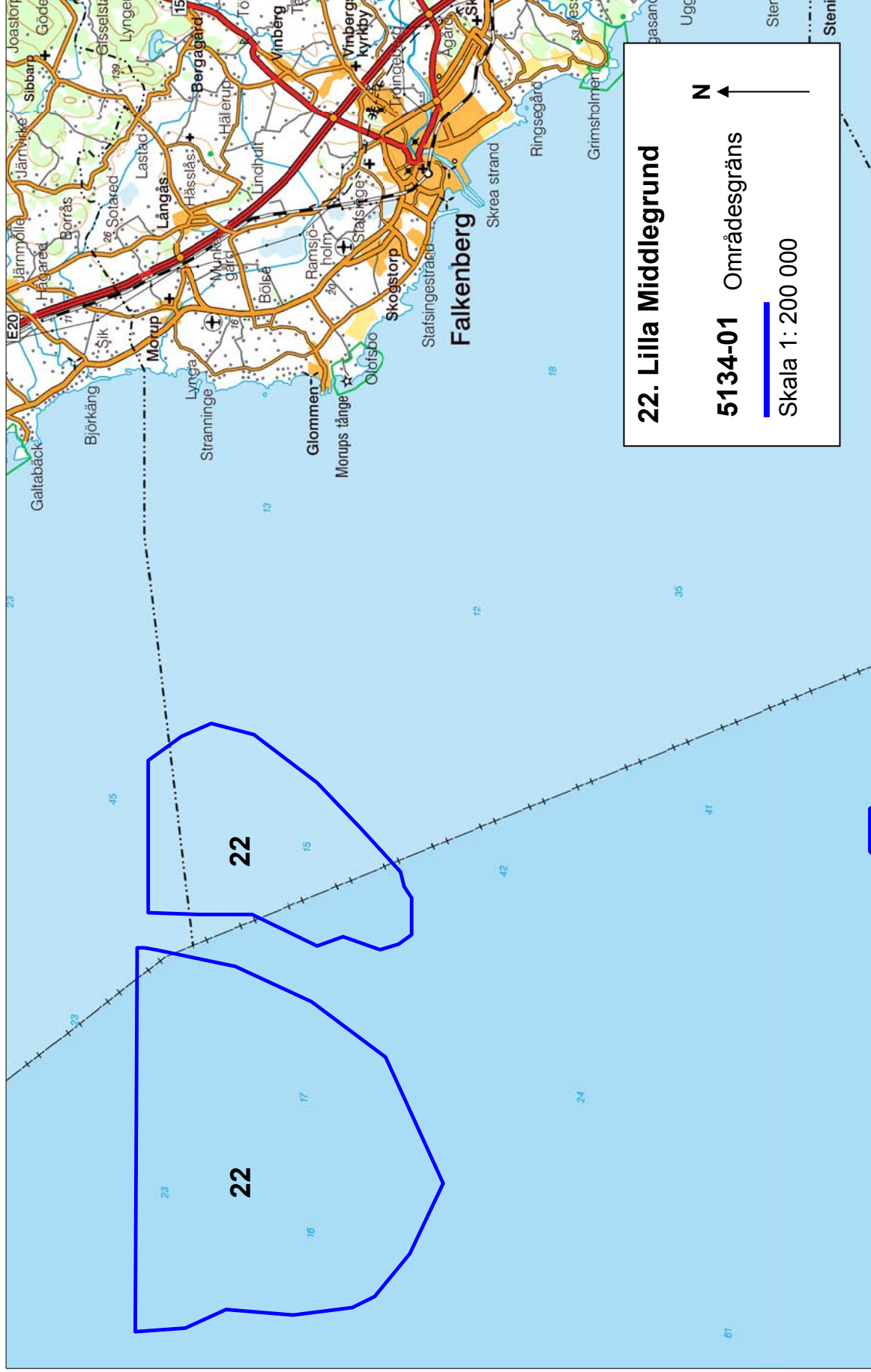
Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

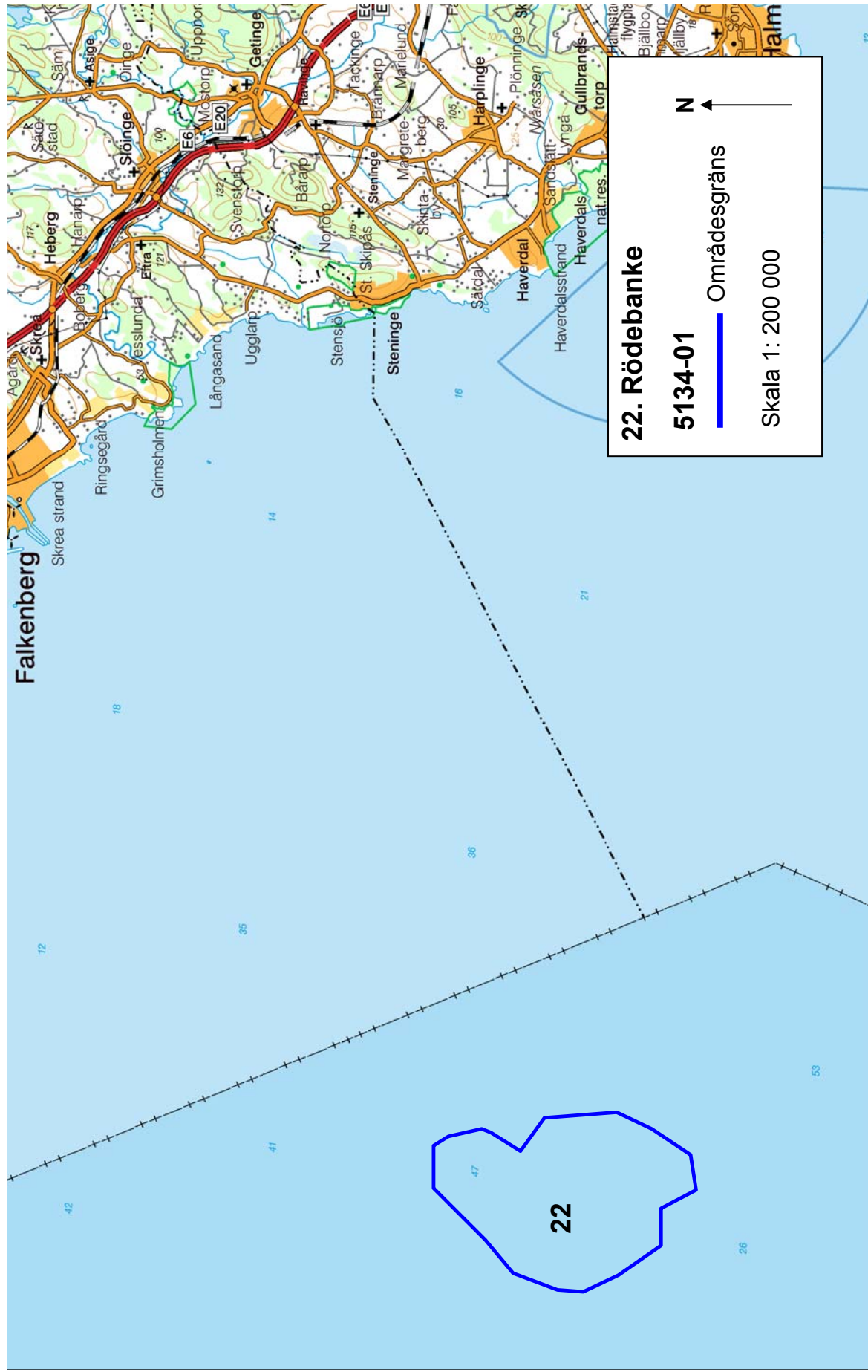
Tjärnö marinbiologiska laboratorium 1997: The marine algae of Lilla Middlegrund, the middle part of the Kattegatt

Sillgrissla

Foto:
Ingemar
Alenäs

23. Morups tånge

Naturvärde: ZBFLK

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5138-01

Areal: 220,5

Socken: Morup

Omfattning

Morups tånge omfattar reservatet med samma namn. Det ligger ca 5 km norr om Falkenberg.

Nuvarande status

Naturreservat.

Natura 2000 (pSCI och SPA).

Ramsar-område Träslövsläge-Agerör

Morups tånge ingår i riksintresse för naturvård Träslövsläge-Agerör NN11.

Bedömning

Morups tånge ingår i kusträckan Träslövsläge-Agerör som utgör en av västkustens viktigaste rast- och häckningslokaler för alla typer av vadare. Här finns även i övrigt stora biologiska värden.

Fortsatt betning med nötkreatur är en förutsättning för att bevara områdets rika växt- och djurliv.

Morups tånge domineras av betade havsstrandängar och öppna utmarker. Området omges i öster av flack åkermark och åt norr och söder av bebyggelse.

Artrik vegetation

Närmast fyren i norr är området småkuperat och små flygsanddyner har bildats. Den torra heden domineras av borsttåtel och backsippa.

Strandängarna är något fuktigare. Här trivs hävdgynnade arter i växtsamhällen som är både art- och individrika. Växter som trivs i den välbetade grässvålen är bland annat kustarun, trift, smultronklöver, strandmalört, revigt saltgräs, gulkämpar, saltnarv, salttåg, strandkrypa och den fridlysta martornen. Som enda förekomst i kommunen växer här marrisp.

Rikt fågelliv

Morups tånge är den mest kända fågellokalen i Falkenbergs kommun. Området förklarades som fågelskyddsområde i slutet av 1940-talet. På grund av det rika fågellivet togs Morups tånge upp som Ramsarområde 1975.

Variationen mellan sankta gräsmarker, flygsandområden, moränmark och klapperstensfält gynnar flera olika fåglar.

De långa grunda vikarna vid bland annat Korshamn i söder och Brevik strax norr om fyren är ypperliga för vadare. Här återfinns alla grupper av vadare som förekommer i Sverige.

På våren, under perioden mars-maj, är sjöfågelsträcket imponerande. På grund av att sjöfåglar ogärna flyger över större landområden sker sträcket huvudsakligen i sydlig riktning. Stora mängder ejder, smålom och sjöorre passerar. Enstaka praktejder och islommar ses även. Tärnor och labbar följer även denna sträckriktning.

På våren-sommaren häckar bl a rödbena, större strandpipare, strandskata, ejder, gravand och tärnor.

Under hösten rastar många arter av arktiska vadare längs kusten. Inte sällan ses över 20 arter vadare vid ett besök i Korshamnsviken under juli-augusti. Vid hårda vindar från västsidan drivs "havsfåglar" in mot kustlinjen och blir synliga från land. Även denna passage sker vanligtvis söderut.

Av rastande fåglar vintertid kan även nämnas långväga gäster som alkekung, vitvingad trut och vittrut.

Glommen och Morups tånge är utmärkta observationsplatser för att få se förbi-passerande tretåiga måsar, havssulor och stormfåglar. Med lite tur även liror, storlabb, lunnefågel och stormsvalor.

Ca 280 arter är noterade i området. Många rariteter har besökt området, exempelvis brednäbbad simsnäppa, tuvsnäppa, tereksnäppa, gulnäbbad lira, amerikansk- och sibirisk tundrapipare, silkeshäger, ägretthäger, tjockfot, prärielöpare vitvingad tärna, fjälluggla, korttålarcka och svartpannad törnskata.

Referenser

Bergsjö, A., 1997. Värdebeskrivning av kustområdet i Halland –ett regionalt planeringsunderlag för områden av riksintresse enligt 3 kap NRL. Länsstyrelsen meddelande 1997:4.

Erlandsson, J., 2000: Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20

Falkenbergs kommun. 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

Falkenbergs Ornitologiska Förening. 2000: Hemsida. <http://www.f-o-f.nu>.

Flodin, L-Å. 1991. Häckande vadare, måsar och tärnor på strandängar inom Varbergs och norra Falkenbergs kommuner. Länsstyrelsens meddelande 1991:10.

Hernborg, K, Skånes,H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, ej publicerad.

Åhlund, M. 1996. Kustfågelfaunan i norra och mellersta Halland: beståndsändringar och skyddssynpunkter. Rapport Zoologiska institutionen, Göteborgs universitet.

Strandskator på Morups Tånge

Foto: Martin Broberg

Foto Leif Klinteroth

24. Digesgård

Naturvärde: BZGFKL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5138-02

Areal: 385,2 ha

Socken: Morup

Omfattning

Digesgård utgörs av kuststräckan mellan Glommen och Stranninge norr om Falkenberg. I centrala delen av området ligger naturreservatet Digesgård.

Nuvarande status

Naturreservat, del av området.

Ramsar-område Morups tånge-Träslövsläge.

Fågelskyddsområde. Tillträdesförbud 1/4 -15/7.

Digesgård ingår i riksintresse för naturvård Träslövsläge-Agerör NN11.

Bedömning

Digesgård utgör ett attraktivt kustområde såväl för friluftsliv som för naturvården. Området har ett högt ornitologiskt värde. Den grunda havsbotten ger en hög produktion av växt- och zooplankton, bottendjur, kräftdjur, mollusker och fungerar som barnkammare åt många fiskarter. Småfisken utgör i sin tur födobasen åt vadare och sjöfågel som häckar eller rastar i området.

Digesgård är ett öppet landskap med flacka stränder och grunda havsområden. Det finns sanddyner, kushedar och berg i dagen samt skär och storsten.

Större delen av området utgörs av grunda vatten med ett vattendjup mindre än 6 m. Stranden övergår från grunt vatten till flack sandstrand. På sina ställen har låga dyner bildats av flygsand.

I mitten av Digesgård finns tre hålor som brukar kallas Pannabohålan. Dessa hålor är rester av en stentäkt som pågick när Glommens hamn byggdes. Runt hålorna växer en och sälg. Hålorna är tillhåll för både grodor och vattensalamandrar.

Vid Digesgård har de rödlistade växterna sandmålla och krypfloka noterats.

Norr om Digesgård sträcker sig Lönestigsåsen österut som ett naturskönt inslag i det öppna landskapet. Längst i öster på åsen finns en botaniskt värdefull naturbetesmark med bland annat klockgentiana, ängsstarr, stagg och ängsvädd.

Digesgård har stor betydelse för fågellivet. Många vadare och sjöfåglar häckar i området. Rovfåglar som pilgrimsfalk och stenfalk har sina jaktmarker här när de passerar under flygsträcken.

Referenser

Bergsjö, A., 1997. Värdebeskrivning av kustområdet i Halland –ett regionalt planeringsunderlag för områden av riksintresse enligt 3 kap NRL. Länsstyrelsen meddelande 1997:4.

Erlandsson, J., 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20

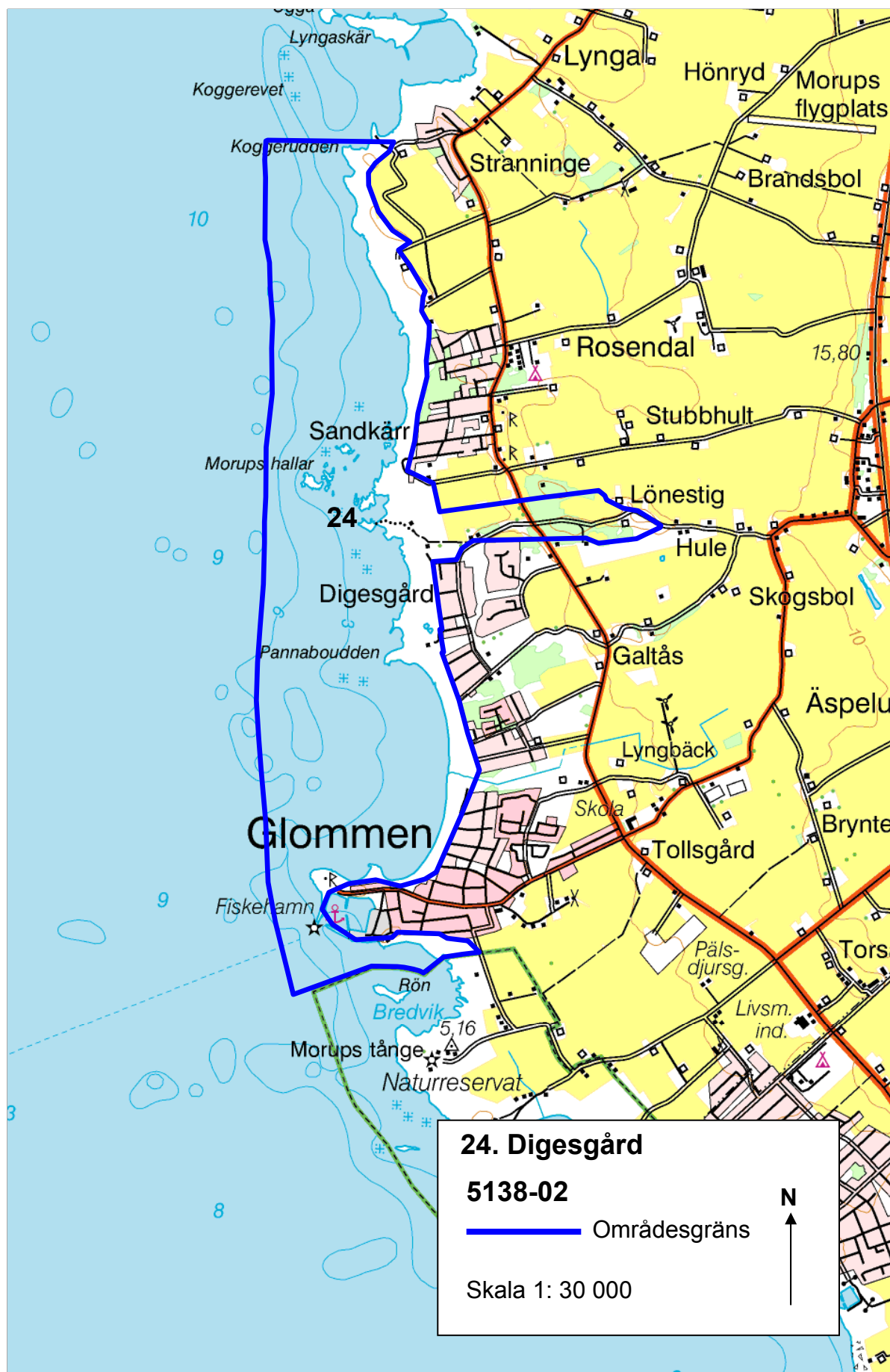
Falkenbergs kommun. 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

Flodin, L-Å. 1991. Häckande vadare, måsar och tärnor på strandängar inom Varbergs och norra Falkenbergs kommuner. Länsstyrelsens meddelande 1991:10.

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Åhlund, M. 1996. Kustfågelfaunan i norra och mellersta Halland: beståndsändringar och skyddssynpunkter. Rapport Zoologiska institutionen, Göteborgs universitet.

25. Ramsjön

Naturvärde: ZGFL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5139-01

Areal: 1 079 ha

Socken: Stafsinge och Morup

Omfattning

Ramsjön ligger i slättbygden 5 km nordväst om Falkenberg.

Nuvarande status

Delar av området ingår i riksintresse för kulturminnesvården Lindhults gods m m KN 18.

Bedömning

Ramsjömosse har trots omfattande ingrepp, ett stort naturvärde då mossar är en relativt ovanlig naturtyp i kustlandskapet. I området fanns fram till avsänkningen i mitten av 1800-talet Ramsjön. Den forna Ramsjön och de träskmarker som omgav sjön var förr Hallands förmodligen främsta fågelsjö. Området utgör fortfarande en mycket viktig fågelokal för födosök, rastning, häckning, övervintring samt möjlighet att nyttja termikvindar vid sträckning. Området har dessutom stora geologiska och kulturhistoriska värden. Landskapsrummet är sammanhängande och avbryts i väldigt liten utsträckning av bebyggelse och annan liknande exploatering. Området tillhör de mest angelägna i länet när det gäller att återskapa våtmarker i slättbygden; för att gynna biologisk mångfald och motverka kväveläckage till Västerhavet.

I slättbygden nordväst om Falkenberg, vid Ramsjöholm, fanns förr Hallands förmodligen främsta fågelsjö, omgiven av stora träskmarker som tidvis låg under vatten. Den forna Ramsjön är numera uppodlad, men återuppstår ibland i mindre skala när det regnat rikligt.

Rikt fågelliv

Ramsjön torrlades 1852-58 och idag leds vattnet effektivt undan från åkrarna genom Ramsjökanal. Genom urtappningen av Ramsjön "*vunnos 3 674 tld äng och odlingsjord samt 715 tld god torfmåse*". Enligt äldre uppgifter fanns det väldiga massor av änder, beckasiner och andra vadare i området före sänkningen och det var också många av bönderna kring sjön som motsatte sig att den torrlades med hänsyn till den goda jakten på sjöfågel.

Även idag finns ett förhållandevis rikt fågelliv i anslutning till den kvarvarande dikade våtmarken Ramsjö mosse och de tillfälliga vattensamlingar som tidvis uppstår på åkrarna. Området har kvaliteter som är viktiga för flera fågelarters överlevnad under olika perioder. Det handlar exempelvis om näringssök, häckning, övervintring. Några av

de särskilt skyddsvärda arter som nyttjar området är mindre sångsvan, blå kärrhök, pilgrimsfalk, havsörn och kungsörn.

Geologiska och kulturhistoriska värden

Området har även stora geologiska värden med äldre strandbildningar och rikligt med fossil som speglar kustslättens utveckling efter den senaste nedisningen. De forna våtmarkerna ligger under den nivå (ca 15 meter över nuvarande havsytan) som havet hade under den postglaciala transgressionen för 7 000 år sedan. Talrika fynd efter en stenåldersbefolkning som då levde i anslutning till Ramsjön har gjorts i området. Områdets geologiska utveckling och fynden efter "träskfolket" som då levde här har beskrivits närmare av Svensson 1985.

Referenser

Herrlin, H. 1952. Om Falkenbergsbygdens natur. I: Skottsberg, C och Curry-Lindahl, K. (red.) Natur i Halland, sid. 249 ff.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnes vård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Svensson, F. 1985. Det gåtfulla träskfolket och andra berättelser.

26. Lindhult

Naturvärde: BZKL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5139-02

Areal: 18 ha

Socken: Stafsinge

Omfattning

Lindhult omfattar nyckelbiotoper med ädellöv och hagmark i anslutning till Lindhults gods. Området ligger ca 5 km nordväst om Falkenberg. Även en smal ädellövskog vid Torebo, söder om E6:an ingår i området.

Nuvarande status

Lindhults gods med omgivningar är klassat som riksintresse för kulturmiljövård KN18.

Bedömning

Lindhult är en välbevarad på storgodsmiljö med anor från sen medeltid. I godsmiljön finns gott om gamla grova ekar med rödlistade mossor och lavar. Träden utgör också en tillflyktsort för fåglar i det öppna odlingslandskapet.

Det är viktigt att de gamla träden får stå kvar och att död ved lämnas kvar i markerna. Områdets värde skulle öka om vissa röjningar och plockhuggningar gjordes för att gynna de gamla solitära lövträden och om beteshävden på hagmarken ökade.

Lindhults gods har gamla anor och är beskriven redan 1474. Då ingick Lindhult i ett stort komplex av gårdar.

Den omgivande miljön, med underlydande avelsgårdar och mangelgravar är ett unikt exempel på odlingslandskapets struktur som formats efter 1800-talets sjösänkningar. Godset speglar den sociala och ekonomiska storgårdsmiljö som då rådde.

Grova träd

I anslutning till godset finns betad parklik hagmark. Här är det gott om grova ädellövträd företrädesvis av ek. Många av träden har håligheter och skrymslen vissa har också rikligt med mulm. Sällsynta lavar som dvärgbägarlav, gammeleklav, grå skärelav och matt pricklav växer på de gamla lövträden.

I området finns en hel del död ved, i form av torrakor, högstubbar och lågor i olika nedbrytningsfaser. I de ihåliga ekarna lever bland annat den rödlistade skalbaggen liten ekoxe, som här har sin enda kända lokal i länet.

Betetrycket i hagmarken är lågt och fält-skiktet påverkas allt mer av beskuggning.

Lågväxande örter har konkurrerats ut och området börjar få en lundartad karaktär med kvävegynnade högrörter som tar över allt mer.

De gamla träden utgör också en tillflyktsort för många småfåglar. Även större rovfåglar som kungsörn använder träden som viloplats.

Längs grusvägen norrut från Torebo gård finns en smal remsa med ädellövskog av grovvuxen ek, bok, ask, al och rikligt med hassel. Området har mycket rik flora med flera ovanliga arter.

Kulturhistoriska spår och lämningar

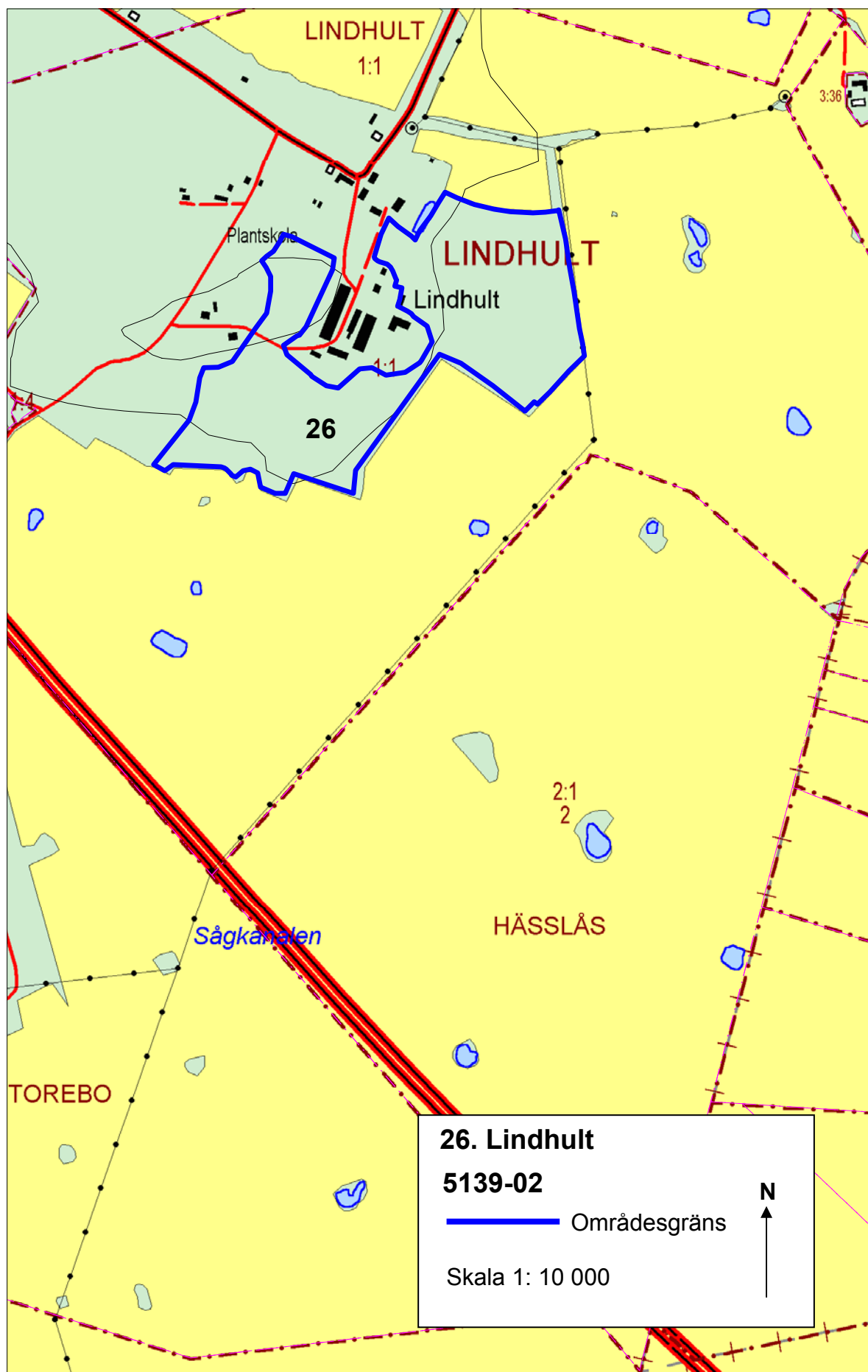
Lindhult har haft en betydande roll för den ekonomiska utvecklingen i bygden och har sedan mitten av 1800-talet ofta varit bland de första att införa jordbrukstekniska nyheter i denna del av Halland.

Referenser

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnes vård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

27. Vinån

Naturvärde: BHZKL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5230-01

Areal: 74,2 ha

Socken: Vinberg, Ljungby

Omfattning

Området innefattar Vinåns sträckning från kommungränsen norr om Ljungby och söderut till utloppet i Ätran. Det innefattar förutom Vinån och ön nedanför prästgården även lövskogarna utmed stränderna och nyckelbiotoper vid Vinbergs kyrkby. Området fortsätter in i Varbergs kommun.

Nuvarande status

Vinbergs naturreservat, beslutat av Falkenbergs kommun 2003 för del av området.

Vinån sträcker sig genom riksintresset för kulturmiljövård KN 20 Vinbergs kyrkby.

Bedömning

Vinån utgör ett naturskönt inslag i den halländska odlingsbygden. De botaniska och zoologiska värdena är höga. Här finns frodiga partier med lövsumpskog, alkärr och utmed åkanten växer strandskog som hyser ett rikt insekts- och fågelliv.

Det är angeläget att bevara och skydda Vinån och dess värdekärnor. Alla ingrepp som förändrar vattendragets hydrologi, sträckning eller bottenprofil kan vara till skada för Vinån. Träden längs med åkanten bidrar inte bara till att ge ån dess karaktär och rika växt- och djurliv, utan är också viktiga genom att de förhindrar jorderosion och läckage av näringsämnen.

Vinån flyter stilla genom landskapet med undantag för några små forssträckor. Ån har skurit sig ned i dalgångens finkorniga isälvsediment och utmed stränderna har branta raviner och brinkar bildats. Frodiga lövskogspartier längs med vattendraget utgör skyddade biotoper i det annars öppna landskapet.

Rik och varierande växtlighet

De botaniska värdena är höga i lövskogarna vid Vinån. Trädskiktet domineras av klibbal. Andra träd som återfinns är alm, apel, ask, asp, ek, fågelbär och vårtbjörk. Hägg och vide dominerar buskskiktet. Floran av kärlväxter är också mycket artrik och frodig. Här kan man hitta växter som gullpudra, ormbär, hampflockel, lundelm, rankstarr och strutbräken.

Ån kantas av en bård av strandskog med klibbal. På vissa ställen där marken översilas breder alen ut sig och bildar små partier med sumpskog, bland annat vid Ljungby, Åminne och Vinbergs kyrkby. Fuktigheten är hög och det är förhållandevis gott om död ved i form av lövträdslågor, torrakor och högstubbar.

Rikt djurliv

De lummiga skogspartierna och tillgången på stående död ved ger goda förutsättningar för ett rikt fågelliv. I området häckar bland annat kungsfiskare och mindre hackspett. Här finns också goda förutsättningar för en rik fauna av landsnäckor och insekter. I Vinån finns också en rik bottenfauna med bland annat många arter sländor.

Fiske och friluftsliv

Vinån har ett av länets rikaste bestånd av stationär öring och fiskekort finns till försäljning. Bottenförhållandena och bårderna av lövskog utmed stränderna gör området gynnsamt som lek och uppväxtplats för lax och stationär öring. Träden har en mildrande effekt på temperaturvariationerna i vattnet och i skuggan av träden kan fisken finna skyddade platser till födosök och vila.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Vinån slingrar sig genom Vinbergs kyrkby som är klassat som riksintresse för kulturminnesvård. Kyrkbyn är av medeltida ursprung och präglas som namnet anger, av en miljö med kyrkan i centrum.

Förutom kyrkan finns också en prästgård och en numera öde kyrkogård.

I anslutning till kyrkbyn finns också en kvarnplats, även den av medeltida ursprung. Den kvarn som finns i dag byggdes vid sekelskiftet och var i bruk fram till 1970.

Referenser

Fritz, Ö. 1997. Skyddsvärd bottenfauna i rinnande vatten. Underlag till regional miljöövervakning i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1997:2.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnes vård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

Amerikansk skunkkalla

Foto: Sofia Hedberg

Foto: Sofia Hedberg

28. Jättastuan

Naturvärde: GF

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5230-02

Areal: < 1 ha

Socken: Ljungby

Omfattning

Jättastuan ligger i västra sluttningen av Hermanstorps berg, i Ätradalen 3 km söder om Ljungby kyrka.

Nuvarande status

Området ligger inom riksintresse för kulturmiljövården Ätradalen KN 19.

Bedömning

Jättastuan är en grotta med ett stort geovetenskapligt värde och värde för friluftslivet.

Jättastuan är en relativt stor grotta som ligger i en bergbrant på nordvästra sidan av Hermanstorps berg, ca 15 meter öster om en mindre väg.

Grottan går rakt in och nedåt i berget och grottmynningen utgörs av en grovtandad uppsprickning som närmast ger intrycket av att stiga rakt in i ett vasstandat rovdjursgap. Den har troligen bildats genom en förkastning i berggrunden.

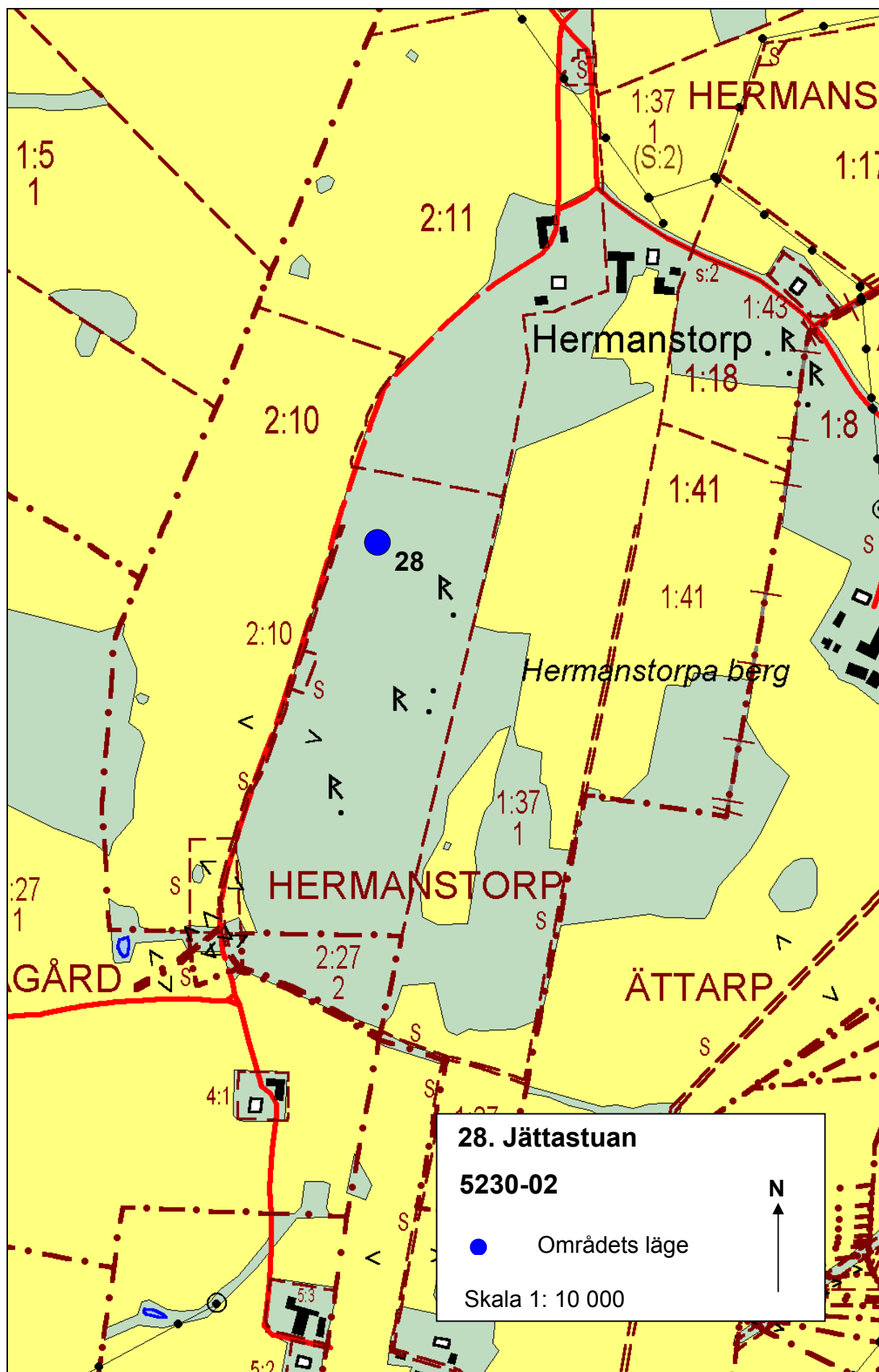
Grottan är 7 meter lång och relativt rymlig med en nästan fem meter bred öppning. Ett säreget inslag i grottan är den självlysande

drakguldsmossan som växer på väggarna. Grottan omges av ädellövskog.

Referenser

Bengtsson, L. 1988. Grottor i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1988:5.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

29. Påvadalen

Naturvärde: BZKL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5231-01

Areal: 19,8 ha

Socken: Alfshög

Omfattning

Påvadalen ligger 3 km sydväst om Vessige. Hela området är en nyckelbiotop. Det utgörs av en djup bäckravin med en långsamt flytande bäck som mynnar ut i Ätran.

Nuvarande status

Påvadalen ingår i riksintresse för naturvård Ätradalen-Högvadsån, NN12 och för kulturmiljövård Ätradalen KN19.

Bedömning

Ravinen med sin lummiga lövskog utgör ett värdefullt inslag i det annars öppna jordbrukslandskapet. Påvadalen hyser ett rikt insekts- och fågelliv, samt en mycket artrik flora av mossor, lavar och kärlväxter och är väl värt ett besök för den botaniskt intresserade.

Påvadalen är en lövskogsbeklädd bäckravin som skurit sig ned i älvsedimentet i Ätrands dalgång. På ravinens botten slingrar sig en liten bäck omgiven av sumpskog. Terrängen är bitvis sank och svårframkomlig. Överallt finns små rännilar som avvattnar det omgivande odlingslandskapet. I den täta snåriga skogen dominerar ask och klibbal med hassel i buskskiktet. Högre upp på ravinens sluttning är det torrare med mer dominans av alm och ask.

Död ved

Det finns mycket död ved i området både stående och omkullvälta döda träd. På sina ställen ligger de döda träden kors och tvärs och fungerar som utmärkta passager för den som vill ta sig torrskodd över bäcken.

Flora

Marken närmast bäcken översilas av näringsrikt vatten vid högvatten. På våren blommar lungört och svalört rikligt, medan högsommaren domineras av högrter som exempelvis ormbär, storrams, vildbalsamin och älgört. Ormbunkar av många olika slag växer längs med bäcken bland annat ett stort bestånd av strutbräken. Högre upp på sluttningen växer desmeknopp, stinksyska, långsvingel, rödblära och ängsfräken.

I en sidodal växer den ovanliga lungörten och den klorofyllfria parasiten vätteros. Den växer på rötterna till olika lövträd bland annat alm och hassel.

På lövträdens stammar är moss- och lavfloran rik med arter som jaguarfläck, traslav, kornbandmossa och trubbfjädermossa och på marken kan bland annat den sällsynta rutlungmossan ses.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Väster om vägen som korsar Påvadalen finns en gammal stenbro som är i stort behov av restaurering och underhåll. Vid bäcken finns också resterna av en fördämning från ett litet kraftverk som tidigare legat här.

Referenser

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsen. Meddelande 2001:20.

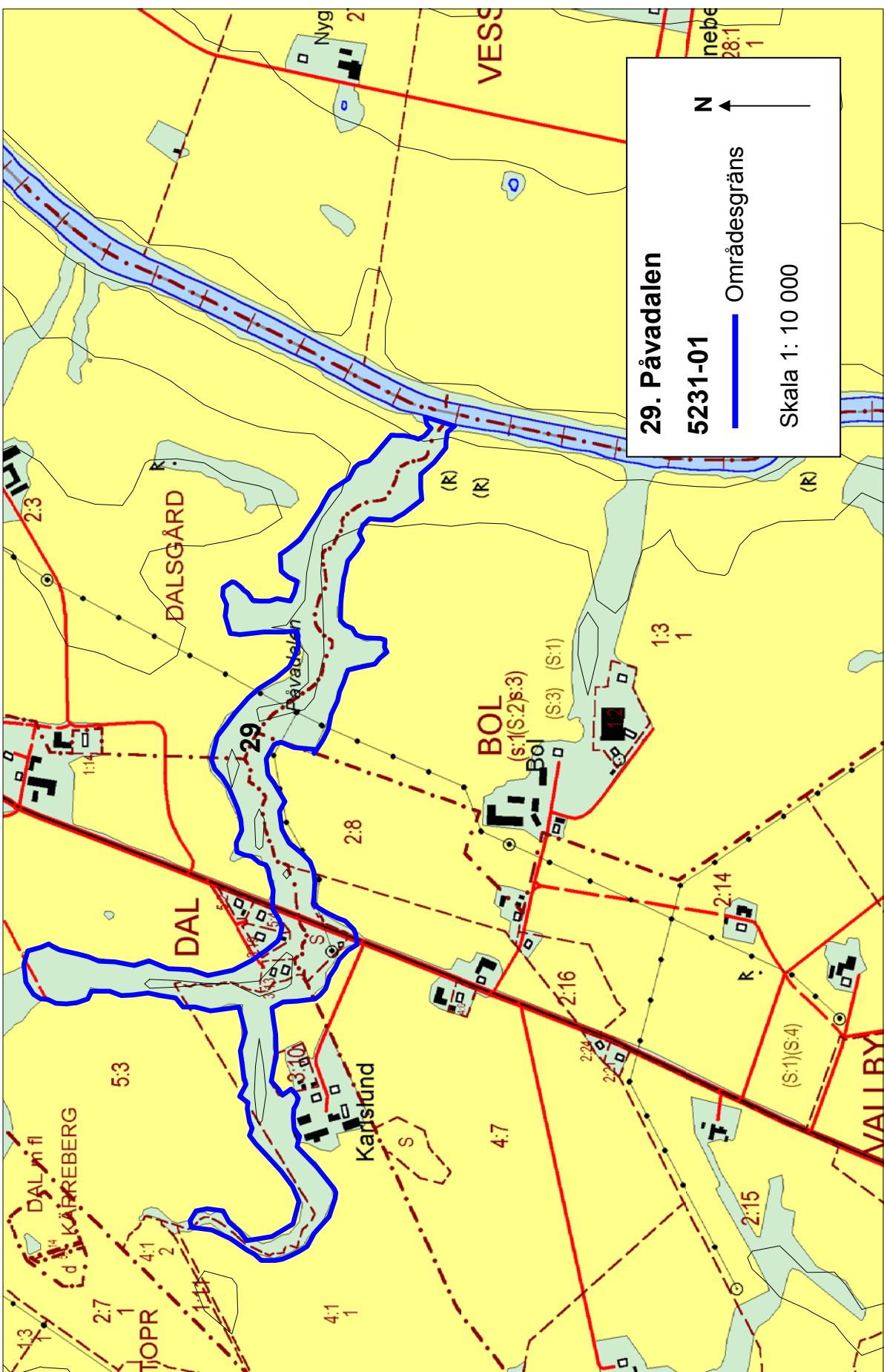
Georgson, K. et al. 1997: Hallands flora 1997

Larsson, K. 1988. Översiktlig naturinventering av Ätrands och Högvadsåns dalgångar i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnes vård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

30. Lundabjället

Naturvärde: BFZKL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5231-02

Areal: 106,2 ha

Socken: Vessige

Omfattning

Området utgörs av ett småkuperat område med skog och öppen jordbruksmark söder om Vessige kyrka och Lillån samt i öster det ädellövskogsbevuxna Lundabjället.

Nuvarande status

Området ingår i riksintresse för kulturmiljövården Ätrådalen KN 19.

Bedömning

Området som helhet är en vacker del av Ätrådalen och har ett mycket stort värde för friluftslivet med markerade vandringsstigar. Här finns också ett rikt växt- och djurliv knutet främst till områdets ädellövskogar och brynzoner med en rik värme- och kalkgynnad kärlväxtflora. I takt med att inslaget av gamla lövträd och död ved ökar i området kommer de biologiska värdena att öka ytterligare.

För att bevara värdet är det viktigt att behålla lövskogsdominansen i hela området och planterade granskogar bör avvecklas och föryngras med löv. Det är även angeläget att gamla lövträd och död ved sparas samt att brynzoner med en rik kärlväxtflora sköts genom röjningar och plockhuggningar samt bete med nötkreatur.

Ekskog med inslag av björk, asp, lönn, lind och andra lövträd dominerar skogarna i området men här ingår även hygge efter avverkad gran med lövföryngring. Skogarna är i stora delar påverkade av skogsbruksåtgärder, men det börjar bli ett markant inslag av gamla träd och död ved i vissa delar. På äldre träd växer signalarter som fällmossa och glansfläck.

Området är lätt tillgängligt invid Vessigebro och det utnyttjas flitigt för friluftsliv och naturskoleverksamhet och här finns markerade strövstigar.

Bergbrant och skogsbete

Lundabjällets västra sida utgörs av en bergbrant som är klassad som nyckelbiotop. Terrängen är här mycket blockrik. Bergbranten har flera lodytor och uppför den branta västsidan leder smala stigar som en gång trampats upp av kreatur. På kartan 1824 är Lundabjället markerat som inägomark till Väby gård. Den ädellövskog som växer här idag har uppkommit genom naturlig föryngring.

Den södra delen är mer betespåverkad.

Plockhuggning och långvarigt bete har skapat en varierande åldersstruktur med gläntor i skogen och här finns gott om vitsippor och på vissa ställen även blåsippa.

Trädsiktet utgörs av högvuxna aspar och ekar. Inslaget av död ved är sparsamt, men det finns några grova döda aspar med bohål. Busksiktet utgörs av hassel och ovanför det brantaste partiet växer några stora enar.

På toppen av berget finns en öppen avverkad yta och på några ställen längs den östra sluttningen växer några partier med planterad gran.

Särpräglad flora

I lövskogsbryn i nordvästra delen av området finns en för Halland ovanligt rik flora av kalkgynnade arter som blodnäva, brudbröd, krissla, ängsskära, smörboll och korskovall. Här finns också en öppen naturbetesmark med en torrängsflora av gulmåra, prästkrage, gråfibbla och monke. Delar av området betas, men det är angeläget att betesområdet utökas.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Ett flertal fornlämningar finns i området, exempelvis domarring, gravhög, skålgropar och områden med röjningsrösen. Dessutom finns talrika stengärdsgårdar.

Referenser

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

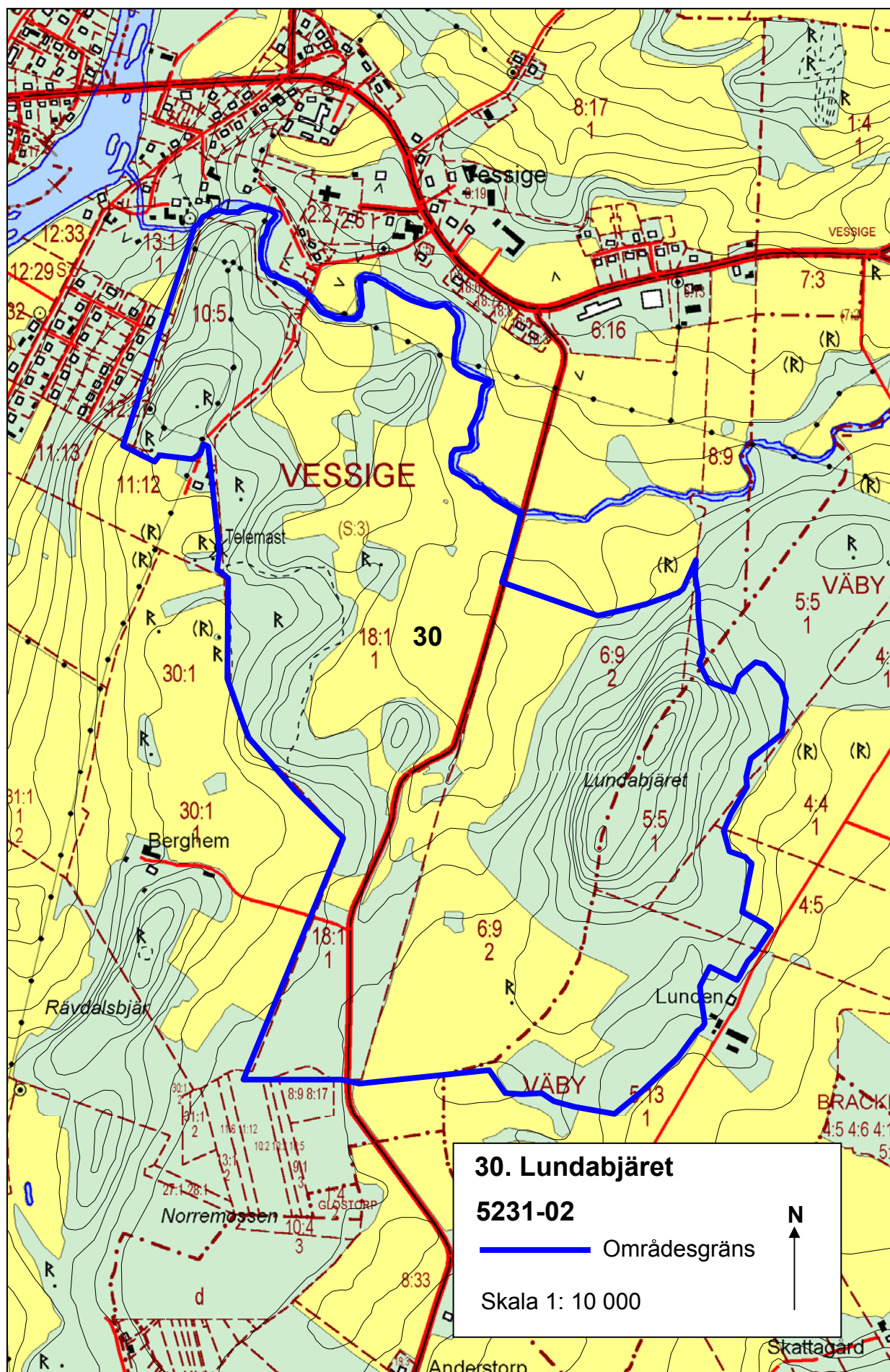

Foto: Ingemar Alenäs

Jordbrukslandskap vid Flädje

Foto: Ingemar Alenäs

31. Skattagård

Naturvärde: BZF

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5232-01

Areal: 8,2 ha

Socken: Abild

Omfattning

Skattagård är avsatt som naturreservat. Det ligger ca 10 km nordost om Falkenberg på den halländska slättbygden.

Nuvarande status

Naturreservat.

Skattagård ingår i riksintresset för kulturminnesvård KN19, Ätradalen.

Bedömning

Ädellövskogen vid Skattagård har ett rikt växt-och djurliv med flera rödlistade arter. Området har också ett värde för friluftslivet. Skattagård och angränsande skogar utgör ett rekreativsområde för närboende och för vandrande på Hallandsleden som går genom områdets norra del.

Naturvärdena bevaras bäst genom att den gamla ekskogen bevaras och hålls fri från invandrande gran.

Skattagård ligger på nordsluttningen av berget Lundaskallen. Namnet kommer från en numera riven gård i områdets nordvästra hörn.

Ekskog

Området domineras av ekskog som växer på sandig-moig morän. Många av ekarna är mer än 100 år gamla. Det förekommer inslag av asp, björk, hassel, gran och rönn.

Inslaget av liggande och stående död ved och gamla träd kommer att öka betydligt under de närmaste decennierna i takt med att ekarna åldras. Därmed kan många arter som kräver gamla träd och död ved gynnas. Redan idag hyser Skattagård Hallands rikaste förekomst av de rödlistade mossorna kornbandmossa

och atlantärgmossa. Vidare finns här också de rödlistade fåglarna mindre hackspett och nötkråka, samt med halländska mått mätt ett rikligt bestånd av kransrams.

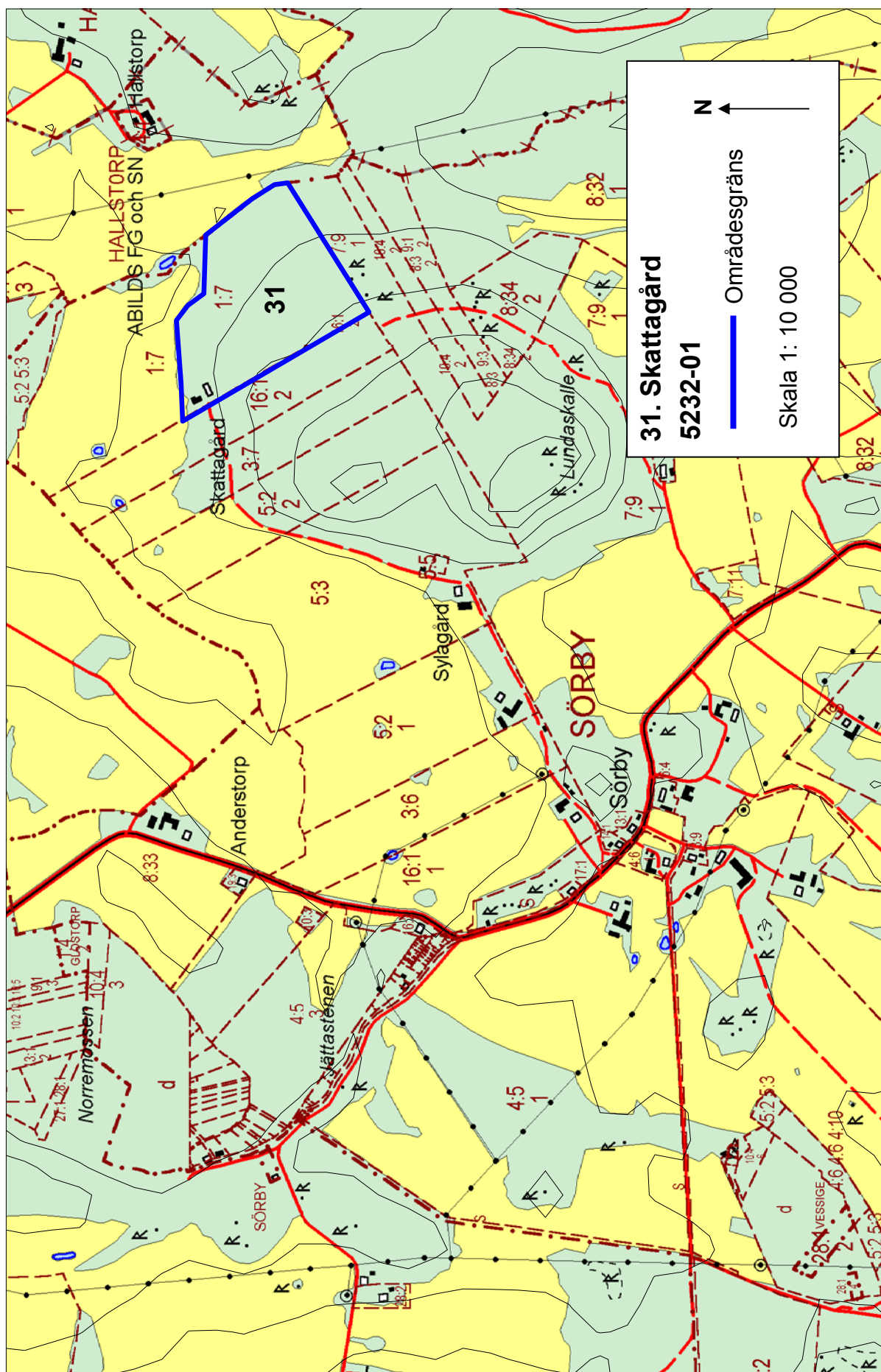
I östra delen av reservatet finns ängsmark med bestånd av grönvit nattviol och smörbollar.

Referenser

Länsstyrelsen 2001. Beslut om bildandet av naturreservatet Skattagård i Falkenbergs kommun.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse för kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

32. Hjuleberg

Naturvärde: BLKZ

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5232-02

Areal: 42 ha

Socken: Abild

Omfattning

Området omfattar nyckelbiotoper och ängsmark i anslutning till Hjulebergs gods ca 2 km nordväst om Abild.

Nuvarande status

Hjuleberg ingår i riksintresset för kulturmiljövård KN 19, Ätradalen.

Bedömning

Området vid Hjulebergs gods är värdefullt både ur biologiskt och kulturhistoriskt perspektiv. Godset har gamla anor. Här finns partier med sumpskog, ädellövskog och en mäktig allé med värdefulla gammelekar.

För att bevara naturvärdena måste sumpskogar och gamla lövträd i området bevaras. Ett ökat betestryck på de gamla slåtterytorna skulle höja det botaniska värdet i området. Det är också önskvärt att angränsande granpartier ersätts med löv.

Hjuleberg ligger i gränzonen mellan det böljande skogslandskapet och den mer plana odlingsbygden.

Gamla inägomarker

Hjuleberg har en välbevarad godsmiljö med anor från medeltiden. Området närmast herrgården utgörs av före detta inägomark. De omgivande markerna är svagt böljande och präglas av 1800-talets uppodlingar.

Ängarna i anslutning till Hjulebergs gods i centrala delen av området är markerade som slåtterängar på den ekonomiska kartan från 1920. Den kontinuerliga slåttern har för länge sedan upphört och idag betas området sporadiskt.

Gammal ekallé

Allén av ekar som kantar vägen till godset består av många mycket gamla och grova träd. Flera av dessa har håligheter och skrymslen och rikligt med påväxt av bland annat rostfläck, sotlav, guldlockmossa och den rödlistade grå skärelaven.

Öster om allén finns ett litet berg klätt med ädellöv. Ek och asp dominerar med inslag av invandrad gran. Död ved förekommer både som liggande, i form av lågor i olika stadier av förmultning och som stående i form av

torrakor och högstubbar. Här kan man också hitta arter som fällmossa och stor knopplav.

Alsumpskog

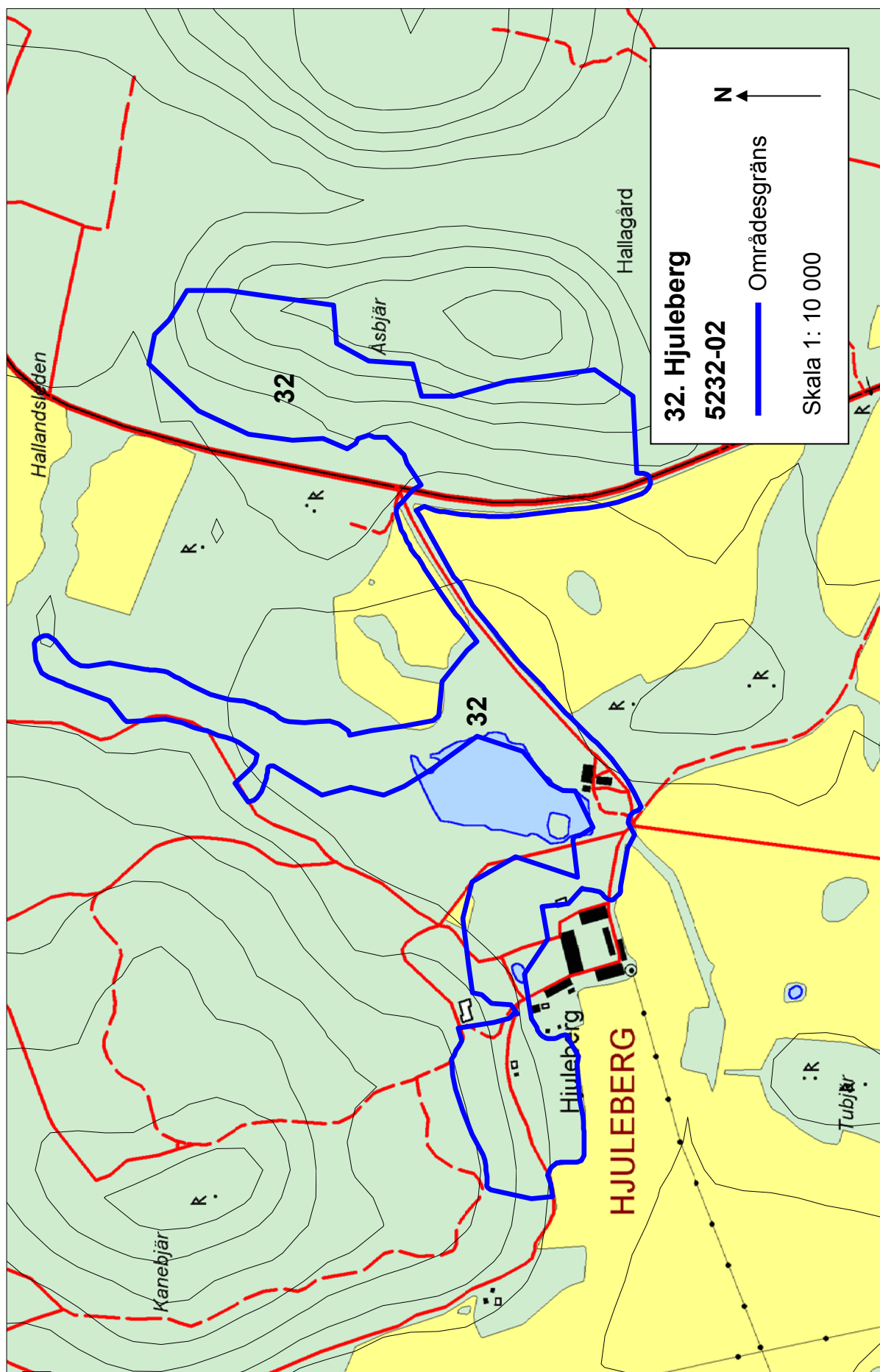
Bäcken som avvattnar den lilla dammen kantas av alsumpskog. Marken översilas med jämna mellanrum och fuktigheten är jämn och hög. Den döda ved som finns utgörs av alstammar. Här finns en rik örtflora med bland annat dvärghäxört, gullpudra, strutbräken och lundstjärnblomma.

Referenser

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Länsstyrelsen 1988: Områden av riksintresse för kulturmiljövård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

33. Älmås

Naturvärde: BZKF

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5233-01

Areal: 18,4 ha

Socken: Abild

Omfattning

Älmås ligger ca 2,5 mil öster om Falkenberg i Suseåns dalgång. Området omfattar nyckelbiotoper i ädellövskog och sumpskog

Nuvarande status

En del av området är klassat som Natura 2000 – område (pSCI).

Biotopskydd och naturvårdsavtal för delar av området.

Bedömning

Älmås hyser gammal ekdominerad skog med inslag av bok, lind, ask och hassel samt lövsumpskog med källflöden. I området finns ett stort antal sällsynta och rödlistade växter och djur.

Naturvärdena bevaras bäst genom att skogarna lämnas för fri utveckling förutom bortröjning av invandrande gran.

Älmås ligger i zonen mellan den halländska kustslätten och det sydsvenska höglandet. Topografin är omväxlande med högre torrare partier och låglänta fuktigare områden. Marken utgörs av storblockig morän.

Ekskog

Älmås domineras av gammal ekskog med inslag av bok, lind, ask och hassel. Många av träden är grova och det finns också ett inslag av gamla hamlade lindar.

I södra delen av området växer hedädellövskog. Här står träden glesare, ljustillgången är större. Det finns många kortvuxna knotiga träd. Här är det gott om torr död ved som lågor, högstubbar och torrakor.

Sumpskogar

Även partier med sumpskog och örtrika bäckdråg ingår. I sumpskogen är inslaget av barrträd, företrädesvis tall, ganska stort. Källflöden sipprar fram på flera ställen.

Här finns en rik flora med kärrfibbla, dvärghäxört, skogsbräsma och skärmstarr.

Sällsynta mossor och lavar

På de gamla lövträden finns en rik moss- och lavflora med rödlistade arter som almlav, bokkantlav, bokvårtlav, frostig trädgrönelav, grynig lundlav, kristall-lundlav, bokfjädermossa och kornbandmossa.

På nedfallna grenar från de gamla och tidigare hamlade lindarna kan den sällsynta svampen lindskål ses.

Kulturhistoriska spår och lämningar

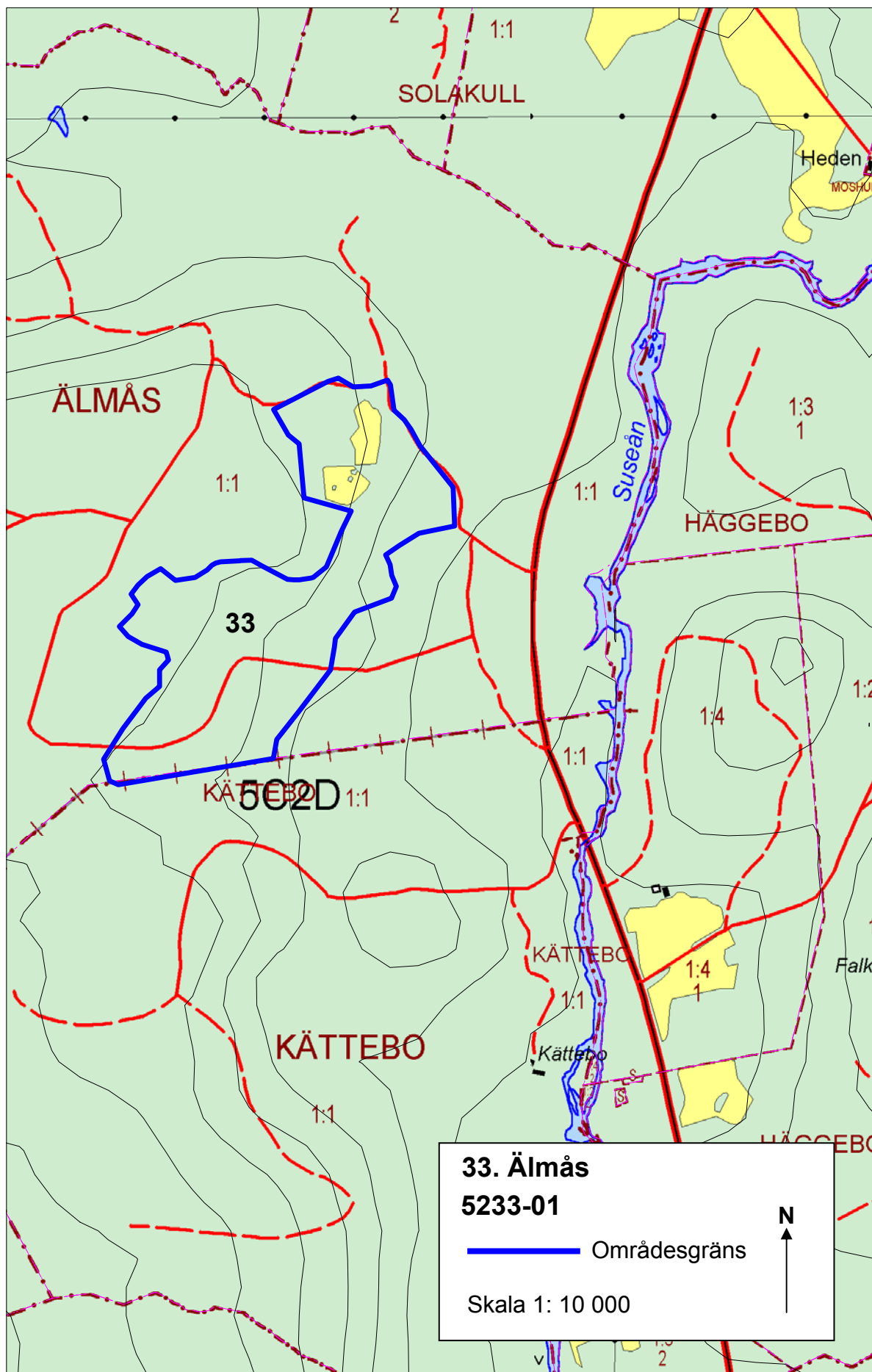
Området är rikt på sten i murar och rösen.

Referenser

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-1996, opublicerad.

34. Tornared

Naturvärde: GBKL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5233-02

Areal: 154,9 ha

Socken: Asige

Omfattning

Området ligger i skogsbygden två mil öster om Falkenberg och ca 9 km nordost om Asige.

Bedömning

Hela området har ett högt geovetenskapligt värde med ett välutbildat och bevarat åsnät. I väster ingår även fina ängs- och hagmarker, i sydost ett par värdefulla nyckelbiotoper med ädellövskog och i den östra delen även områden med kulturhistoriskt intressanta röjningsröseområden.

Området utgör ett naturskönt inslag i landskapsbilden som är känslig för förändringar. För att bibehålla värdet är det viktigt att ingen täktverksamhet bedrivs i området samt att de gamla ädellövskogarna och röjningsröseområdena bevaras ostörda.

Området omkring Tornared utgörs av ett åsnät med 3 – 6 meter höga åsar i olika riktningar strax under högsta kustlinjen. Förekomsten ligger 70 – 80 meter över den nuvarande havsnivån. I omgivningen, som till största delen utgörs av våtmarker finns höjdområden med toppar som når ca 180 m ö.h. Området är omväxlande skogsbeklätt, företrädesvis barr, och med öppna odlingmarker.

Ytlagren utgörs av grus men i övrigt är materialsammansättningen växlande. De omgivande markerna består av morän och i dalgångarna finns isälvsediment som omges av torv

Naturbetesmarker

Vid Tornared i väster finns ett fint kulturlandskap med naturbetesmarker invid Lommasjön. Här finns en rik flora med arter som stagg, ängsvädd och granspira.

Nyckelbiotoper

I sydöstra delen mot Älmås finns två nyckelbiotoper med gammal bokskog och en

rik lav- och mossflora med bland annat de rödlistade arterna liten ädellav, bokvårtlav och bokfjädermossa.

Kulturhistoriska spår och lämningar

I skogarna i den norra och östra delen finns områden med röjningsrösen (s. k. hackerör) som är registrerade som fornlämningar och sannolikt har ett förhistoriskt ursprung.

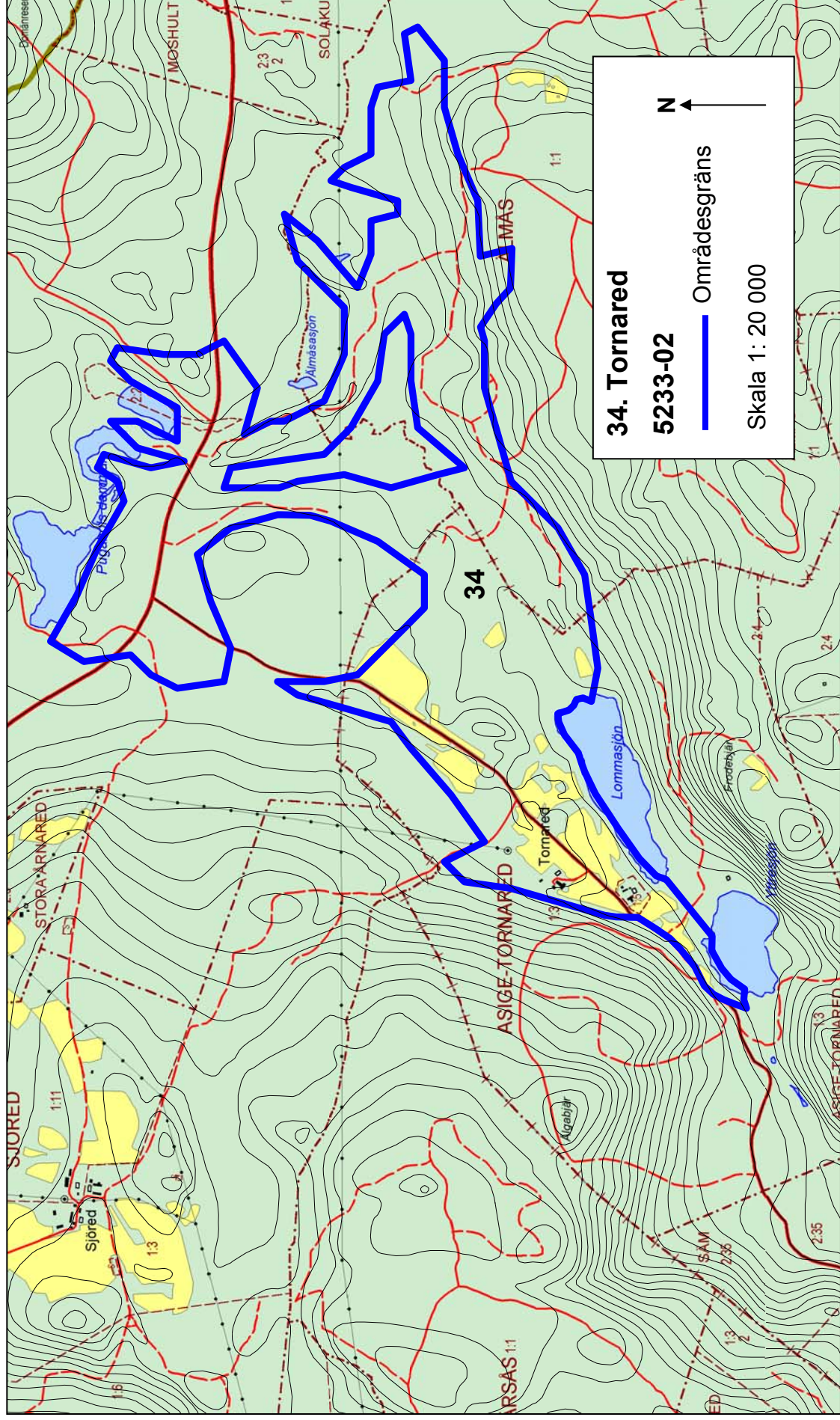
Referenser

Engdahl, M., m fl. 1994. Inventering av naturgrus och krossberg i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1994:23.

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Länsstyrelsens fornlämningsregister, opublicerat.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

35. Sjöred

Naturvärde: BZHL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5233-03

Areal: 17 ha

Socken: Abild

Omfattning

Området omfattar nyckelbiotoper vid Sjöred, ca 6 km öster om Abild.

Bedömning

Fukt- och lövsumpskogarna är ett värdefullt inslag i det grandominerade landskapet. Här finns många arter som kräver en hög luftfuktighet och som är känsliga för drastiska förändringar.

Ingrepp som förändrar hydrologi eller ljusförhållanden i området kan leda till stor skada för lövsumpskogen. Därför bör exempelvis dikning eller avverkning på eller i nära anslutning till området undvikas.

Sjöred ligger i den halländska skogsbygden och utgörs av lövsumpskogar i ett grandominerat landskap. Al och ask är de mest representerade trädslagen, men här och var finns också inslag av bok.

Örtrika bäcktråg

Hela ytan är mer eller mindre fuktig och påverkat av de bäckdråg som rinner genom markerna.

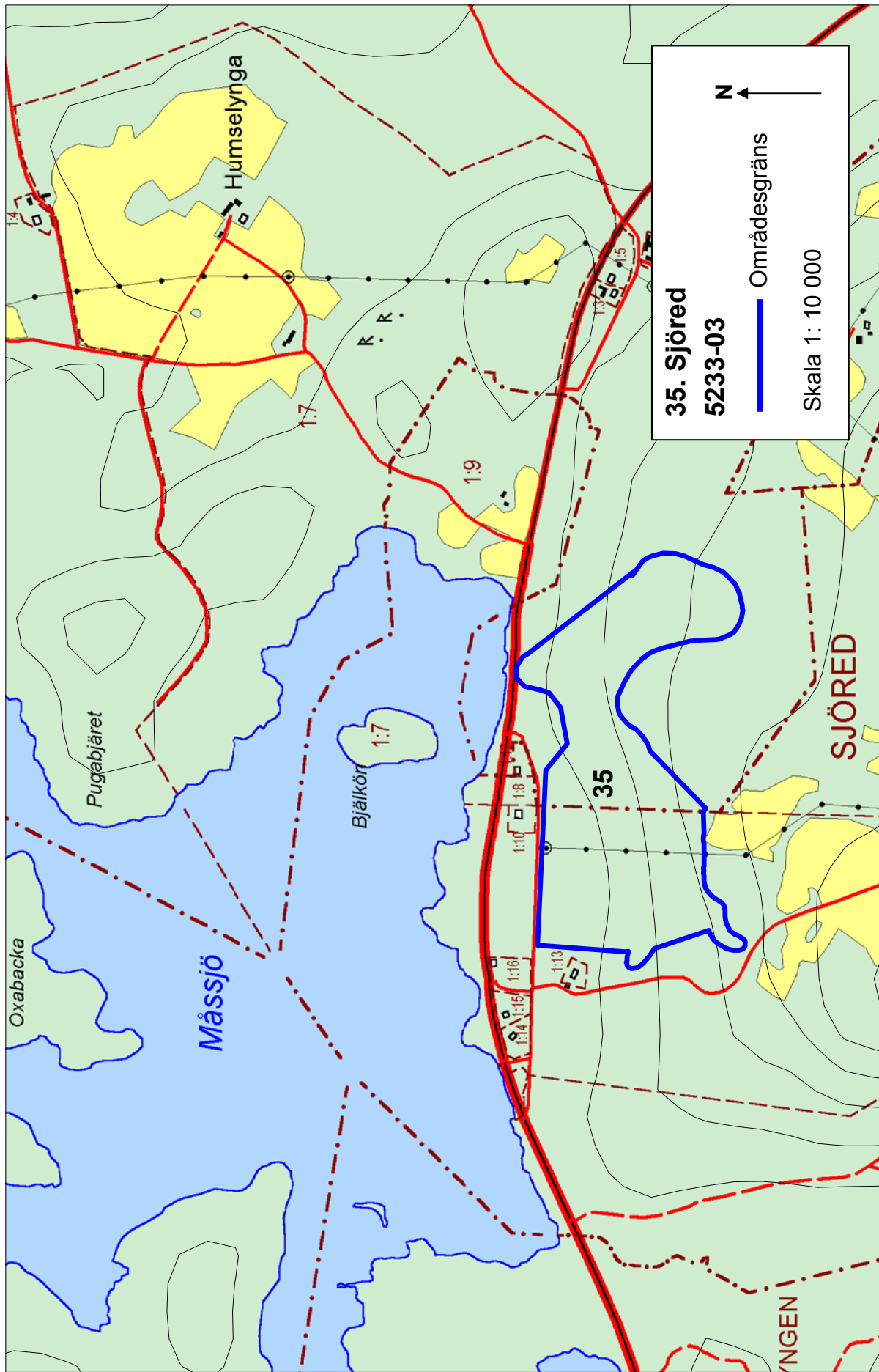
Det har gynnat en fuktkrävande kryptogamflora. Här finns bland annat mussellav, korallbylav och dunmossa. Längs med bäckdrågen växer örter som dvärghäxört

och gullpudra. I den östra delen av området förekommer rikligt med ormbunkar.

Död ved förekommer över hela området både i form av lågor och högstubbar. Fågel och insektslivet är rikt och här finns gynnsamma biotoper för bland annat nötskrika och mindre hackspett.

Referenser

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

36. Lynga

Naturvärde: ZBGKFL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5148-01

Areal: 400,5 ha

Socken: Morup

Omfattning

Lynga utgör en 4 km lång kuststräcka med havsstrandängar och öppna naturbetesmarker i norra delen av Falkenbergs kommun.

Nuvarande status

Ingår i Natura 2000-området för galtabäck-Lynga strandängar.

Ramsar område (Träslövsläge-Morupstånge).

Lynga ingår i riksintresse för naturvård Träslövsläge-Agerör NN 11.

Bedömning

Lynga har stora värden för såväl för friluftsliv som naturvård. De betade havsstrandängarna har ett rikt hävdberoende växt- och djurliv. Området har ett högt ornitologiskt värde och fungerar som häcknings- och rastlokal för många fågelarter.

Den grunda havsbotten har en hög produktion av växt- och zooplankton och bottendjur och fungerar som barnkammare åt många fiskarter. Småfisken utgör i sin tur födobasen åt vadare och sjöfågel som häckar eller rastar i området.

Det är av stor betydelse att bevara områdets karaktär som ett öppet, betespräglat kustlandskap. För fågellivet har det stor betydelse att strandängarna betas. Området bör inte gödslas eller dikas. Friluftslivet bör kanaliseras till områden med ett mindre känsligt fågelliv.

Området vid Lynga är relativt flackt och jordtacket består delvis så kallad marsktorv, som är en sällsynt jordart, och på sina ställen småblockig morän. Strandängarna fortsätter norrut till Träslövsläge i Varbergs kommun. Åt öster övergår landskapet i en åkerbygd med glest liggande gårdar.

Under 1700-talet var strandängen allmänning som nyttjades till bete, tångtäkt och slätter.

Havsstrandsvegetation

Marken är flack och en utpräglad havsstrandsvegetation dominerar i området. Närmast strandkanten växer revigt saltgräs. Högre upp på land är strandängen välbetad. Där växer det blåsklöver, gulkämpar, strandkrypa, saltnarv och trift. I svackor med saltvatten växer glasört. Vid Stranninge, Lynga skär och Lisereds udde finns torrare marker. Där påträffas backtimjan, kärringtand, liten blåklocka, ljung, skogsklöver och ängsvädd.

Grunda havsvikar

Större delen av området utgörs av grunda vatten med ett vattendjup mindre än 6 m. Stranden övergår från grunt vatten till flack sandstrand. På sina ställen har låga dyner bildats av flygsand. Inom området finns en av Hallands få sälkolonier.

Fåglar

Området har stor betydelse för fågellivet som häcknings- och rastlokal för flera olika fågelarter. Av de arter som häckar finns bland annat enkelbeckasin, fisktärna, silvertärna, småtärna, skärfläcka, storspov, strandskata, större och mindre strandpipare och tofsvipa. På höstarna rastar ofta gråhakedopping, svarthakedopping, skäggdopping, alfågel, sothöna och dvärgmåns bland skären.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Området är rikt på sten i rösen och murar.

Referenser

Bergsjö, A. 1997. Värdebeskrivning av kustområdet i Halland –ett regionalt planeringsunderlag för områden av riksintresse enligt 3 kap NRL. Länsstyrelsen meddelande 1997:4.

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Falkenbergs Ornitologiska Förening. 2000. Hemsida. <http://www.f-o-f.nu>.

Flodin, L-Å. 1991. Häckande vadare, måsar och tärnor på strandängar inom Varbergs och norra Falkenbergs kommuner. Länsstyrelsens meddelande 1991:10.

Hernborg, K, Skålles, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11

Hernborg, K. och Bengtsson, S. 2001. naturvårdsprogram för Hallands län. Varbergs kommun. Länsstyrelsen

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, ej publicerad.

Åhlund, M. 1996. Kustfågelfaunan i norra och mellersta Halland: beståndsändringar och skyddssynpunkter. Rapport Zoologiska institutionen, Göteborgs universitet.

Groda

Foto: Sofia Hedberg

Strandäng

Foto: Sofia Hedberg

37. Bengtesgårds äng

Naturvärde: BZKF

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5149-01

Areal: 4,4 ha

Socken: Stafsinge

Omfattning

Bengtesgårds äng ligger 2,5 km öster om Långås samhälle mitt på den halländska kustslätten. Ängen är omgiven av jordbruksmark med mindre skogsdungar.

Nuvarande status

Naturreservat.

Bedömning

Området är värdefullt som en rest av de vidsträckta ekrika lövängar som förr fanns på inägorna i den halländska slättbygden och som till största delen har odlats upp. Växt- och djurlivet är rikt.

Områdets naturvärden bevaras och utvecklas bäst genom att ekhagmarken hävdas med slåtter eller nötkreatursbete, att röjningar görs för att gammelekarna ska kunna nå maximal ålder och grovlek samt att de fuktiga lövblandskogarna lämnas för fri utveckling.

Bengtesgårds äng är en gammal löväng med återupptagen slåtterhävd sedan 1972, som tidigare även betats. På senare år har gallringar och röjningar gjorts och området kan idag beskrivas som en ekhagmark med inslag av ask, vårtbjörk, asp mm samt hassel.

Det finns många gamla, grova ekar i området som är värdefulla för insekter, lavar, mossor och svampar. De rödlistade arterna gul dropplav och korallticka har noterats på äldre ekar.

Markfloran är rik med arter som storrams, brunskära, liten blåklocka och ängsbräsa.

I området finns även fuktiga löblandskogar som har en mer orörd karaktär och en del död ved.

Kulturhistoriska spår och lämningar

I områden finns äldre terrasserade åkrar som är registrerade som fornlämning och kan ha förhistoriska anor.

Referenser

Falkenbergs kommun 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

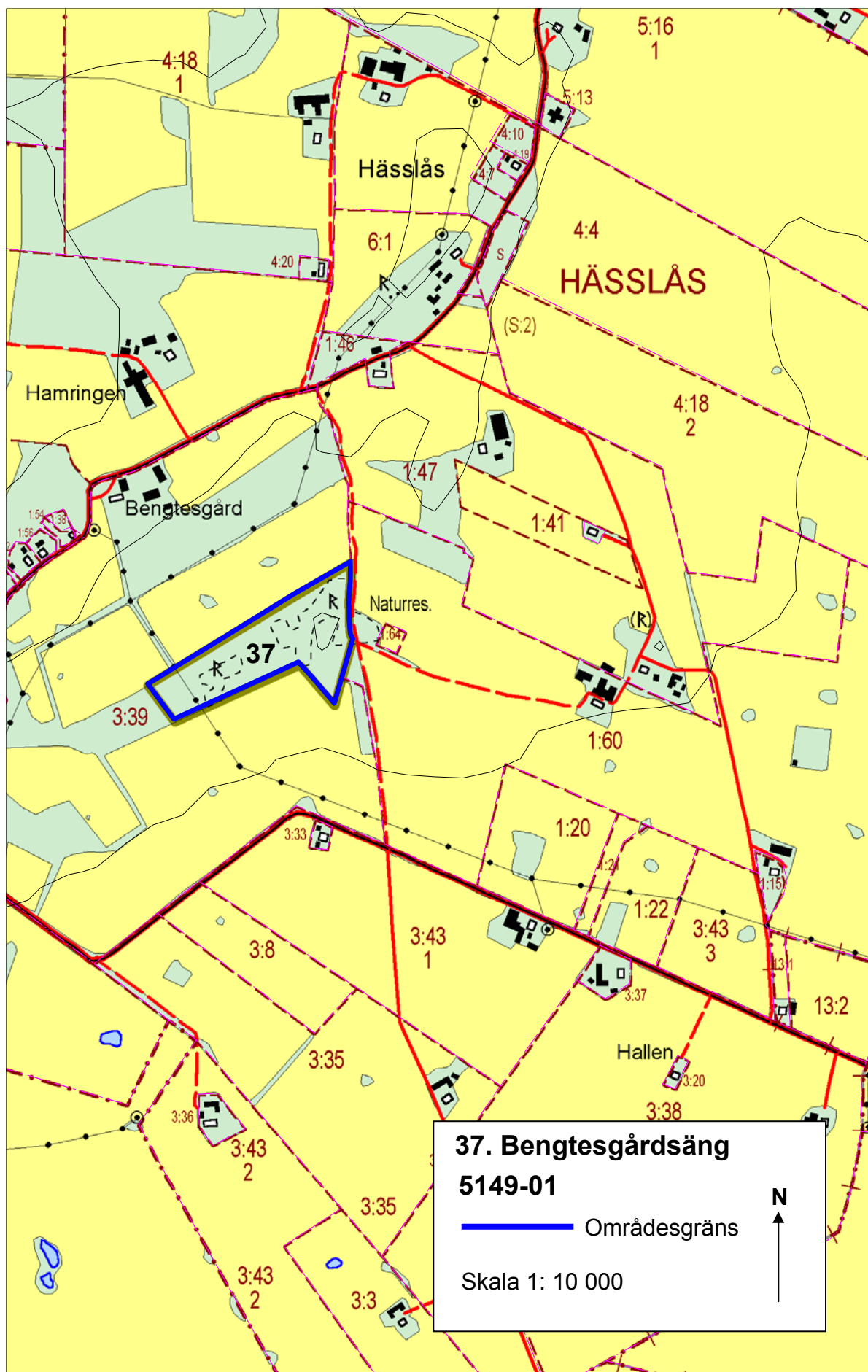
Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Länsstyrelsens fornlämningsregister, opublicerat.

Åhrén P. M. 1980. Naturreservatet Bengtsgårds äng. Vegetation, Fauna och Kulturhistoria. Länsstyrelsen meddelande 1980:6.

38. Ljungsjön/ Lyngsjön

Naturvärde: GLFB

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 55240-01

Areal: 284,5 ha

Socken: Ljungby

Omfattning

Ljungsjö omfattar ett åsnät och deltaområde som sträcker sig från Ljungby ca 2,5 km i nordvästlig riktning.

Nuvarande status

Området innefattar även Hällarps naturreservat i söder.

Östra delen av området ingår i riksintresse för kulturmiljövården Ätradalen KN 19.

Bedömning

Vid Ljungsjön finns ett orört åsnät och kamesformationer som övergår i ett delta. Det geovetenskapliga värdet är mycket stort med bildningar som är mycket ovanliga så nära kusten i västra Sverige. Området kan betraktas som en geovetenskaplig klenod med den mycket markerade skillnaden mellan åsformationerna och deltaområdet och den tydliga registreringen av högsta kustlinjen. Området har med sitt exponerade läge också ett stort värde för landskapsbilden. Dessutom är Ljungsjön genom sin fiskrikedom och sitt rena vatten av stort värde för friluftslivet. I södra delen ligger naturreservatet Hällarp med landets enda förekomst av tagginst.

Grusexploatering bör under inga förhållanden bedrivas i den norra delen av området. I söder bör täktverksamhet inte drivas längre än att representativa delar av fyndigheten förblir intakta.

Naturreservatet Hällarp bör skötas för att säkra tagginsten fortlevnad i landet.

Området omkring Ljungsjön har avlagringar med markerade åsar, kamesformationer i norr och ett stort delta i söder. Den högsta kustlinjen har gått genom området. Åsarna domineras av barrblandskog medan deltaplanet till största delen är täckt av odlingsmark.

Orört åsnät

De två åsarna i den norra delen övergår centralt i ett åsnät. Åsarna är orörda, krönen är tydligt markerade och de når som högst ca 15 meter ovanför omgivande marker. I väster finns ett välutbildat kamesområde.

Delta

Söder om Ljungsjön finns ett stort deltaområde. Sjön dräneras till stor del genom detta delta, och några källor finns i slutningen mot söder. Åsformationerna markerar forna strömfåror från vilket deltaområdet i söder en gång bildades.

Hallands enda förekomst av ag växer i området.

Materialsammansättningen är växlande mellan sand och grus. Sandhalten ökar mot söder. En grustäkt finns i södra delen av området där framträder lager med omväxlande sand och grus tydligt.

Unik ljunghedsrest

I söder finns det lilla ljunghedsreservatet Hällarp på drygt ett hektar med Sveriges troligen enda kvarvarande förekomst av den hotade tagginsten och här växer även Hallands landskapsblomma hårginsten.

Kulturhistoriska spår och lämningar

I området finns ett flertal fornlämningar, bland annat stensättningar, gravhögar, hålvägar och område med röjningsrösen.

Referenser

Engdahl, M., m fl. 1994. Inventering av naturgrus och krossberg i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1994:23.

Hernborg, K, Skånes, H., Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsens beslut om naturreservat Hällarp 1981-11-03.

Länsstyrelsens fornlämningsregister, opublicerat.

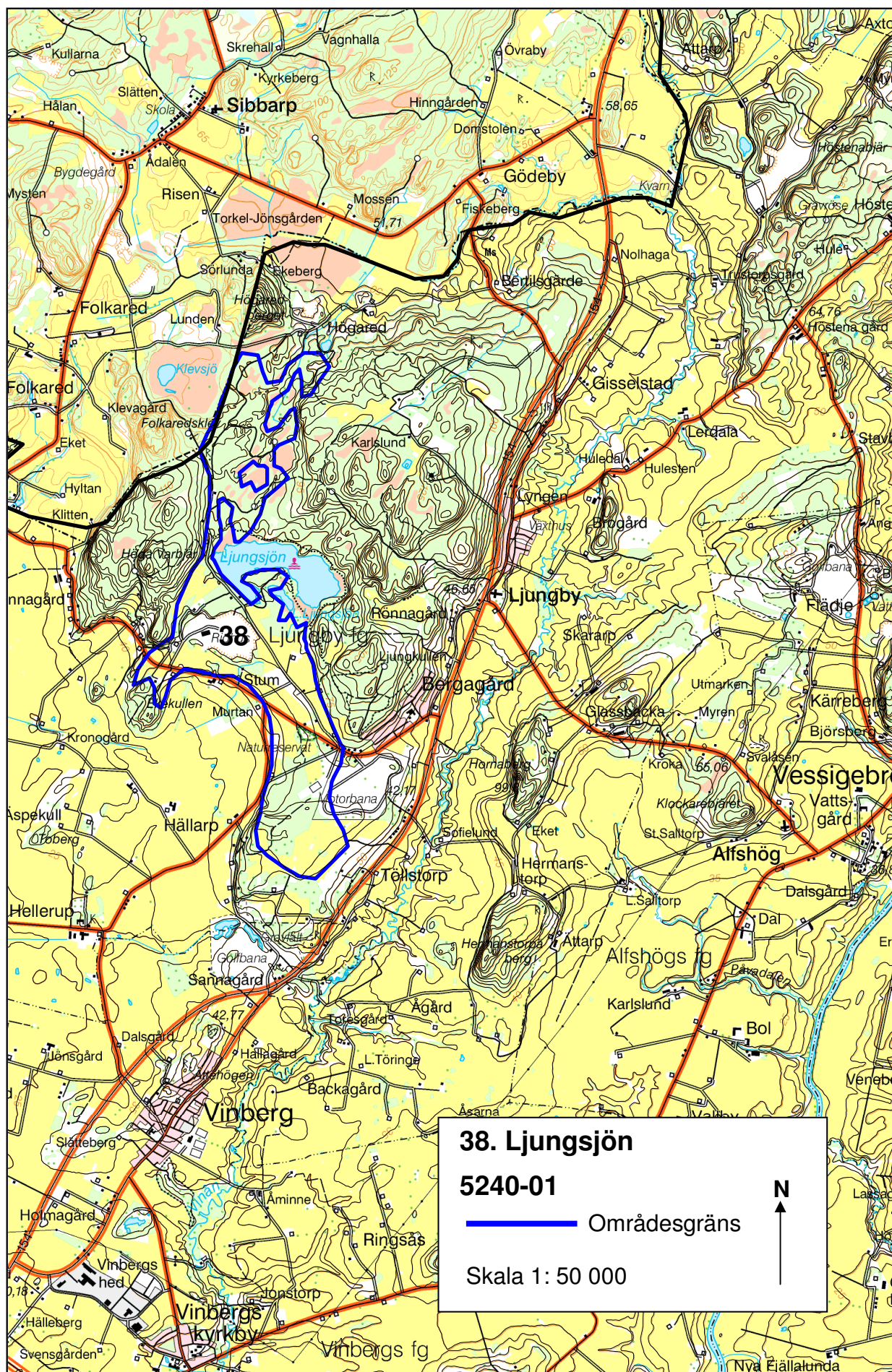

Trollslända

Foto: Ingemar Alenäs

Foton: Martin Broberg

39. Lillån och Musån

Naturvärde: ZHL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5242-01

Areal: 19,5 ha

Socken: Vessige

Omfattning

Området innefattar sträckan i Lillån nedströms Sjönevad till mynningen i Ätran vid Vessigebro och Musån, totalt ca 16 km.

Nuvarande status

Västra delen av området ingår i riksintresse för kulturmiljövård Ätradalen KN 19.

Bedömning

Hela sträckan nedströms Björbäcksered till utloppet i Ätran har många utmärkta lek och uppväxtplatser för stationär öring. Detsamma gäller Musån. Dessutom finns den utrotningshotade flodpärlmusslan i båda åarna.

Det är av största vikt att reproduktionsbottnarna kan bevaras intakta. Förändringar i hydrologi, sträckning eller bottenprofil exempelvis genom vattenuttag eller byggnation av nya vandringshinder kommer att påverka vattendraget negativt. Vidare måste också pågående förurning motverkas genom fortsatt kalkning. Det skulle också vara värdefullt att bygga en laxtrappa vid kraftstationen vid Vessige för att på så vis möjliggöra för den naturliga laxen att vandra upp i Lillån.

Lillån ringlar fram i gränzonen mellan den kuperade skogsbygden och det mer plana jordbrukslandskapet. På vissa ställen har Lillåns sträckning rätats ut för att ge plats åt mer odlingsmark.

Lek och uppväxtplatser

Flera sträckor i Lillån har utmärkta lek och uppväxtplatser för stationär öring. Det är också gott om den sällsynta flodpärlmusslan i Lillån.

Vildlaxen från Ätran finns i Lillån upp till kraftstationen i Vessige, där den hindras från att vandra upp i Lillån och vidare till Musån.

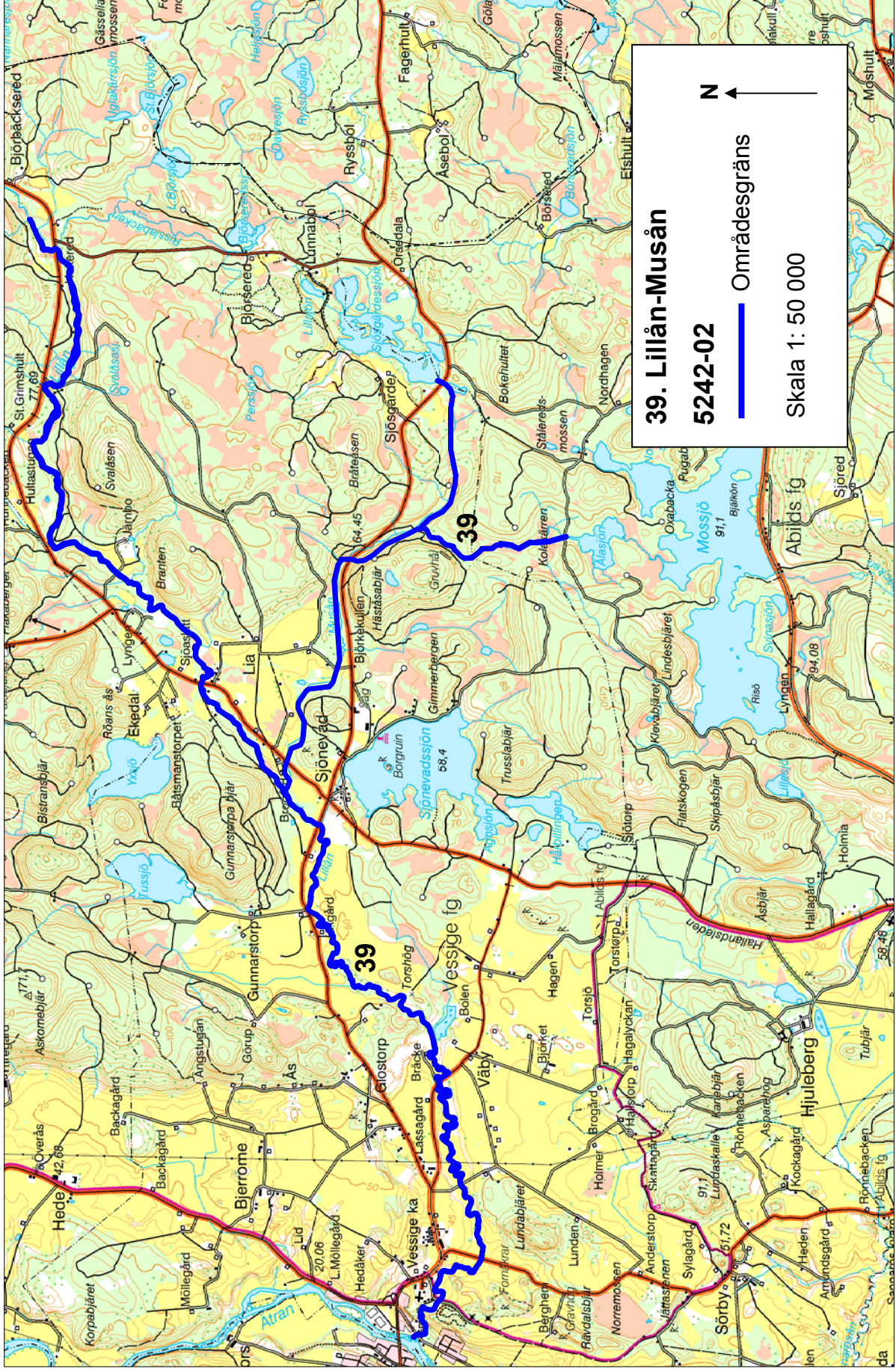
Både Lillån och Musån, som mynnar i Lillån uppströms Sjönevad, har mycket goda bottenförhållanden som kan gynna både lax och öring. I Musån finns också stationär öring och flodpärlmussla.

Referenser

Eriksson, M., Henriksson, L. och Oscarson, H. 1985. Flodpärlmusslan i Halland. Länsstyrelsen meddelande 1984:13.

Larsson, K. 1988. Översiktlig naturinventering av Ätrons och Högvadsåns dalgångar i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnesvård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

40. Askomebjär

Naturvärde: BLZ

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5242-02

Areal: 42,7 ha

Socken: Askome

Omfattning

Området ligger ca 0,5 km väster om Askome och omfattar nyckelbiotoper på berget Askomebjär.

Nuvarande status

Biotopskydd och naturvårdsavtal för delar av området.

Bedömning

Askomebjär är ett naturskönt inslag i landskapsbilden. Berget täcks av en naturskogsartad ädellövskog. Här finns lövskogsbeklädda rasbranter och örtrika bäckdråg med stora botaniska värden.

Områdets naturvärden bevaras bäst genom att lövskogarna lämnas för fri utveckling, bortsett från bortröjning av ung gran. Det är också önskvärt att ersätta de partier där det idag växer gran med ädellöv.

Askomebjär ligger i gränzonen mellan det plana odlingslandskapet och den mer kulliga skogsbygden.

Ädellöv

Området täcks till stor del ädellövträd, ask, bok och ek dominerar med inslag av alm och lind. Buskskiktet är sparsamt, och utgörs av hassel. Längs berget finns flera raviner. I vissa delar finns rikligt med död ved.

Fuktiga partier med alsumpskog ingår även.

Örtrika bäckdråg

Vid Backagård och Ängsstuga finns örtrika bäckdråg som avvattnar partier med sumpskog högre upp på berget. På marken

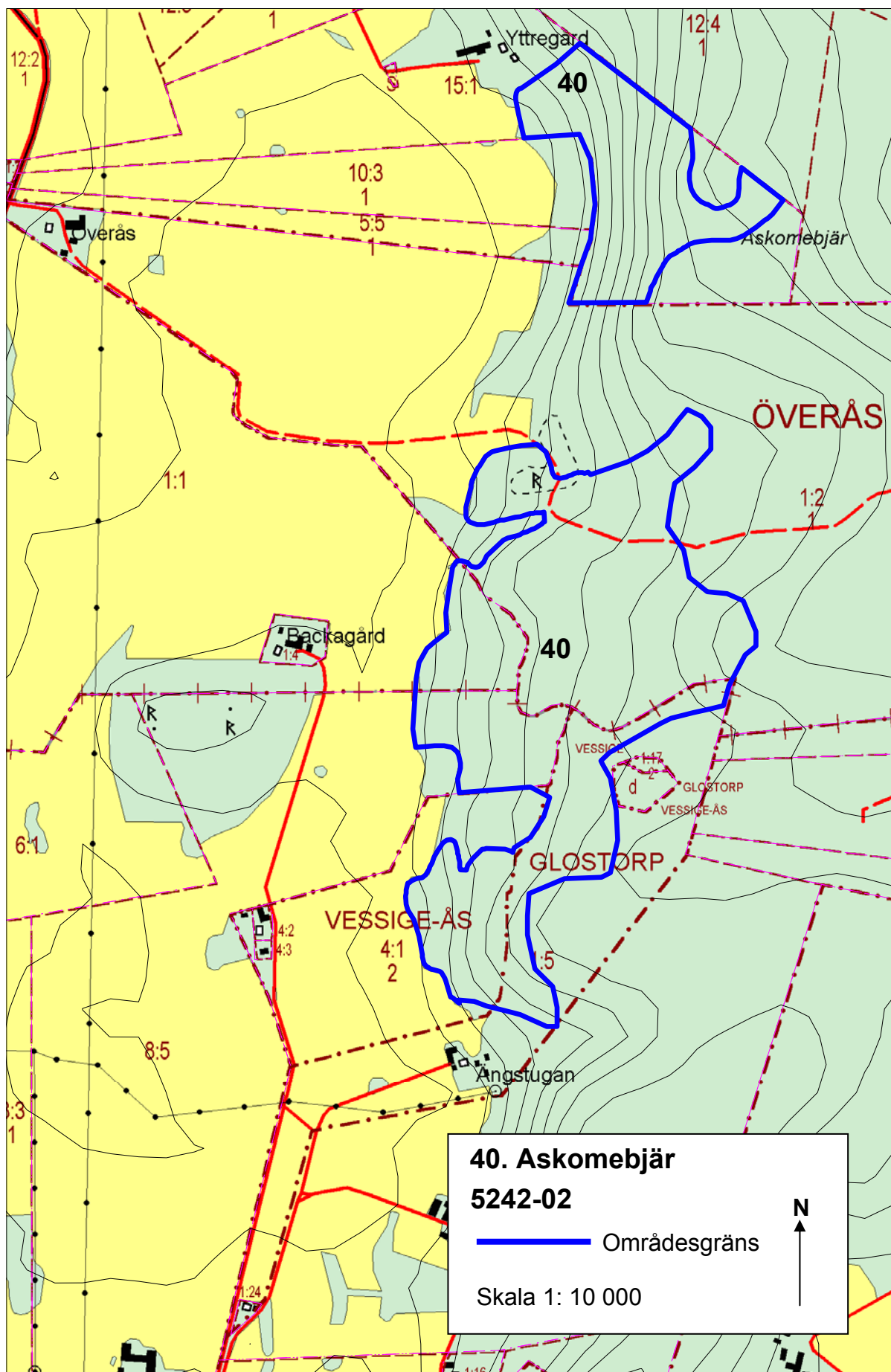
påträffar man bland annat blåsippa, dvärghäxört, gullpudra, kransrams, ormbär, rankstarr och skärmstarr. Här finns också de rödlistade arterna mussellav och dunmossa.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Området är rikt på sten i odlingsrösen och murar och här finns en ödetomt. Spår syns också efter en fägata som leder upp på berget.

Referenser

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

41. Bistransbjär

Naturvärde: BZL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5242-03

Areal: 12,5 ha

Socken: Askome och Vessige

Omfattning:

Området ligger ca 6 km väster om Vessige. Det omfattar bland annat nyckelbiotop med ädellövskog och rasbranter norr om Yxsjön.

Bedömning

Bistransbjär utgörs av en vacker rasbrant beklädd med ädellövskog och utgör ett naturskönt inslag i landskapet. De botaniska värdena är stora och området är häckningsplats för många fåglar.

Områdets naturvärden bevaras bäst genom att ädellövskogen lämnas för fri utveckling, bortsett från bortröjning av ung gran.

Bistransbjär utgör en vacker ö med ädellövskog i det granskogsdominerade landskapet. Skogen är ljus och luckig med lodytor och blockrika partier.

Rasbranter

Rasbranten är klassad som nyckelbiotop. Ek, bok och asp dominerar med ett visst inslag av tall. Flera av träden är höga och andelen grova träd är stort. Död ved förekommer, både som liggande och stående. Här kan man hitta vedlevande skalbaggar och andra insekter. På några av ekarna växer grynig

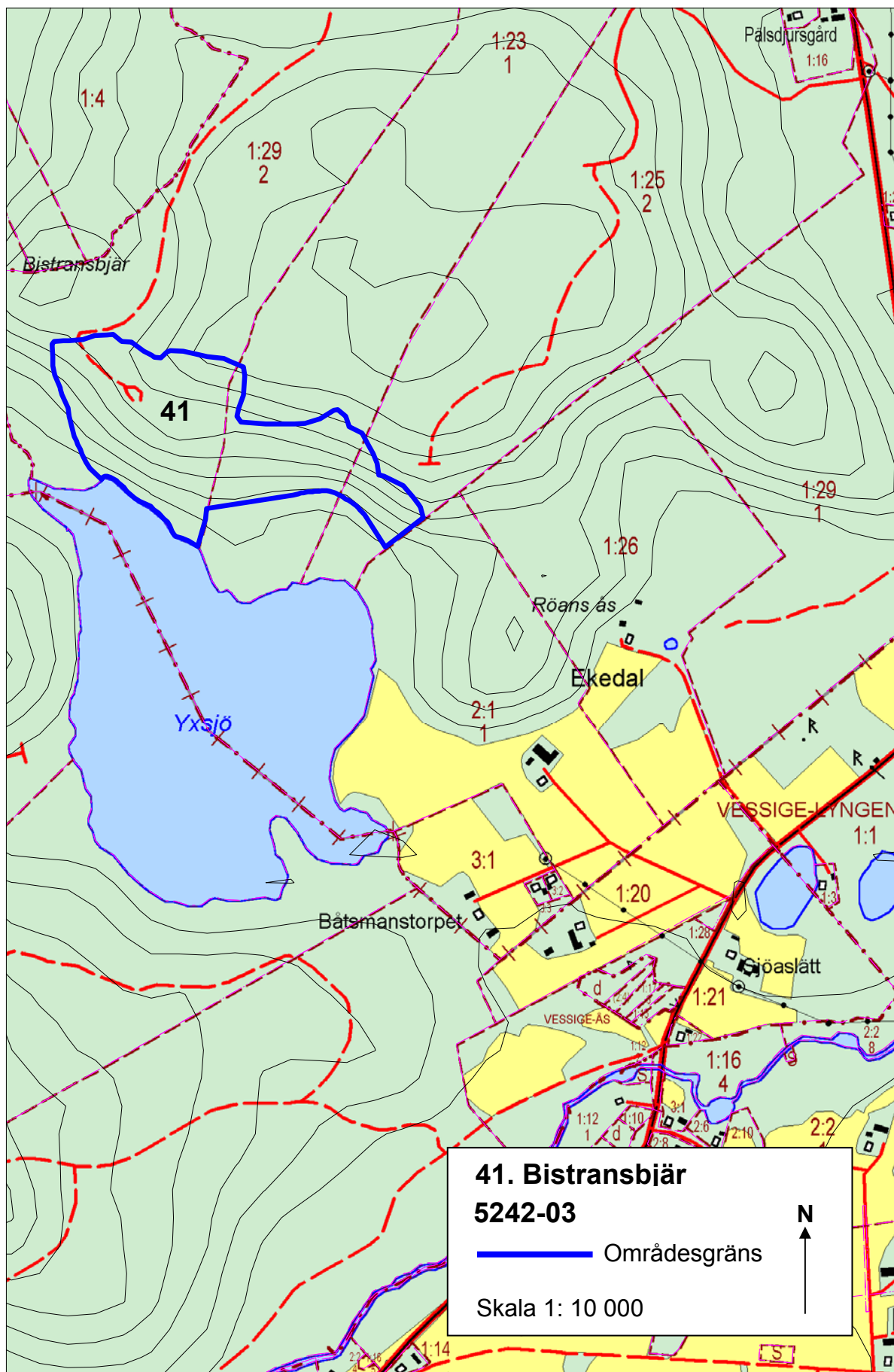
filtlav, slanklav och den rödlistade gryniga lundlaven.

Lövskogen utgör en viktig biotop för flera fågelarter. Bland annat häckar korp, grönsångare, dubbeltrast och svartvit flugsnappare i området.

Referenser

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-1996, opublicerad.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

42 Svalåsen

Naturvärde: BZ

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5243-01

Areal: 24 ha

Socken: Vessige

Omfattning

Området ligger i skogsbygden ca 8 km öster om Vessige. Det innefattar nyckelbiotop med gammal ädellövskog.

Bedömning

Området utgörs av naturskogsartade ädellövskogar och blandskogar med ett mycket rikt växt- och djurliv och många rödlistade arter.

För att bevara naturvärden bör området lämnas för fri utveckling, bortsett från bortröjning av ung gran. Omföring av granskog till ädellövskog bör även ske för att få ett större sammanhängande lövskogsområde.

Kärnområdet utgörs av gammal naturskogsartad bokskog i ras- och bergbranter. Inslaget av död ved i form av högstubbar, lågor och nedfallna grenar är stort. Även asp, alm och lind ingår. Därutöver ingår angränsande lövskogar och mindre arealer planterad granskog.

Längst i söder finns en äldre naturskogsartad blandskog med bok, björk, gran och tall och klibbal kring bäcken som rinner i botten av dalgången.

Myllrande växt- och djurliv

På de gamla bokarnas stammar växer ett stort antal rödlistade lavar och mossor, exempelvis röd pysslinglav, hål-lav, liten lundlav,

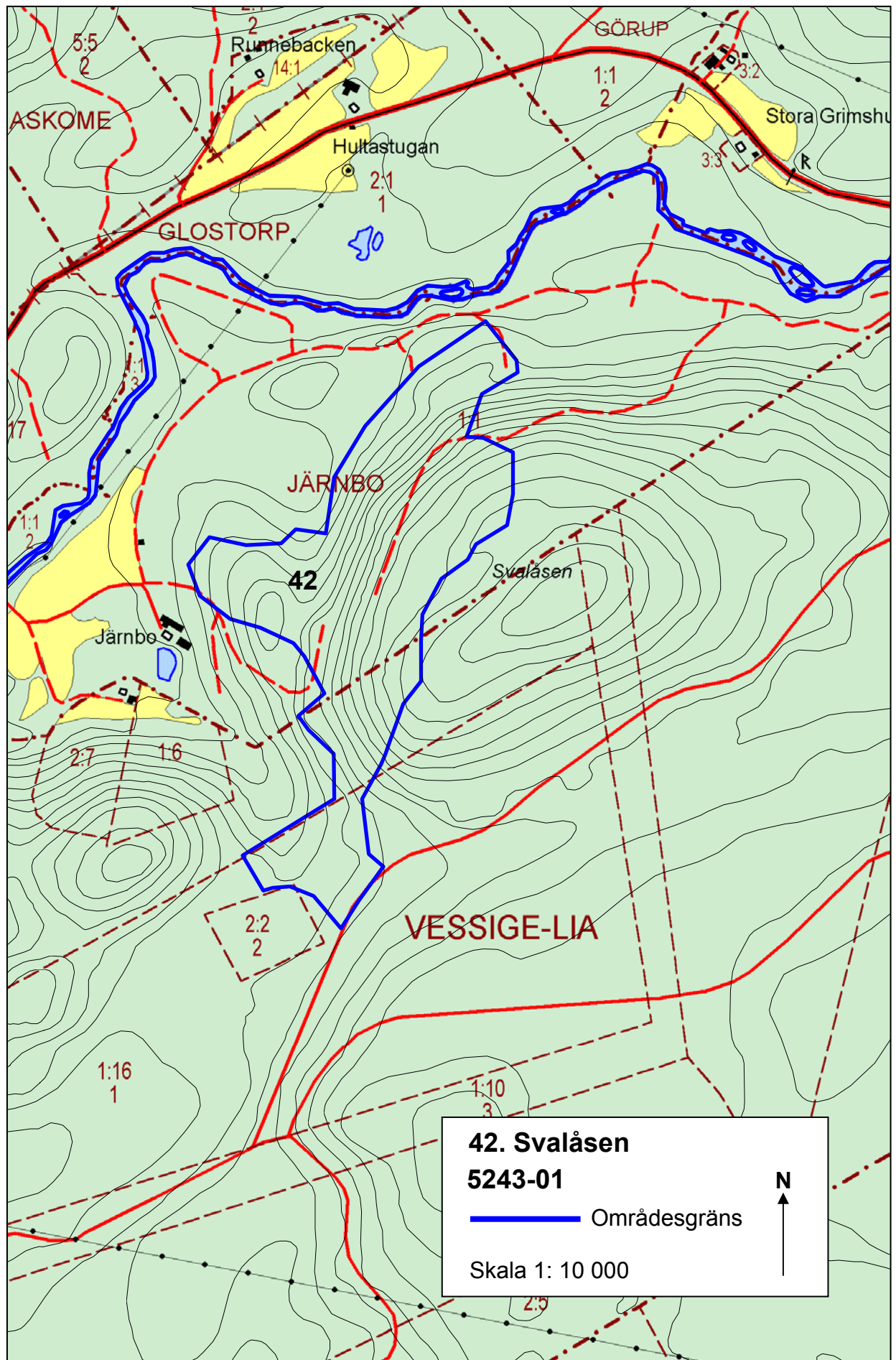
kornbandmossa och bokfjädermossa. På stenblock och i källföden finns sällsynta mossor som dunmossa, skuggmossa och mörk husmossa.

Fågellivet är rikt med skogsduva, spillkråka och mindre flugsnappare och i gammelbokarnas fnösktickor bor larven till den rödlistade fjärilen jättesvampmal.

Referenser

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad

43 Björsered

Naturvärde: BZHK

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5243-02

Areal: 44,4 ha

Socken: Vessige

Omfattning

Området ligger i skogsbygden en mil öster om Vessigebro. Det innefattar nyckelbiotop med gammal ädellövskog, våtmarker och ängs- och hagmarker.

Nuvarande status

Biotopskydd och naturvårdsavtal för delar av området.

Bedömning

Området innehåller en värdefull mosaik av ädellövskogar, våtmarker och naturbetesmarker i det granskogsdominerade skogslandskapet. De allra största naturvärdena finns i de gamla bokskogarna i nordost.

I den nordöstra delen mot Lilla Björsjön finns naturskogar med gamla bokskogar och blandskog av grov gran, tall och bok. Rikligt med död ved finns i form av högstubbar och lågor. Ett mycket värdefullt delområde med många rödlistade mossor och lavar som rosa lundlav, almlav, bökkantlav, savlundlav och bokfjädermossa.

Vid Hukered norr härom finns en naturskogsartad blandskog med ek och gran samt en del asp, tall och björk. På de gamla trädens stammar växer lunglav, korallblylav och bårdlav.

Utmed Risslabäcken finns värdefulla mader och andra våtmarker. I odlingsmarkerna vid Björsered i söder finns småkuperade hagar med naturbetesmarker och en hävdgynnad

flora av ljung, stagg, slåttergubbe, ängsvädd och ängsskallra.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Vid Hukered i norra delen av området finns en domarring med klumpstenar.

Referenser

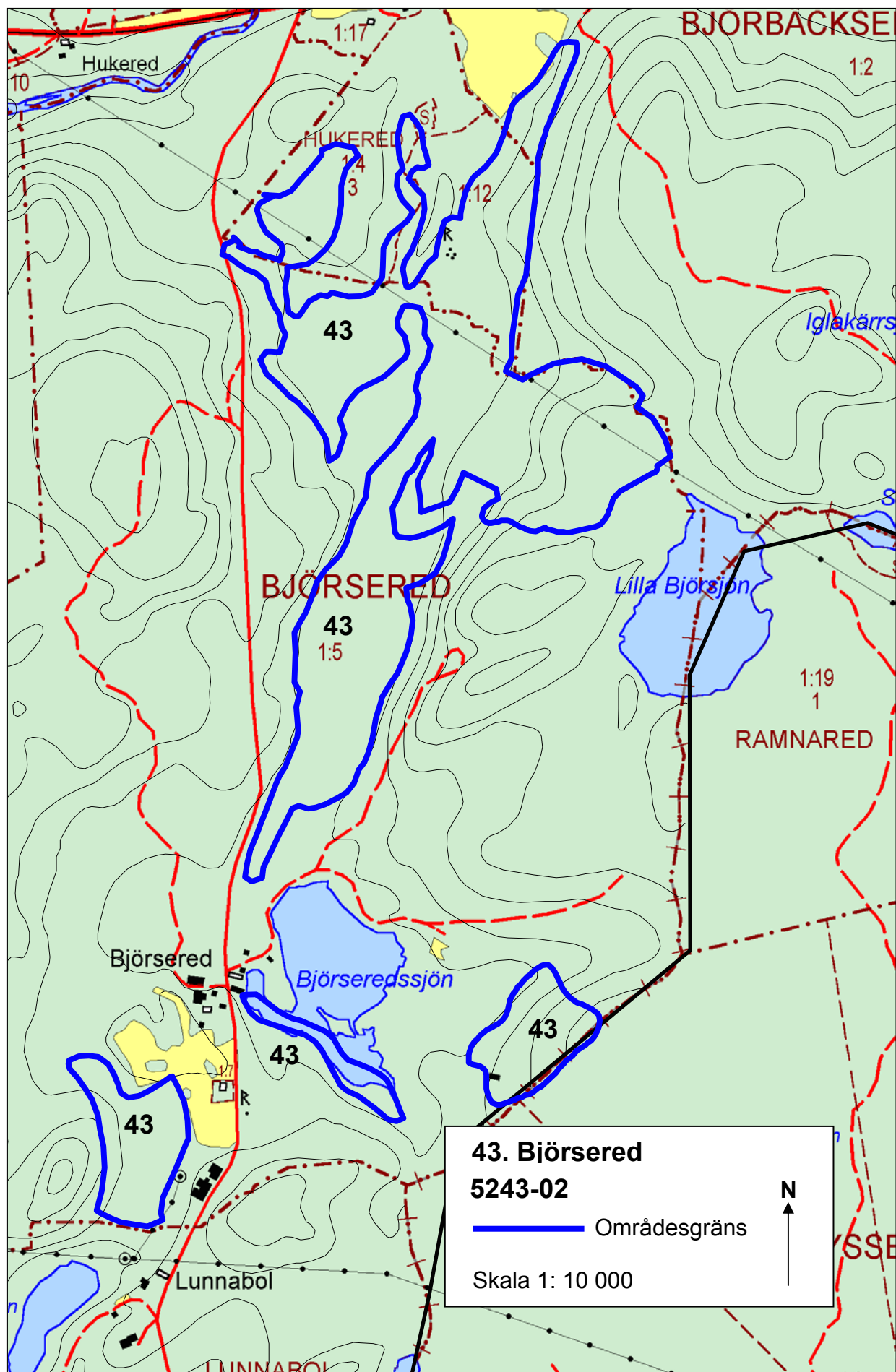
Forslund, M. och Rundlov, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1985:1.

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989: Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Länsstyrelsens fornminnesregister, opublicerat.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

44. Skallabjället

Naturvärde: KLB

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5252-01

Areal: 33,3 ha

Socken: Askome

Omfattning

Skallabjället ligger ca 4 km öster om Askome och omfattar delar av berget med samma namn.

Nuvarande status

Ett mindre område (1,5 ha) i centrala delen är naturreservat

Bedömning

Skallabjället är värdefullt ur både skogligt-, kulturhistoriskt och allmänekologiskt intresse. Skogens utveckling på Skallabjället har lämnats fri. Det har på så vis varit möjligt att följa områdets utveckling från betad utmark till skogens definitiva dominans i området. Skallabjället har numera en prägel av orördhet med många gamla träd och ett rikligt inslag av död ved. I norra delen finns frodigare lövskogare med en värdefull kärlväxtflora.

Skallabjället ligger i Ätrons dalgång. Toppen av berget Skallabjället avsattes som naturreservat 1996. Området omges av ekskog, utom i öster där det finns en granplantage.

Knotiga ekar

Trädskiktet karaktäriseras av kortvuxna, knotiga ekar. Övriga trädslag som sätter sin prägel på området är björk, fågelbär, lönn, rönn och några risiga granar. I sydändan växer bok och klibbal. Buskar av en med grova stammar, varav många är döda bildar på sina håll en nästan ogenomtränglig snårskog av liggande och lutande gamla buskar. Andra buskar i reservatet är bland annat hassel och olvon. De finns mycket död ved, främst av en och hassel men även av ek.

Skog med lind

I norr invid Ätran finns en blockrik naturskogsartad ädellövskog som domineras

av lind och en strandskog med gråal och gamla flerstammiga klibbalar. Området är fuktigt med bäckfåror och en rik flora med blåsippa, hässlebrodd, lundelm, stor blåklocka och grönvit nattviol.

Invid Ätran finns också en björksumpskog med en värdefull flora med loppstarr, tagelsäv, ullsäv, ängsstarr och Jungfru Marie nycklar.

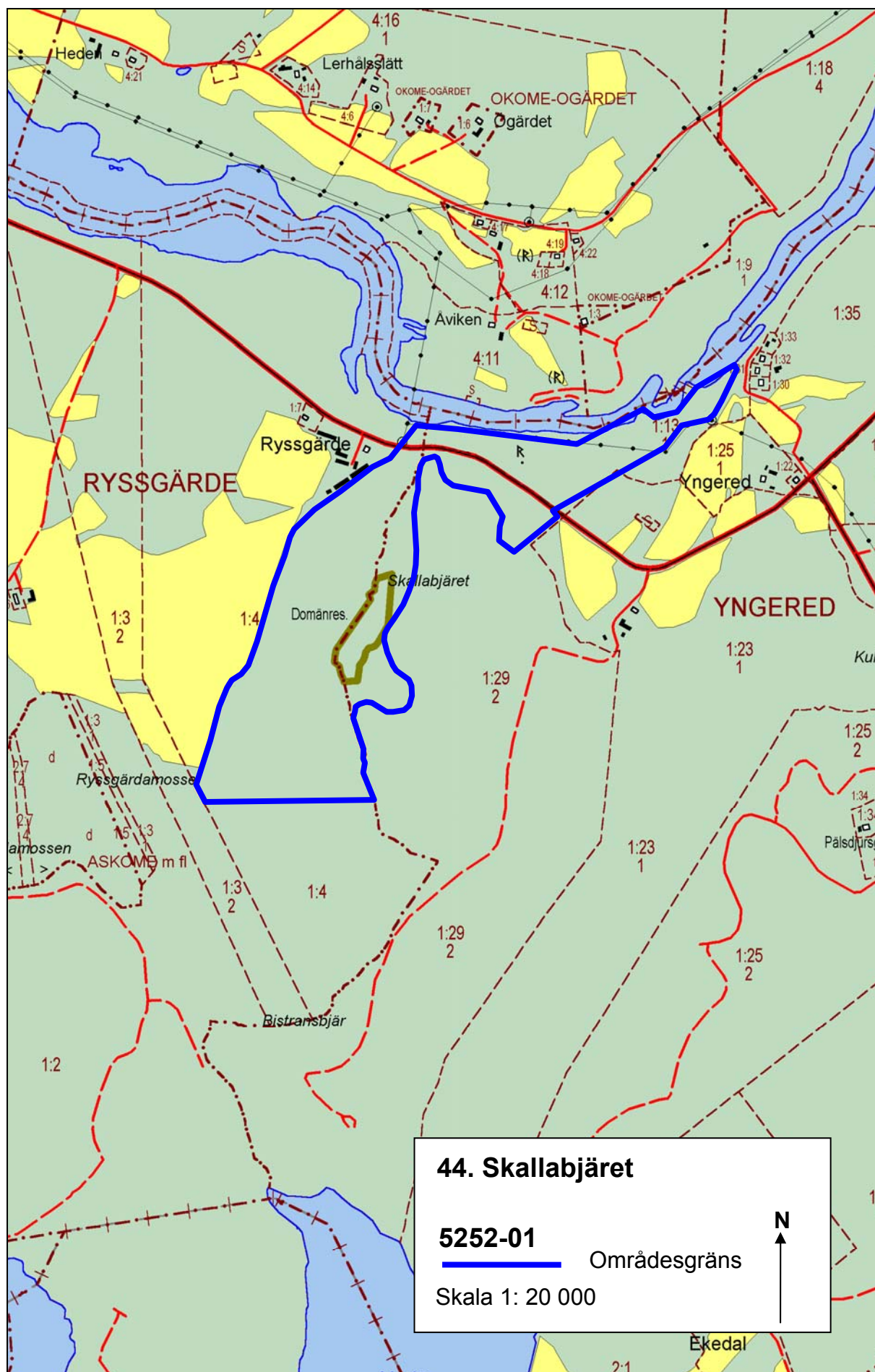
Referenser

Fritz, Ö. 1996: Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Länsstyrelsens beslut 1996-11-15 om bildandet av naturreservatet Skallabjär.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

45. Stockån

Naturvärde: BZ

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5252-02

Areal: 19 ha

Socken: Okome

Omfattning

Området ligger strax söder om Okome. Det omfattar nyckelbiotoper i Stockåns dalgång från Okome kvarn till utflödet i Ätran.

Bedömning

Stockån och lövskogen längs med stränderna utgör en värdefull refug i det öppna landskapet. Lövskogen och den djupa ravinen är en gynnsam miljö för fåglar och andra djur. Området har också stora botaniska värden. Träden längs åkanten förhindrar också jorderosion och läckage av näringsämnen.

Stockån ringlar sig fram i övergångs-zonen mellan den mer kulliga skogsbygden och det plana slättlandskapet. I dalgången som skurit sig ned i de lösa sedimenten finns både sumpskog och lövskog av naturskogskaraktär. Den övre halvan av dalgången är bred med sidodalgångar. Närmare mynningen smalnar dalgången av och omfattar endast en tunn bård av träd längs åkanten.

Sumpskog

I de låglänta fuktigare partierna växer sumpskog som domineras av al och glasbjörk. Sumpskogen översilas med jämna mellanrum när Stockån svämmar över sina breddar. Marken får då ett extra näringstillskott. Det har gynnat en näringskrävande kärlväxtflora med många skyddsvärda arter.

Ädellöv

På branterna i ravinen är markfuktigheten lägre. Här växer ädellövskog med inslag av gammal asp och hassel. Skogen är betespåverkad.

Det är gott om lågor av lövträd i området, både i de fuktiga och de torra partierna. Det finns liggande och stående död ved och många av dem har håligheter.

Flora och fauna

I fältskiktet finns örter som bäckbräsa, gullpudra, desmeknopp, kransrams, svart trolldruva, lundarv och springkorn. På klibbal växer den rödlistade örllaven.

Insektslivet är artrikt. Flera sällsynta nattsländor och bäcksländor har påträffats i ån där det också finns flodpärlmussla. Bland fåglarna i området kan nämnas trädgårdssångare, härmsångare och kärrsångare.

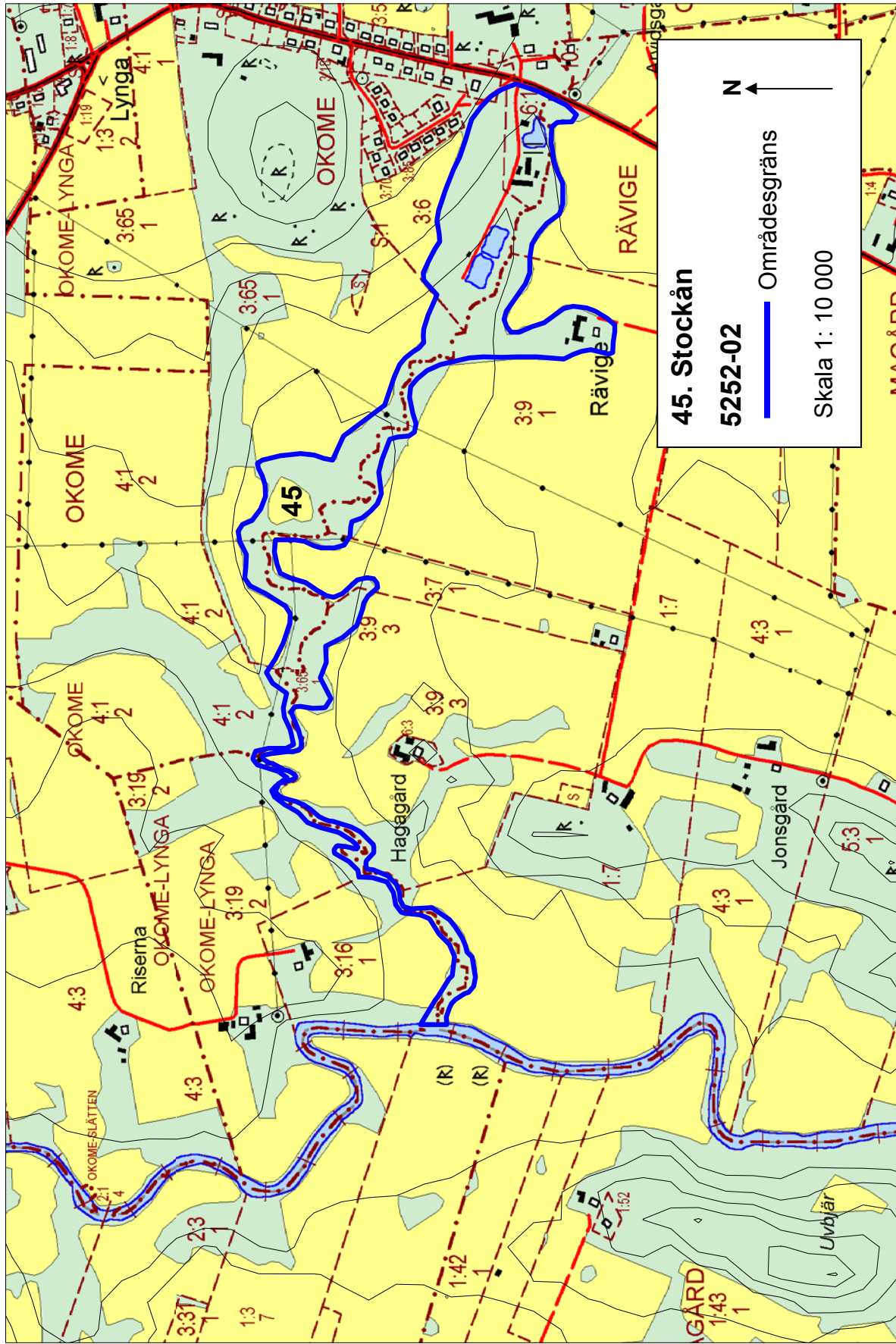
Stockån är också viktig som reproduktionsområde för lax, havsöring och stationär öring. Lax finns i Stockån upp till dammen vid gamla kvarnen i Okome.

Referenser

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

46. Gällsås

Naturvärde: BK

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5252-03

Areal: 4,3 ha

Socken: Okome

Omfattning

Området ligger i skogsbygden knappt 3 km söder om Okome. Det innefattar ängs- och hagmarksområde.

Bedömning

En värdefull naturbetesmark med en hävdgynnad flora, vackert belägen i en liten dalgång omgiven av lövskog.

Området utgörs av en naturbetesmark i en dalgång som delvis omges av brant sluttande bergssidor. I botten av dalgången rinner en liten bäck. Hagen är lummig med lövträd och i öppnare delar enbuskar.

Floran är rik med jungfrulin, gökärt, slättegubbe, fingersvampar och vaxskivlingar.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Stegårdsgårdar, odlingsrösen, fägata och en äldre åkeryta finns i området.

Referenser

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989.
Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun.
Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Småskaligt jordbruk

Foto: Sofia Hedberg

47. Bokskogar vid Skärsjön

Naturvärde: BZLF

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5253-01

Areal: 14,3 ha

Socken: Askome och Vessige

Omfattning

Området ligger i skogsbygden öster om Ätran, 7 km söder om Gällared. Det innefattar nyckelbiotoper med bokskog invid Skärsjöns stränder.

Bedömning

De gamla bokskogarna är en värdefull miljö för många hotade arter i det grandominerade skogslandskapet.

Naturvärdena bevaras bäst genom att områdena lämnas för fri utveckling, utöver bortröjning av ung gran.

Gamla, naturskogsartade bokskogar invid Skärsjön med en hel del död ved i form av högstubbar och lågor. Ett växlande inslag av ek, asp och andra lövträd förekommer. Omgivningarna domineras av planterade granskogar. I sydväst finns bergbranter med lodytor och blockzoner mot sjön. Granen självsår sig rikligt i området och är ett hot mot naturvärdena.

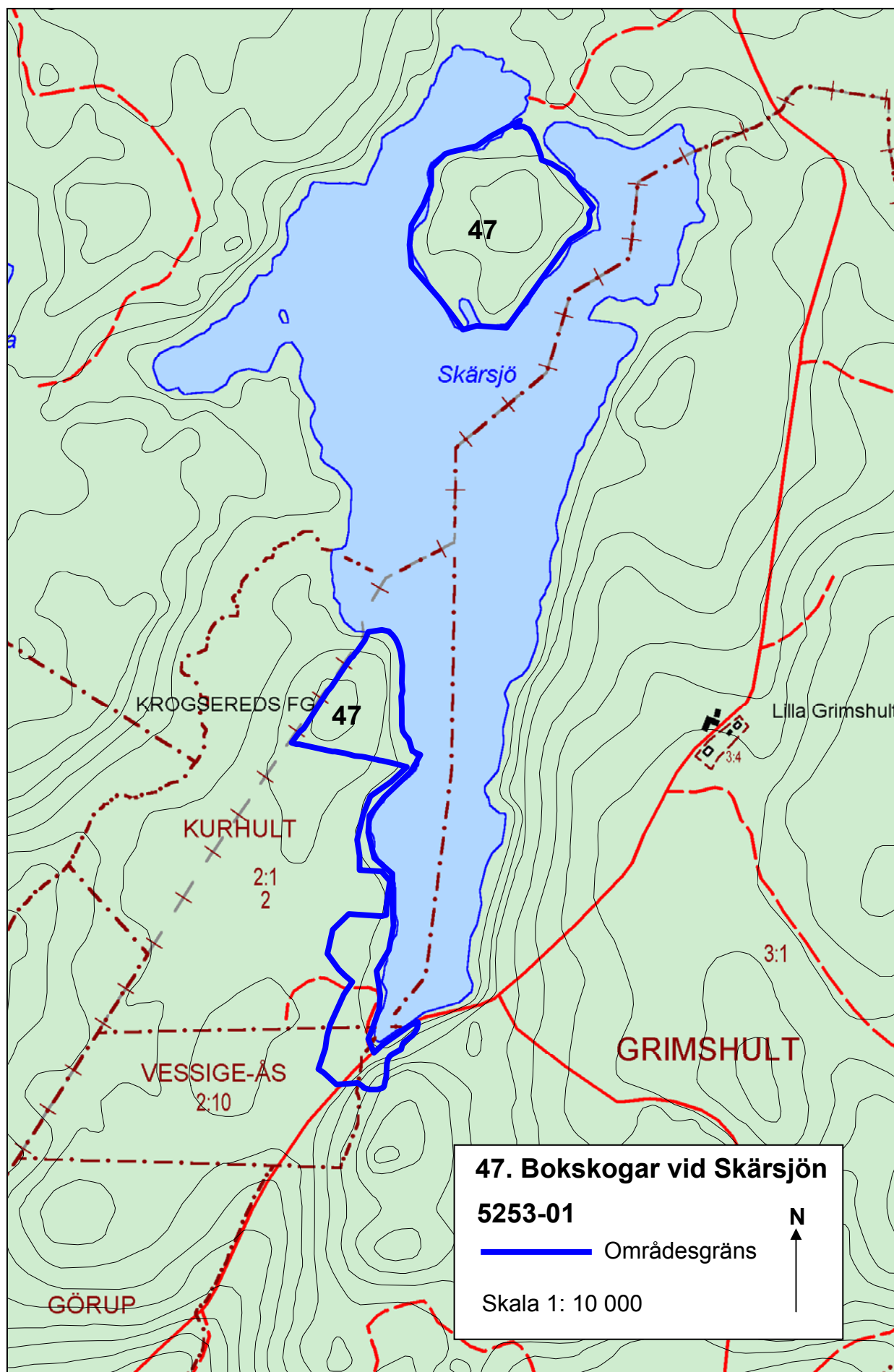
Ädellövskogarna har en rik flora av mossor och lavar med rödlistade arter som stor knopplav, liten ädellav, atlantärgmossa och

kornbandmossa. I ihåliga bokar häckar skogsduvan och det finns goda förutsättningar för ett rikt insektsliv.

Referenser

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

48. Skärvered

Naturvärde: BZL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5253-02

Areal: 17,6 ha

Socken: Askome

Omfattning

Området ligger 1 km öster om Ätran vid Yngeredsfors och omfattar nyckelbiotoper med ädellövskog i bergbranter vid Skärsjö gård.

Nuvarande status

Biotopskydd för del av området.

Bedömning

Bergbranter med ädellövskog utgör ett allt ovanligare inslag i landskapet. Här finns dessutom stora biologiska värden. Naturvärdena bevaras bäst genom att området lämnas för fri utveckling, utöver bortröjning av invandrande gran.

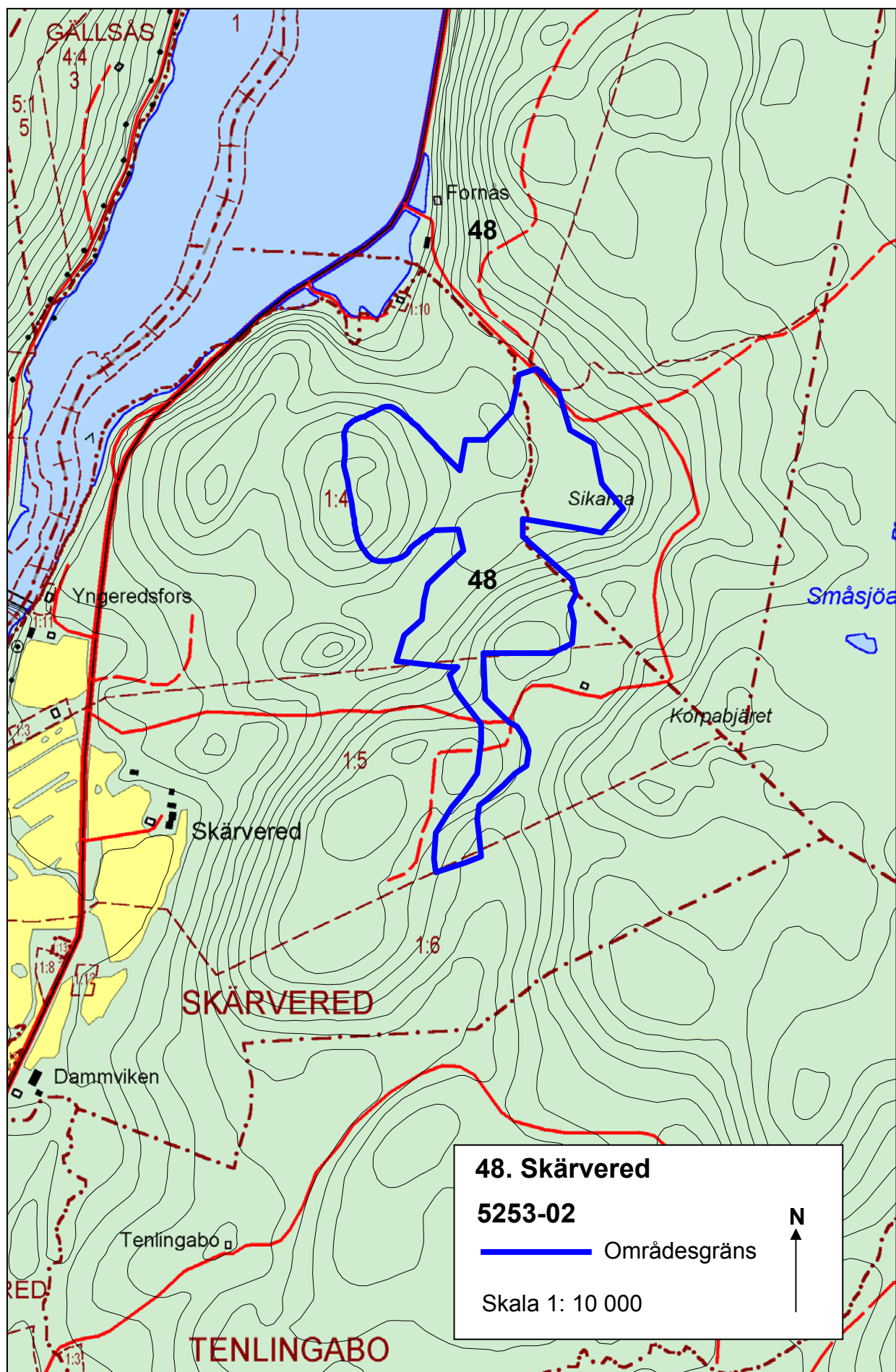
Skärvered ligger i gränzonen mellan det plana odlingslandskapet och den mer kulliga skogsbygden. Området består av lövskogsbeklädda bergbranter som knyts samman av en liten myr och ett mindre parti av gran.

Bergbranterna är täckta av bokdominerade ädellövskogar och klassade som nyckelbiotoper. Skogen har en lång kontinuitet med naturskogskaraktär. Många av träden är gamla och det är gott om död ved och högstubbar vilket gynnar insekts- och fågellivet.

Den relativa svårtillgänglighet och blockiga terrängen har gjort att området fått vara orört. I området kan man hitta signalarter som guldlockmossa, platt fjädermossa, bokfjädermossa och rödlistade lavar som bokkantlav, violettgrå porlav, stor knopplav och bokvårtlav.

Referenser

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996. opublicerad.

49. Klintamossen-Abborrsjöns myrar

Naturvärde: BHZ

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5253-03

Areal: 361,6 ha

Socken: Askome och Krogsered

Omfattning

Området ligger ca 5 km söder om Gällared väster om Ätran. Det omfattar ett våtmarkskomplex med Klintamossen och Abborrsjöns myrar.

Nuvarande status

Området är klassat som riksintresse för naturvård NN 42.

Klintamossen är Natura 2000-område.

Bedömning

Klintamossen och Abborrsjönsmyrar är ett värdefullt myrkomplex. Värdet i området ligger i karaktären av orördheten och storleken och mångformigheten förhöjer värdet ytterligare. Området har även stor betydelse som skogs- och myrmosaik med inslag av värdefull sumpskog och ädellövskog.

Området kan påverkas negativt bland annat av ingrepp som förändrar hydrologin.

Klintamossen och Abborrsjön är förhållandevis ostörda vilket ger området en vildmarkskaraktär.

Området utgörs av ett komplex av olika typer av myrar. Kärren är både av soligen och av topogen typ. Flera av mossarna är tydligt välvda. Tillsammans med sjöar och partier med bokskog ger det området en värdefull mångformighet. Mossen norr om Abborrsjön slutar tydligt åt nordost och det finns fina stråk med myrlilja. Ett mindre parti med sumpskog finns mellan Abborrsjön och

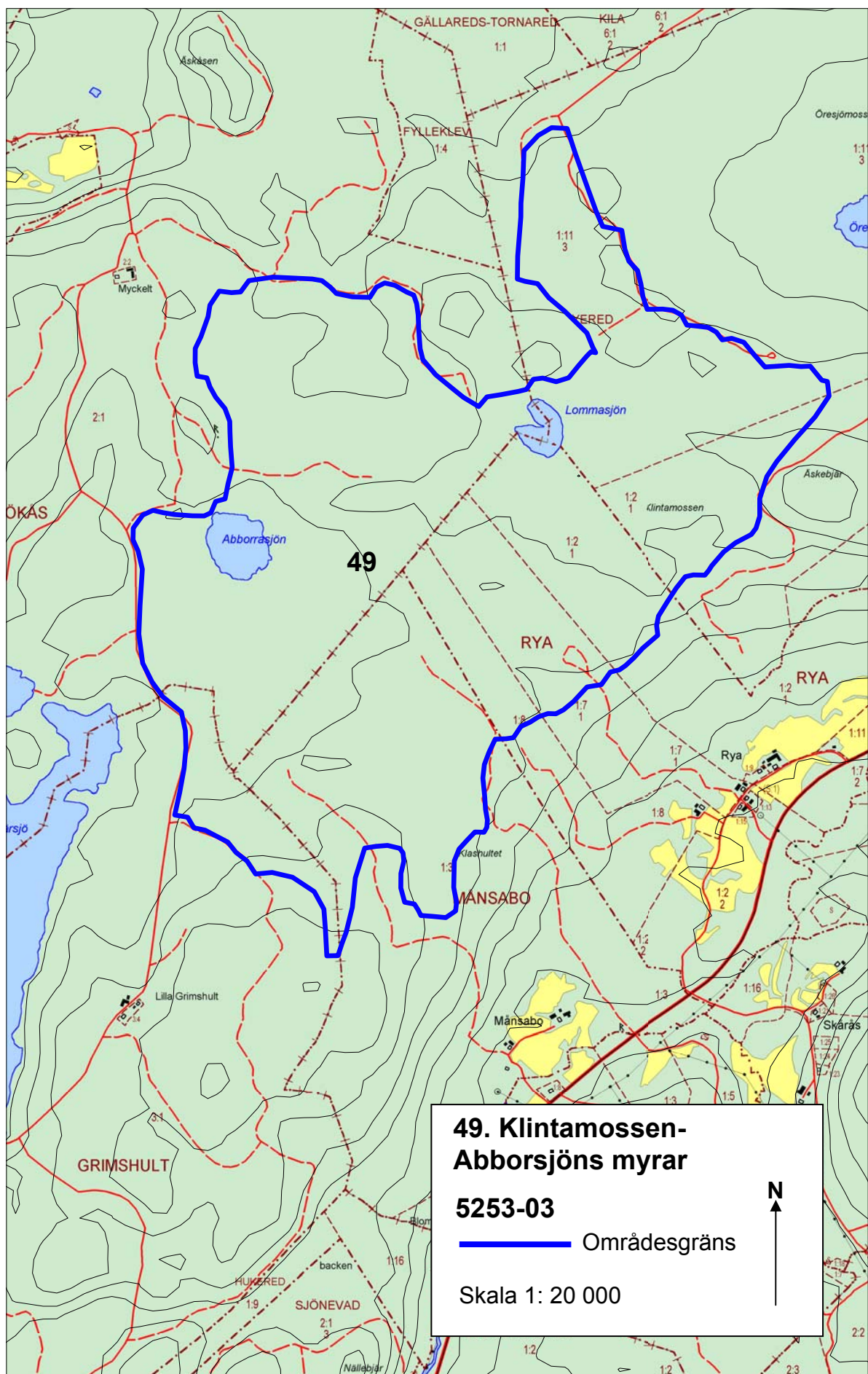
Klintamossen. På vissa ställen växer några enstaka martallar.

Området bär spår efter äldre gränsdiken och små torvtäcker. Dessa utgör inget större ingrepp.

Referenser

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintressen för naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Forslund, M. och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1985:1.

50. Stora Slätthult

Naturvärde: KFB

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5254-01

Areal: 6,9 ha

Socken: Krogsered

Omfattning

Området ligger i södra delen av skogsbygden, 5 km söder om Krogsered.

Bedömning

Stora Slätthult har stora kulturhistoriska och biologiska värden och ger dagens människor en bild av hur det kunde vara att leva i den halländska skogsbygden under 1800-talet. Områdets värde skulle öka starkt om de öppna markerna kring gårdstomten åter hävdas som ogödslade naturbetesmarker. Dessutom bör den äldre ädellövskogen i väster lämnas för fri utveckling, bortsett från röjning av ung gran.

Idag finns bara ruinerna kvar efter gården Stora Slätthult, men markerna rymmer många minnen efter de som en gång bott här. Gården har blivit känd genom August Bondessons berättelse om ”Jon i Slätthult”, som hette Jon Nannesson och bodde här i början av 1800-talet. Gården revs på 1930-talet men gårdstomten är än idag en fin miljö med husgrunder, den stensatta brunnen, fägatan och flera gamla, hamlade askar. Området sköts av hembygdsföreningen i Krogsered som också har märkt ut en strövstig genom Slätthults marker.

På de gamla askarna växer en rik moss- och lavflora med arter som grynig filtlav, traslav och guldlockmossa och på de numera ohävdade ängarna och åkrarna invid gårdstomten växer fortfarande arter som gullris, gökärt, ärenpris, vårbrodd, liten blåkllocka och åkervädd. Det är de tynande

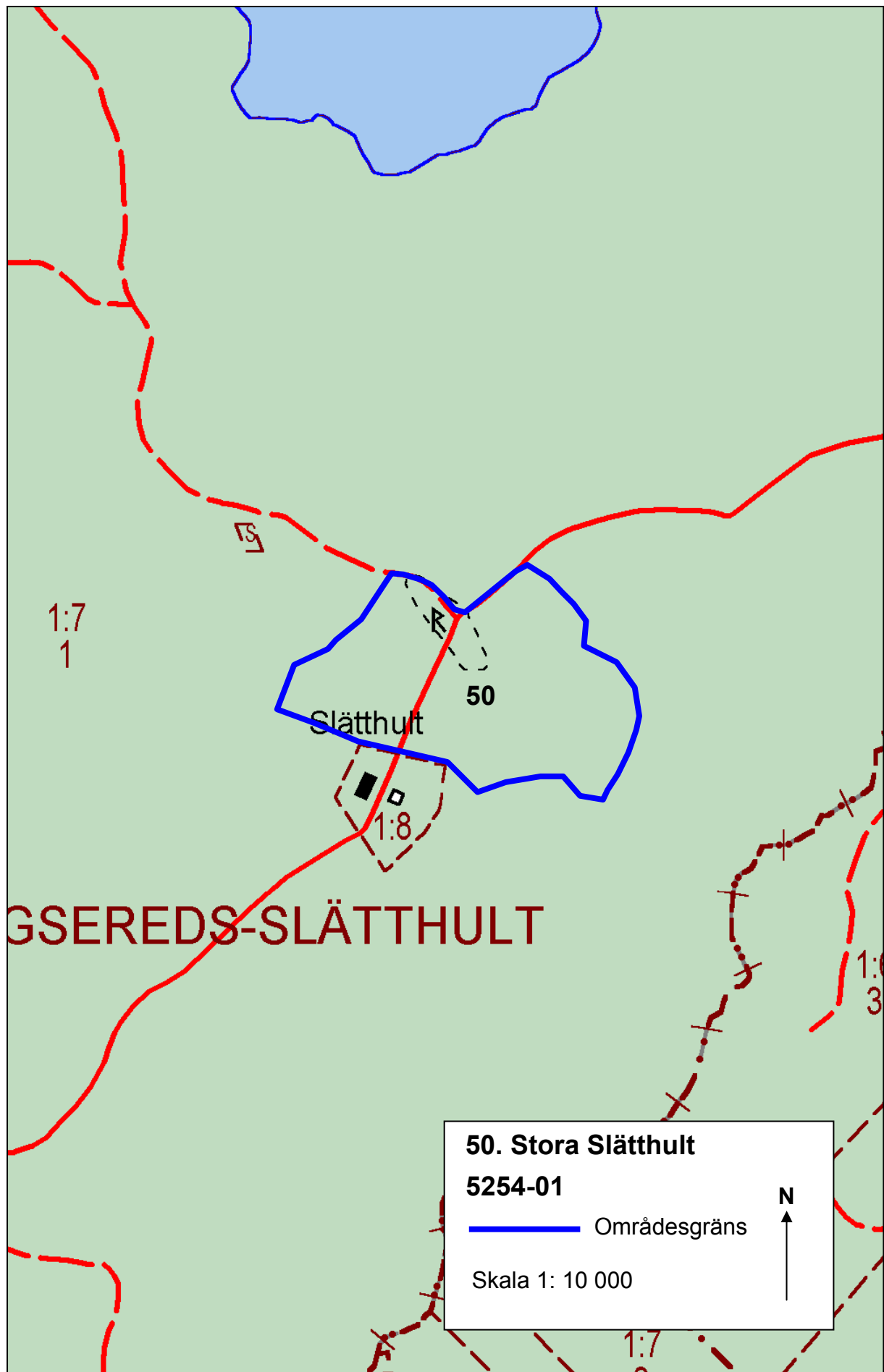
resterna av en fin ängs- och hagmarksflora och områdets värde skulle öka väsentligt framöver om de åter hävdades som ogödslade betesmarker.

I östra delen av området växer i sluttningen ned mot en bäck en äldre ädellövskog av ek och bok som har lämnats orörd senare tid och börjar få en fin struktur med rötade träd och lågor. På några äldre träd växer fjädermossa och fällmossa och i nedre delen finns en lövsumpskog närmast bäcken med flera källdråg i kanterna.

Referenser

Bengtsson, F. 1975. August Bondeson och hans värld.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

51. Gungshultsmossen-Flymossarna

Naturvärde: HLBF

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5255-01

Areal: 193,8 ha

Socken: Krogsered

Omfattning

Området omfattar mossar och kärr vid Kroksjön och Gungshultsmossen, ca 4 km norr om Drängsered.

Bedömning

Området utgör ett värdefullt våtmarkskomplex i den halländska skogsbygden. Områdets värde ligger i mosaiken av de välutbildade mosse- och kärrtyperna. Området erbjuder också möjligheter till friluftaktiviteter, bland annat hjortronplockning.

Ingreppen är förhållandevis få och verksamhet som förändrar hydrologin i området kan leda till stor skada för våtmarkerna.

Området ligger i den småkuperade skogsbygden och utgörs av en mosaik av välutbildade mosse- och kärrtyper som omger Kroksjön. Hela komplexet omges av barrskog.

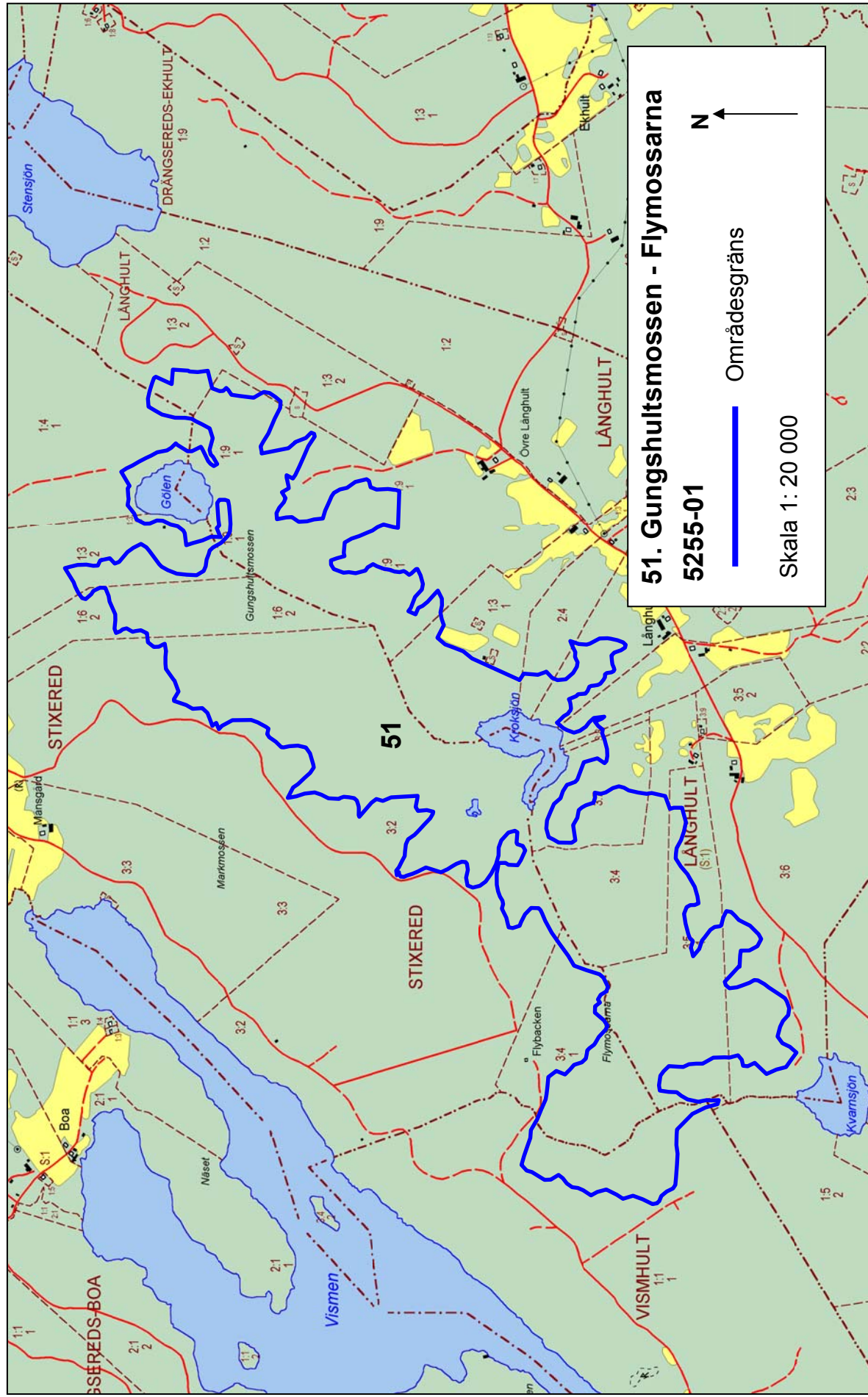
Delar av våtmarkerna är påverkade av dikning men i det stora hela är hydrologin väl bibehållen.

Referenser

Forslund, M. och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län

Foto: Ingemar Alenäs

52. Högvadsåns dalgång

Naturvärde: ZBHGFL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5261-01

Areal: 2 014 ha

Socken: Köinge, Okome, Svarträ, Ullared och Fagered

Omfattning

Området innefattar Högvadsåns dalgång från mynningen i Ätran vid Ätrafors till Hackarpssjön.

Nuvarande status

Natura-2000 (pSCI) för Högvadsån, Sumpafallen och Kyrkbacka.

Naturresevat vid Sumpafallen.

Biotopskydd och naturvårdsavtal vid Ryen.

Högvadsåns dalgång ingår i riksintresse för naturvård NN 12, för kulturminnesvård KN 19 och för friluftslivet FN 9.

Bedömning

Högvadsån har stora geovetenskapliga värden och en unik topografi med många vackra forssträckor och fall. Växt- och djurlivet i ån och i dalgången i övrigt är mycket rikt med många hotade och sårbara arter. Där finns också västkustens främsta reproduktionsbottnar för lax och öring med en naturlig laxstam. Högvadsån är tillsammans med Fylleån Hallands mest värdefulla vattendrag och har en mycket skyddsvärd bottenfauna. Flera värdefulla ädellövskogar och naturbetesmarker finns även i området. Flera geovetenskapligt värdefulla bildningar finns även.

Det är av allra största vikt att Ätran och Högvadsåns naturliga laxstam bevaras och att reproduktionsbottnarna skyddas mot negativt påverkan. Det förutsätter att pågående förurning motverkas genom fortsatt kalkning av Högvadsån. Det är viktigt med fortsatt skötsel och restaurering av ängar och naturbetesmarker, att värdefulla skogar undantas från rationell skogsskötsel och att geologiskt värdefulla formationer undantas från exploatering.

Högvadsån har sitt källflöde på det småländska höglandet. Dalgången har bildats i den sprickdal som i nordsydlig riktning sträcker sig genom den halländska kustslätten.

Högvadsån hyser unika bestånd av vildlax. Lekbottnar av störst betydelse finns i Högvadsån nedströms Lia-dammen.

Bottenförhållandena i Högvadsån är också gynnsamma för flodpärlmussla. Mänskliga aktiviteter har lett till en betydande minskning av bestånden av flodpärlmussla både i Sverige och andra länder. Undersökningar tyder på att flodpärlmusslan påverkas negativt av förurningen, samtidigt som det inte är klarlagt vilka direkta effekter kalkningsåtgärder har. Högvadsån har kalkats sedan 1978.

Högvadsåns bottenfauna är unik med många rödlistade och sällsynta sländor och andra vatteninsekter.

Även djurlivet i övrigt är rikt och vid Högvadsån förekommer fåglar som forsärla, kungsfiskare och strömstare.

Särskilt värdefulla delområden

Nedan beskrivs de mest värdefulla delområdena i dalgången, utöver själva vattendraget:

A. Jonsgård-Uvbjär (16,7 ha)

Vid Jonsgård finns en naturbetesmark i en bäckravin. Området är ett av Hallands mest artrika och är oerhört värdefullt. Floran är mycket artrik med hävdgynnade arter som darrgräs, smörbollar, svinrot, sommarfibbla,

brudbröd och gökblomster. En del gamla och grova lövträd av klibbal, björk och ek finns även i området som dessvärre är under igenväxning på grund för svag beteshävd.

På Uvbjär finns ädellövskogar med senvuxna träd och en del död ved i form av torrakor och högstubbar. Floran är rik med blåsippa, skogsbingel och svartbräken samt på äldre ekar signalarterna rostfläck, lunglav och fällmossa.

B. Uvbjär-Ekenehalla (62,9 ha)

I området finns ekskogsbevuxna berg och skogsholmar, omgivna av jordbruksmark, med ett rikt växt- och djurliv. Bergbranter och stråk med basiska bergarter förekommer. I frodigare partier finns mycket hassel samt blåsippa och skogsbingel och i bergbranterna finns bitvis rikligt med svartbräken. Kryptogamfloran är rik på äldre ekar med rödlistade eller sällsynta arter som grynig lundlav, mussellav, lunglav och grov fjädermossa.

C. Kyrkbacka-Sumpafallen

I naturreservatet Sumpafallen finns, förutom fina forsar och fall i Högvadsån, alsumpskogar, hedekskogar, betad ekhagmark och bergbranter samt ett mycket rikt växt- och djurliv. Här finns bland annat ett av länets finaste källområden, grova ekar och hasslar, stora alsocklar, senvuxna ekar och grova lågor av lövträd. Bland de många rödlistade arterna kan nämnas bryhnia, dunmossa, örlav och brödmärgsticka. Dessutom är bottenfaunan i ån av högsta klass med många sällsynta arter, floran av stenlavar artrik m.m.

Vid Kyrkbacka väster om Sumpafallen finns värdefulla naturbetesmarker med hävdgynnade arter som backsippa, jungfrulin, kattföt, slätterfibbla och darrgräs.

Området vid och söder om Svartrå kyrka består av ett geovetenskapligt värdefullt isälvsdelta, orört och av imponerande storlek. I kanten mot ån finns en 20 meter djup rasbrant i vars nedre del flera källor rinner ut. Större delen av deltat utgörs av öppen jordbruksmark.

D. Floastad (46 ha)

Vid Floastad finns ett naturskönt, kuperat landskap med bergshöjder, äldre ädellövskogar och alsumpskog. Kärnväxtfloran är rik med bland annat trolldruva, kransrams, blåsippa och bergbräken. På äldre ekar och bokar finns en rik moss- och lavflora med rödlistade arter som almlav, mussellav, violettgrå porlav och stor knopplav. I alsumpskogens källflöden växer sällsynta mossor som rutlungmossa och dunmossa.

E. Kogstorp (66,6 ha)

Vid Kogstorp finns ett geovetenskapligt värdefullt sk sandurplan, med en svagt undulerande yta, som bildades i slutskedet av den senaste nedisningen. Sandur kallas grus- eller sandslätter som avlagrats av en eller flera isälvar framför en glaciär. Stora, aktiva sandur-fält finns idag vid Vatnajökull på Island. Vid Kogstorp utgörs de översta lagren på fältet främst av grus.

F. Lindåsen-Fridhemsberg (9,8 ha)

Lindåsen är en grovblockig bergssluttning bevuxen med äldre bokskog. Här finns bergbranter och en hel del död ved. På äldre bokar växer rödlistade lavar som bokvårtlav, almlav, rosa lundlav och violettgrå porlav och landmolluskfaunan är rik.

En kilometer nordost om Fridhemsberg finns ytterligare en bergbrant med äldre bokskog och här tillkommer bland annat de rödlistade lavarna gråblå skinnlav och liten ädellav.

G. Horsared (5,2 ha)

I bergbranten vid Horsared växer äldre ädellövskog med bok, ek och asp. Här finns en hel del död ved och en rik kryptogamflora med arter som havstulpanlav, stor knopplav, bokfjädermossa, lunglav och grynig filtav.

H. Lia (10,7 ha)

Invid Högvadsån vid Lia finns gamla bokskogar, ekhagmarker, blandädellövskogar och sumpskogar med al och videsnår. Kryptogamfloran är rik med rödlistade arter som sydkvastmossa, kornbandmossa, vedspik, liten lundlav och atlantärgmossa.

Referenser

Arup, U. Stenlavar i naturskyddade områden i Hallands län 2001. Länsstyrelsen Halland meddelande 2002:25.

Arup, U. Stenlavar i naturskyddade områden i Hallands län 2002. Länsstyrelsen Halland meddelande 2003:14.

Eriksson, M., Henriksson, L. och Oscarson, H. 1985. Flodpärlmusslan i Halland. Länsstyrelsen meddelande 1984:13.

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Falkenbergs kommun. 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Fritz, Ö. 1996. Ytvattenvårdsprogram för Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1996:13.

Fritz, Ö. 1997. Skyddsvärd bottenfauna i rinnande vatten. Länsstyrelsens meddelande 1997:2.

Hernborg, K., Skålles, H. & Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Larsson, K. 1988. Översiktlig naturinventering av Åtrans och Högvadsåns dalgångar i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Kulturminnes vård. Länsstyrelsens meddelande 1988:17.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Länsstyrelsens artdatabas (ej publ.)

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, ej publicerad.

Proschwitz, T. 2001. Miljöövervakningsstudier av landlevande mollusker i Hallands län. Länsstyrelsen Halland meddelande 2001:13.

Schibili, H. 1999. Biologisk uppföljning i kalkade vattendrag inom Hallands län Redovisning av elfiske samt fångststatistik och resultat i lekax- och smoltfällor 1998. Länsstyrelsen meddelande 199:14.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

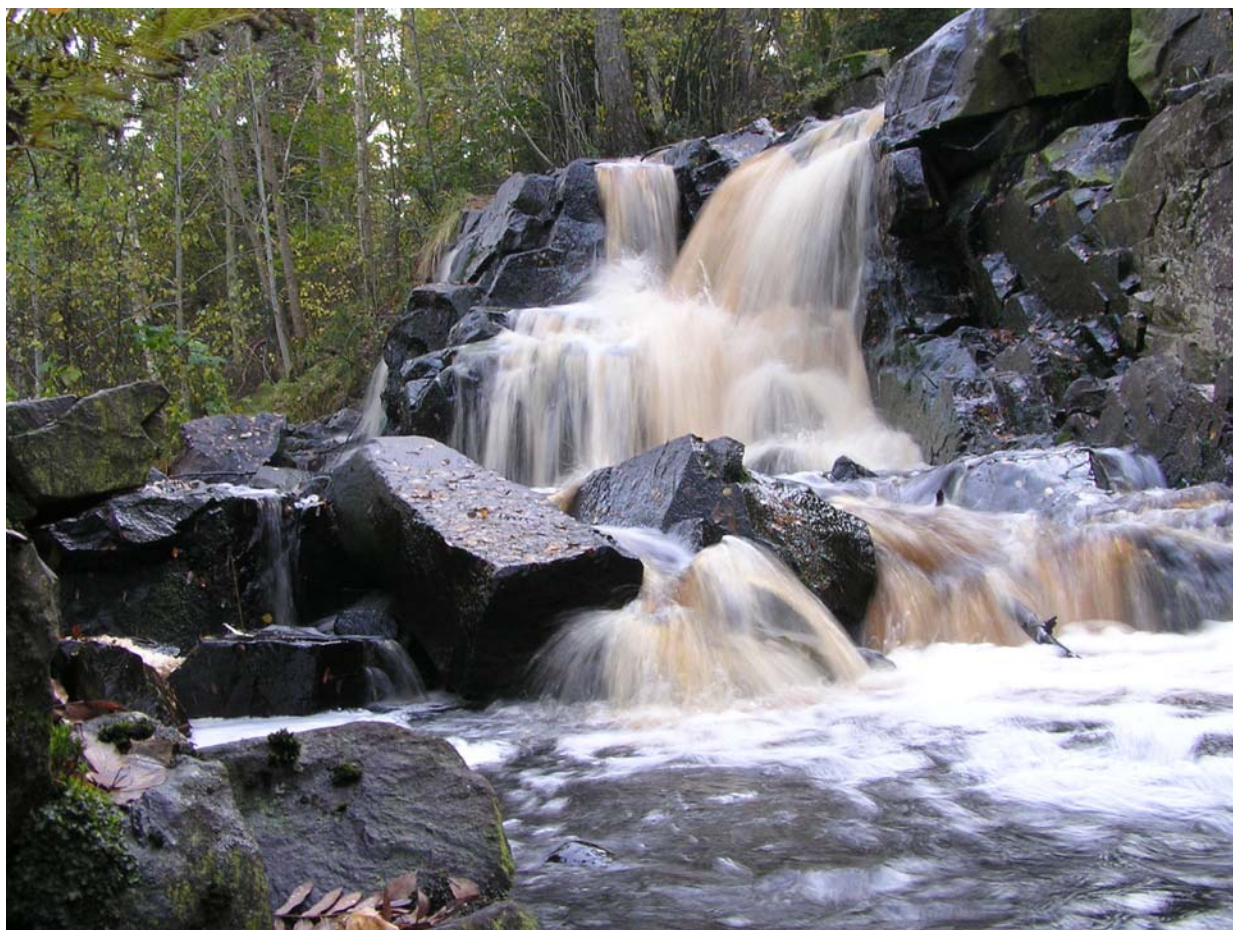
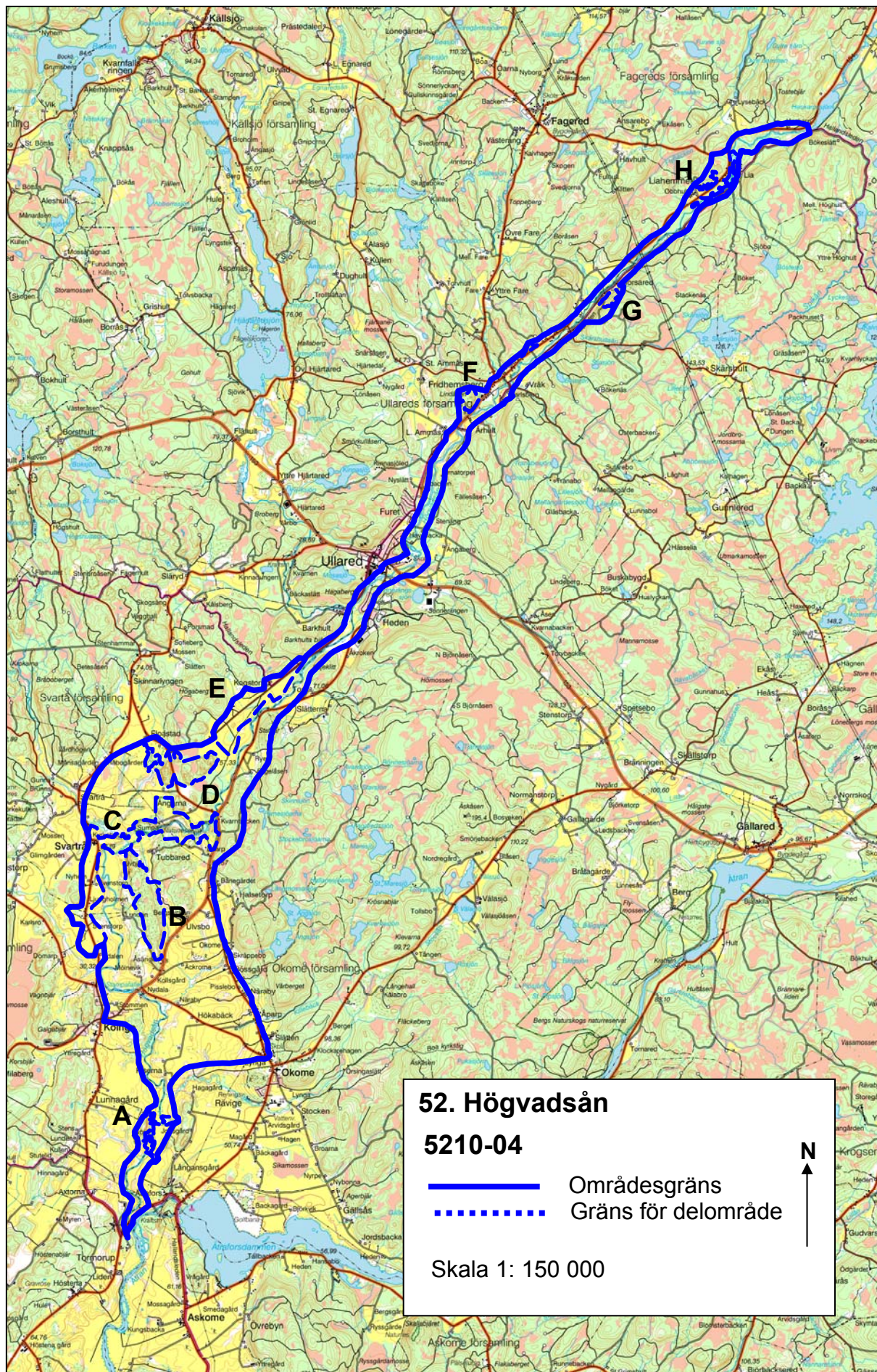

Foto: Ingemar Alenäs

53. Åkulla bokskogar

Naturvärde: BZGHFLK

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5261-03

Areal: 983,3

Socken: Svartrå

Omfattning:

Omfattar den del av riksintresset Åkulla bokskogar som ligger i Falkenbergs kommun.

Nuvarande status:

Naturresevat vid Björka, Björkekullen, Mjällbjär och Åkulla-Älmebjär.

Natura 2000 (pSCI) för Älmebjär.

Åkulla ingår i riksintresset för naturvård NN 10 och friluftsliv FN 8, Åkulla bokskogar samt i väster även riksintresse för kulturminnesvården KN 19 Ätradalen.

Bedömning

Åkulla bokskogar utgör med sin sjörikedom, den starkt kuperade terrängen och den rikliga förekomsten av bokskog ett mycket naturskönt område med omfattande vetenskapliga värden.

Växt- och djurlivet är rikt, i synnerhet i de äldre bokskogarna. Björkekullen är värdefull kulturmiljö med hävdgynnade arter i ängar och naturbetesmarker. Förutsättningarna för friluftslivet är mycket goda i området.

Större delen av Åkulla bokskogar ligger inom Varbergs kommun och beskrivs närmare i naturvårdsprogrammet för Varberg.

Åkulla bokskogar ligger i zonen mellan det sydsvenska höglandet och den halländska kustslätten. Område sluttar svagt åt sydväst. Terrängen är kuperad med höjder och bergbranter. Högsta kustlinjen ligger ca 70 m ö h och på samma höjd finns välutbildade strandvallar på flera ställen.

Berggrunden består främst av grå gnejs. Jordarten utgörs av normalblockig morän och isälvsavlagringar i dalgångarna. Många av höjderna utgörs av drumliner avlagrade i anslutning till urbergstoppar.

I Åkulla-området finns, trots att granskogen idag dominerar, en av landets största koncentrationer av bokskog. I äldre bokskogar finns ett mycket rikt växt- och djurliv med många rödlistade och sällsynta arter.

Området är mycket attraktivt ur rekreations- och strövsynpunkt.

Särskilt värdefulla delområden

Nedan beskrivs de mest värdefulla delområdena:

A. Björkekullen (50,6 ha)

Björkekullen är ett 1800-talstorp som anlades på utmarkerna till Svartrå by. Här finns idag en mycket värdefull kulturhistoriskt helhetsmiljö med väl bevarade gårdsbyggnader och ett småskaligt odlingslandskap med imponerande stenmurar. I odöslade betes- och slåttermarker finns en rik flora med hävdgynnade arter som svinrot, slåttergubbe, låsbräken, gökärt, ljung, flera arter vaxskivlingar och andra ängssvampar mm. På stenar och block i det öppna landskapet finns även en rik flora av stenlavar.

B. Älmebjär (27,1 ha)

I slutningarna på Älmebjär invid Björkasjöns västra strand växer gammal bokskog många rödlistade mossor och lavar som bokfjädermossa, liten ädellav, rosa lundlav, röd pysslinglav och orangepudrad klotterlav

C. Mjällbjär (15,3 ha)

Naturresevatet Mjällbjär utgörs av en gallrad bokskog som idag har ett stort värde för

landskapsbild och friluftsliv. De största biologiska värdena finns i en gammal bokskog och alsumpskog väster om reservatet. I källflödena växer här skärmstarr och dvärghäxört. På gamla bokar växer rödlistade lavar som bokvårtlav, bokkantlav och rosa lundlav medan jättesvampmalens larver lever i fnösktickorna.

D. Björka (9,9 ha)

Naturreseptatet Björka utgörs av gammal bokskog i småkuperad terräng. Skogliga gallringar har medfört att skogen är enskiktad, likåldrig och med endast ett litet inslag av död ved. Vid basen av äldre bokar kan dock de rödlistade lavarna bokvårtlav, bokkantlav och violettgrå porlav hittas.

Referenser

Arup, U. Stenlavar i naturskyddade områden i Hallands län 2002. Länsstyrelsen Halland meddelande 2003:14.

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsen. Meddelande 2001:20.

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Fritz, Ö. och Larsson, K. 2000. Översyn av Åkulla bokskogar. Biologiskt värdefulla områden. Länsstyrelsens meddelande 2000:5.

Hernborg, K. och Bengtsson, S. 2001. Naturvårdsprogram för Hallands län. Varbergs kommun Länsstyrelsen.

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande nr 1989:11.

Länsstyrelsen 1988. Områden av riksintresse. Friluftsliv. Länsstyrelsens meddelande 1988:18.

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, ej publicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996. opublicerad.

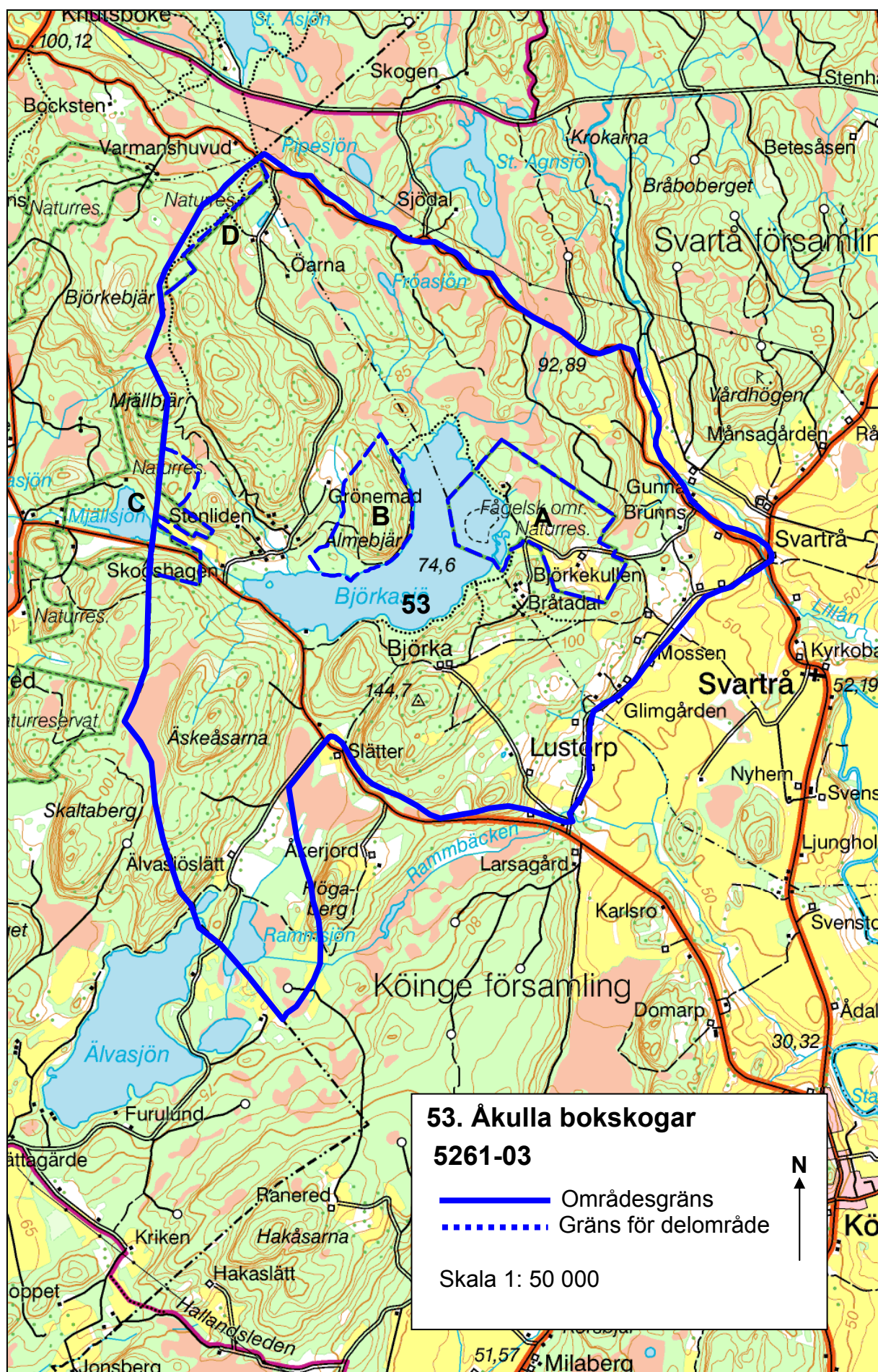
Åkulla bokskogsområde, ett område både för naturvård och friluftsliv

Foto: Sofia Hedberg

Jungfru Marie Nycklar

Foto: Sofia Hedberg

54. Äskåsen

Naturvärde: BZF

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5262-01

Areal: 29 ha

Socken: Okome

Omfattning:

Äskåsen omfattar nyckelbiotop med ädellövskog ca 5 km öster om Okome.

Bedömning

Äskåsens gamla bokskog är ett värdefullt inslag i det grandominerade landskapet.

Områdets värden bevaras bäst genom att området lämnas för fri utveckling, med undantag av bortröjning av gran.

Området ligger i den småkuperade halländska skogsbygden där granen är det dominerande trädslaget.

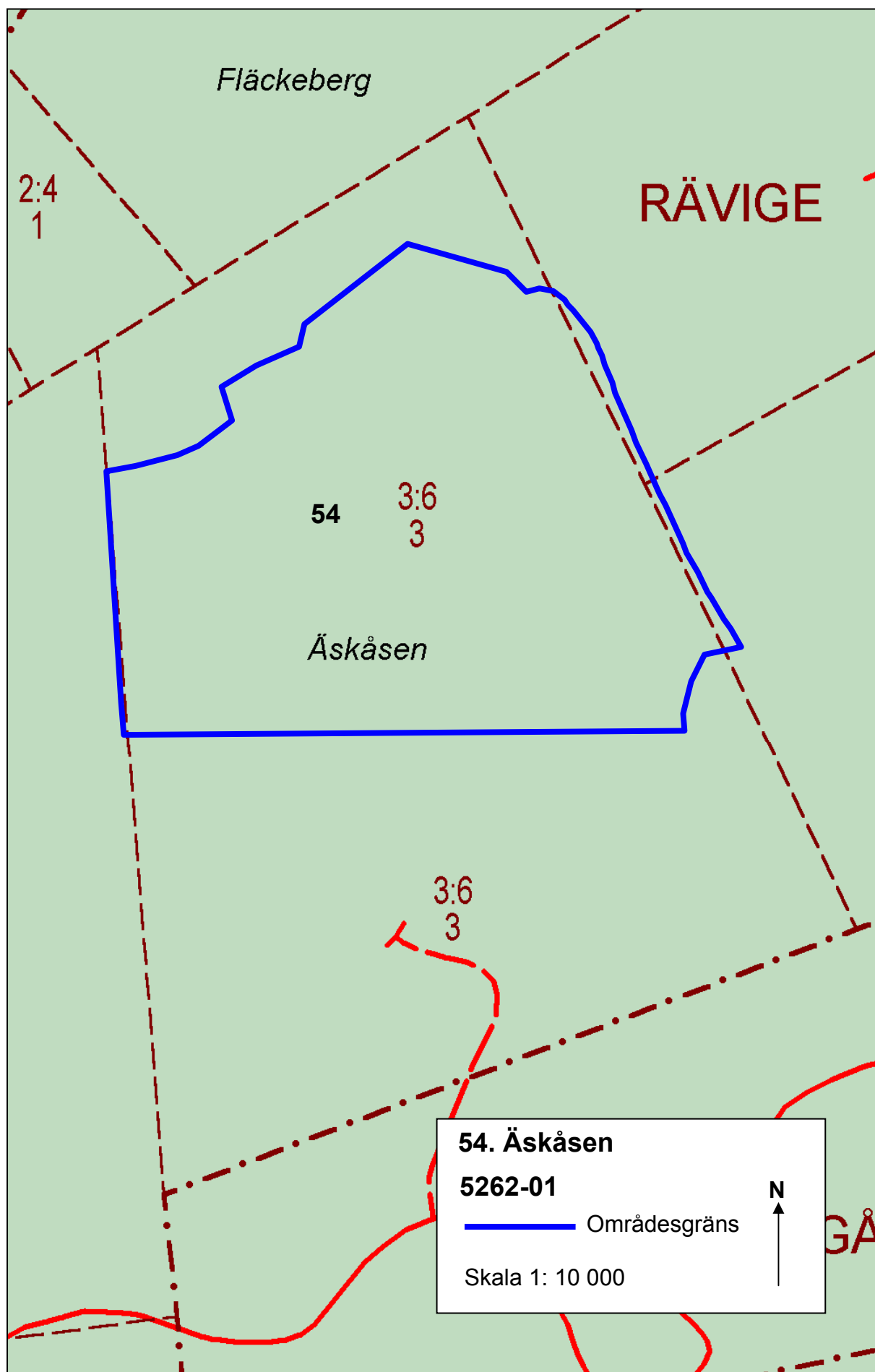
Den gamla bokskogen vid Äskåsen har ett säreget bukettformigt växtsätt som visar att den uppkommit som stubbskott efter avverkning för länge sedan. Det finns rikligt med död ved i området och växt- och djurlivet är rikt. Rödlistade arter som noterats i

området är jättesvampmal och kornbandmossa.

Referenser

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

55. Okome grotta

Naturvärde: GF

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5230-02

Areal: < 1 ha

Socken: Okome

Omfattning

Grottan ligger drygt 3 km nordost om Okome i sydostsluttningen av Krösnabjär, söder om Stora Maresjö.

Bedömning

Okome grotta är en relativt stor grotta med ett högt geovetenskapligt och rekreativt värde.

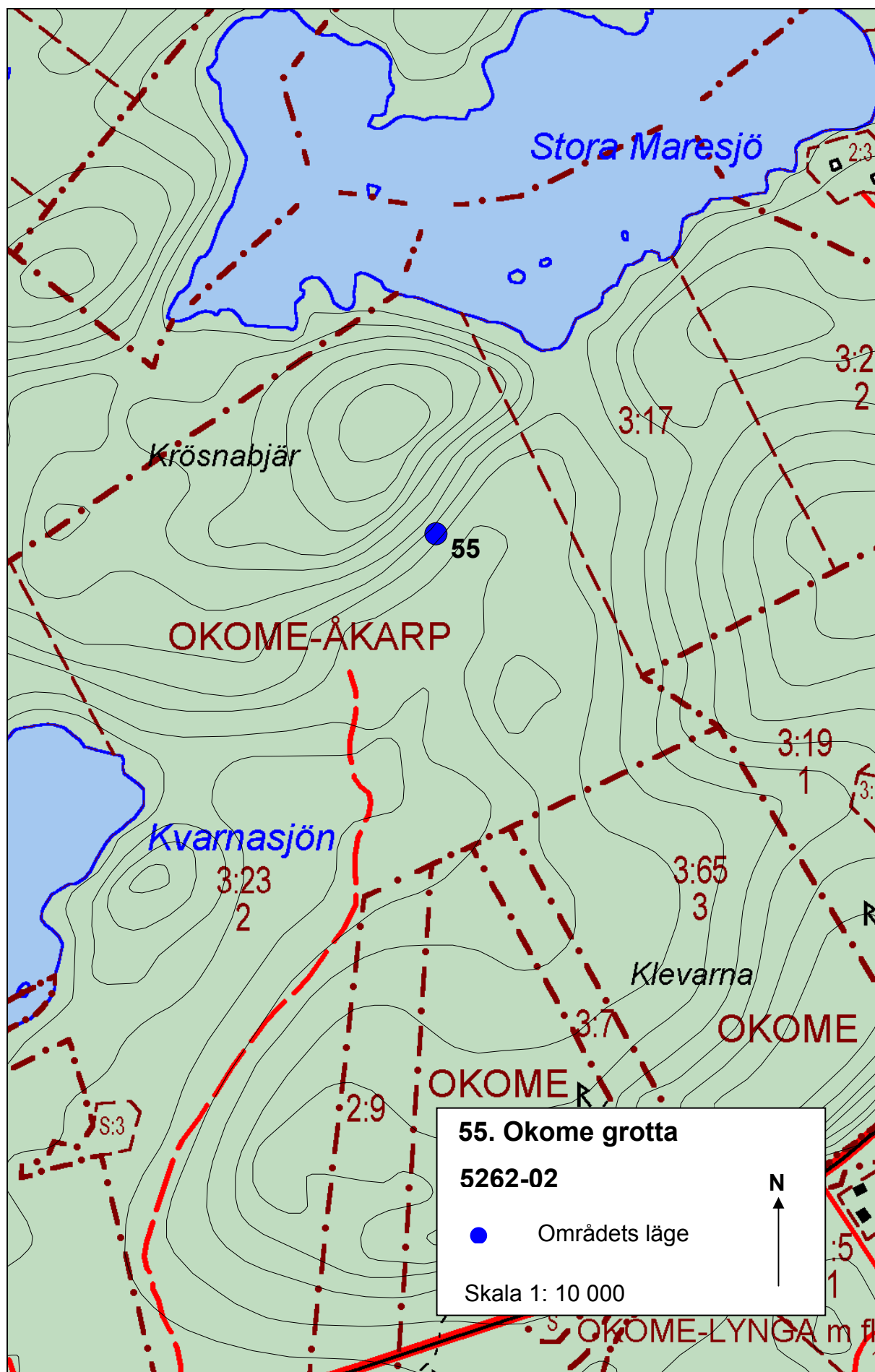
Grottan ligger i den branta sydostsluttningen av Krösnabjär. Området är storslaget med den branta bergssluttningen samt rasbranter och våtmarker vid foten.

Grottan utgörs av ett stort blockparti som har sprängts loss från berget. Detta har bildat en 10 meter lång sprickgång med en bredd på upp till en meter och en höjd på som högst närmare 5 meter. På sina ställen har grottans väggar en roströd färgtoning orsakad av

järnhalten i den gamla gnejsen. Grottan är en frostvittringsgrotta av det mer ovanliga slaget.

Referenser

Bengtsson, L. 1988. Grottor i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1988:5.

56. Bergs naturskog-Boa

Naturvärde: BZL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5263-01

Areal: 751,3 ha

Socken: Gällared och Okome

Omfattning

Området omfattar naturreservatet Bergs naturskog samt en samling nyckelbiotoper vid bland annat Fylleklev, Myckelt och Tornared på östra sidan av Ätran. Området ligger ca 3 km sydväst om Gällared.

Nuvarande status:

Naturreservat (Bergs naturskog).

Natura 2000 pSCI (Bergs naturskog, Okome-Boa).

Biotopskydd (Okome-Boa).

Riksintresse naturvård Berg-Klev naturskog NN 41

Bedömning

Området innefattar en svärm av mycket värdefulla nyckelbiotoper med många rödlistade arter. Speciella värdekärnor är Bergs naturskog och bokskogarna söder om Tornared, söder om Fylleklev samt västbranterna vid Kleva berg och sydvästra Boa. I nordvästra delen ingår värdefulla våtmarker. Våtmarker och många av värdekärnorna med gammal skog är känsliga för störningar i hydrologin eller ljustillgången. Därför kan de påverkas negativt vid avverkning, täktverksamhet eller byggnationer.

Området ligger i gränzonen mellan den södra lövskogsregionen och granens naturliga utbredningsområde. Berggrunden består av röd till rödgrå gnejs med inslag av basmineralrik grönsten. Jordtäcket utgörs främst av morän och isälvsavlagringar.

Bergs naturskog

I norra delen av området ligger Bergs naturskog som hyser flera typer av skog. Skogen har uppkommit när naturbetesmarker successivt växt igen efter att betet upphört. Området vid Bergs naturskog avsattes som reservat med syfte att skydda den gamla orörda skogen och låta den utvecklas fritt. Kärnan utgörs av barrblandskog med företrädesvis grovvuxen gran. Vid strandkanten växer gransumpskog, medan högvuxen tallskog och grov äldre bokskog dominerar i söder. Här finns också igenväxande betad blandskog och på myrarna växer martallar.

Eftersom inget skogsbruk bedrivits på mycket länge är det gott om död ved.

I reservatet finns många sällsynta lavar och mossor. I bokbeståndet i södra delen av reservatet växer liten lundlav, liten ädellav, röd pysslinglav och ädellundlav. Andra rödlistade lavar är bokkantlav, bokvårtlav, orangeputrad klotterlav, rosa lundlav, stor knopplav och ädelkronlav. På den döda veden i bäckdalar växer vedtrappsmossa och stubbtrådsmossa.

Bokskogen vid Okome-Boa

Vid Okome-Boa växer olikåldrig bokskog vid sluttnings mot Ätran. I norr delen av Okome-Boa växer gamla grova bokar, medan senvuxna träd dominerar i söder. Lav- och mossfloran innehåller rödlistade arter som bokfjädermossa, bokkantlav, bokvårtlav, rosa lundlav, stor knopplav och ädelkronlav.

Rasbranter vid Klevaberg

I sydänden av området, vid Kleva berg finns en bergbrant. Terrängen är blockrik med flera små bergväggar och lodytor. Bergbranten är täckt av ädellövskog med urskogsartad karaktär. Skogen upplevs som heterogen med många gläntor och en varierande

åldersstruktur. Bok och ek dominerar, varav många är grova och gamla. Det är gott om död ved, liggande och stående. Området har också en intressant och skyddsvärd kryptogamflora. Här växer bland annat blekspik, röd pysslinglav, savlundlav, violettgrå porlav och ädelkronlav.

Tornared och Fylleklev

Branta partier bevuxna med gammal bokskog finns också i nordost intill Tornared och vid Fylleklev. Terrängen är rik på block, många helt inklädda i mossor.

Här finns rödlistade lavar som liten lundlav, kristall-lundlav, sydlig blekspik, mussellav och stor knopplav.

Lövsumpskog

I östra delen av området, mellan Fylleklev och Myckelt finns fuktigare partier med lövsumpskog. Här växer tandrot, slidstarr, tätört, ask, bok, ek och lind. Skogen har även här delvis en urskogsartad karaktär. Området är källpåverkat.

Gammel träd

I öster invid gården Myckelt finns en samling gammelträd. Här hittar man bland annat ask, lönn, ek, sälk och lind. Många av träden är grova och ihåliga.

På äldre askar växer grynig filtlav och i kanten av bäckstråken finns dunmossa och örter som dvärghäxört, kransrams, skogsbrämma och tandrot.

Våtmarker

I nordvästra delen i anslutning till Stora Bälgsjön och Pipesjöarna finns värdefulla myrar som är förhållandevis opåverkade.

Referenser:

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20

Forslund, M. och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1985:1.

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Länsstyrelsens beslut 1992-04-24 om upprättande av naturreservatet Bergs naturskog.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

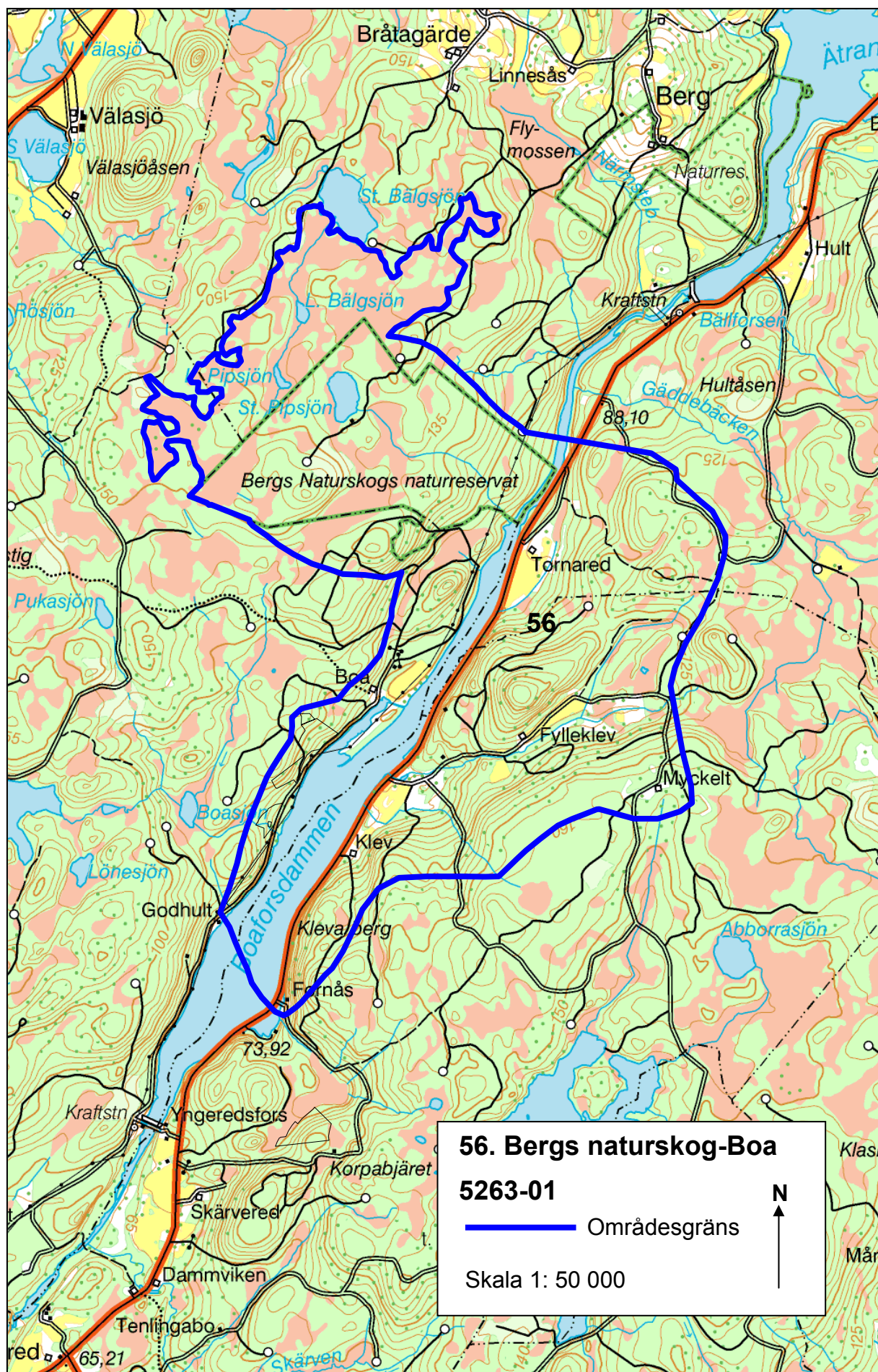
Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

Gammal bok i Bergs urskog

Foto: Jan-Olof Andersson

57. Berg-Bråtagärde

Naturvärde:BKZFLH

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5263-02

Areal: 295,8 ha

Socken: Gällared

Omfattning

Yttra Berg omfattar ängs- och hagmarker, nyckelbiotoper, våtmarker och naturreservat vid Linnesås, Bråtagärde och Berg strax söder om Gällared.

Nuvarande status

Naturreservat vid Yttra Berg.

Natura-2000 (pSCI) för Yttra Berg.

Området ingår i riksintresset för naturvård Berg-Bråtagärda NN40 och kulturmiljö Bergs by KN17.

Bedömning

I området finns representativa odlingslandskap av äldre karaktär med lång kontinuitet. Landskapet innehåller fossil åkermark från skilda tidsperioder, hamlade träd, slåtteräng, naturbetesmarker, både öppna och trädbevuxna, och en välbevarad traditionell gårdsbebyggelse. Växt- och djurlivet är rikt med flera rödlistade arter. Dessutom ingår värdefulla våtmarker vid Flymossen. Hela området har högsta naturvärde och det är angeläget att värna om fortsatt hävd och att störande ingrepp undviks.

Berg, Bråtagärde och Linnesås är belägna väster om Ätran och utgör ett större område med en traditionell gårdsbebyggelse i ett småskaligt och ålderdomligt odlingslandskap med mängder av odlingssten samt hävdade ängs- och hagmarker. Markerna innehåller talrika kulturlämningar i form av fossil åkermark från olika tidsperioder, fågator, stengårdsgårdar etc.

Yttra Berg

Kärnan i området är naturreservatet Yttra Berg med den välbevarade gårdsmiljön kring hembygdsgården och det välbevarade odlingslandskapet med naturbetesmarker, slåtteräng, hamlade askar och lindar, allmogeåkrar med äldre sorters säd och ekhagmarker. Exempel på hävdgynnade arter är slåttergubbe, svinrot, jungfrulin, kattfot, slåtterfibbla och jungfru Marie nycklar. Bitvis finns även en rik lundflora, gynnad av grönstensförekomsten, med arter som kransrams, desmeknopp, ormbär, vårlök och blåsippan.

I betesmarken vid Bråtagärde växer ett bestånd av den rödlistade svartklinten.

På äldre lövträd växer rödlistade lavar som almlav, blek kraterlav, kort parasitspik, liten blekspik och orangepudrad klotterlav, stor knopplav och ädellav. På stenar och odlingsrösen i de öppna markerna vid Yttra Berg finns även en mycket artrik flora av stenlavar med flera sällsynta arter.

I området finns bland annat hasselmus, dvärgfladdermus och nordisk fladdermus. Av fåglarna som häckar kan nämnas mindre hackspett, nötkråka och stenknäck.

Flymossen

Flymossen i sydvästra delen är ett fint och relativt ostört våtmarkskomplex med olika typer av mossar och kärr.

Referenser:

Arcadius, K. 1999. När gården var bebodd. En kulturhistorisk dokumentation av Berg 2:2 i Gällareds socken, Halland. Länsstyrelsens meddelande 1999:13.

Arup, U. Stenlavar i naturskyddade områden i Hallands län 2001. Länsstyrelsens meddelande 2002:25.

Arup, U. Stenlavar i naturskyddade områden i Hallands län 2002. Länsstyrelsens meddelande 2003:14.

Connelid, P. och Mascher, C. 1995. Fossilt odlingslandskap i Berg, Gällared socken, Hallands län. Stencil.

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Forslund, M. och Rundlöf, S. 1984: Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1985:1.

Fritz, Ö. 1996. Inventering av skogliga nyckelbiotoper inom naturskyddade områden i Hallands län 1995. Länsstyrelsens meddelande 1996:10.

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Länsstyrelsen 1993: Områden av riksintresse. Kulturminnes vård. Länsstyrelsens meddelande nr 1988:17.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, ej publicerad.

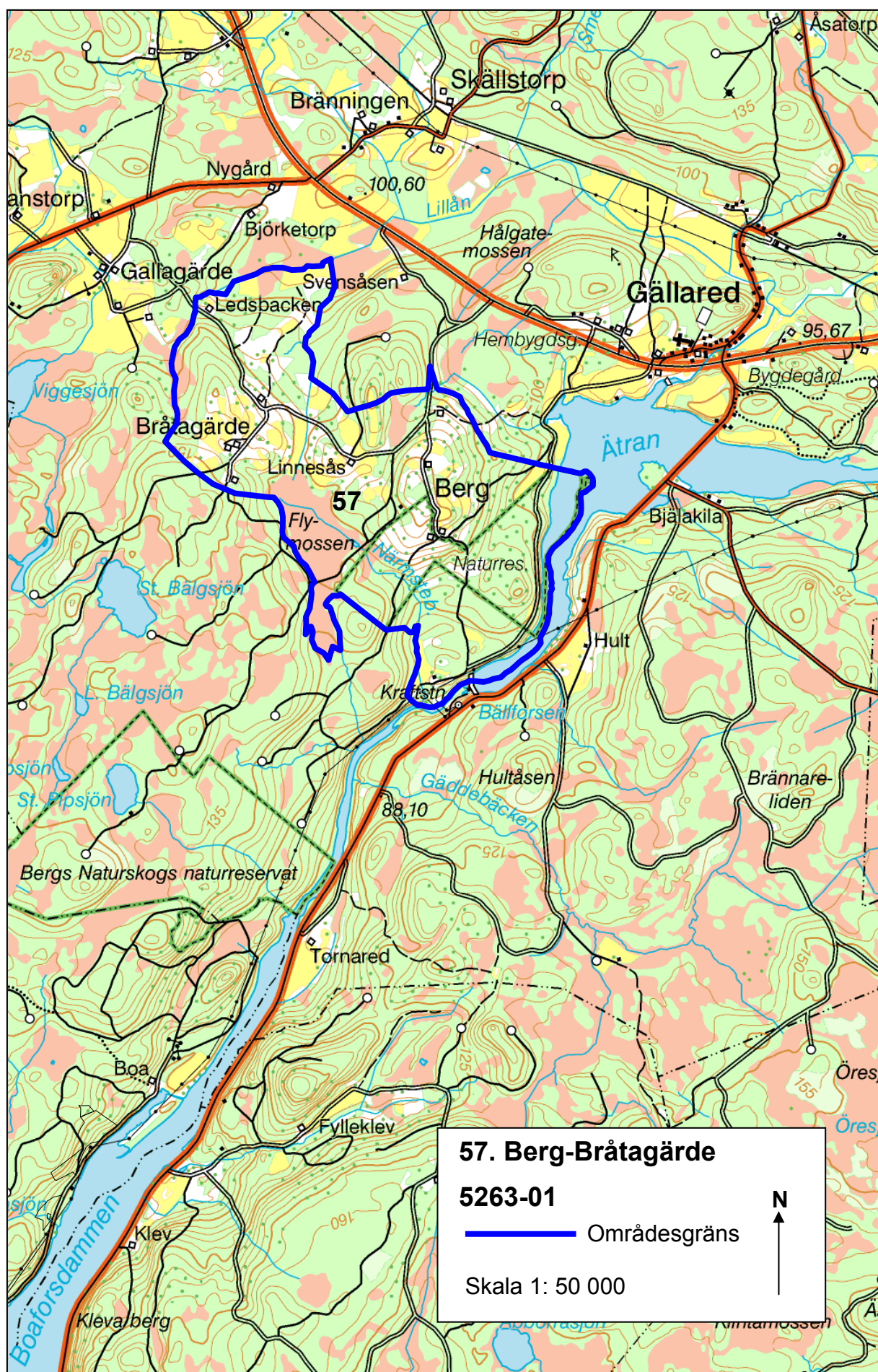
Backtimjan

Foto: Sofia Hedberg

Vila i kulturmiljön Yttra Berg

Foto: Sofia Hedberg

58. Gällared

Naturvärde: BKFL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5252-03

Areal: 39,4 ha

Socken: Gällared

Omfattning

Området ligger i utmed Ätrans norra strand vid Gällared, sydost om kyrkan.

Bedömning

Stor naturbetesmark som delvis är starkt igenvuxen, delvis granplanterad och delvis har en fin hävdgynnad flora. Området är ett härligt strövområde invid Gällared och har en stor potential att utvecklas som en värdefull naturbetemark. Fortsatt beteshävd och bortröjning av gran är angeläget för att bevara och förstärka områdets värden.

Utgörs av en stor hagmark, invid Ätran, som betas av nötkreatur. I öppna partier finns på flera ställen örtrika ljung- och gräshedar med arter som knägräs, pillerstarr, stagg, blodrot, ängsvädd, gullris, ärenpris och liten blåklocka.

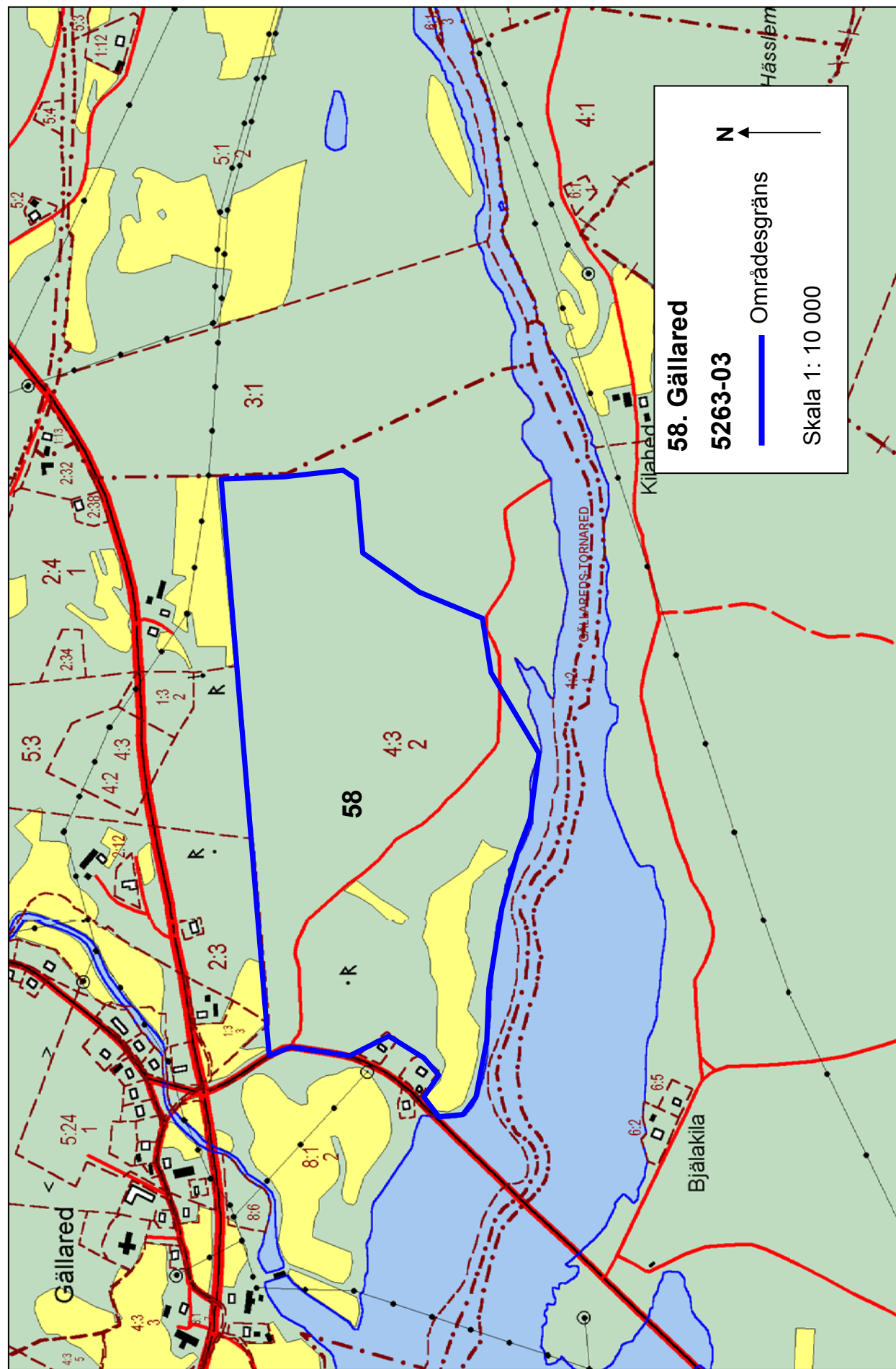
I norra delen och utmed Ätran finns betade lövhagmarker med ek, varav en del äldre ekar, björk och asp samt en riklig granföryngring som alltmer förmörkar området. På några äldre ekar sågs signalarten

gammelgranlav. Planterade granskogar av olika åldrar ingår även.

Området är ett naturskönt och lätt tillgängligt strövområde invid Gällared.

Referenser

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989.
Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun.
Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

59. Sutaremossen-Vasamossen

Naturvärde: HLBZ

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5264-01

Areal: 147,4 ha

Socken: Krogsered

Omfattning

Området omfattar Vasamossen, Sutaremossen och mossar söder om sjön Sutaren, ca 4 km sydost om Gällared.

Bedömning

Sutaremossen, Vasamossen och intilliggande mossar utgör ett värdefullt våtmarkskomplex i den halländska skogsbygden. Det största värdet ligger i de välutbildade mossetyperna, mångformigheten och ostördheten.

Ingrepp som förändrar hydrologin i området kan leda till stor skada för våtmarkerna.

Området ligger i den småkuperade skogsbygden. Det är ett mångformigt mossekomplex med kärr, mossar och sjön Sutaren. I centrala delen skiljer ett vackert åssystem Sutaremossen från Vasamossen. Mossarna är öppna eller bitvis bevuxna med gles mosseskog med senvuxen tall.

Välutbildat mossekomplex

Sutaremossen i norr är välutbildad. Den utgörs av stora, vattenfyllda och vegetationslösa stråk som bildar ett tydligt bågformigt mönster. Mitt i området ligger sjön Sutaren som nästan helt saknar vegetation. Sjön omges av ett tjockt torvtäcke. I söder sluttar marken och här har mossen utnyttjats till torvtäkt en gång i tiden.

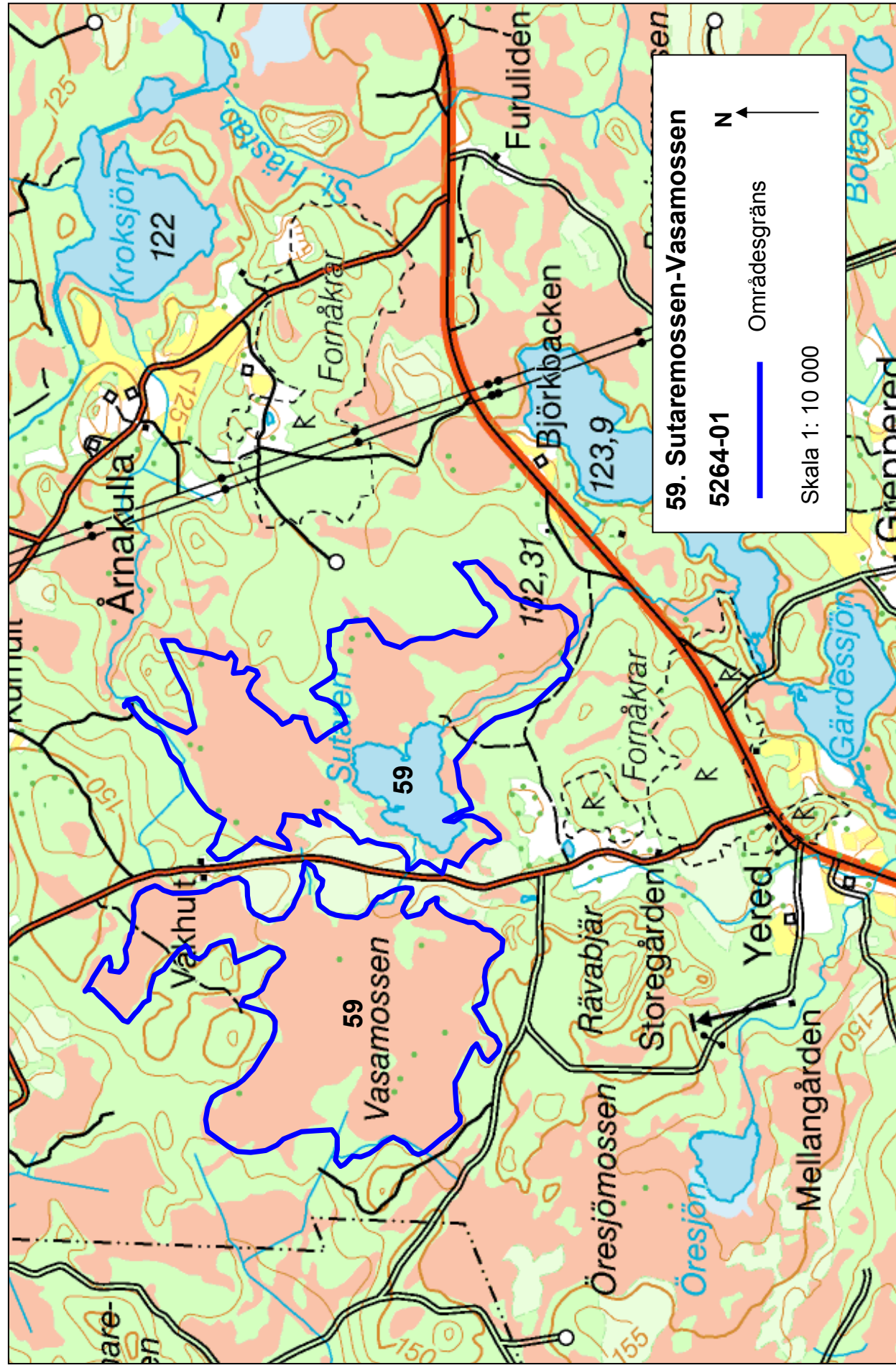
Vasamossen är en tydligt välvd och öppen mosse som delvis är påverkad av diken, men i stort har en ostörd karaktär.

Orrspel

Mossarna med de öppna ytorna och de krokiga tallarna är utmärkta spelplatser för orre och här finns även spridd förekomst av tjäder. I de intilliggande markerna häckar pärluggla.

Referenser

Forslund, M. och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsen.

60. Åparp

Naturvärde: BKL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5264-02

Areal: 45,8 ha

Socken: Krogsered

Omfattning

Området ligger i skogsbygden 2 km väster om Krogsered. Det innefattar ängs- och hagmarksområde.

Bedömning

Mindre skogsby med en fin helhetsmiljö med delvis välbevarade gårdsbyggnader och ett öppet välhävdat odlingslandskap med naturbetesmarker.

Åparp ligger som en öppning i ett landskap dominerat av planterade barrskogar. Delar av odlingsmarkerna utgörs av fina naturbetesmarker, delvis öppna och delvis lövhagmarker, med hävdgynnade arter som svinrot, knägräs, stagg, hirsstarr, backtimjan, ängsvädd och knägräs.

Kulturhistoriska värden

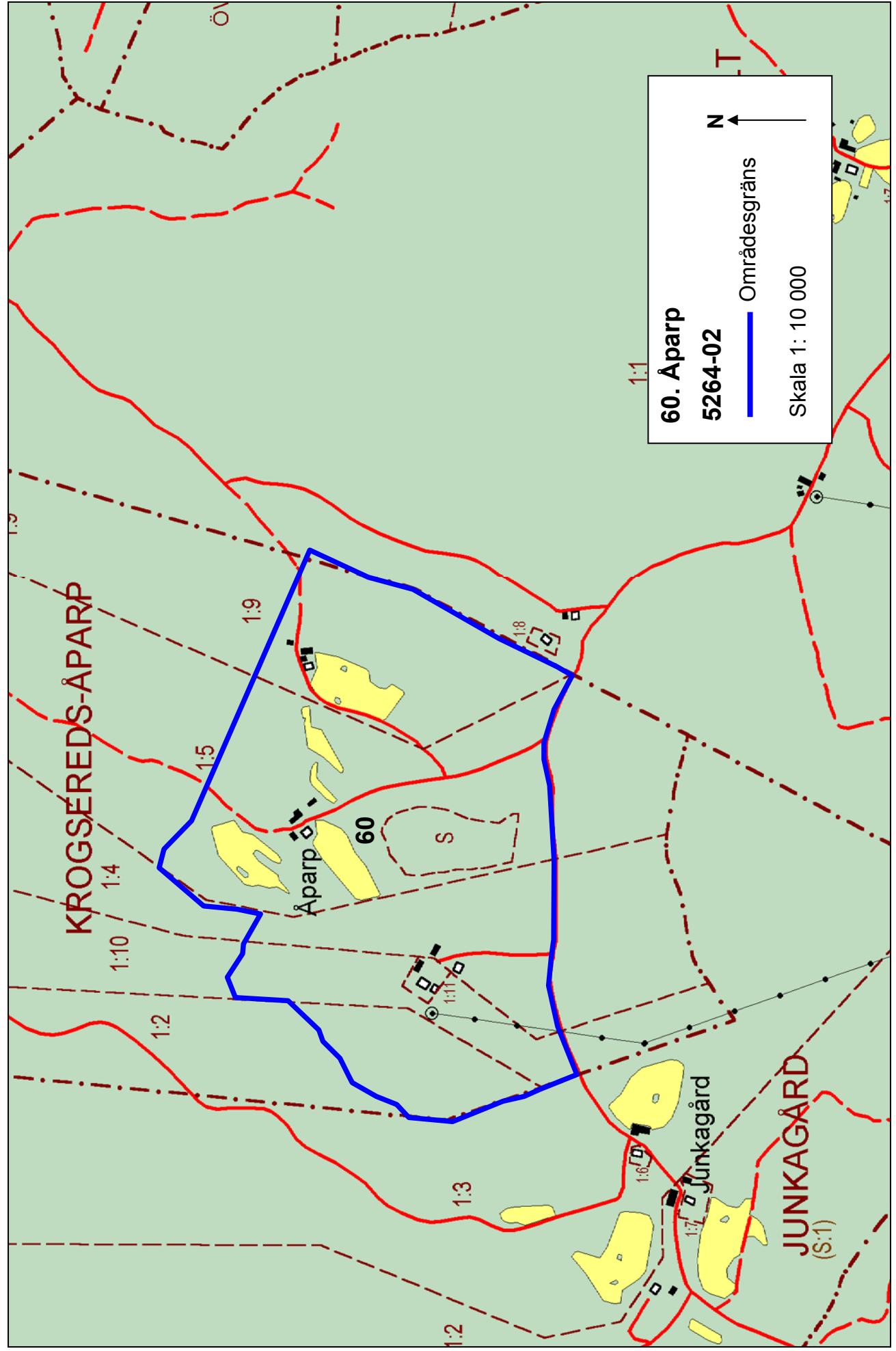
Gårdsbebyggelsen är traditionell och delvis väbevarad. I markerna finns fågata, stengärdsgårdar och rikligt med odlinsrösen.

Området utgör sammantaget en helhetsmiljö med höga kulturhistoriska och botaniska värden.

Referenser

Falkenbergs kommun 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

61. Bokhult

Naturvärde: BKL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5264-03

Areal: 10,6 ha

Socken: Krogsered

Omfattning

Området ligger i skogsbygden 3 km sydväst om Gällared och omfattar Bokhults inägor.

Bedömning

Ett värdefullt, men sedan något år tillbaka ohävdad, odlingslandskap kring gården Bokhult i ett landskap som domineras av barrskogar och våtmarker. Bete måste återinföras om natur- och kulturvärdena ska kunna bevaras.

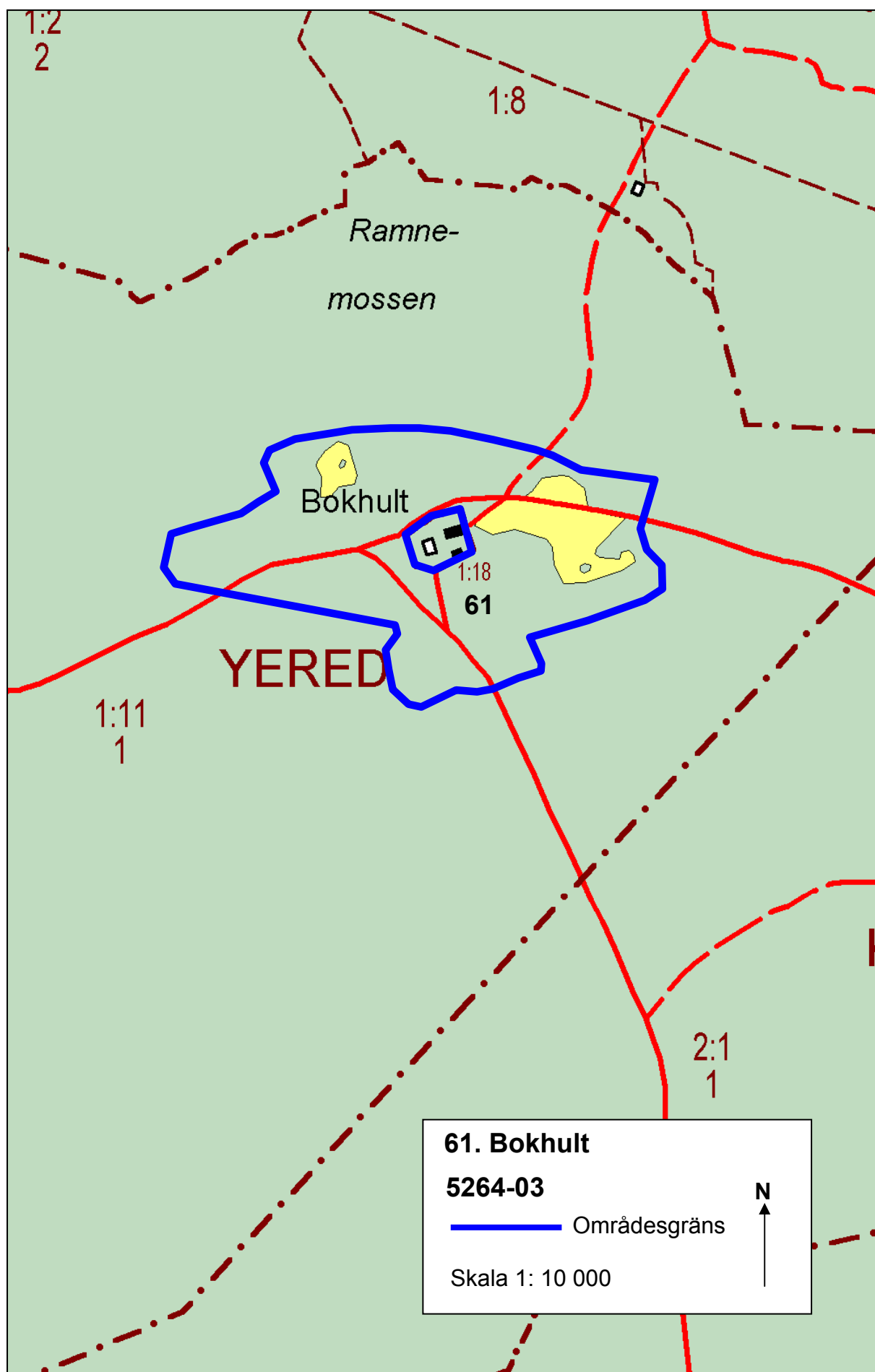
Bokhult är en fascinerande miljö med talrika kulturlämningar i form av odlingsrösen, stengårdsgårdar, äldre hagmarksekar och aspar samt en hävdgynnad flora på äldre åkrar och ängar. Beteshävdan har upphört för något år sedan och växter som slättergubbe, stagg, knägräs, darrgräs, ängsvädd och gökärt är på väg att tyna bort bland högvuxna gräs.

Referenser

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Foto: Ingemar Alenäs

62. Långasjön

Naturvärde: GL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5265-01

Areal: 33,4 ha

Socken: Krogsered

Omfattning

Området omfattar en åsrygg vid Långasjön och Holmsjön ca 3 km nordost om Krogsered.

Bedömning

Åsen vid Långasjö är en av de längsta och vackraste i Sydvästsverige. Åsen är orörd. Området utgör också ett värdefullt inslag i landskapsbilden genom sitt läge vid Långasjön och Holmsjön.

Flera avsnitt är känsliga för landskapsförändrande åtgärder. För att bevara värdet bör täktverksamhet i området undvikas helt.

Åsen ligger i den norra delen av kommunen ovanför högsta kustlinjen. Området är bevuxet med granskog med undantag för några öppna ytor i mellersta delen.

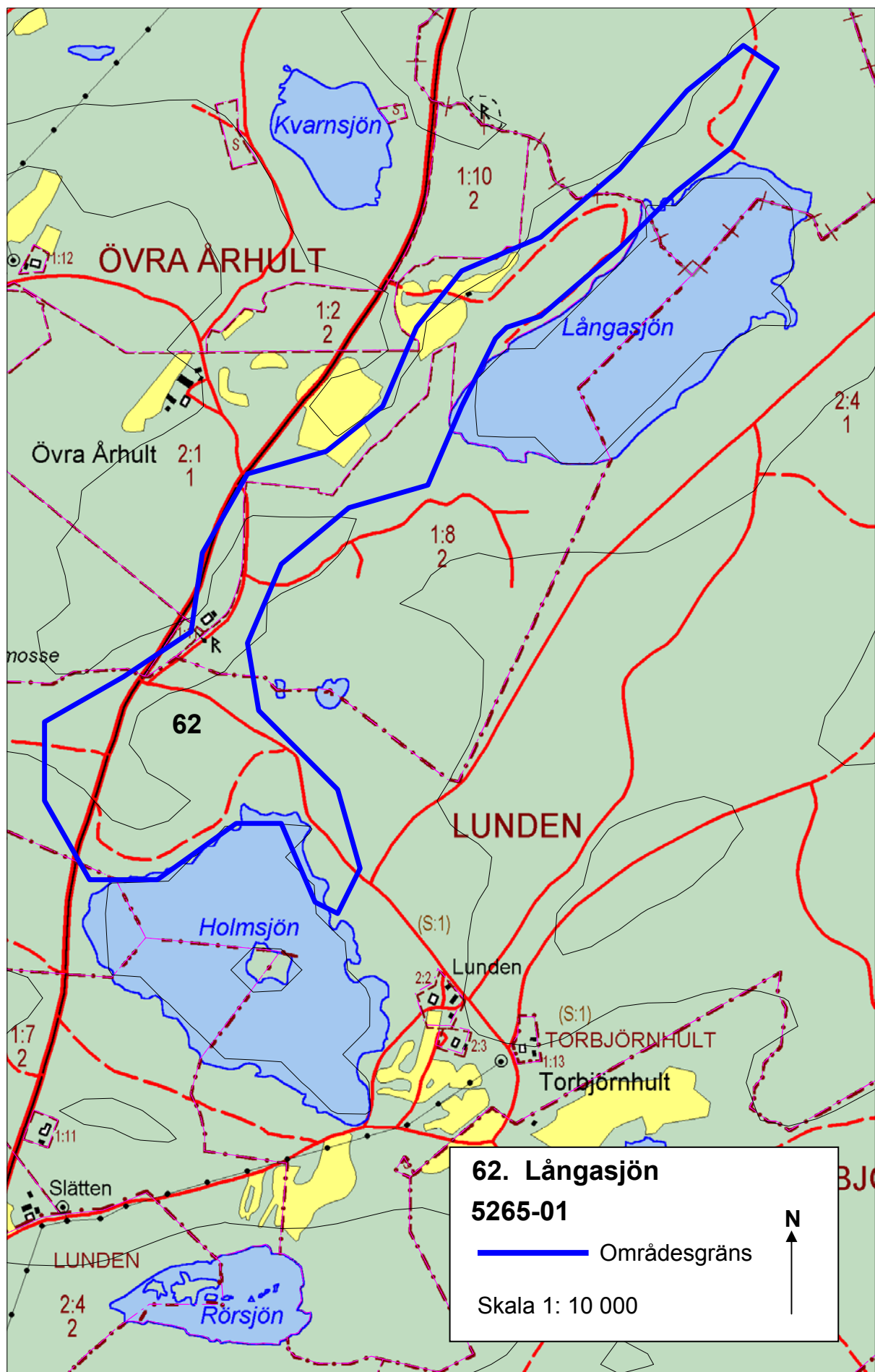
mindre åsar, kullar och platåer. I norr består ytlagren av stenigt grus.

Välmarkerat krön

Åsen vid Långasjön är 15-20 meter hög och 75 meter bred. Det välmarkerade krönet ligger ca 140 m. ö. h. Vid sjön är åsen ca 500 meter lång och längre söderut övergår den i

Referenser

Engdahl, M. m fl. 1994. Inventering av naturgrus och krossberg i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1994:23.

63. Tjuvömossen

Naturvärde: HBL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5266-01

Areal: 51 ha

Socken: Krogsered

Omfattning:

Området omfattar mossarna runt Tjuvön, ca 1,5 km sydost om Fegen.

Bedömning

Tjuvömossens våtmarkskomplex utgör ett värdefullt inslag i den halländska skogsbygden. Det största värdet ligger i det välutbildade mossekomplexet.

Ingreppen är mycket få och marginella. Verksamhet som förändrar hydrologin i området kan leda till stor skada för våtmarken.

Tjuvöns mossekomplex ligger i den småkuperade skogsbygden. Området domineras av ett välvt mosseplan med lös botten.

Mosseskog

Gles mosseskog av tall täcker stora delar av mossekomplexet. Mossen får nästan uteslutande tillförsel av vatten genom regn. Avrinningen sker via ett större kärr med en bäck i södra delen.

Lokal påverkan

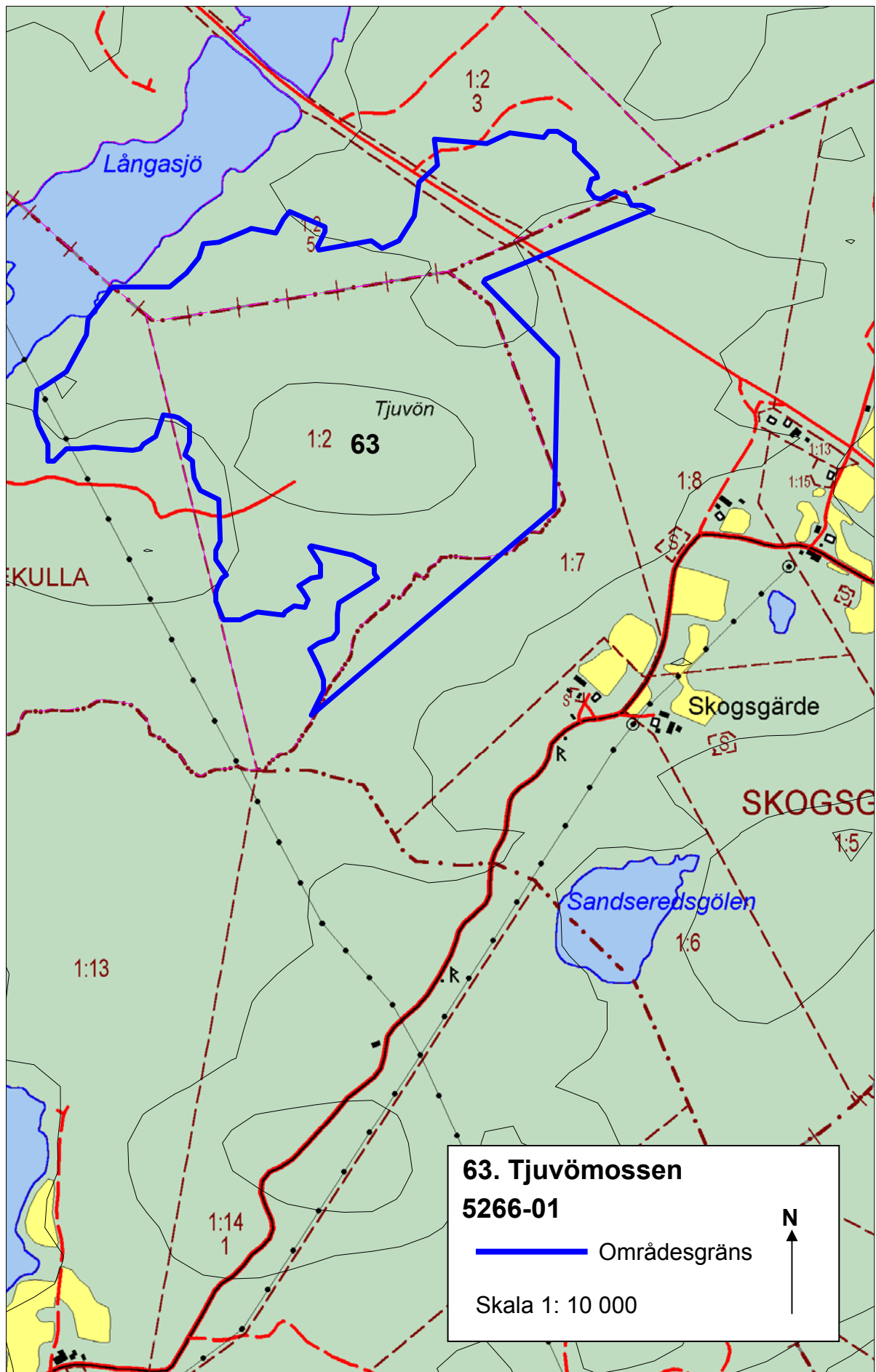
I nordöstra delen är marken dikad och vägen mellan Fegen och Kinnared skär genom området. Det har lokalt medfört en stark påverkan på hydrologin och marken är torrare vilket resulterat i ett stort uppslag av tall.

Referenser

Forslund, M. och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsen.

Foto: Ingemar Alenäs

64. Forshult-Abborrakull

Naturvärde: BKL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5266-02

Areal: 8,1 ha

Socken: Krogsered

Omfattning

Området ligger i skogsbygden 2 km väster om Fegen. Det innefattar ängs- och hagmarksområden.

Bedömning

Ängs- och hagmarkerna vid Forshult och Abborrakull utgör ett värdefullt inslag i en skogsbygd som är fattig på naturliga fodermarker och en fortsatt beteshävd är angelägen.

Vid Forshult och Abborrakull finns ett småkuperat odlingslandskap med ängs- och hagmarker med hävdgynnade arter omväxlande med mer gödselpåverkade betesmarker. Hagmarkerna är delvis bevuxna med ek, björk, ask, nypon mm och i fältskiktet växer hävdgynnade arter som gråfibbla, käringtand, ärenpris, prästkraige, ljung och bockrot.

I området finns även kulturlämningar som stengärdsgårdar och odlingsrösen.

Referenser

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989.
Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun.
Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

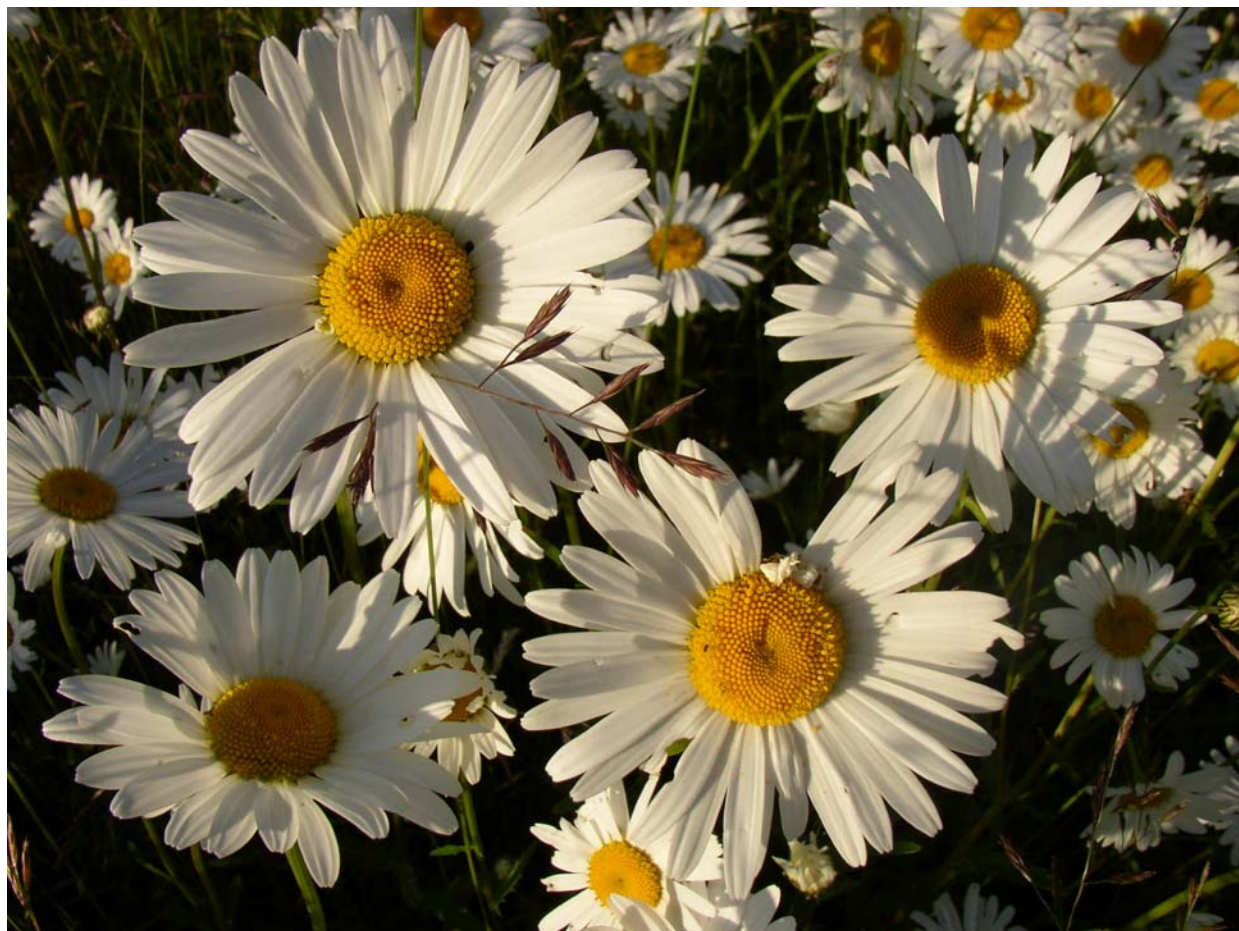
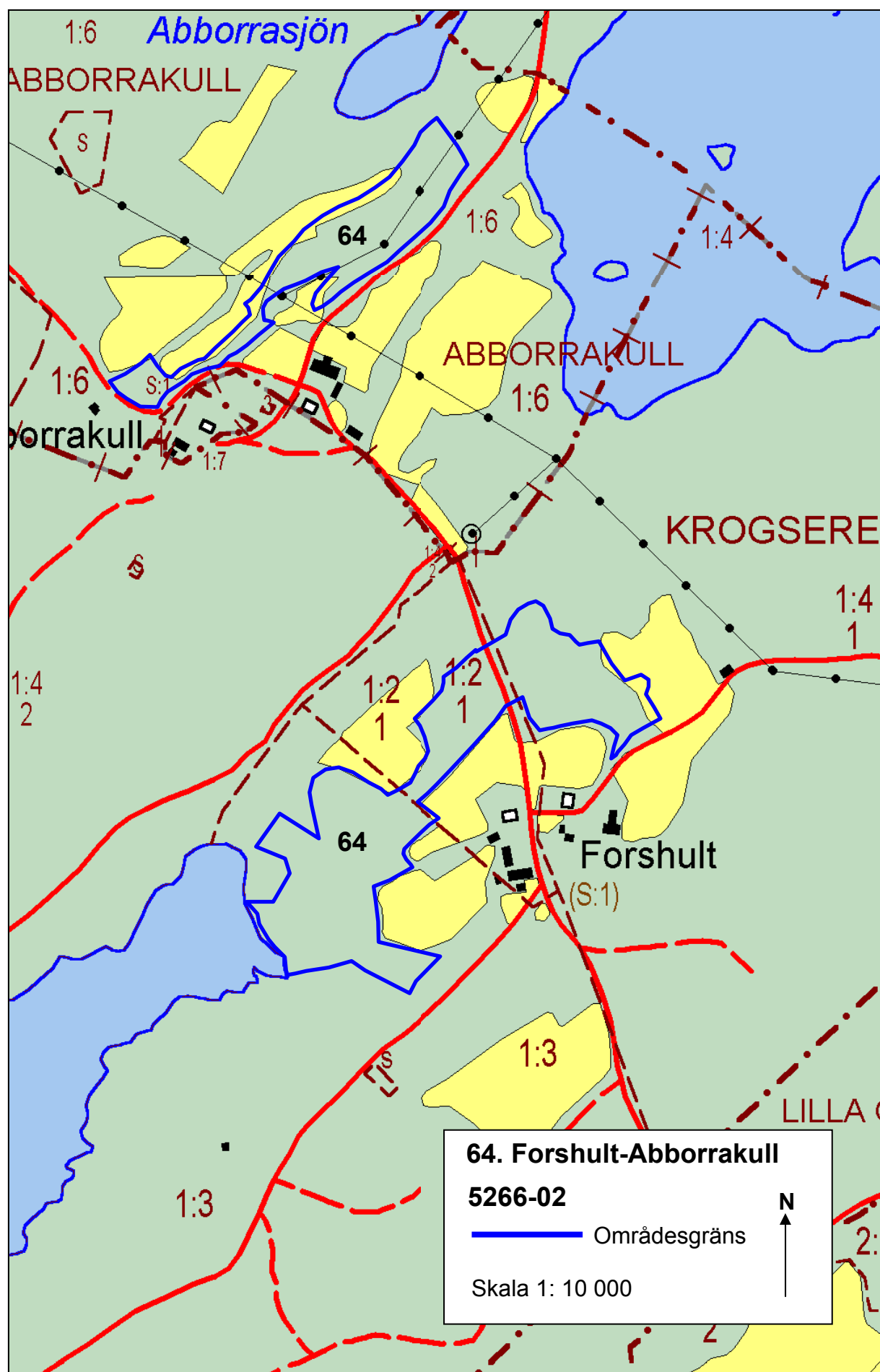

Foto: Ingemar Alenäs

65. Björnåsens mosse

Naturvärde: HBL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5272-02

Areal: 38,9 ha

Socken: Gällared

Omfattning

Björnåsens mosse är ett mossekomplex, ca 3 km sydost om Ullared. Det innefattar flera olika typer av mossar och omgivande skogsområden.

Bedömning

Björnåsen har flera mycket välutbildade och orörda typer av mossar. Områdets största värdet ligger i orördheten och mångformigheten med de välutbildade och representativa mossetyperna.

Mossekomplexet är känsligt för förändringar i hydrologin.

Björnåsens mosse utgör ett i huvudsak ostört myrområde i det granskogsdominerade landskapet.

Ett komplex av mossar

Området utgörs av flera olika typer av mossar. Här finns bland annat plana och sluttande mossar och flera av mossarna är tydligt välvda. Mossekomplexet omges av barrskog.

I norra delen av området övergår våtmarken i en urskogsliknande naturskog med gamla tallar. I sydväst gränsar ett mindre stråk av

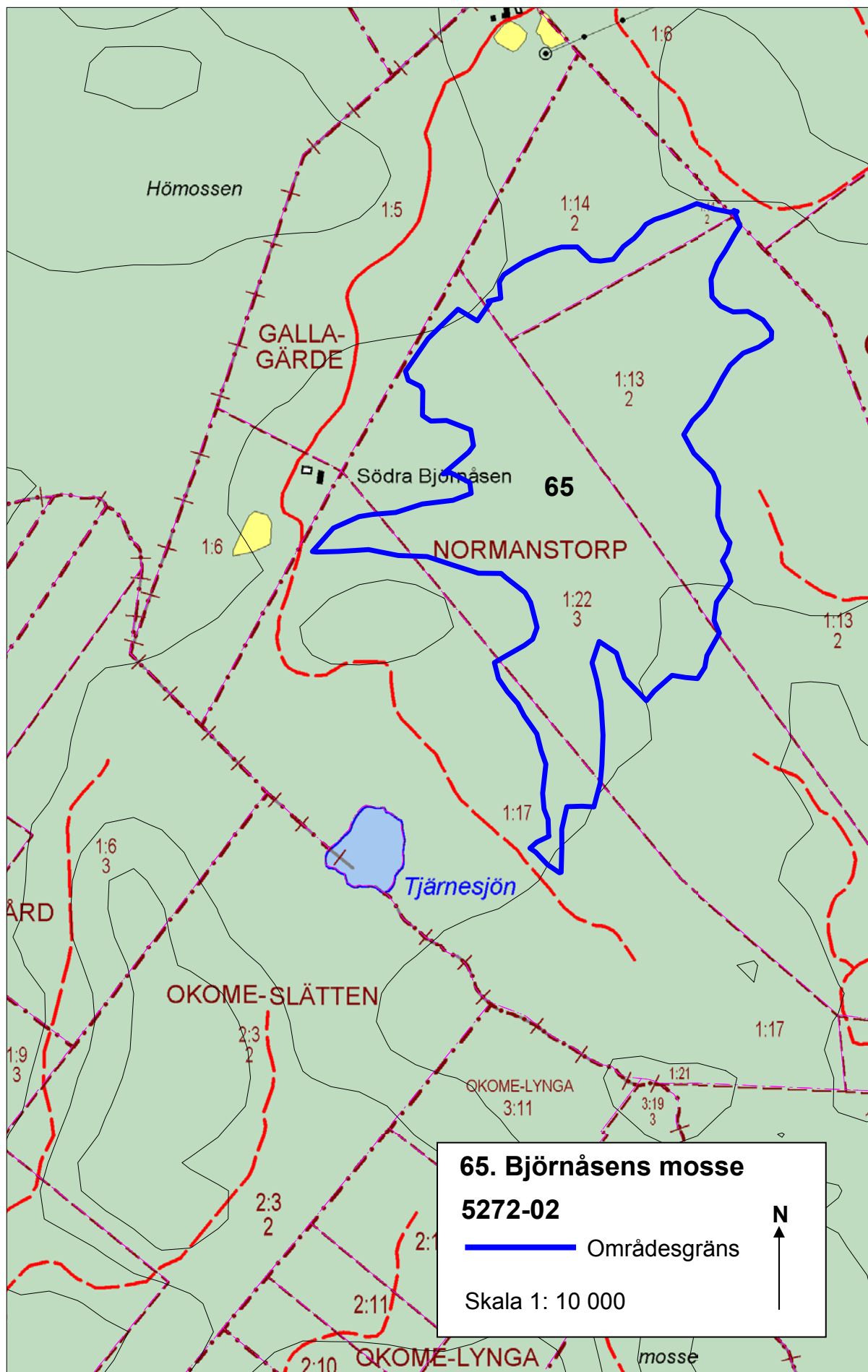
gransumpskog. I övrigt domineras skogen av tall på torr till frisk mark.

Bestånd av skvattram

Vegetationen i fältskiktet är mycket representativ för våtmarken. I mossens västra del finns ett imponerande bestånd av skvattram.

Referenser

Forslund, M. Och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1985:1.

66. Spetsebo

Naturvärde: BKL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5273-01

Areal: 14 ha

Socken: Gällared

Omfattning

Området ligger i skogsbygden knappt 3 km nordväst om Gällared. Det innefattar ängs- och hagmarksområde.

Bedömning

Naturbetesmarker belägna i ett naturskönt småkuperat odlingslandskap. Fortsatt beteshävd är angelägen för att naturvärdena ska bevaras.

Vid Spetsebo finns ett naturskönt, småkuperat odlingslandskap på ömse sidor om den gamla järnvägen, som numera är cykel- och vandringsled mellan Gällared och Ullared.

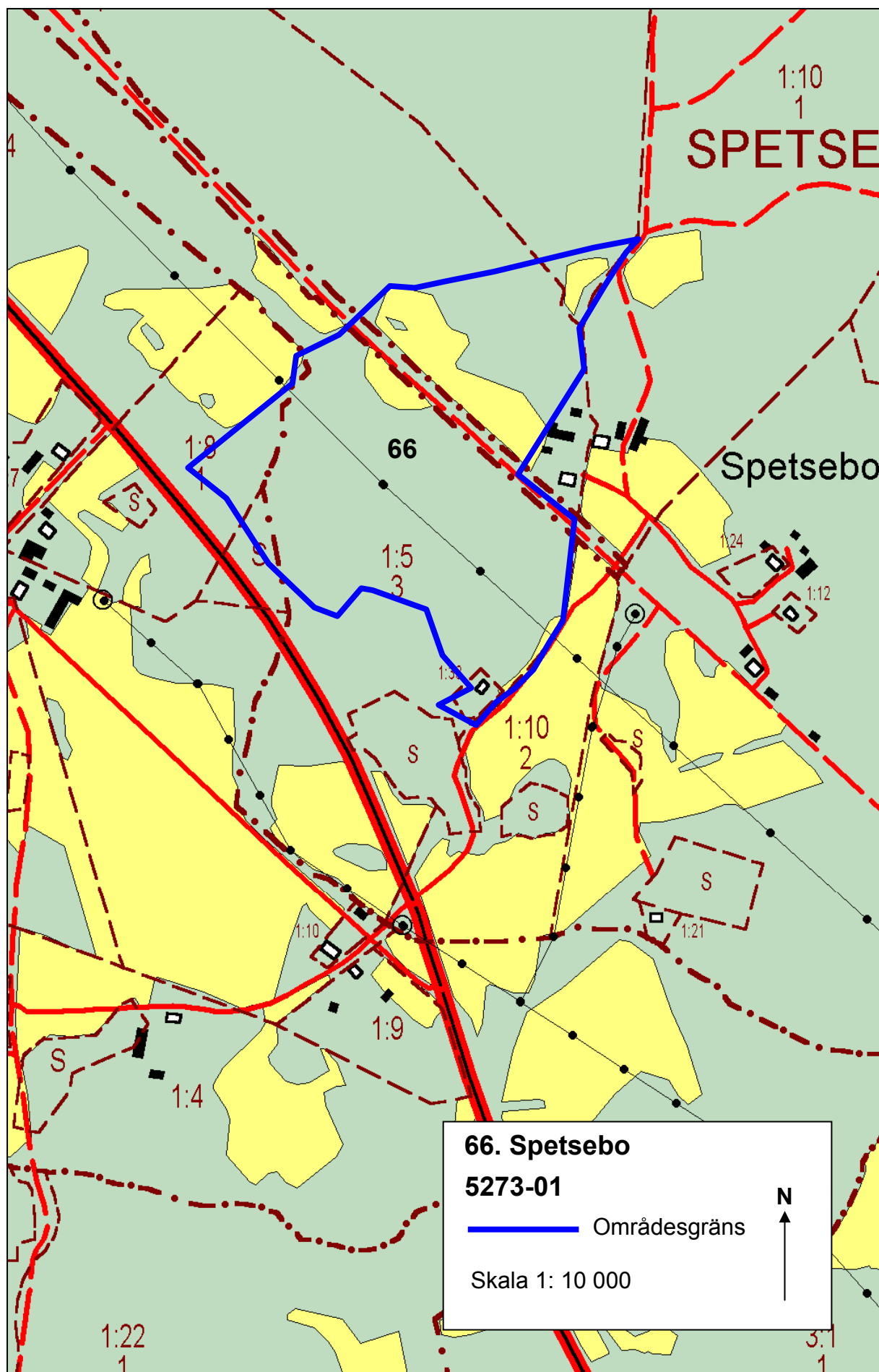
Markerna betas av nötkreatur och delar av området är ogödslat och har en rik flora med arter som slåttergubbe, ljung, ängsvädd, gökärt, knägräs, hirsstarr och liten blåklocka. Även lövhagmarker ingår.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Stengårdsgårdar, odlingsrösen, fägata och äldre åkerytor finns i området.

Referenser

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

67. Mellangärde

Naturvärde: BKL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5273-02

Areal: 7,8 ha

Socken: Gällared

Omfattning

Området ligger i skogsbygden nordväst om Gällared. Det innefattar ängs- och hagmarksområde.

Bedömning

Ett äldre kulturlandskap med höga biologiska och kulturhistoriska värden. Fortsatt hävd är nödvändig för att bevara naturvärdena.

Vid Mellangärde finns ett äldre kulturlandskap med en rik flora av hävdgynnade arter som darrgräs, Jungfru Marie nycklar, gökärt och knägräs. Den rödlistade orkiden vityxne har haft sin enda kända växtplats i kommunenjust här. Vityxnen har dock inte återfunnits på ett par år och är troligen försvunnen från växtplatsen.

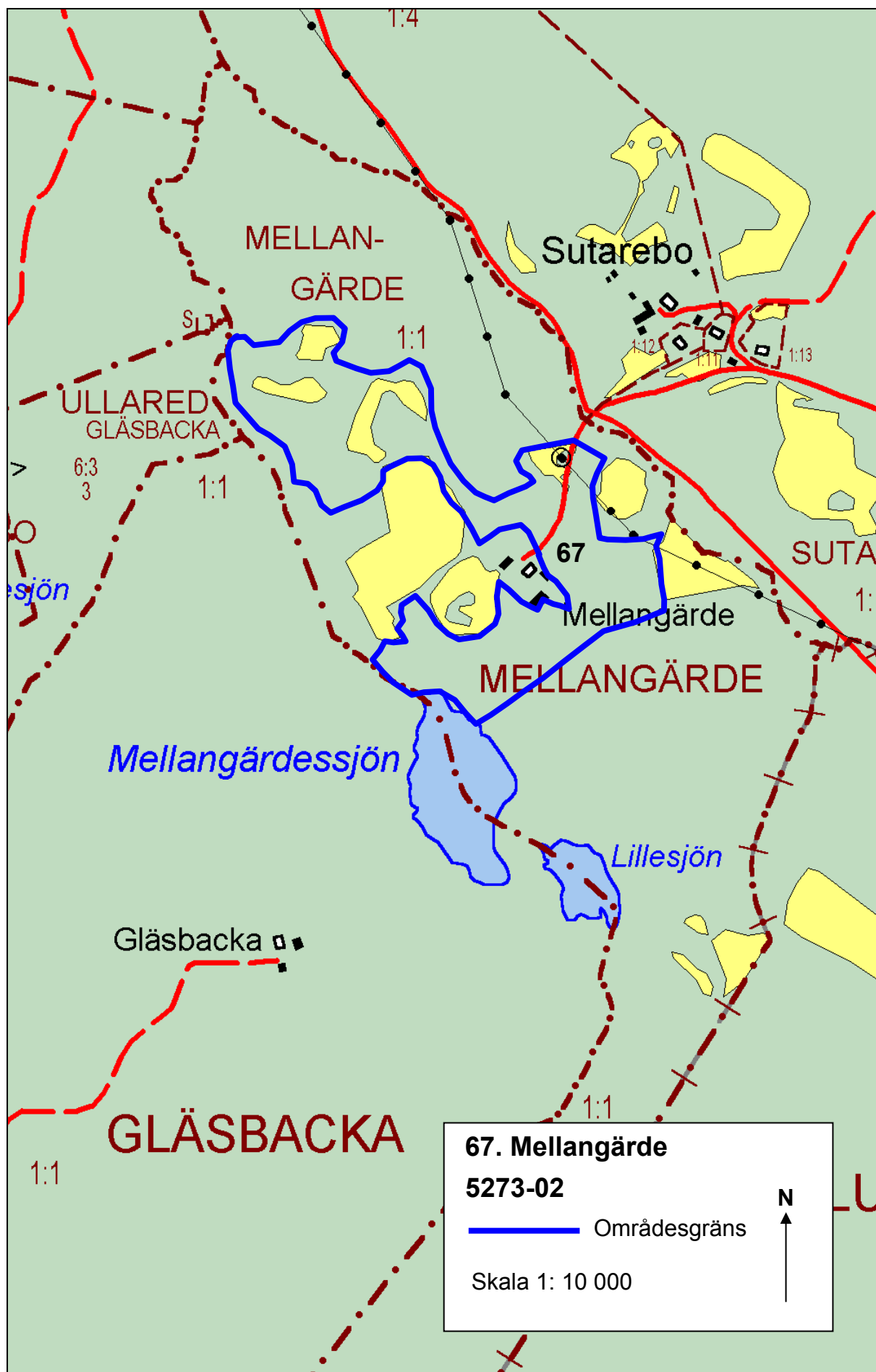
I odlingslandskapet finns glest stående ädellövträd och invid gården några hamlade askar och almar.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Stengårdsgårdar, odlingsrösen, fågata och äldre åkerytor finns i området.

Referenser

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

68. Breshult

Naturvärde: BZ

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5274-01

Areal: 5,7 ha

Socken: Gällared

Omfattning

Området ligger i skogsbygden 3 km väster om Ätran. Det innefattar skogliga nyckelbiotoper.

Nuvarande status

Biotopskydd för del av området.

Bedömning

Värdefull gammal bokskog och alsumpskog med rödlistade arter.

Breshult utgörs av äldre bokskog och alsumpskog med inslag av ask och alm. Kryptogamfloran är rik med många signalarter och rödlistade arter som stor knopplav, korallblylav, lunglav och bokfjädermossa.

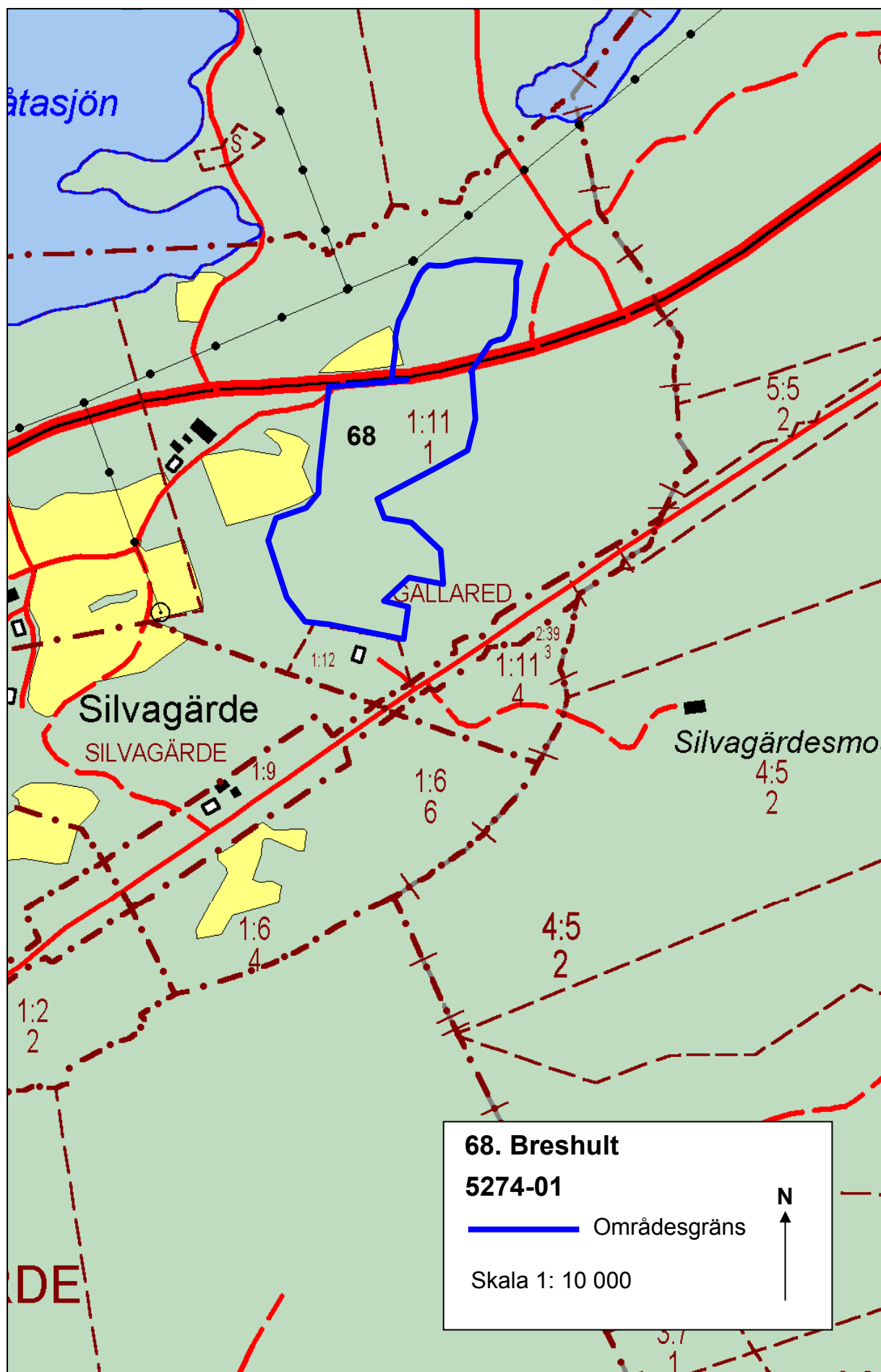
Referenser

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

Alsumpskog

Foto: Sofia Hedberg

69. Däntershult-Vasshult

Naturvärde: BKL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5275-01

Areal: 24,2 ha

Socken: Gunnarp

Omfattning

Området ligger i skogsbygden 3 km nordost om Ätran. Det innefattar ängs- och hagmarksområden.

Bedömning

Ett äldre kulturlandskap med höga biologiska och kulturhistoriska värden.

Vid Däntershult och Vasshult finns ett småskaligt, kuperat kulturlandskap med öppna betesmarker, lövhagmarker, hamlade ädellövträd och små spridda åkrar. I naturbetesmarkerna växer hävdgynnade arter som backsippa, ängshavre, backtimjan, slåttergubbe och stagg. Signalarten grynig filtlav växer på hamlat ädellövträd.

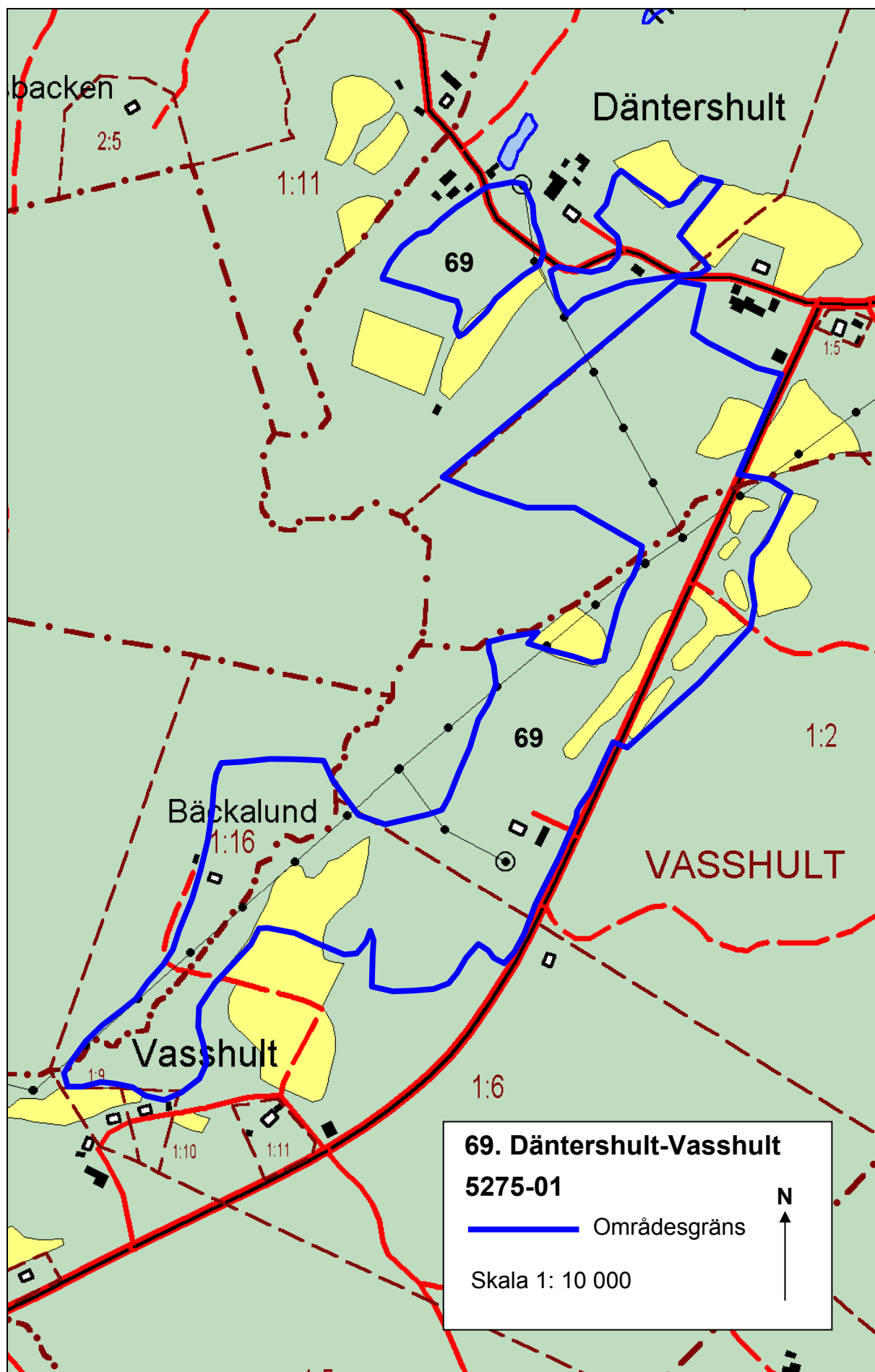
Kulturhistoriska spår och lämningar

Stengärdsgårdar, odlingsrösen, fägata och äldre åkerytor finns i området.

Referenser

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

70. Trollgrottan

Naturvärde: GF

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5275-02

Areal: < 1 ha

Socken: Gunnarp

Omfattning

Trollgrottan ligger i västra sluttningen av Eseredsberget 1,5 km norr om Ätrans samhälle.

Bedömning

Grotta med geovetenskapliga värden genom sin ovanliga utformning, bildningshistoria och storlek.

Västsluttningen av Eseredsberget är kraftigt uppsprucket i stora block och grottan ligger i en anhopning av stora block ca 20 meter ovan skogsvägen i söder.

Ingången ligger uppe i blocksamlingen och är bara 30 cm bred och 1 meter hög. Grottan är en kombination av sprick- och blockgrotta som är relativt lång men trång. Det är

”grottkrypning” som gäller för den som vill besöka grottan och man måste vara försiktig med hänsyn till rasrisken.

Referenser

Bengtsson, L. 1988. Grottor i Hallands län.
Länsstyrelsens meddelande 1988:5.

71. Stora Forshult

Naturvärde: BKFZ

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5276-01

Areal: 9,4 ha

Socken: Gunnarp

Omfattning

Stora Forshult är beläget öster om Alvhagasjön, ca 2 km norr om samhället Fegen. Området innefattar ängs- och hagmarker och skogliga naturvärdesobjekt vid Stora Forshults gård.

Bedömning

Området har en vacker ekhage med en karaktäristiska flora som formats av en lång tids hävd. Stora Forshult ligger naturskönt och tillsammans med de många kulturhistoriska spåren ger det området ett högt värde.

För att bevara områdets särprägel är det viktigt med fortsatt hävd av hagmarken, samt förhindra igenväxning av invandrad gran samt lövuppslag.

Stora Forshult ligger i det skogs- och våtmarksdominerade landskapet i norra delen av kommunen. Marken är småkullig med stora mängder sten. Små odlingsytor vittnar om äldre tiders odling.

Äldre ekar

Träden i området utgörs främst av äldre hagmarksekar. På ekarnas stammar växer signalarterna guldlockmossa och fällmossa. På några ställen breder ett buskskikt av unggran och lövuppslag ut sig.

Örtrik flora

Den örtrika hagmarksfloran har fått sin prägel av lång tids hävd. Ljung, slättegubbe och stagg förekommer rikligt. I mindre omfattning

påträffas också backtimjan, blåsuga, jungfru Marie nycklar, låsbräken och ögontröst.

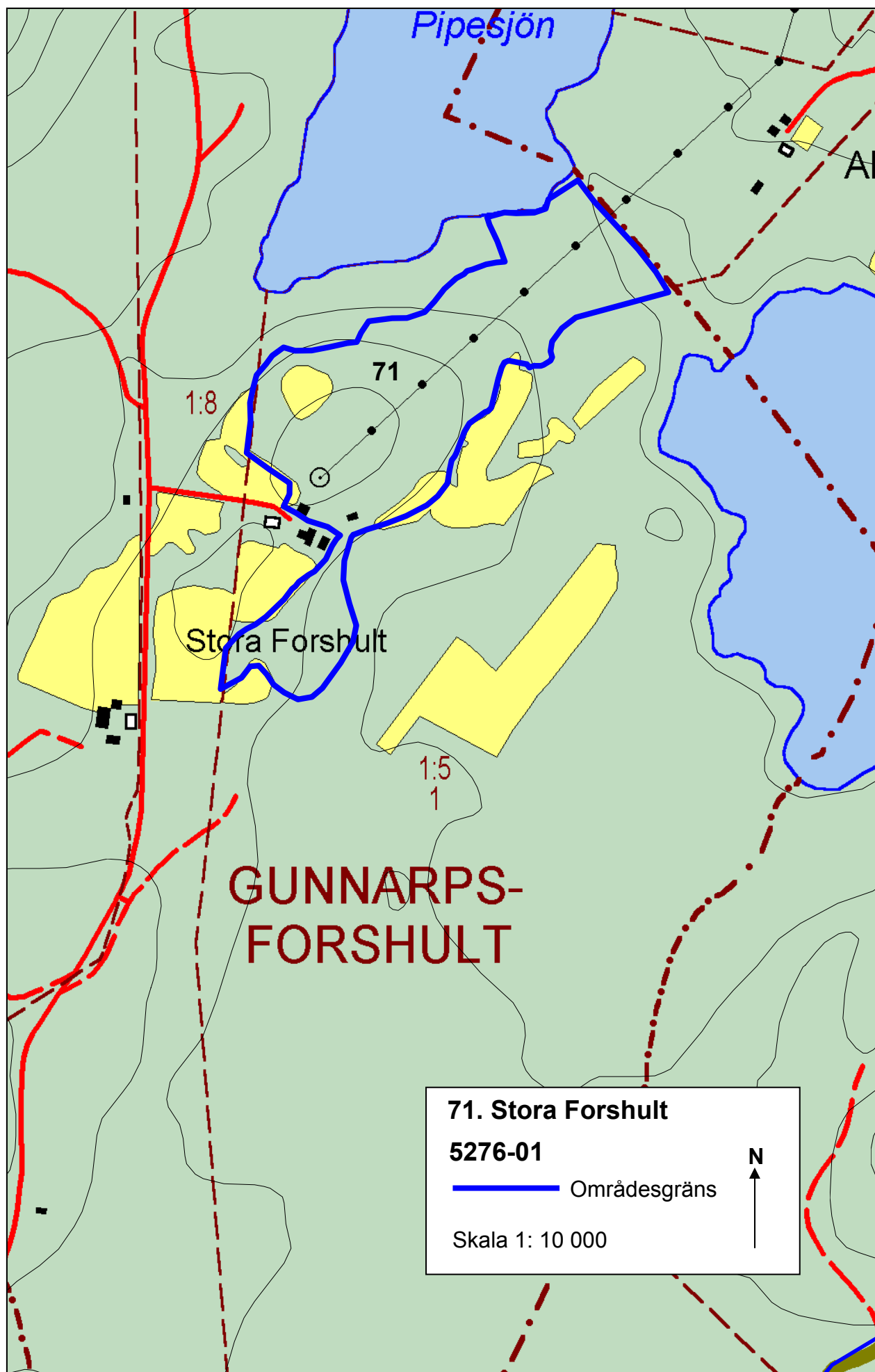
Kulturhistoriska spår och lämningar

Området är rikt på sten i odlingsrösen och murar. Det finns en hamlad ask vid gården och spår av gammal åkermark.

Referenser

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

72. Fegen

Naturvärde: ZLBKF

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5276-02

Areal: 906,2 ha

Socken: Gunnarp

Omfattning:

Området omfattar södra delen av sjön Fegen i nordöstra hörnet av Falkenbergs kommun. Sjön sträcker sig i tre län, förutom Hallands län även Västra Götalands och Jönköpings län.

Nuvarande status:

Naturreservat.

Natura-2000 (pSCI, SPA).

Fågelskyddsområde, för vissa öar och Björseviken gäller tillträdes förbud 1 /4 till 15 /7

Fegen är klassat som riksintresse för naturvård NN14.

Bedömning

Fegen är av internationellt vetenskapligt intresse genom förekomsten av den akut hotade vårsiklöjan, som endast är känd från några få sjöar i världen. Området har även stora ornitologiska värden med en av Västsveriges största koncentrationer av fiskgjuse och storlom. Dessutom finns värdefulla ädellövskogar och naturbetesmarker på några ställen i området.

För att bibehålla den goda vattenkvaliteten måste kalkning av sjön fortsätta. Vattennivåregleringen måste vara anpassad för att inte störa fågellivet, framför allt under häckningstid. Friluftslivet bör kanaliseras för att minimera störningen på fågellivet. Skogsbruk i de omgivande markerna måste ske med största hänsyn till naturen och naturbetesmarker få en fortsatt beteshävd.

Fegen ligger 131-133 m ö h och de omgivande höjderna når 160-175 m ö h. Berggrunden består av grå och röda gnejser. Jordarten är sandig till sandig-moig morän på de omgivande sluttningarna och isälvsmaterial i dalgångarna.

Närmast strandkanten finns en smal zon av lövträd, främst björk. Den omgivande skogen består övervägande av gran. I anslutning till kulturmarker växer också en del ädellövskog och på några ställen finns även naturbetesmarker med en hävdgynnad flora.

Fegen är näringsfattig klarvatten sjö har ett rikt fiskliv med bland annat den vårlekande siklöjan. Vårlekande siklöja har endast påträffats i fem sjöar i hela världen. Andra fiskar som finns är abborre, benlöja, braxen, bergsimpa, gers, gädda, gös, lake, mört, sarv, sik och ål. Det finns också flodkräftor.

Fegen har ett av Sveriges största bestånd av fiskgjuse och storlom. De har sina häckningsplatser på öar och skär i Fegen. Andra fåglar som häckar i området är drillsnäppa, fisktärna, häger, knipa och storskrake. Spillkråka häckar i den omgivande skogen. Smålom påträffas i små myrsjöar i omgivningen men använder Fegen som fiskesjö.

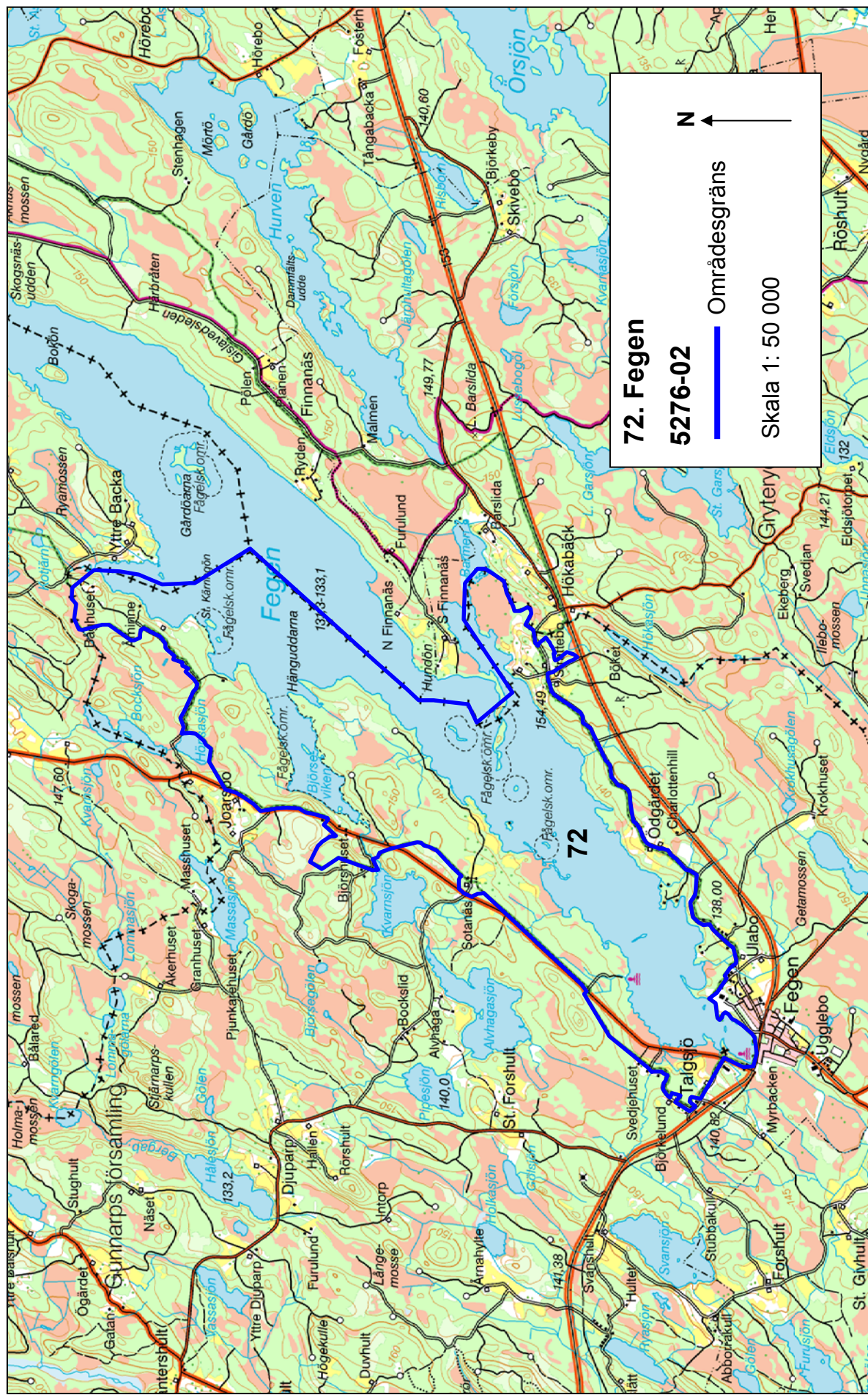
Referenser

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

73. Näset-Kvarngölen

Naturvärde: GHLB

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5276-03

Areal: 112,7 ha

Socken: Gunnarp

Omfattning

Området omfattar grusås och våtmarker ca 5 km nordost om Ätrans samhälle.

Bedömning

I området finns ett vackert åsparti med en välutbildad getrygg av högt geovetenskapligt värde och värdefulla våtmarker kring Kvarngölen.

Flera avsnitt är känsliga för landskapsförändrande åtgärder. För att bevara värdet bör täktverksamhet och ingrepp som förändrar hydrologin i området undvikas.

Området ligger i den norra delen av skogsbygden och utgörs av ett vackert åsparti mellan Kroksjön och Djuparp samt våtmarker vid Kvarngölen.

Vid Hålesjön är grusåsen som mest framträdande. Hela åsen är ca 4,5 km lång och fortsätter norrut, in i området Bälshult. Höjden är ca 10-15 meter och bredden ca 60–70 meter. Huvudåsen är omgiven av flera mindre åsar. Vid Näset, Vassasjön och Djuparp finns flacka fält som vid Vassasjön sluttar 10-15 meter brant ner mot sjön. Materialet består framför allt av stenigt grus.

Kvarngölen är ett våtmarkskomplex i sprickdalsterräng. I mitten av våtmarken

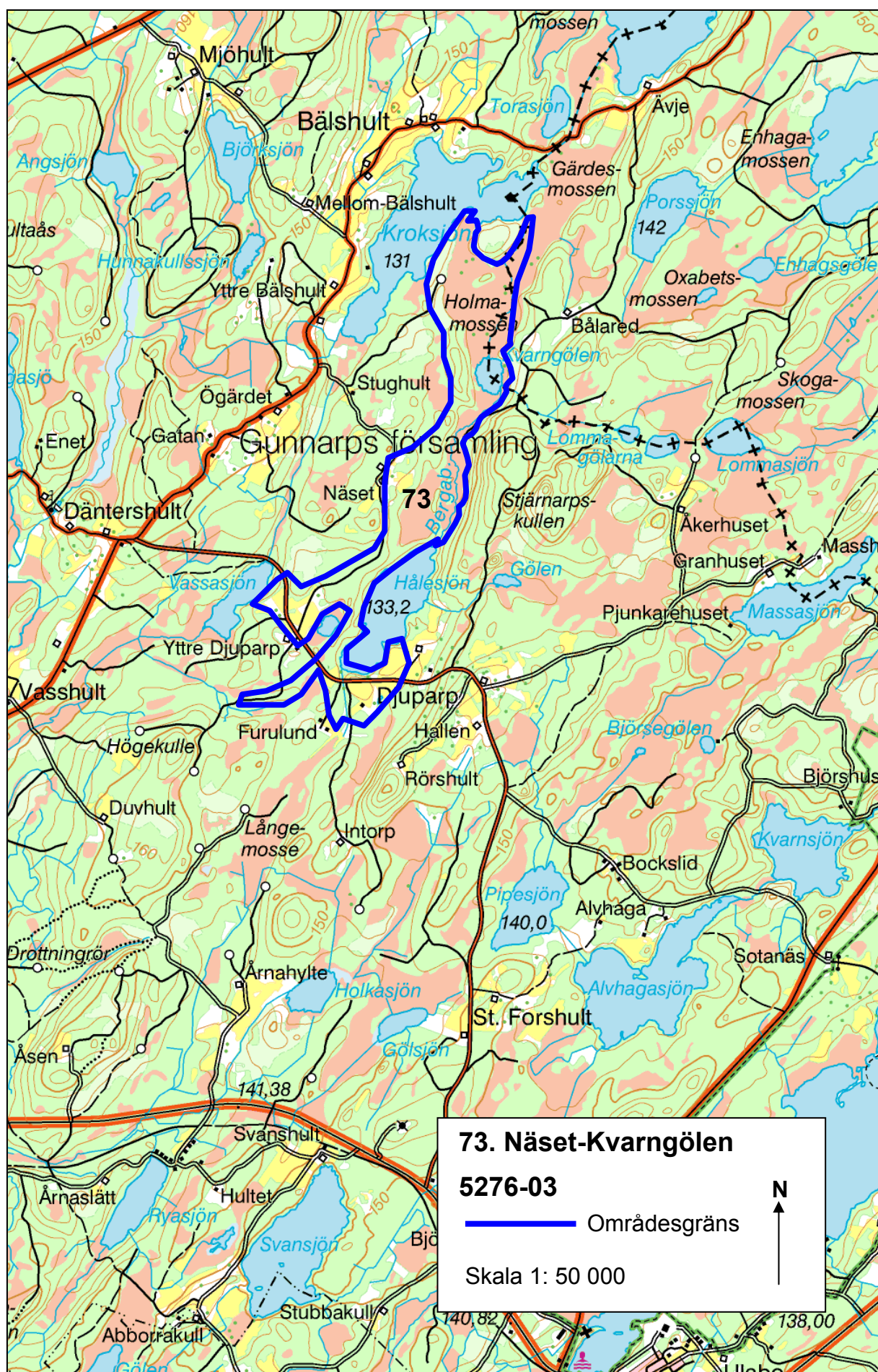
rinner en liten bäck från Hålesjön till Kroksjön. Området är i stort sett opåverkat, med undantag för den norra delen av området som bär spår av gamla diken.

Referenser

Engdahl, M., m fl. 1994. Inventering av naturgrus och krossberg i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1994:23.

Forslund, M. Och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelses meddelande 1985:1.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård

74. Svarten

Naturvärde: B

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5281-01

Areal: 9,6 ha

Socken: Svartrå.

Omfattning

Området ligger ca 6 km väster om Ullared och utgörs av de delar av Natura 2000-området som ligger i Falkenbergs kommun.

Nuvarande status

Natura 2000 (pSCI).

Bedömning

Förekomsten av flytsvalting, en av Europas mest sällsynta vattenväxter, gör området skyddsvärt. Området bör skyddas mot alla ingrepp och störningar som kan förändra vattenkvalitet och vegetationsförhållanden.

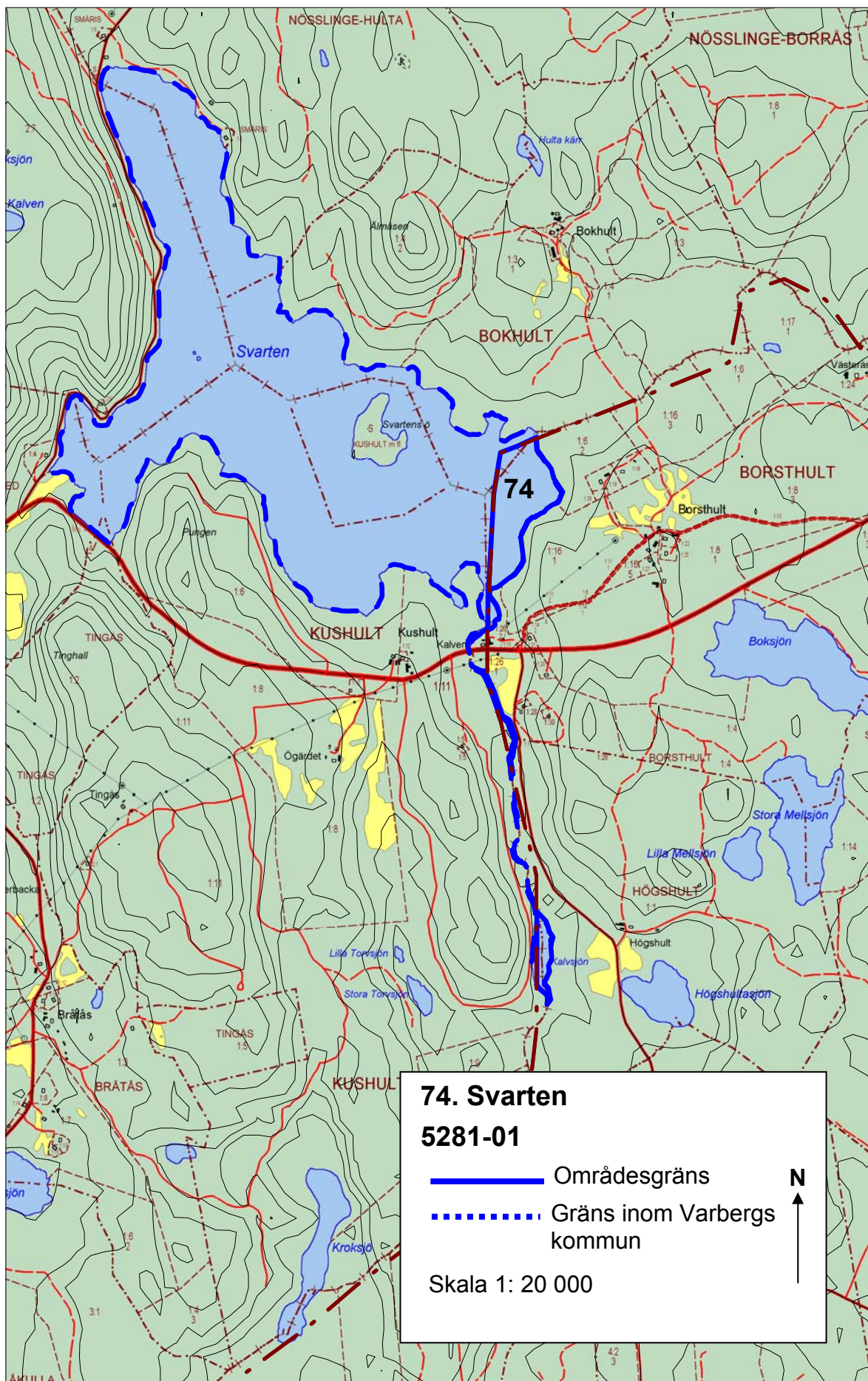
Den akut hotade vattenväxten flytsvalting växer med rika bestånd på några ställen i Svarten och Svartån. Flytsvaltingen är en av Europas mest sällsynta och skyddsvärda vattenväxter och i Sverige finns den även på en lokal i Småland och på Bjärehalvön.

Referenser

Fritz, Ö. 1989. Flytsvalting, *Luronium natans*, funnen i Halland 1988. Svensk Botanisk Tidskrift 83:135-136.

Georgsson, K. et al. 1997. Hallands flora.

Länsstyrelsen 2002. Natura 2000 Regeringsgodkända områden i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2002:1.

75. Hjärtaredsåns dalgång

Naturvärde: BZFKLG

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5282-02

Areal: 932,4 ha

Socken: Svartrå, Ullared och Källsjö

Omfattning

Området utgörs av Hjärtaredsåns dalgång från sjön Barken till utloppet i Högvadsån.

Nuvarande status

Området ingår i riksintresset för naturvård Ätrådalen-Högvadsån, NN12.

Bedömning

En mycket naturskön dalgång i skogsbygden med en mångfald av olika naturtyper och många sällsynta eller rödlistade arter i vattnet, i naturbetesmarker och i ädellövskogar.

Det är av allra största vikt att den naturliga laxstammen och den artrika bottenfaunan bevaras och att reproduktionsbottenarna skyddas mot negativt påverkan. Det är viktigt med fortsatt skötsel naturbetesmarker och att värdefulla skogar undantas från rationell skogsskötsel.

Hjärtaredsåns natursköna dalgång ingår i det stora riksintresset Ätran-Högvadsån.

Hjärtaredssån har en värdefull bottenfauna med flera sällsynta eller rödlistade arter, bland annat flodpärlmussla, och i nedre delen finns även goda lekbottnar för lax och öring.

I dalgången finns dessutom flera värdefulla naturbetesmarker och gamla ädellövskogar med ett mycket rikt växt- och djurliv. Fågellivet är rikt i området som också erbjuder en attraktiv miljö för rekreation och friluftsliv.

Särskilt värdefulla delområden

Nedan beskrivs de mest värdefulla delområdena i dalgången, utöver själva vattendraget:

A. Flähult (14,5 ha)

Vid Flähult finns utmed Hjärtaredsån flera avsnitt med betade strandängar som har en variationsrik fuktängs- och hedvegetation. Exempel på hävdgynnade arter är stagg, klockgentiana, hirsstarr, ängsvädd, slättergubbe och vaxskivlingar. Betade sötvattenstrandängar är en hotad naturtyp och det är angeläget med en fortsatt beteshävd av dessa marker.

B. Bokskogar öster om Hjärtaredssjön (37,2 ha)

I sluttningarna öster om Hjärtaredssjön finns gamla, delvis urskogsartade bokskogar med bergbranter och källflöden. Här finns en stor artmångfald med många rödlistade arter. Här följer ett axplock signalarter och rödlistade arter ur artlistan: lamellsnäcka, skogsduva, tandrot, röd pysslinglav, liten ädellav, kornbandmossa och sydkvastmossa. Det är ett bokskogsområde av högsta klass som bör undantas helt från skogsskötsel, bortsett från röjning av gran.

C. Ulvvad (11,1 ha)

I den branta bergssluttningen åt väster vid Ulvvad växer en gammal bokskog med inslag av asp, ek och lind. Skogen har höga naturvärden och här finns bland annat rödlistade arter som brunpudrad nållav, orangepudrad klotterlav, klosterlav och bokfjädermossa.

Vid Ulvvad och Tornared finns även ett småskalig kulturlandskap med naturbetesmarker som har en hävdgynnad flora med arter som stagg, gökärt, ängsvädd och svinrot. Fortsatt bete med nötkreatur är angeläget.

D. Trollgrottan i Gnipeberg (< 1 ha)

Trollgrottan ligger i den fina bergbranten vid Ulvvad (se föreg. delområde). Vid foten av stupet finns flera blockgrottor i rasbranten, men själva Trollgrottan ligger ca 50 meter längre upp i bergbranten och den är en stor sprickgång med tre ingångar. Den är minst 38 meter lång och därmed Hallands längsta grotta. Bredden överstiger sällan en meter medan takhöjden bitvis är över tio meter.

E. Danmark-Hägerön (22,3 ha)

Danmark och Hägerön är avsatta som fågelskyddsområde med tillträdesförbud 1 april – 15 juli årligen.

F. Svartrå-Barkhult (29,5 ha)

Området är mycket kuperat och omfattar bokskog i rasbrant men även en mäktig granskog i dimensioner som i dag är sällsynt i södra Sverige. I området finns dessutom en kulturhistoriskt intressant torvtäkt där spåren efter torvtäkt syns tydligt trots att där inte bedrivits täkt på minst 30 år.

Referenser

Bengtsson, L. 1988. Grottor i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1988:5.

Erlandsson, J., 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Fritz, Ö. 1996. Ytvattenvårdsprogram för Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1996:13.

Fritz, Ö. 1997. Skyddsvärd bottenfauna i rinnande vatten. Länsstyrelsens meddelande 1997:2.

Hernborg, K., Skålles, H. & Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Larsson, K. 1988. Översiktlig naturinventering av Ätrans och Högvadsåns dalgångar i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

Länsstyrelsens artdatabas, ej publicerad.

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, ej publicerad.

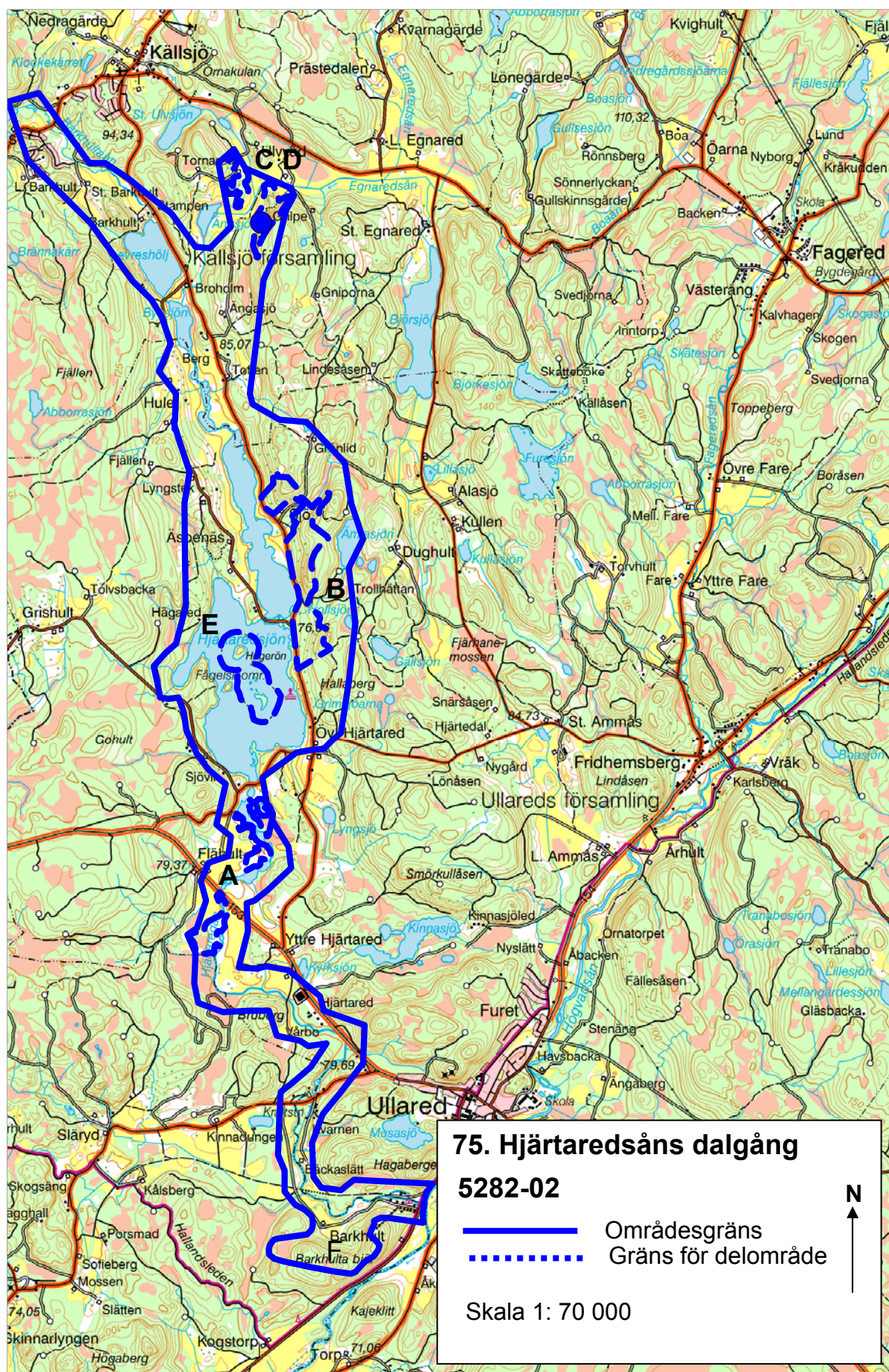
Proschwitz, T. 2001. Miljöövervakningsstudier av landlevande mollusker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:13.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

Vätters

Foto: Ingemar Alenäs

76. Fageredsån

Naturvärde: ZH

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5282-03

Areal: 5,9 ha

Socken: Fagered

Omfattning:

Området omfattar Fageredsån från Fagered till utloppet i Högvadsån, totalt ca 5 km.

Bedömning

Hela sträckan nedströms Fagered till utloppet i Högvadsån har många utmärkta lek och uppväxtplatser för naturlig lax och stationär öring. I ån finns även en artrik och försumningskänslig bottenfauna med flera sällsynta sländor m.m.

Det är av allra största vikt att den naturliga laxstammen bevaras och att reproduktionsbottnarna skyddas mot negativt påverkan. Vidare måste också pågående försumning motverkas genom fortsatt kalkning.

Fageredsån ringlar fram genom den kuperade skogsbygden och på vissa ställen har ån rätats ut för att ge plats åt mer odlingsmark.

Tidigare fanns en damm vid Fridhemsberg som hindrade vildlaxens vandring. Dammen har rivits och laxen har åter kunnat ta sig upp i ån. Nästan hela sträckan har utmärkta lek och uppväxtplatser för stationär öring och vildlax.

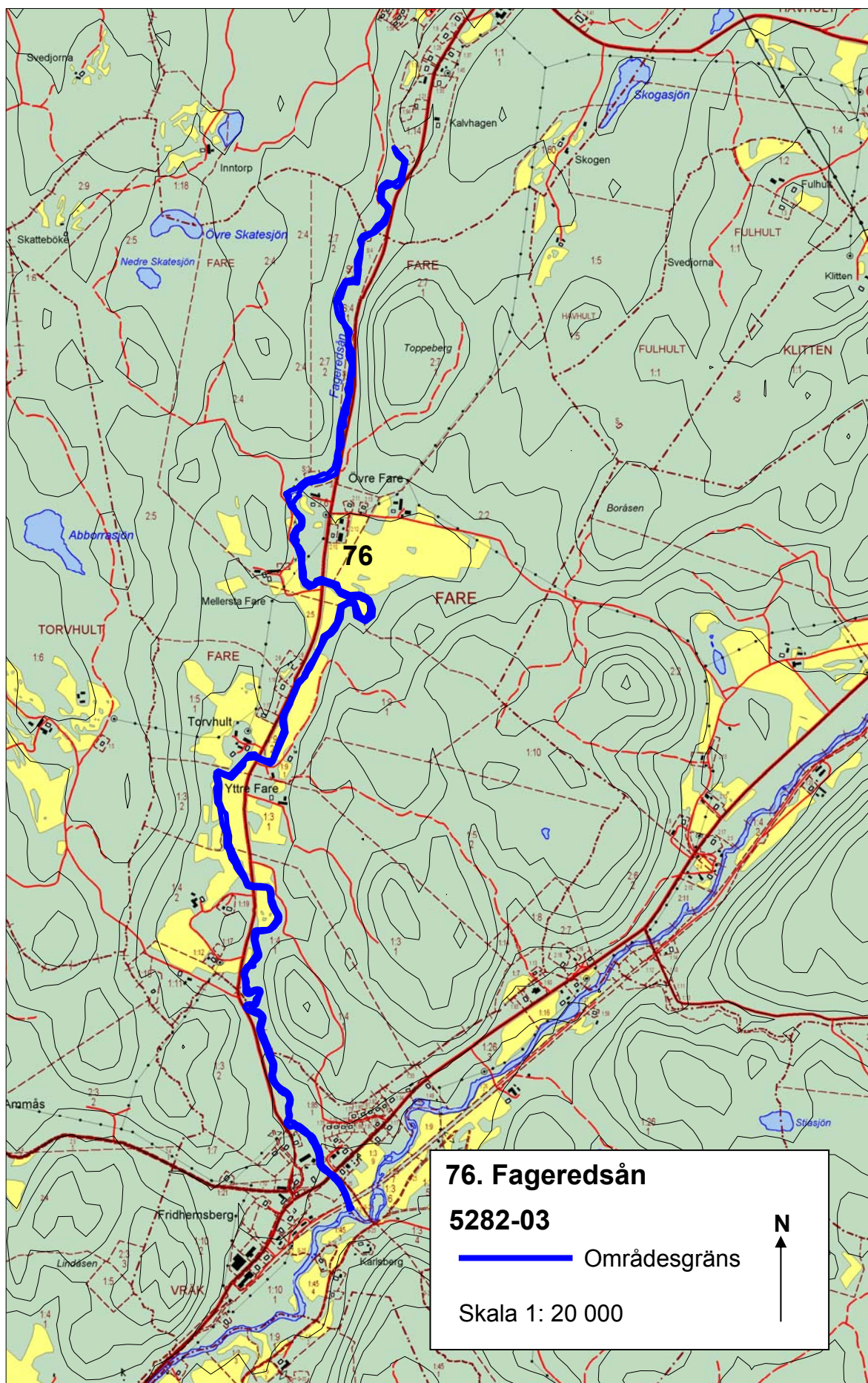
Vid Fridhemsberg har undersökningar visat att ån även har en artrik bottenfauna med flera sällsynta arter sländor m.m.

Referenser

Fritz, Ö. 1996. Ytvattenvårdsprogram för Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1996:13.

Fritz, Ö. 1997. Skyddsvärd bottenfauna i rinnande vatten. Länsstyrelsens meddelande 1997:2.

Larsson, K. 1988. Översiktlig naturinventering av Ätrans och Högvadsåns dalgångar i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsen.

77. Jätteula

Naturvärde: GF

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5282-04

Areal: < 1 ha

Socken: Ullared

Omfattning

Jätteula ligger i skogsbygden 3 km nordväst om Fridhemsberg.

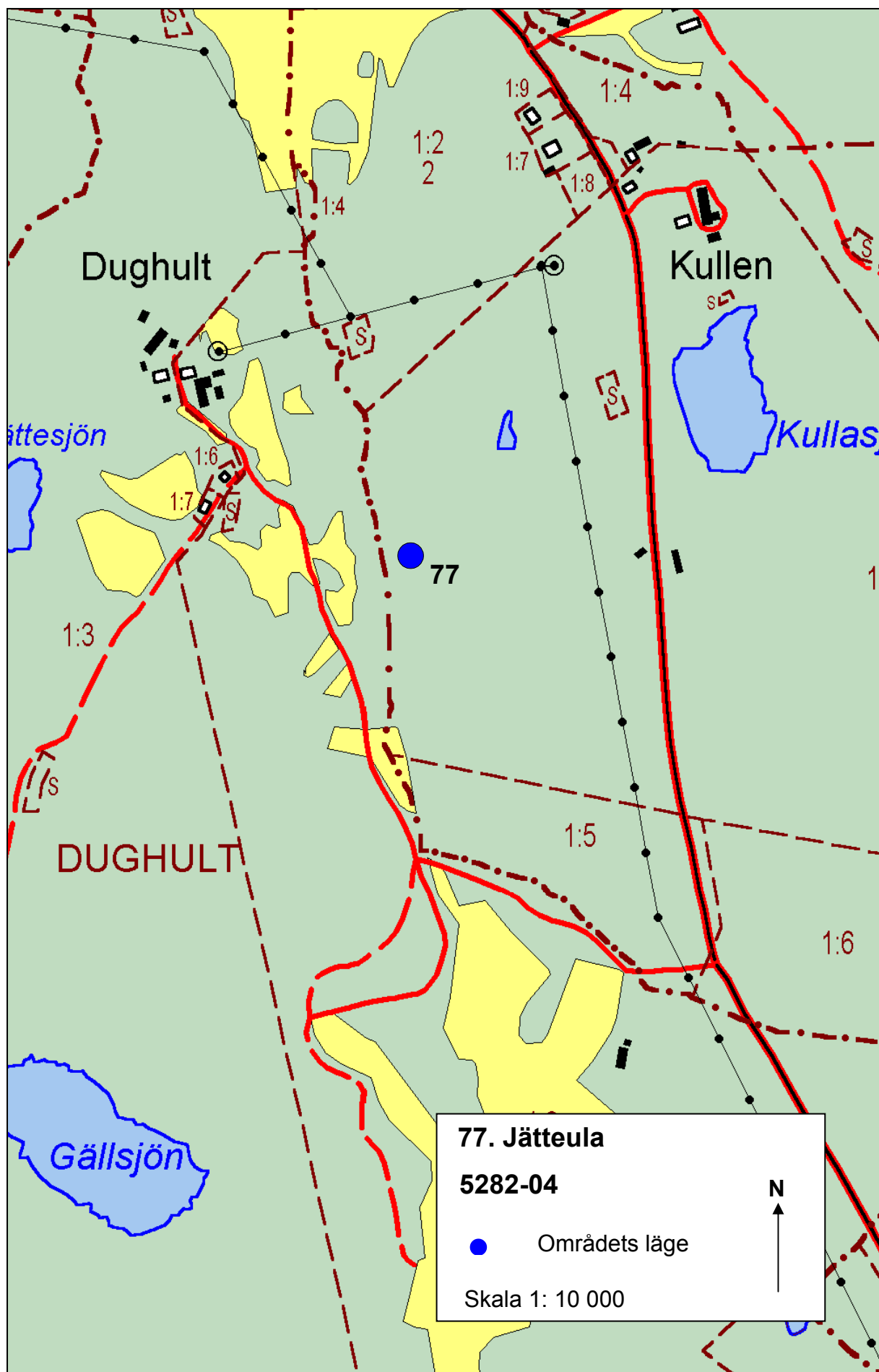
Bedömning

Jätteula är en krypgrotta med ett högt geovetenskapligt värde..

Jätteula är en grotta utformad som en krypgång några meter in i berget. Vid ingången och på väggar och tak finns en stor mängd granater insprängda i bergblocken.

Referenser

Bengtsson, L. 1988. Grottor i Hallands län.
Länsstyrelsens meddelande 1988:5.

78. Skärshultaån

Naturvärde: ZH

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5283-01

Areal: 1 ha

Socken: Ullared och Fagered

Omfattning:

Området omfattar Skärshultaåns 2,5 km långa sträcka från Lilla Skärsjön till Högvadsån strax uppströms Fridhemsberg.

Bedömning

Skärshultaån är ett värdefullt biflöde till Högvadsån med lekbottnar för lax och öring och en rik bottenfauna.

Det är av allra största vikt att den naturliga laxstammen bevaras och att reproduktionsbottnarna skyddas mot negativt påverkan. Vidare måste också pågående förurning motverkas genom fortsatt kalkning.

I Skärshultaån finns fina lekbottnar för lax och öring och en rik bottenfauna med sällsynta sländor och den rödlistade bäckbromsen.

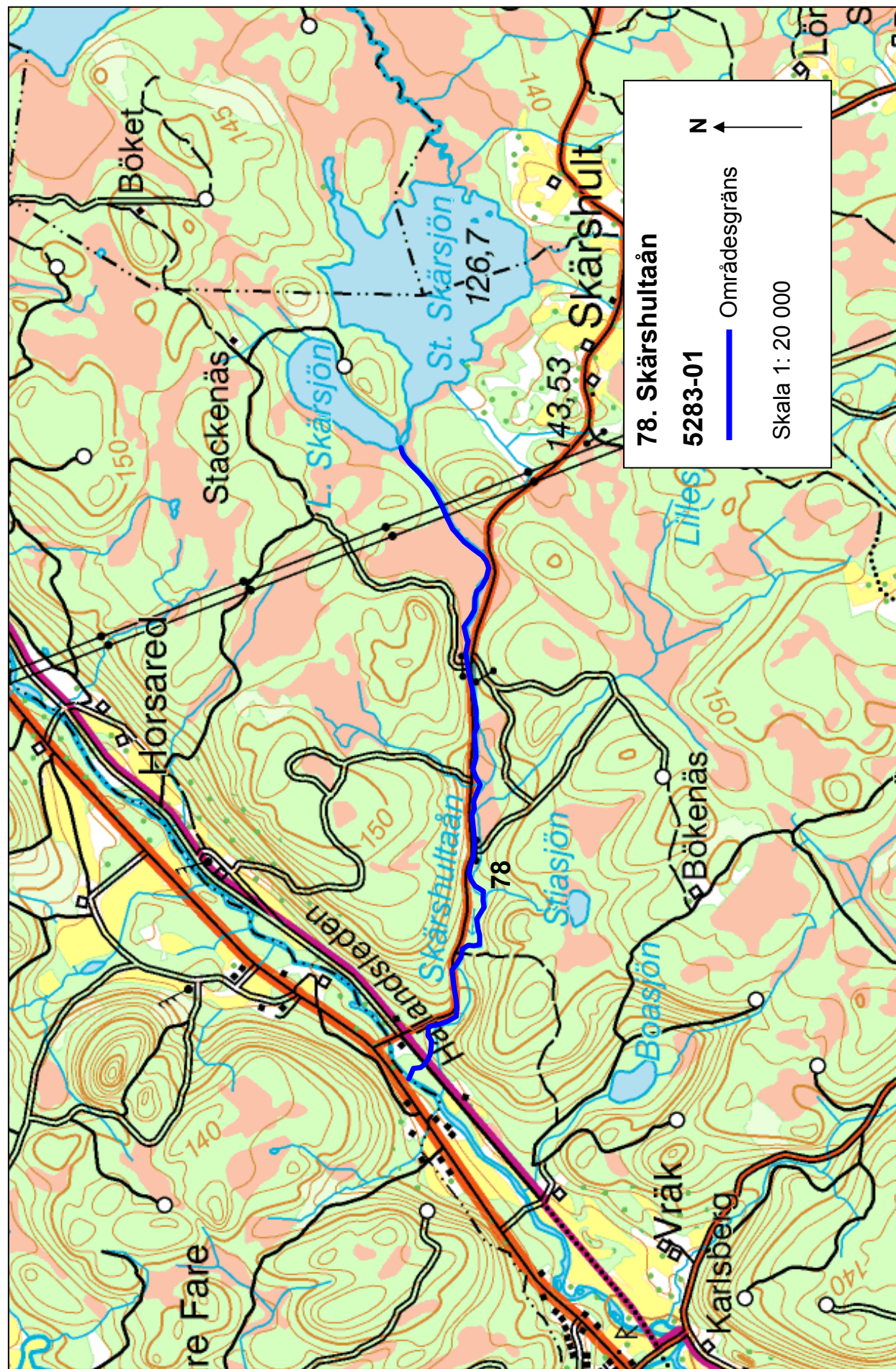
Reproduktion av naturlig lax och öring sker i Skärshulta ån.

Referenser

Fritz, Ö. 1996. Ytvattenvårdsprogram för Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1996:13.

Fritz, Ö. 1997. Skyddsvärd bottenfauna i rinnande vatten. Länsstyrelsens meddelande 1997:2.

Larsson, K. 1988. Översiktlig naturinventering av Ätrans och Högvadsåns dalgångar i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsen.

79. Skärshult

Naturvärde: BZKL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5283-02

Areal: 12,8 ha

Socken: Ullared

Omfattning

Skärshult ligger ca 5,5 km nordost om Ullared och omfattar nyckelbiotop med ädellövskog vid stora Skärssjöns sydvästra strand.

Bedömning

Den äldre ädellövskogen vid Skärshult har ett rikt växt- och djurliv.

Skärshult ligger i den halländska skogsbygden. Marken är småkuperad med mycket sten och på sina ställen går berget i dagen. I omgivningarna dominerar granen men vid Skärshult finns ett område med lövträd. Här växer asp, ek och lind. De flesta träden är gamla och några av träden bär också spår av hamling. De gamla träden hyser en värdefull lav- och mossflora med bland annat koralllav, sotlav och fällmossa.

Lövträden fungerar som en lunga i granskogen och här återfinns många

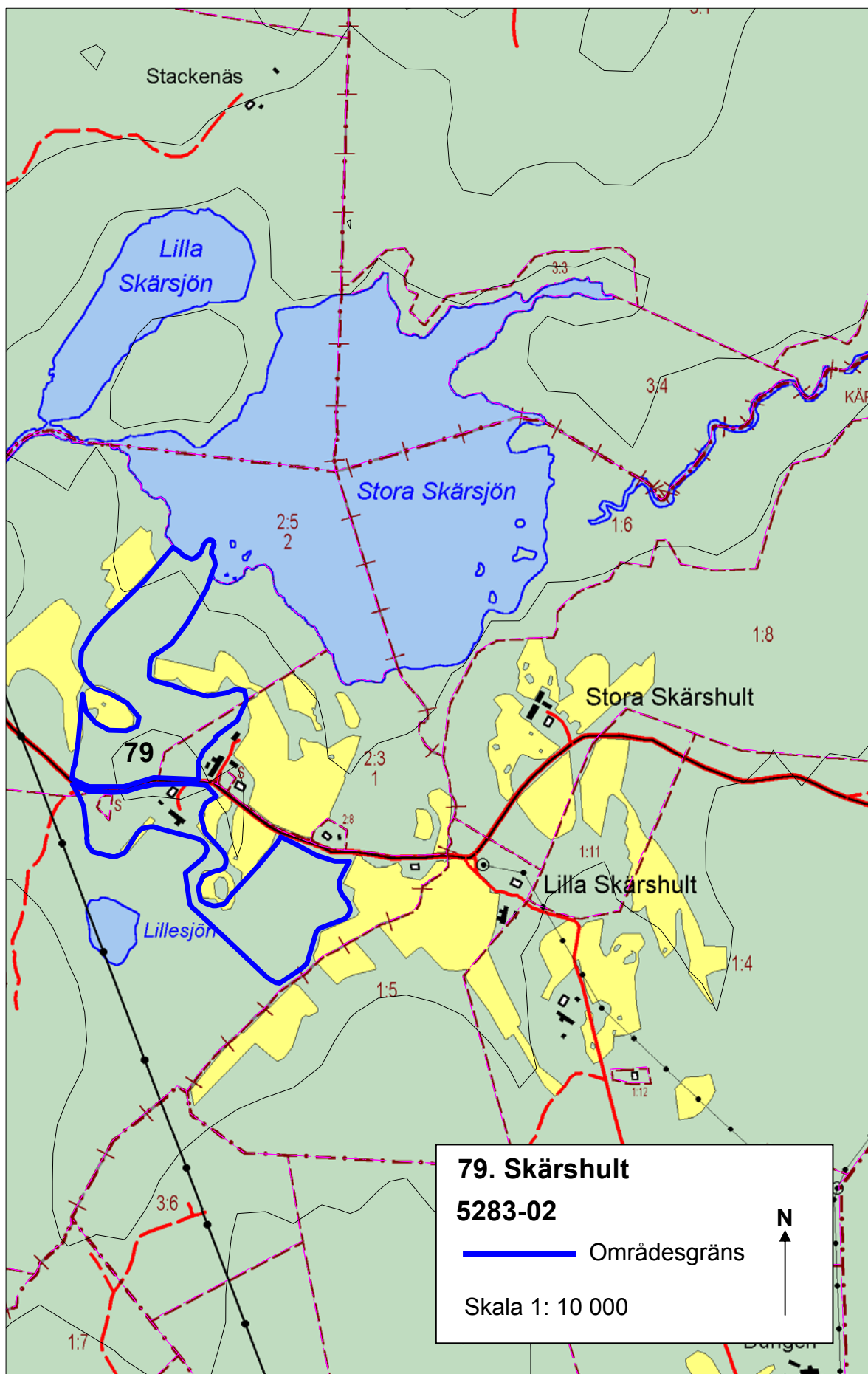
fågelarter. Det är gott om möjligheter att finna skydd och föda. Här finns bland annat trädpiplärka, dubbeltrast, koltrast, rödstjärt och svartvit flugsnappare.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Området är rikt på sten i rösen och murar.

Referenser

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

80. Våtmarker utmed Spikån

Naturvärde: HBL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5283-04

Areal: 159,9 ha

Socken: Gunnarp, Gällared och Fagered

Omfattning

Våtmarker utmed Spikån uppströms Stora Skärsjön, 5 km sydost om Fagered.

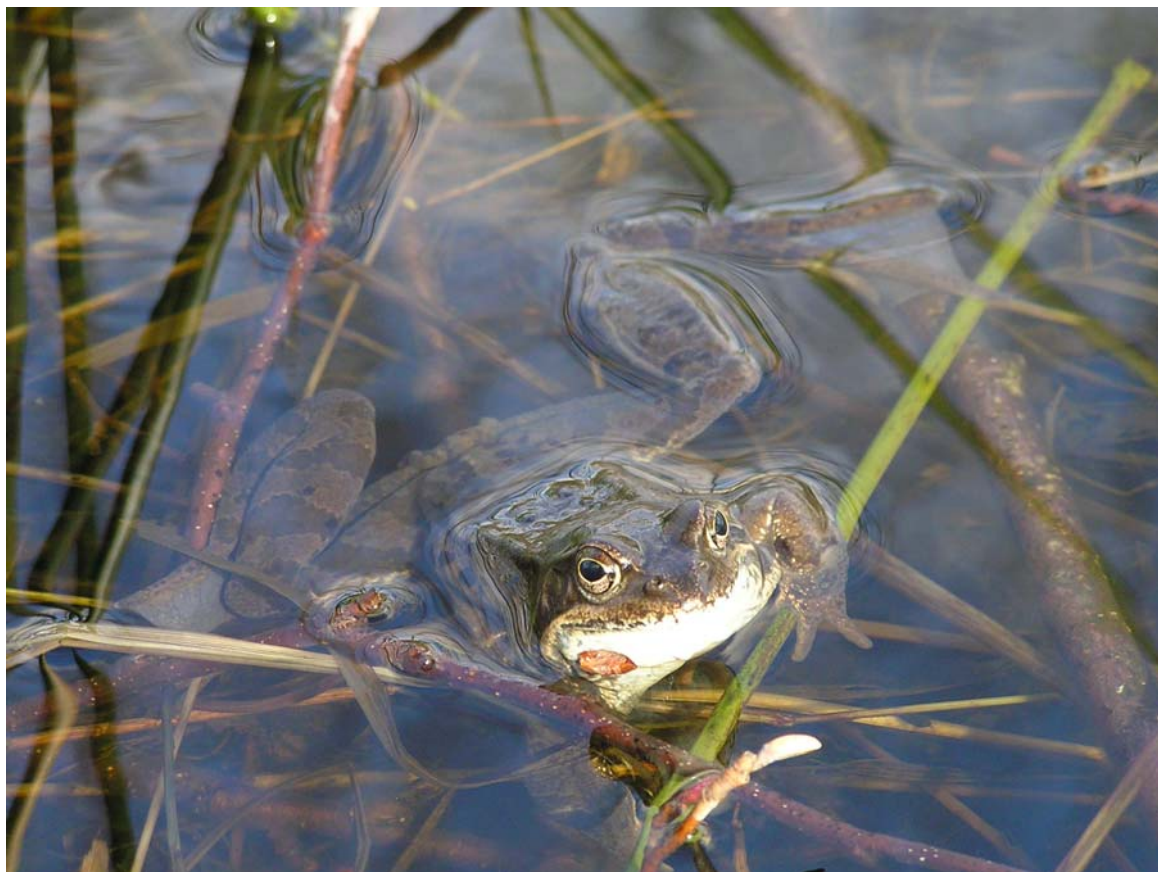
Bedömning

Våtmarkskomplexet utmed Spikån har ett högt värde på grund av sin mångformighet och relativa orördhet. Ingrepp som stör hydrologin bör undvikas.

Utmed Spikån uppströms Stora Skärsjön finns ett förhållandevis ostört våtmarkskomplex med bland annat sluttande mosse, mad vid rinnande vatten och sjö samt andra typer av mossar.

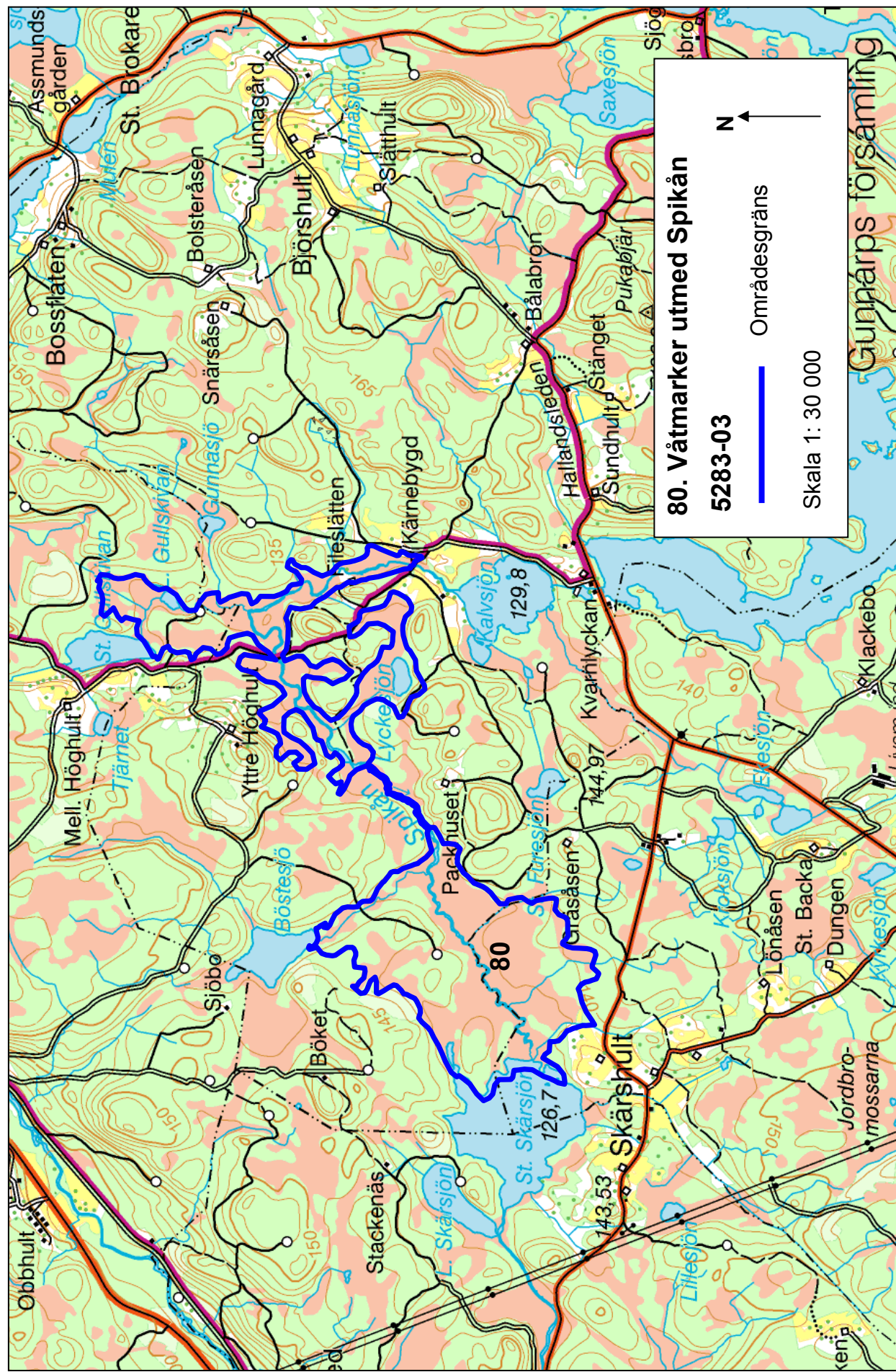
Referenser

Forslund, M. Och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1985:1.

Våtmarksinnevånare

Foto: Ingemar Alenäs

81. Tjärnemosse

Naturvärde: HLB

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5284-01

Areal: 31,6

Socken: Gunnarp

Omfattning

Tjärnemosse ligger ca 7 km nordost om Gällared. Området omfattar Tjärnemossen och omgivande skog.

Bedömning

Områdets värde ligger i de välutbildade och representativa myrtyper som är förhållandevis ostörda. Ingrepp som förändrar hydrologin i området bör undvikas.

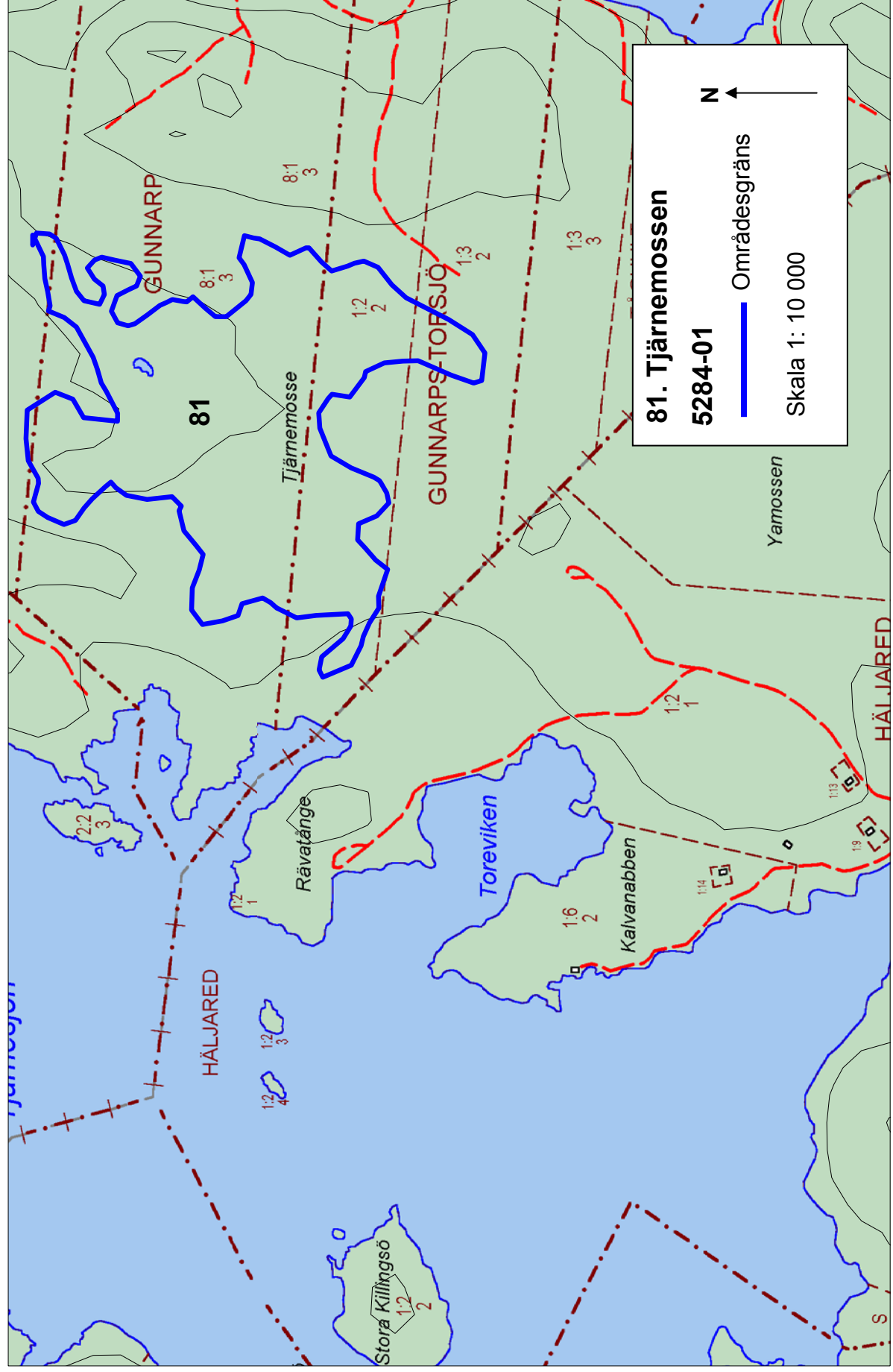
Tjärnemossen består av flera olika typer av kärr både sluttande och plana och en välvd mosse. Hela myrkomplexet omges av talldominerad barrskog.

Östra delen av våtmarken utgörs av ett fastmattekärr, som kan beskrivas som en övergångstyp mellan kärr och mossar. Det är endast arter som blåtåtel, myrlilja, ängsull och

några starrarter som skvallrar om myrens kontakt med tillrinnande vatten.

Referenser

Forslund, M. Och Rundlöf, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1985:1.

82. Björshult

Naturvärde: BKL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5284-02

Areal: 39,4 ha

Socken: Gunnarp

Omfattning

Området ligger drygt 5 km nordväst om Gunnarp. Björshult omfattar ängs- och hagmarker samt nyckelbiotop med ädellöv runt Björshult och Lunnagård. Även vissa mindre partier med barrskog som tidigare utgjordes av hedmarker och hagar ingår.

Bedömning

Björshult utgör en vackert böljande och omväxlande öppen eller lövklädd öppning i en barrskogsdominerad bygd. Det höga naturvärdet ligger i den stora sammanhängande arealen av naturbetesmarker med en hävdgynnad hagmarksflora. Området är också rikt på kulturhistoriska spår.

För att bevara områdets särprägel är det viktigt att hävden utökas. Vissa ställen är också i behov av röjning. Det är också önskvärt att partier med gran ersattes med ädellöv.

Björshult ligger i ett ålderdomligt landskap med marker som bär spår av lång tids brukande.

Ädellöv

Området är rikt på ädla lövträd som ask, bok och ek. Många av träden bär spår av hamling. Buskskiktet utgörs av enbuskar, hassel och vide. I mitten finns ett parti med gammal bok och ek med vida kronor. I nordväst finns blandlövskog som knyter an till ängen i väster. Här finns signalarter och rödlistade arter som almlav, fällmossa, platt fjädermossa, bokkantlav och bokvårtlav samt häckande nötkråka.

Betesmarkerna

Stora delar av betesmarkerna har en hävdgynnad flora med arter som ängsskallra, gullris, svinrot, vårbrodd, slättegubbe och stagg men även mer gödselpåverkade delar ingår.

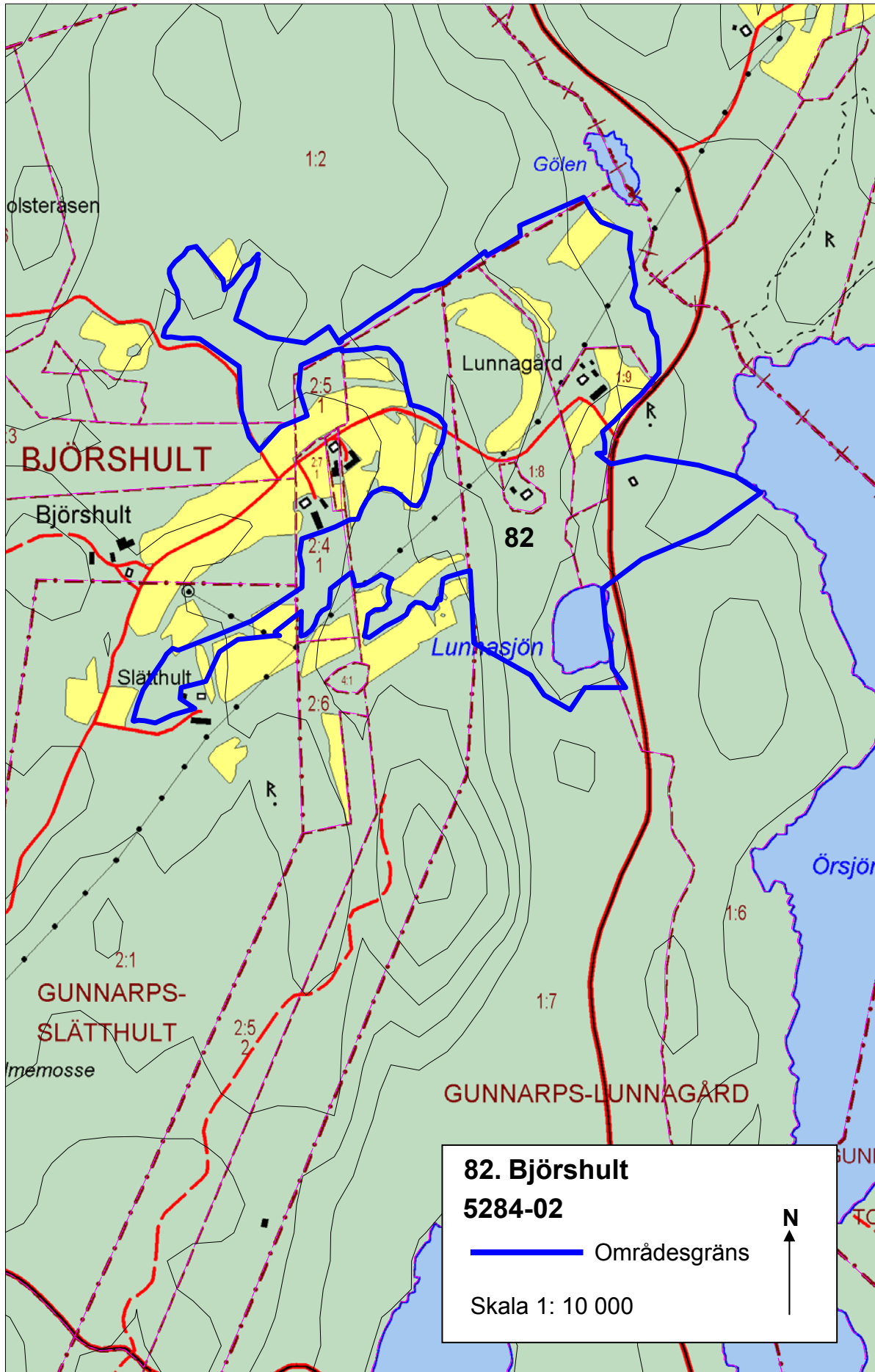
Kulturhistoriska spår och lämningar

Talrika kulturlämningar finns i området, exempelvis fågata, stengårdsgårdar och äldre åkrar och odlingsrösen.

Referenser

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989.
Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun.
Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

83. Höghult

Naturvärde: BKL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5284-03

Areal: 43,3 ha

Socken: Gunnarp och Fagered

Omfattning

Höghult ligger ca 5 km öster om Fagered. Området omfattar nyckelbiotop med ädellöv och ängs- och hagmarker vid gårdarna Yttre och Mellersta Höghult.

Nuvarande status

Området är klassat som riksintresse för naturvård Höghult NN 37.

Bedömning

Höghult har ett mycket stort värde som ett äldre kulturlandskap i skogsbygden med olika typer av naturbetesmarker och en artrik flora. Det är angeläget med en fortsatt hävd av naturbetesmarkerna och att inslaget av äldre ädellövträd bevaras.

Vid Höghult finns ett småskaligt och mångformigt kulturlandskap med lång kontinuitet. I naturbetesmarkerna finns en rik flora av hävdgynnade arter som ljung, stagg, slättergubbe, knägräs, ängsvädd, svinrot, darrgräs och jungfru Marie nycklar.

Nästan alla ädla lövträd finns representerade, utom alm och avenbok. Många av hagarna domineras av björk. I söder finns inslag av gran. I buskskiktet växer en, hassel och nypon.

I områdets södra del finns ett nyckelbiotopsklassat skogsparti med gamla ädellövträd. Kryptogamfloran är rik med signalarter som rostfläck, lunglav, bårdlav, guldlockmossa, platt fjädermossa och fällmossa. Området har även goda

förutsättningar för ett rikt insekts- och fågelliv.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Markerna är rika på stengärdesgårdar, odlingsrösen och gamla åkerytor. Det finns även en ruin av ett torp och många äldre träd som bär spår av hamling.

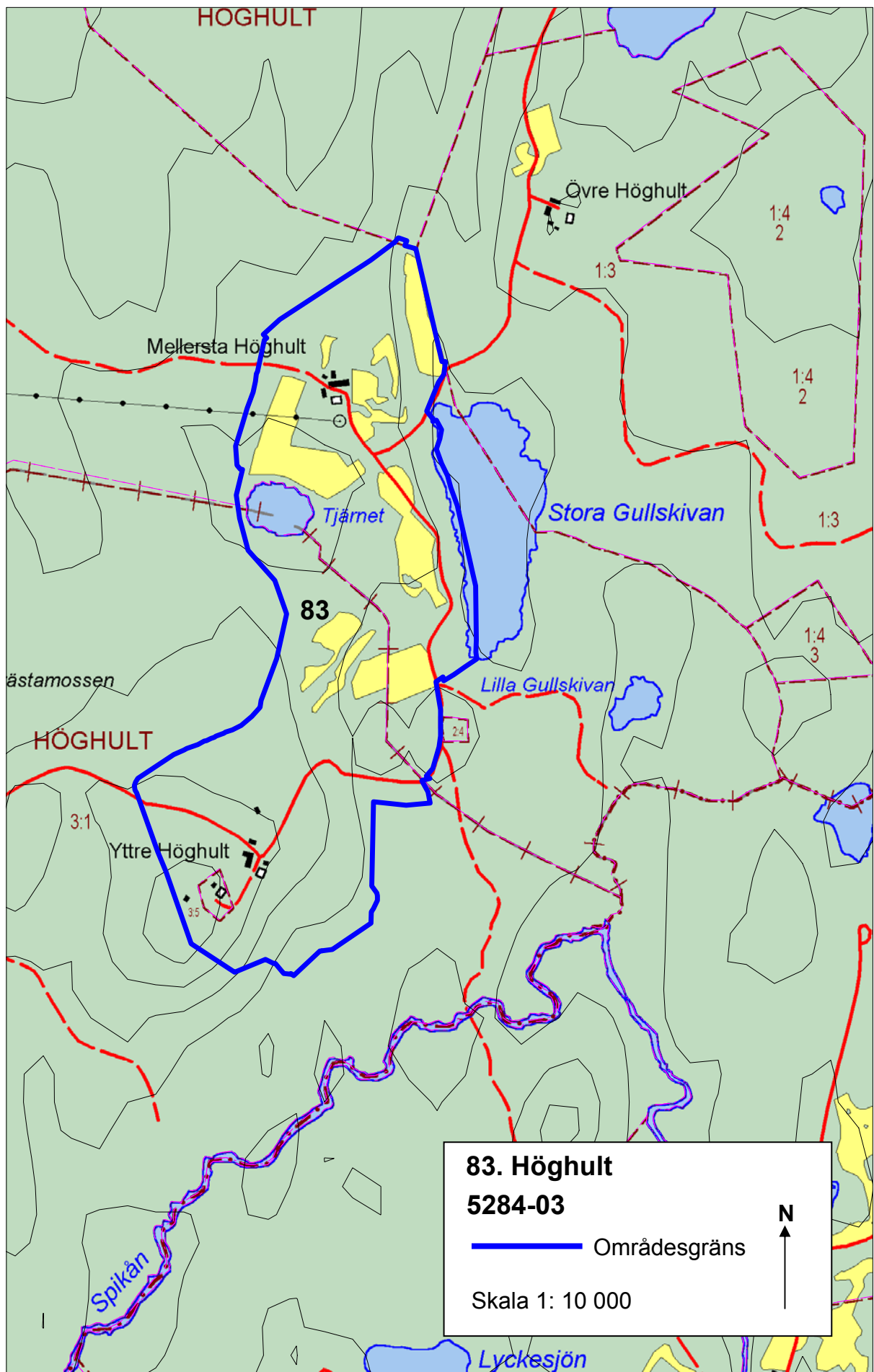
Referenser

Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, ej publicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering 1993-96, opublicerad.

84. Klackebo

Naturvärde: BZL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5284-04

Areal: 7,1 ha

Socken: Gällared

Omfattning

Klackebo ligger 8 km öster om Ullared, invid Tjärnesjöns västra strand, och omfattar skogliga nyckelbiotoper.

Nuvarande status

Biotopskydd, del av området.

Bedömning

Området är av stort värde som urskogsartade bok- och barrskogar med gott om död ved och många rödlistade arter.

Klackebo utgörs av äldre naturskogar av bok och gran med inslag av björk, ek och tall. I området finns rikligt med död ved, både liggande och stående. På äldre ädellövträd finns en rik kryptogamflora med många rödlistade arter som almlav, rutsinn, koralltaggsvamp, blek kraterlav, eksinn och grynig lundlav.

Referenser

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

Tjärnesjön

Foto: Ingemar Alenäs

85. Bälshult

Naturvärde: G

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5286-01

Areal: 59,6 ha

Socken: Gunnarp

Omfattning

Bälshult omfattar åsparti ca 7 km norr om Fegens samhälle.

Bedömning

Bälshult utgörs av ett vackert åsparti med en välutbildad getrygg. Åsen är orörd och det geovetenskapliga värdet är högt. Åsen är med sin längd och kontinuitet mycket ovanlig i västra Sverige och den utgör ett värdefullt inslag i landskapsbilden.

Flera avsnitt är känsliga för landskapsförändrande åtgärder. För att bevara värdet bör täktverksamhet undvikas helt i området.

Åsen ligger över högsta kustlinjen i den norra delen av kommunen. Landskapet domineras av granskog med inslag av öppen odlingsmark.

Långsträckt ås

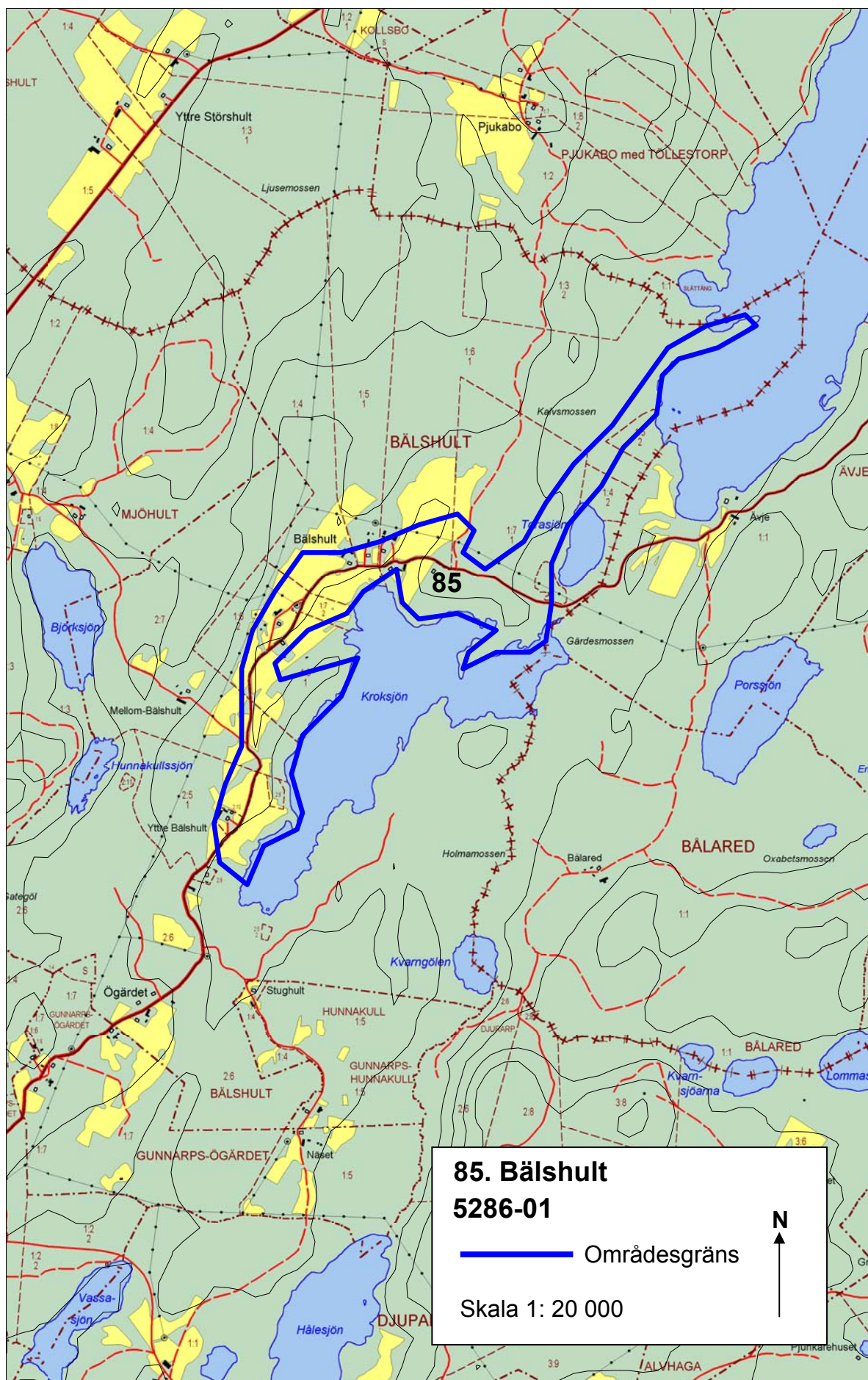
Hela åsen är ca 4,5 km lång och börjar vid Hålesjön, se Näset. Höjden är ca 10-15 meter och bredden ca 60–70 meter.

Huvudåsen är omgiven av flera mindre åsar. Materialet består framför allt av stenigt grus.

Referenser

Engdahl, M., m fl. 1994. Inventering av naturgrus och krossberg i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1994:23.

Länsstyrelsen 1977. Natur i Hallands län, inventering och handlingsprogram för allmän naturvård.

86. Inntorp-Skatteböke

Naturvärde: BK

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5292-01

Areal: 9,3 ha

Socken: Fagered

Omfattning

Inntorp och Skatteböke ligger ca 1 km sydväst om Fagered. Området innefattar ängs- och hagmarker runt gårdarna Inntorp och Skatteböke.

Nuvarande status

Ängs- och hagmarkerna i Inntorp och Skatteböke är klassade som riksintresse för naturvård NN36.

Bedömning

Inntorp och Skatteböke utgör ett representativt odlingslandskap i skogsbygd av äldre karaktär och med lång kontinuitet. Här finns en av Hallands få bevarade ängar där hackslätter bedrivs och en artrik, hävdgynnad flora.

Inntorp och Skatteböke ligger i gränzonen mellan öppet odlingslandskap och småkullig skogsbygd. Marken är kuperad med mycket sten och på sina ställen går berget i dagen. Berggrunden består av gnejs och jordtäcket utgörs mestadels av morän.

Ålderdomlig prägel

Området har en ålderdomlig prägel med små inägomarker uppdelade på slättermarker och åkertegar. Här finns också ängsmark som hävdas med hackslätter.

Trädsiktet utgörs av ask, björk, ek, lind och rönn som växer i små spridda grupper eller på åkerholmar. Busksiktet består av en, hassel och slån. På ängsmarken växer det rikligt med liten blåklocka, prästkrage, slättergubbe och ängsvädd. Mera sparsamt förekommer gökärt, svinrot och ängsskallra. Ett annat värdefullt inslag är orkidéer som jungfru Marie nycklar

och nattviol samt den rödlistade fältgentianan som här har en av sina få växtplatser i länet.

Kulturhistoriska spår och lämningar

I anslutning till gårdarna finns hamlade träd. Området är rikt på sten i odlingsrösen och murar.

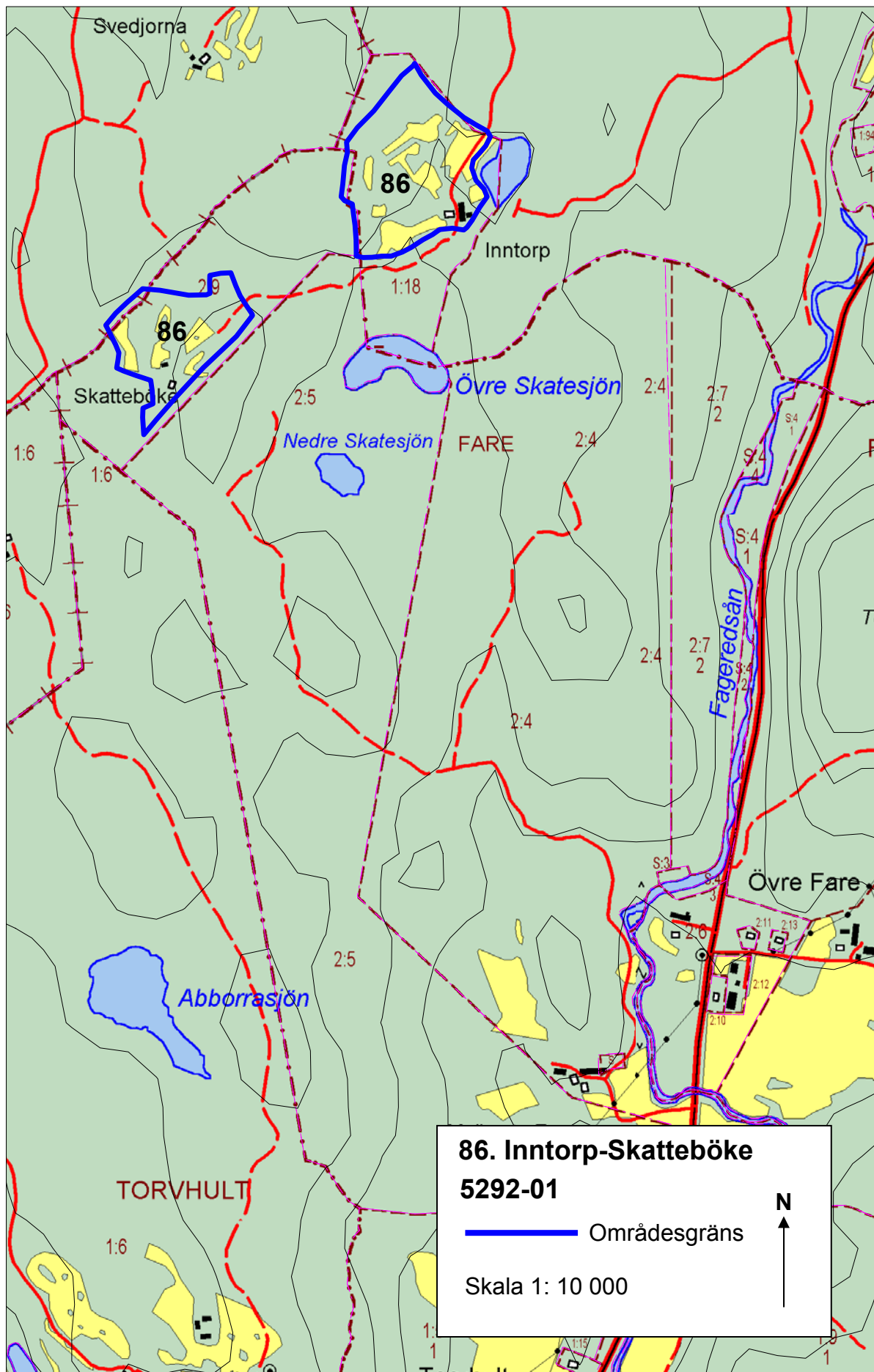
Referenser

Erlandsson, J. 2000: Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsen. Meddelande nr 2001:20.

Falkenbergs kommun. 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1991. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande nr 1989:11.

Naturvårdsverket 1996. Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, ej publicerad.

87. Egnared

Naturvärde: BKZL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 5292-02

Areal: 31,7 ha

Socken: Källsjö

Omfattning

Egnared ligger 2 km väster om Fagered. Området innefattar välhävdade ängs- och hagmarker runt gården Stora Egnared samt skoglig nyckelbiotop i väster.

Nuvarande status

Egnared är klassat som riksintresse för naturvård NN 35.
Området är Natura 2000-område.

Bedömning

Egnared utgör ett representativt odlingslandskap av äldre karaktär och lång kontinuitet. Kärnan i området är en av Hallands få bevarade ängar där hackslåtter bedrivs. Här finns en utpräglad ängsflora med en stor rikedom av örter. I väster finns även en värdefull gammal bokskog med många rödlistade arter.

För att bibehålla områdets karaktär är det viktigt att fortsätta med hävden av odlingslandskapet. Den gamla bokskogen i väster bevaras bäst genom att lämnas för fri utveckling, bortsett från röjning av gran..

Vid Egnared finns ett ålderdomligt och hävdad kulturlandskap med naturbetesmarker och slåtteräng.

I en brant västvärd sluttning finns en väl bevarad hackslåtteräng med en fin ängsflora med örter som gökärt, jungfrulin, slåttergubbe, svinrot och ängsvädd.

Gammal bokskog

I väster finns en 200 år gammal bokskog med en rik moss- och lavflora på stammarna. Exempel på rödlistade arter är blek kraterlav, röd pysslinglav, liten ädellav, almlav och bokfjädermossa.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Det finns spridda rösen och stengärdesgårdar. På en av ängarna finns det hamlad björk.

Referenser

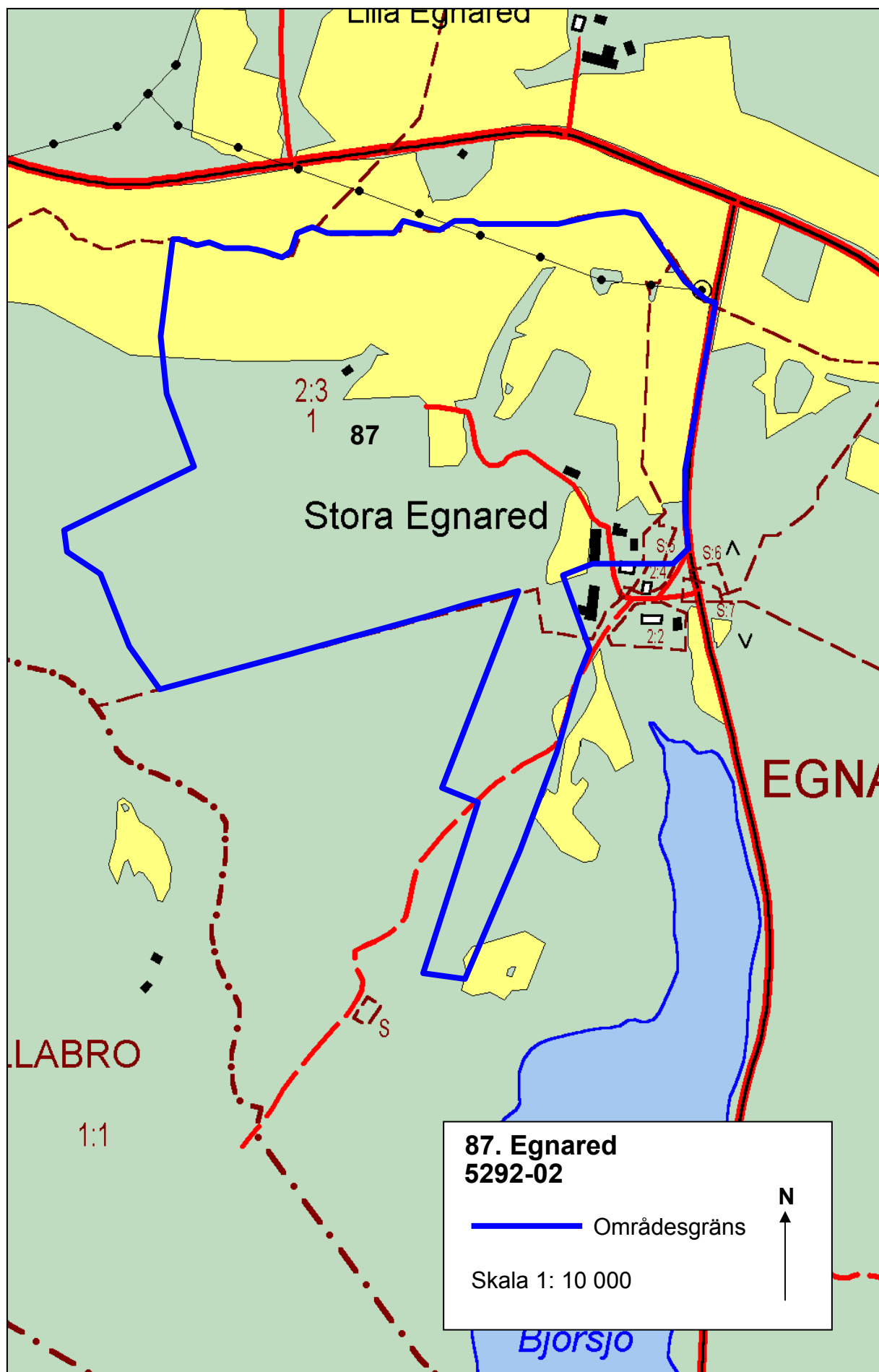
Erlandsson, J. 2000. Områden av riksintresse för Naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Falkenbergs kommun 1991. Bygd att vårda. Program för kulturmiljövård.

Hernborg, K., Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989. Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun. Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

88. Björkhult

Naturvärde: BK

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5293-03

Areal: 2,0 ha

Socken: Fagered

Omfattning

Området ligger i skogsbygden knappt 4 km nordost om Fagered. Det utgörs av ett ängs- och hagmarksområde.

Bedömning

Naturbetesmark med en hävdgynnad flora.

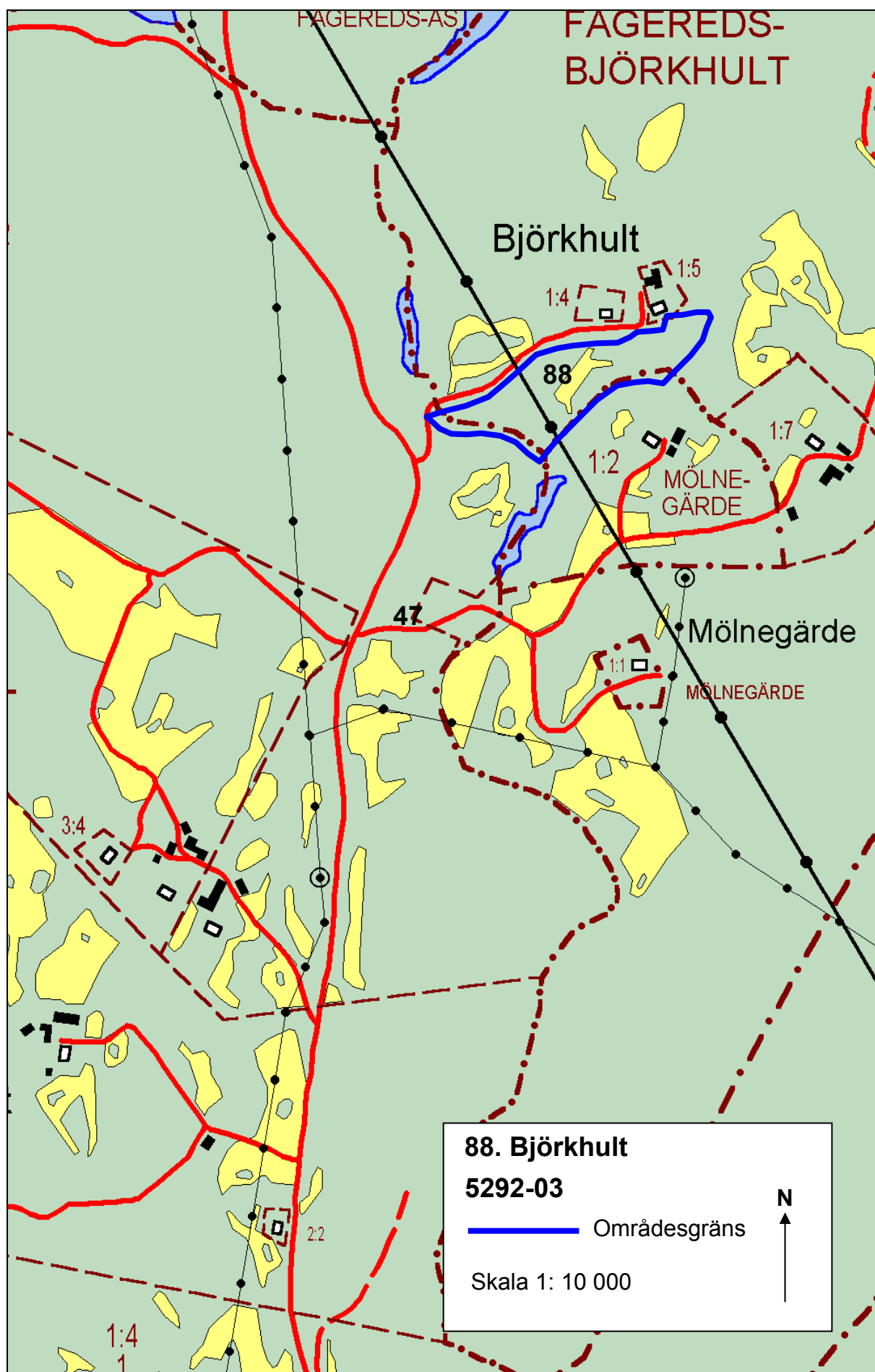
Naturbetesmarken vid Björkhult ligger i en delvis översilad slänt. Floran är ovanligt rik för dessa barrskogsdominerade bygder med hävdgynnade arter som stagg, slåttergubbe, ljung, knägräs och granspira.

Kulturhistoriska spår och lämningar

Stengårdsgårdar, odlingsrösen, fägata, hamlade träd och äldre åkerytor finns i området.

Referenser

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K.. 1989.
Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun.
Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

89. Grottan i Tjuvadalen

Naturvärde: GF

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5282-04

Areal: < 1 ha

Socken: Fagered

Omfattning

Grottan i Tjuvadalen ligger invid Gullsesjöns östra strand, 2 km nordväst om Fagered.

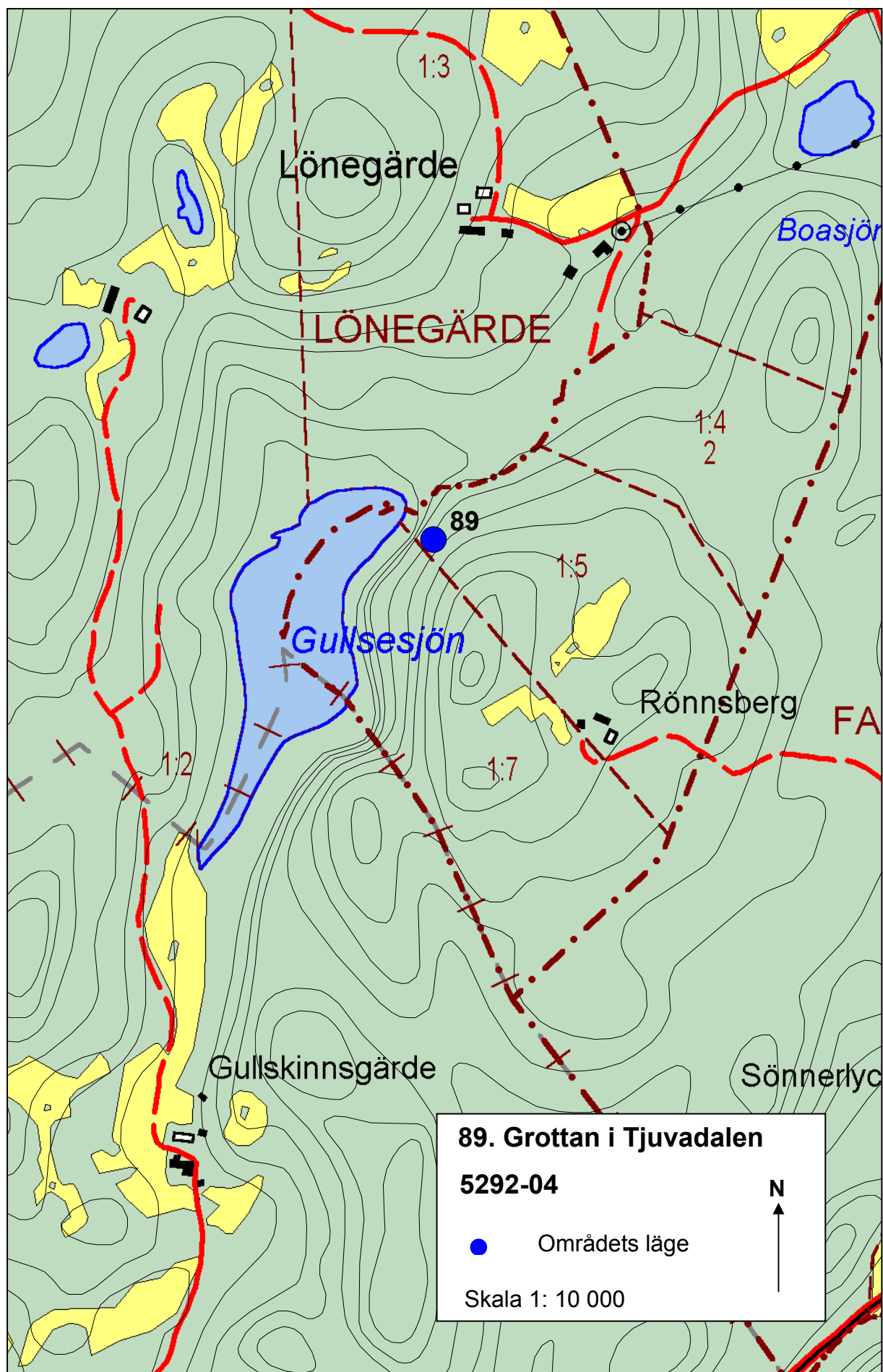
Bedömning

Grottan i Tjuvadalen är en stor sprickgrotta av högt geovetenskapligt värde.

Grottan är en stor sprickgrotta som egentligen består av två skilda grottgångar intill varandra i nedre delen av den branta västsluttningen mot sjön.

Referenser

Bengtsson, L. 1988. Grottor i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1988:5.

90. Hålan i Lussesten

Naturvärde: GF

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 5293-01

Areal: < 1 ha

Socken: Fagered

Omfattning

Hålan i Lussesten är en grotta i en sydbrant knappt en kilometer norr om Lia i Högvadsåns övre dalgång.

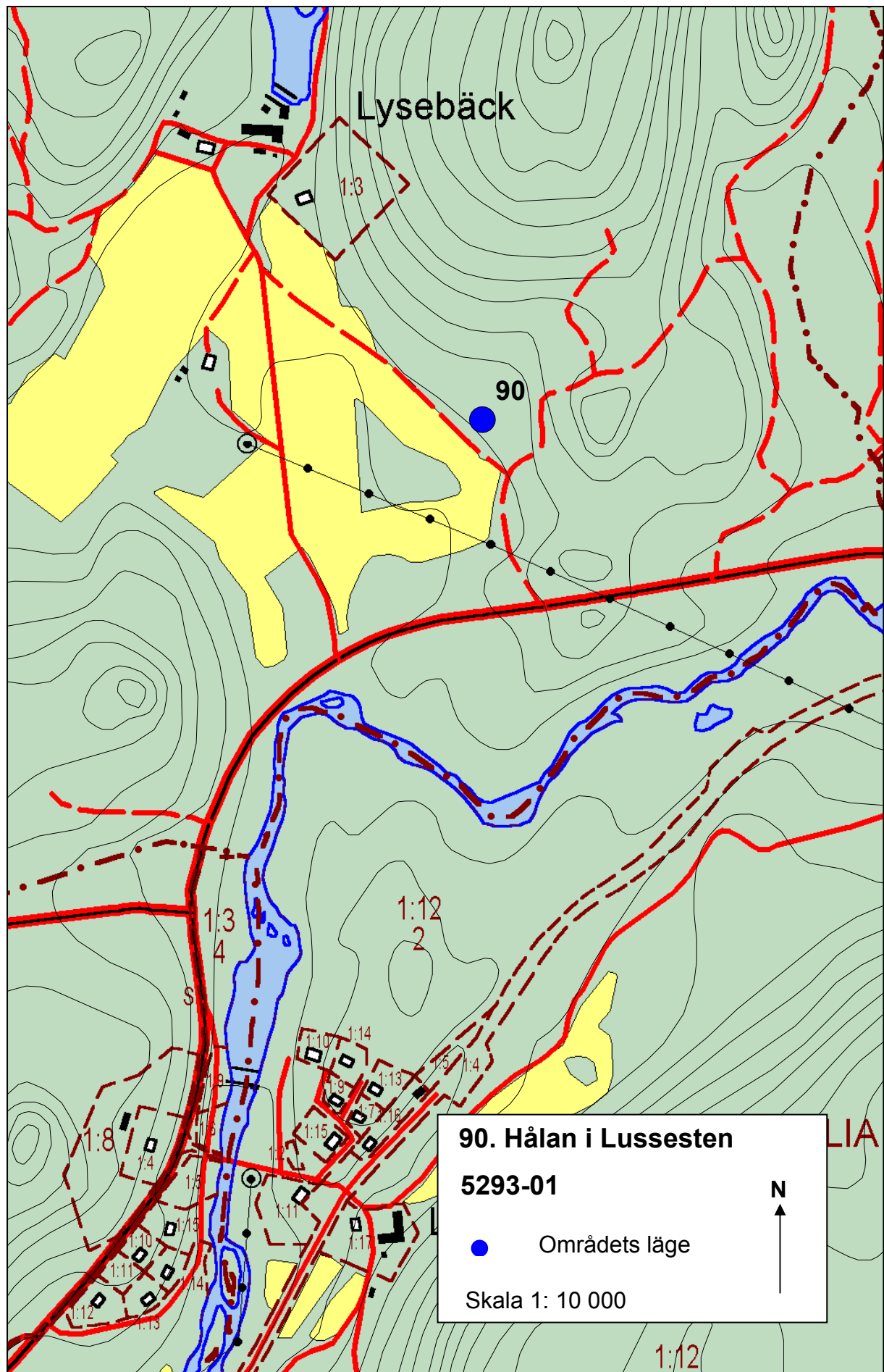
Bedömning

Hålan Lussesten är medelstor sprickgrotta av högt geovetenskapligt värde.

Grottan är en sex meter lång sprickgrotta med en övre och en undre grottgång. Det är ett komplicerat grottsystem som har bildats av ett jättelikt och uppsprucket flyttblock.

Referenser

Bengtsson, L. 1988. Grottor i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1988:5.

91. Gamlarydssjön

Naturvärde: BGL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5294-01

Areal: 6,8 ha

Socken: Älvsered

Omfattning:

Gamlarydssjön ligger ca 2,5 km sydväst om Älvsered. Området omfattar nyckelbiotoper bestående av gransumpskog och bergbrant längs med bäckdråget som avvattnar Gamlarydssjön samt grottan Prästagömman.

Bedömning

Gransumpskog är ett mindre vanligt inslag i den halländska skogsbygden, men är betydligt vanligare längre norrut i landet. Områdets långa skogliga kontinuitet har givit värdefulla mossor och lavar tid att etablera sig. Prästagömman har dessutom ett geovetenskapligt värde.

Gamlarydssjön ligger inom den sydliga gränsen för granens naturliga utbredning. Området ger ett dramatiskt intryck. Den omgivande terrängen är kuperad, med branter och lodytor. De lägre partierna är ofta mycket fuktiga och sank.

Gransumpskog

På bergbranten och längs med bäckfåran som avvattnar Gamlarydssjön växer gransumpskog som troligen har en lång kontinuitet. Den fuktiga miljön med översilningsmark och rännilar har fungerat som brandrefug och många av granarna är riktigt grova. Här finns ett stort inslag av senvuxna träd och rikligt med död ved. Både liggande och stående med lågor i olika nedbrytningsfaser och torrakor. Den höga och jämna luftfuktigheten och den konstanta vattenförsörjningen från bäcken gynnar många sällsynta mossor och lavar. Här finns bland annat grov fjädermossa, platt fjädermossa, gammelgranslav och kattfotslav. Många av granlågorna är helt klädda i ett ymnigt täcke av levermossor.

Mosseskog

På västra sidan övergår gransumpskogen i en tallbevuxen mosse. Vattenförsörjningen kommer uteslutande från nederbörden och jordtäcket har här en mer torvartad konsistens. Här finns det gott om tranbär. Mer sparsamt förekommer också vattenklöver och örter som kärrviol och missne.

Området erbjuder med sina gamla träd och ostörda miljö fina häckningsplatser åt bland annat spillkråka, trädpiplärka, mindre korsnäbb, lövsångare, rödhake och bofink. Troligen finns det också pärluggla i området.

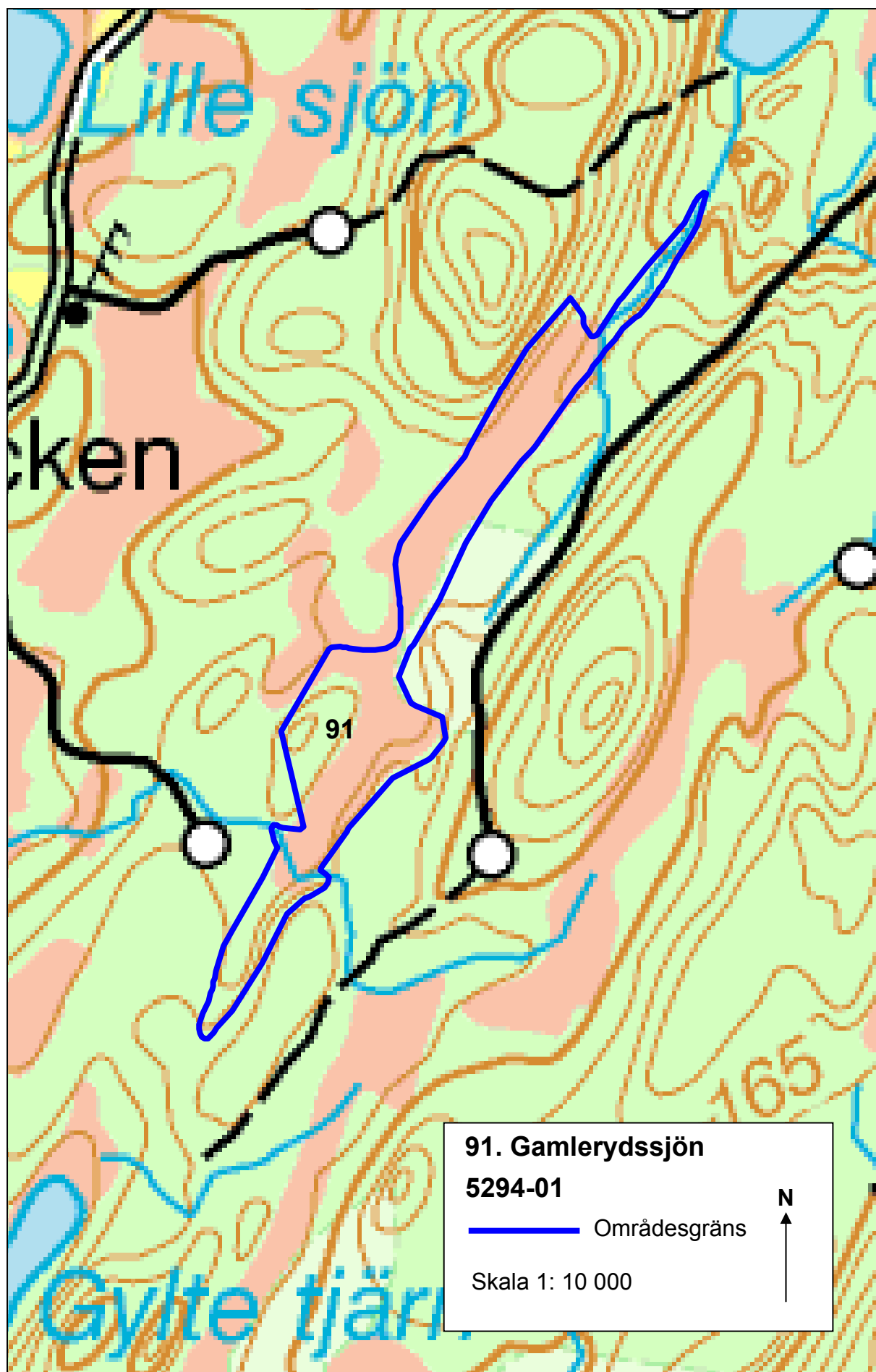
Prästagömman

Prästagömman är en stor sprickgrotta i den sydvästra delen av området. Grottan med sin trekantiga öppning avslöjar en gång belägen en meter under marknivå. Efter drygt fem meter tar två ny grottgångar vid och gör att grottan får en T-form. Nära mynningen i grottan växer den självlysande drakguldsmossan.

Referenser

Bengtsson, L. 1988. Grottor i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1988:5.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

92. Ås

Naturvärde: BZKL

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 6202-01

Areal: 9,6 ha

Socken: Fagered

Omfattning

Ås ligger i norra delen av skogsbygden, knappt 5 km norr om Fagered.

Bedömning

Ås är ett mycket värdefullt hagmarkslandskap med en ovanligt rik förekomst av gamla hamlade lövträd och ett rikt växt - och djurliv med flera rödlistade arter.

Ås utgörs av betade hagmarker och lövängsrester med gamla, hamlade askar och lindar samt grova ekar och gamla hassel. På de gamla lövträden finns en rik lavflora med rödlistade arter som sydlig blekspik, blek kraterlav, liten blekspik och almlav. Förutsättningarna för ett rikt insektsliv knutna till gamla lövträd är goda.

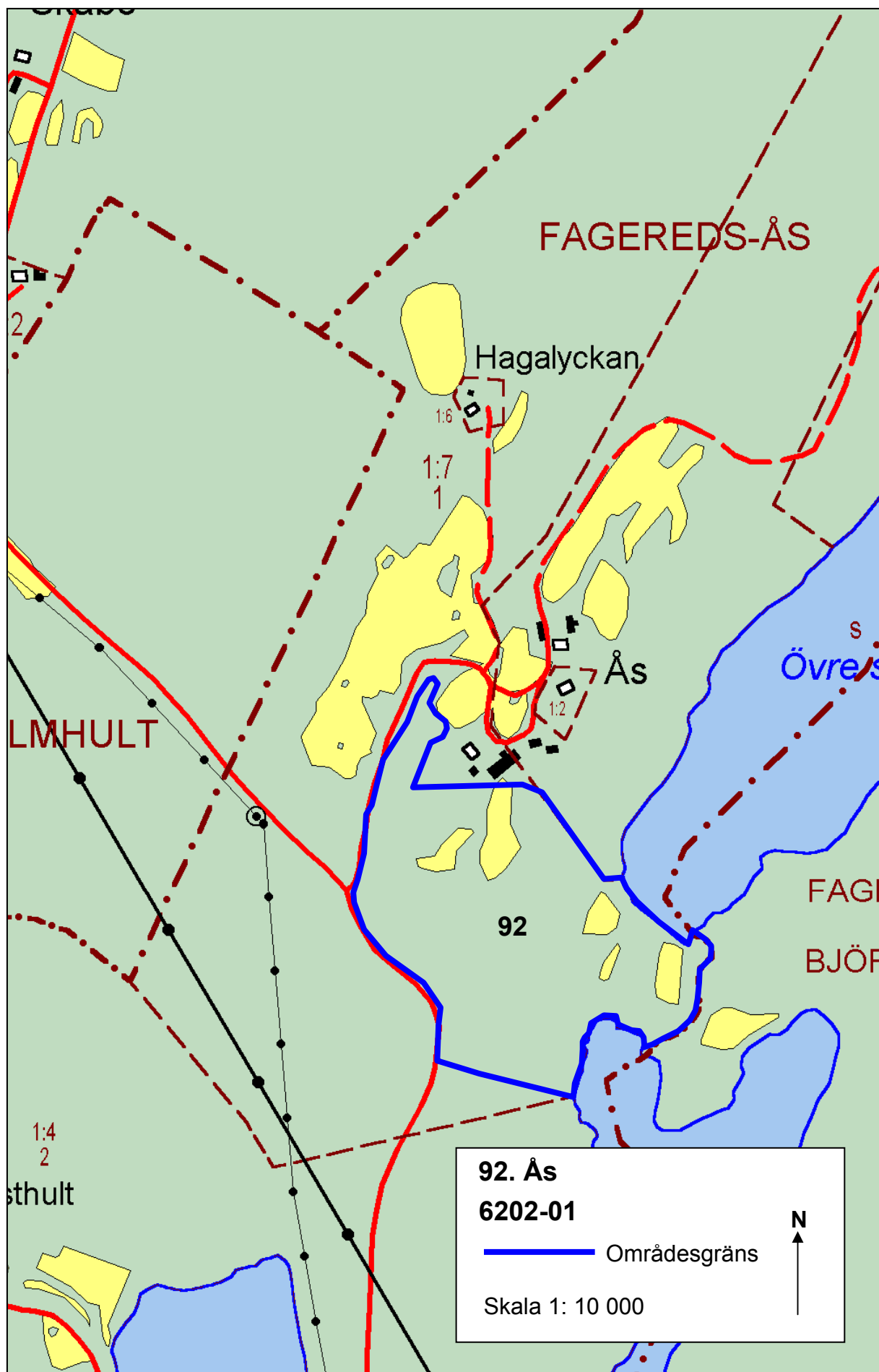
I området finns även ett rikt blåsippsbestånd och hasselmus.

I södra delen finns alsumpskog med översilningsmark med bland annat ängsstarr.

Referenser

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

93. Högsjömossen Danabäck

Naturvärde: HLBK

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 6203-01

Areal: 149,2 ha

Socken: Älvsered och Fagered

Omfattning:

Området omfattar ett våtmarkskomplex mellan Högsjön och Danasjön i norra delen av Falkenbergs kommun ca 4,5 km nordväst om Älvsered.

Nuvarande status

Högsjömossen är av riksintresse för naturvården NN 34.

Bedömning

Våtmarkskomplexet utgör ett värdefullt inslag i den halländska skogsbygden. Det största värdet ligger i de välutbildade mossetyperna, mångformigheten och ostördheten.

De ingrepp som finns är förhållandevis få och marginella. Ingrepp som ytterligare påverkar hydrologin i området bör undvikas.

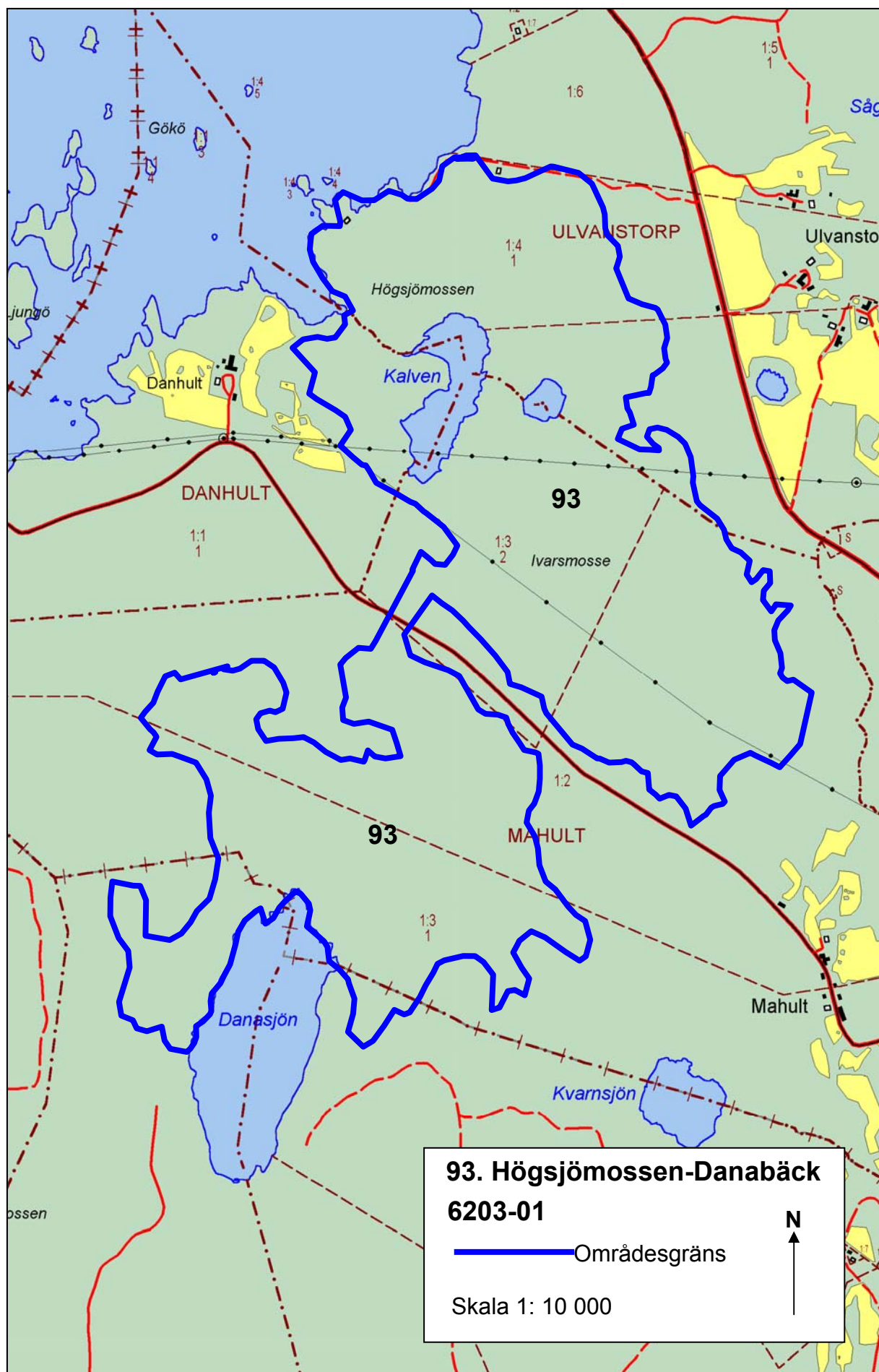
Högsjömossens våtmarkskomplex ligger i det grandominerade skogslandskapet. Våtmarken är mosaikartad med fukthed, kärr, mosse och den lilla tjärnen Kalven, som till stora delar är täckt av näckrosor. Torvtäcket är ganska tunt och berghällar sticker fram på flera ställen.

Även utmed Danabäck och invid Danasjön finns värdefulla våtmarker i form av högmossar, sumpskogar och mader.

Referenser

Erlandsson, J., 2000. Områden av riksintressen för naturvård i Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 2001:20.

Forslund, M. och Rundlov, S. 1984. Våtmarker i Hallands län. Länsstyrelsen.

94. Ulvanstorp

Naturvärde: BKZL

Klass: 1

Ekokarta-löpnr: 6203-02

Areal: 37,5 ha

Socken: Älvsered

Omfattning

Ulvanstorp ligger i norra delen av skogsbygden, ca 5 km nordväst om Älvsered, och utgörs av ängs- och hagmarker.

Bedömning

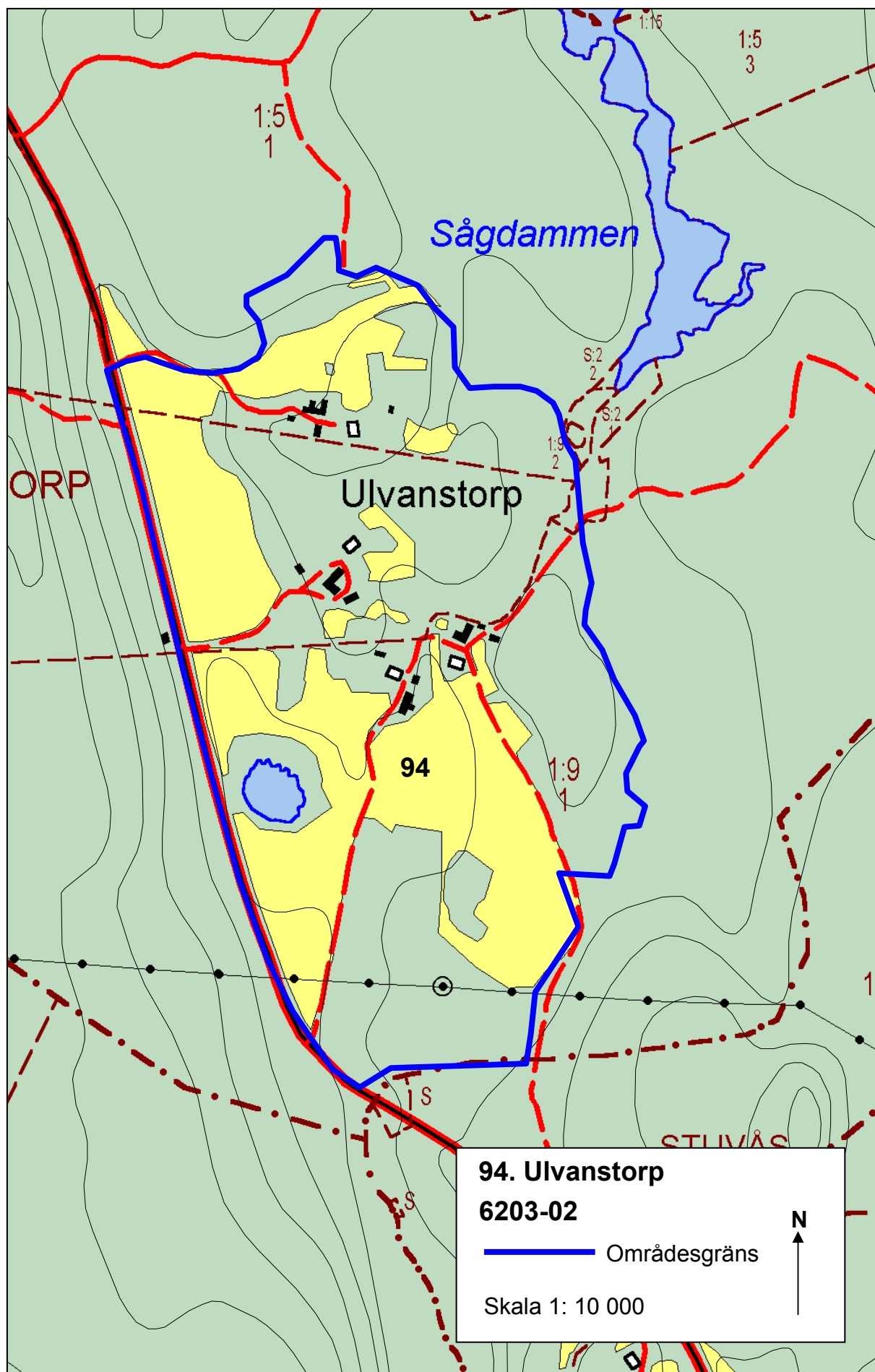
Ulvanstorp är ett vackert och välhävdat odlingslandskap med stora biologiska och kulturhistoriska värden. Fortsatt hävd av markerna är angelägen.

Vid Ulvanstorp finns ett naturskönt och välhävdat odlingslandskap med stora ytor ogödslade naturbetesmarker omväxlande med åkrar och betesvallar. Floran är artrik på naturbetesmarker och i kantzoner med arter som slåttergubbe, svinrot, slåtterfibbla, ängsvädd, prästkrage, knägräs och liten blåklocka. Här finns även goda förutsättningar för ett rikt insektsliv med fjärilar, steklar mm.

På flera ställen finns fossil åkermark (röjningsröseområden) som är registrerad som fornlämning.

Referenser

Hernborg, K, Skånes, H. och Lindfeldt, K. 1989.
Ängs- och hagmarker i Falkenbergs kommun.
Länsstyrelsens meddelande 1989:11.

95. Hässlehult

Naturvärde: BKZ

Klass: 2

Ekokarta-löpnr: 6203-03

Areal: 15,5 ha

Socken: Fagered

Omfattning

Området ligger i norra delen av skogsbygden, 3 km väster om Älvsered.

Bedömning

Hässlehult är ett värdefullt hagmarkslandskap med många gamla ekar och andra lövträd.

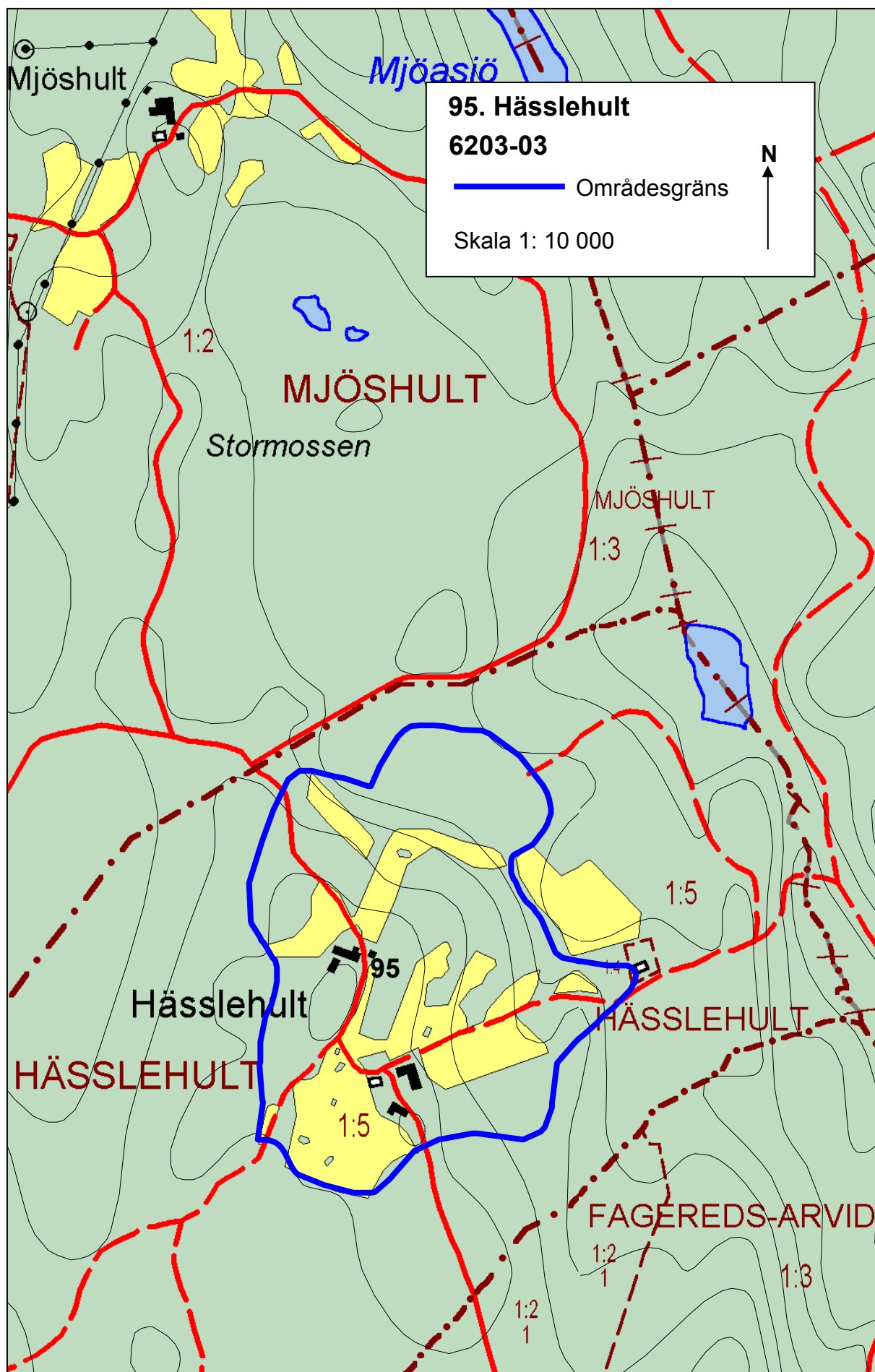
Vid Hässlehult finns kring gårdarna betade hagmarker och skogsbryn med ett större antal gamla lövträd, främst ek, med håligheter, mulm och en rik kryptogamflora. På de äldre hagmarksträden växer signalarter som lunglav, grynig filtlav, bårdlav och fällmossa.

I området finns även fossil åkermark (röjningsröseområden) som är registrerad som

fornlämning och en äldre gårdsplats som berättar att "Hässleåsen" tidigare låg här.

Referenser

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

96 Stampån

Naturvärde: B

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5264-04

Areal: 7,1 ha

Socken: Gällared, Krogsered

Omfattning

Området ligger strax öster om Gällared och omfattar en nyckelbiotop utmed Stampån.

Bedömning

Stampåns strandzon är en botaniskt värdefull miljö i ett för övrigt grandominerat skogslandskap och hyser stora bestånd av det rödlistade gräset vildris.

Stampån är ett biflöde till Ätran och rinner ut i denna några kilometer öster om Gällared. I nedre delen finns fina forssträckor medan ån har ett lugnare lopp i den övre delen med flera mindre öar. Omgivningar domineras av planterade granskogar och på vissa ställen går hyggen med ungskog nära inpå ån.

Hela området har klassats som skoglig nyckelbiotop och utgörs av Stampån och dess strandzon med kärr och sumpskogar av björk, klibbal, gran och tall.

Botaniska värden

Utmed Stampåns stränder finns förmodligen ett av landets rikaste bestånd av gräset vildris *Leersia oryzoides*. Vildriset är rödlistat som

missgynnad och är känt från Skåne, Blekinge, Småland, Halland och Västergötland. Den koloniserar gärna mark som blottlagts genom vattnets erosion.

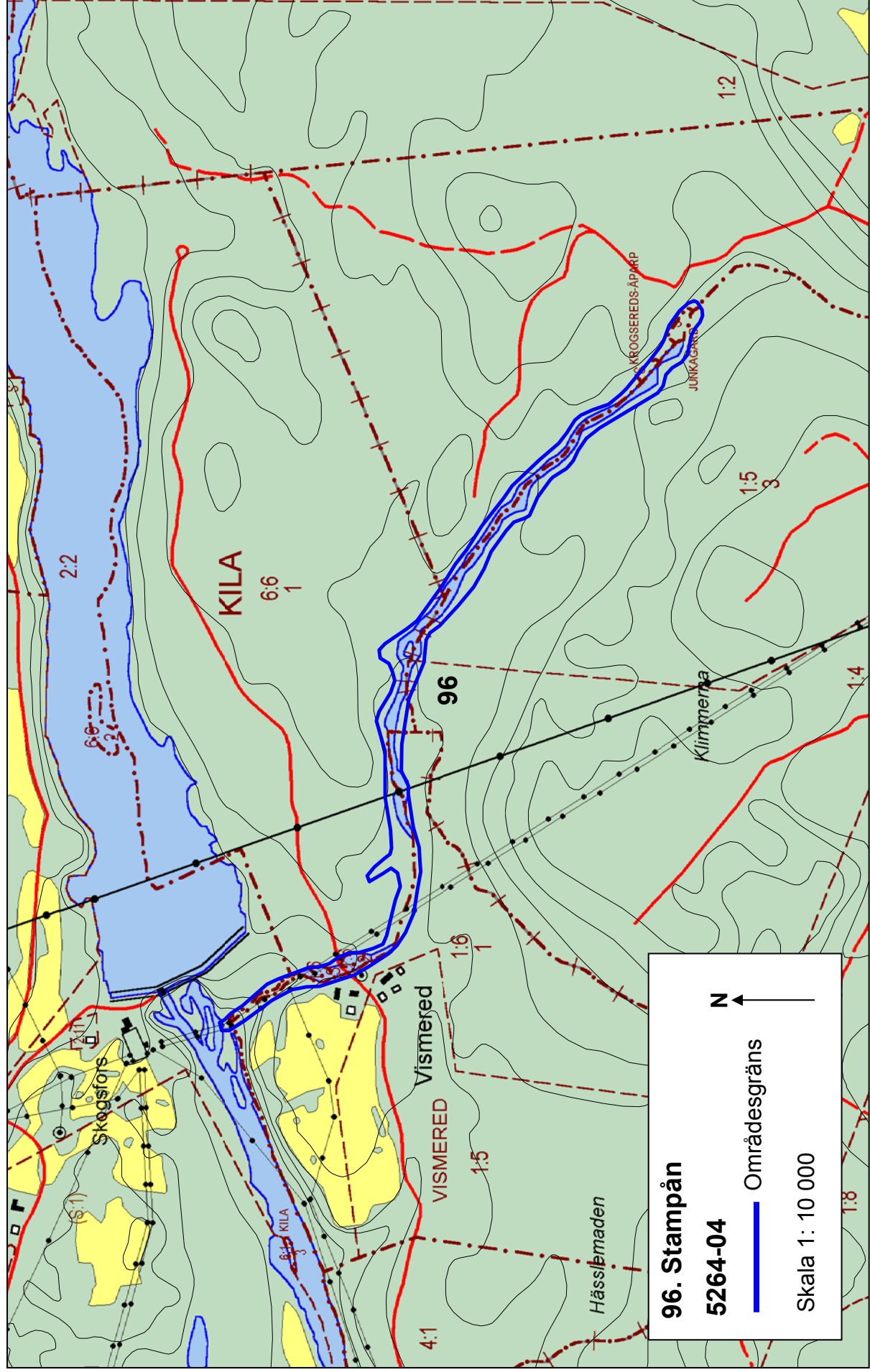
På stränderna växer även den imponerande stora ormbunken safsa, eller kungsbräken, som trivs bäst i medelvattenlinjen vid åar med näringsfattigt vatten.

Referenser

Georgson, K. et al. 1997. Hallands flora.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

97 Sannarpsån

Naturvärde: BZGL

Klass: 3

Ekokarta-löpnr: 5231-01

Areal: 46,5 ha

Socken: Vessige, Årstad

Omfattning

Området utgörs av Sannarpsåns djupt nerskurna dalgång och ligger 4 km söder om Vessigebro.

Bedömning

Sannarpsåns ravin är en naturskön del av Ätradalen med stora biologiska värden knutna till själva ån och till omgivande betesmarker och lövskogar.

Sannarpsån ringlar fram i en djupt nerskuren ravin genom det öppna jordbrukslandskapet och rinner ut i Ätran några kilometer nedströms Vessigebro. Vid Sannarps kvarn finns en fallsträcka.

Omgivningarna kring ån domineras av öppna betesmarker och åkrar, men här finns även partier med strand- och sumpskogar av framförallt klibbal samt ekskog.

Rikt växt- och djurliv

I nedre delen av ån finns lekbottnar för lax och havsöring. På flera ställen, isynnerhet invid norra sidan av ån, finns partier med ogödslade naturbetesmarker som har en rik flora med arter som darrgräs, rödklint, knölsmörlblomma, brudbröd och liten blåklocka. Här växer också backsmörlblomma och jordtistel som bara har ett fåtal kända växtplatser i länet.

På några ställen i de branta betesmarkerna har terraserade kreaturstigar utbildats som ger markerna ett särpräglat utseende. I de solexponerade partier med blottad grus som

bildats här finns goda förutsättningar för en rik fauna av marklevande skalbaggar, gaddsteklar och andra insekter.

På flera ställen utmed ån har betet upphört och naturvärden skulle öka väsentligt arealen hävdad naturbetesmark utökas i dalgången.

I området finns även två skogliga nyckelbiotoper, dels en fin lövsumpskog utmed ån vid Sannarps kvarn och dels en eckdominerad lövskog med en del äldre ekar i övre delen av den norra sluttningen med bland annat rik förekomst av signalarten glansfläck (en skorplav).

Referenser

Fritz, Ö. 1996. Ytvattenvårdsprogram för Hallands län. Länsstyrelsens meddelande 1996:13.

Georgson, K. et al. 1997. Hallands flora.

Länsstyrelsens artdatabas, opublicerad.

Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotops inventering 1993-1996, opublicerad.

